

YEŞİLİN KIZI ANNE

L. M. MONTGOMERY

NETFLIX
NETFLIX ORİJİNAL DİZİSİ

Ingilizceden çeviren:
Esra Damla İpekçi

SAOKLTUR

YEŞİLİN KIZI ANNE / *L. M. Montgomery*

ÖZGÜN ADI
Anne of Green Gables

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Kadir Yılmaz

İNGİLİZCEDEN ÇEVİREN
Esra Damla İpekçi

EDİTÖR
Selçuk Uzman

REDAKSİYON
Suheyla Sancar, Kübra Korkmaz

SON OKUMA
Zübeyde Dursun, Simge Delikanlı

KAPAK TASARIM
Şevket Dönmezoğlu

SAYFA DÜZENİ
Oğuz Yılmaz

BASIM VE CİLT
Repar Dijital Matbaası

BASKI
Ocak 2020 - 1. Basım

ISBN
978-605-80016-0-2

SERTİFİKA NO
40675

SaltOkur Yayınları, Repar Tasarım Matbaa ve Reklamcılık Ticaret Limited Şirketi'nin tescilli markasıdır.

Mimar Sinan Mah., Selami Ali Efendi Cad., No: 5 34672 Üsküdar/İstanbul
Tel: 0 (212) 522 48 45

© Bu kitabın tüm hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı, kısa alıntılar dışında metin ya da görseller yayınevinin izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Lucy Maud Montgomery

Kanada'daki Prens Edward Adası'nın Clifton bölgesinde, 30 Kasım 1874'te dünyaya geldi. Montgomery yirmi bir aylıkken, annesi tüberkülozdan hayatını kaybetti. Babası, onu büyütmesi için büyükannesine emanet ettikten sonra başka bir şehre taşındı. Cavendish'te yaşamaya başlayan Montgomery'nin çocukluğu yalnızlık içinde, hayalî arkadaşlarla geçti. 1890 yılında, burada eğitimini tamamladıktan sonra, babası ve üvey annesiyle yaşamak için Prens Albert şehrine yerleşti. İlk şiiri yerel gazetelerde yayımlandıktan sonra düzenli olarak kısa yazılar da yazmaya başladı. Charlottetown'daki Prince of Wales Üniversitesine girerek öğretmenlik lisansı aldı. Prens Edwards Adası'nı çok seven Montgomery, buradaki doğal güzellikler nedeniyle yaşadığı anlık huzurun, *Yeşilin Kızı Anne (Anne of Green Gables)* kitabına ilham verdiğini söylemiştir. 1896'da Yeni İskoçya'daki Dalhousie Üniversitesinde edebiyat okudu. Bu işten zevk almasa da pek çok okulda öğretmenlik yaptı. 1897'den itibaren yazmaya başladığı yüzlerce kısa öykü, haftalık dergilerde yayımlandı. İlk kitabı *Yeşilin Kızı Anne (Anne of Green Gables),* 1908 yılında yayımlandı. Kısa sürede altı baskısı gerçekleşen kitap büyük başarı kazandı. Büyükannesinin ölümünden kısa süre sonra, papaz Ewan Macdonald'la evlenerek Ontario'ya yerleşti. Montogomery, burada on bir kitap yazdı. Evliliklerinden de üç erkek çocukları oldu. Diğer roman serisi *The Story Girl*'e 1911'de başladı. Montgomery, annelik ve kilise hayatı nedeniyle bu noktadan sonra depresyon dolu bir dönem yaşadı. 1919'da İspanyol gribine yakalandı, zor da olsa hayatta kalmayı başardı. 1921'de yarı otobiyografik romanı *Emily of New Moon*'u yazmaya başladı. Kitapları hem çocuklara hem gençlere hem de kadınlara hitap ettiğinden Kanada'nın en çok kazanan, en başarılı yazarlardan biri oldu. *Pat of Silver Bush,* 1933'te yayımlandı. İdealist kadın

başkahramana yer vermesi açısından diğer romanlarına benzese de kendi hayatında yaşadığı sorunlar nedeniyle bu seri çok daha karamsar oldu. Anne serisinin son iki kitabını 1936 ve 1939 yıllarında yazdı. Hayatının son yılında Montgomery, Anne'in yayımlanmamış kısa öykülerinden oluşan *The Blythes Are Quoted*'ı tamamladı. Fakat bu kitap daha kötümser doğası ve savaş karşıtı mesajları yüzünden altmış yedi yıl sonra, 2009'da, ilk şekliyle yayımlanabildi. 24 Nisan 1942'de Montgomery, Toronto'daki evinde hayatını kaybetti. L. M. Montgomery, hayatı boyunca yirmi roman, beş yüzden fazla kısa hikâye, otobiyografi ve bir de şiir kitabı yazdı.

İÇİNDEKİLER

1 *Bayan Rachel Lynde Şaşkın* 7

2 *Matthew Cuthbert Şaşkın* 16

3 *Marilla Cuthbert Şaşkın* 31

4 *Green Gables'ta Sabah* 39

5 *Anne'in Hikâyesi* 46

6 *Marilla Kararını Veriyor* 53

7 *Anne Dua Ediyor* 59

8 *Anne'in Eğitimine Başlanıyor* 63

9 *Bayan Rachel Dehşet İçinde* 72

10 *Anne'in Özür Dilemesi* 80

11 *Anne'in Pazar Okulu Gözlemleri* 88

12 *Büyük Bir Yemin ve Vaat* 94

13 *Beklenti Sevinci* 101

14 *Anne'in İtirafı* 107

15 *Bir Bardak Suda Fırtına* 117

16 *Diana'nın Katıldığı Çay Davetinin Trajik Sonucu* 134

17 *İlginç Yeni Hayat* 146

18 *Anne Yardıma Koşuyor* 153

19 *Bir Gösteri, Bir Felaket ve Bir İtiraf* 164

20 *Yanlış Giden Güzel Hayal* 178

21 *Yeni Bir Tat* 185

22 *Anne Çaya Davetli* 196

23 *Bir Onur Meselesi Anne'in Canını Yakıyor* 201

24 *Bayan Stacy ve Öğrencileri Gösteri Hazırlıyor* 208

25 *Matthew'un "Kabarık Kol" Isrârı* 213

26 *Hikâye Kulübü Kuruluyor* 224
27 *Kibrin Getirdiği Dert* 232
28 *Talihsiz Genç Kız* 240
29 *Anne'in Hayatında Çığır Açılıyor* 249
30 *Queen's Sınıfı Açılıyor* 258
31 *Dereyle Nehrin Buluştuğu Yer* 270
32 *Kazananlar Listesi Açıklanıyor* 277
33 *Oteldeki Gösteri* 285
34 *Queen's Kızı* 295
35 *Üniversitede Kış Vakti* 302
36 *İhtişam ve Rüya* 307
37 *Ölüm Adlı Orakçı* 313
38 *Yoldaki Dönemeç* 320

1
Bayan Rachel Lynde Şaşkın

Bayan Rachel Lynde, Avonlea ana yolunun küçük bir çukura kavuştuğu; etrafı, gürgen ve küpe çiçekleriyle dolu bir bölgede yaşıyordu. Kaynağı, Cuthbert ailesine ait evin etrafındaki ormanda olan bir dere, buranın içinden geçiyordu. Anlatılanlara göre, ormanda pek çok kola dağılıp bazı noktalarda gizemli, küçük havuzlara ayrılan, bazen de şelale olup şarıl şarıl akan bir suydu bu. Fakat Lynde's Hollow'a ulaşana kadar sakin, kendi hâlinde küçük bir akıntıya dönüşüyordu. Dere de olsa, Bayan Rachel Lynde'in kapısının önünden terbiye kurallarına uymadan, adabın gereğini yerine getirmeden geçemezdi. Muhtemelen o da Bayan Rachel'ın, penceresinin önünde oturmuş, dereden çocuklara varıncaya kadar oradan geçen her şeyi dikkatle izlediğini biliyordu. Kadın eğer tuhaf ya da uygunsuz bir şey fark ederse bunun sebebini, açıklamasını ortaya çıkarana kadar rahat edemezdi.

Avonlea'nin içinde ve dışında, kendilerininkini ihmal etme pahasına, komşularının dertleriyle ilgilenen pek çok insan vardır. Fakat Bayan Rachel Lynde, hem kendi meselelerini hem de diğerlerininkini aynı anda idare edebilen o becerikli kimselerden biriydi. Saygın bir ev kadınıydı. İşlerini her zaman oldukça iyi yerine getirirdi. Asıl amacı dedikodu olan Dikiş Kulübünü yönetir, pazar okulunun[1] idaresine yardımcı olurdu. Kilise Yardım Topluluğunun da en önemli üyesiydi. Bütün bunlara rağmen Bayan Rachel, saatlerce mutfak camının önünde oturup pamuk ipliğinden örtüler örecek kadar bol zaman da bulurdu. Avonlea'deki evlerde çalışan yardımcıların

1 Öğrencilere fazladan din eğitimi verilmesi için kiliseler tarafından hazırlanan özel dersler. (ç.n.)

hayranlıkla anlatmayı âdet edindikleri üzere, onlardan tam on altı tane örmüştü. Bunları yaparken bir yandan da çukurla kesişerek ilerideki kızıl, dik tepeye kadar devam eden ana yoldan gözünü ayırmazdı. İki tarafı suyla kaplı Avonlea, St. Lawrence Körfezi içine uzanan üçgen şeklindeki bir yarımadayı kaplıyordu. Buradan çıkan ya da buraya gelen insanlar, o tepe yolundan geçmek zorundaydı; yani Bayan Rachel'ın her şeyi gören gözlerinden ve gizli testinden kaçamazlardı.

Haziran ayı başlarında bir öğleden sonra, Bayan Rachel yine orada öylece oturuyordu. Parlak, ılık güneş ışığı camdan içeri süzülüyordu. Evin aşağısındaki bayırda bulunan meyve bahçesi, üstlerinde sayısız arıların vızıldadığı pembe beyaz çiçeklerle dolmuştu. Thomas Lynde, yani Avonlea insanlarının "Rachel Lynde'in kocası" dediği ufak tefek silik adam, ahırın arkasındaki tepede son turp tohumlarını ekiyordu. Matthew Cuthbert'ın da Green Gables'tan uzaktaki derenin büyük kırmızı topraklarında aynı şeyi yapıyor olması gerekiyordu. Bayan Rachel, bunu biliyordu çünkü önceki akşam William J. Blair'in Carmody'deki mağazasında Peter Morrison'la konuşmalarına kulak misafiri olmuştu. Cuthbert, ertesi sabah turp tohumu ekeceğini söylemişti. Bu soruyu ona Peter sormuştu elbette çünkü Matthew Cuthbert'ın, hayatı boyunca kimseyle isteyerek bilgi paylaştığı duyulmamıştı.

Fakat işe bakın ki öğleden sonra saat üç buçukta, herkesin kendi işiyle meşgul olduğu bir günde, Matthew Cuthbert sakince çukurluktan geçmiş, at arabasını tepeye doğru sürüyordu. Dahası, beyaz gömleğini ve en iyi takımını giymişti. Yalnızca bu bile Avonlea'den dışarı çıktığının kanıtıydı. İki kişilik arabasını kızıl kahverengi kısrağı çekiyordu, bu da uzun yola gideceğinin işaretiydi. Şimdi... Matthew Cuthbert nereye gidiyordu? Neden oraya gidiyordu?

Bu, Avonlea'deki başka biri olsaydı, Bayan Rachel bilgileri kafasında ustaca birleştirip her iki soruya da oldukça iyi cevaplar bulabilirdi. Fakat Matthew nadiren evden uzaklaşırdı.

Ona bunu yaptıran her neyse, acil ve alışılmadık olmalıydı. Yaşayan en utangaç adamdı. Yabancıların arasına karışmaktan ya da konuşmak zorunda kalacağı yerlere gitmekten nefret ederdi. Matthew'un, beyaz gömleğini giymiş, iki kişilik araba kullanıyor olması sık rastlanan bir durum değildi. Bayan Rachel, uzun uzadıya düşünüp var gücüyle kafa yormasına rağmen bu durum için geçerli bir sebep bulamadı. Artık tüm öğleden sonra eğlencesi mahvolmuştu.

Saygın hanımefendi, sonunda "Çay saatinden sonra Green Gables'a uğrayıp Matthew'un nereye, neden gittiğini Marilla'dan öğreneceğim." diye karar verdi. "Yılın bu zamanlarında kasabaya gitmezdi genellikle. İnsanları ziyaret ettiğini de asla duymadım. Elindeki turp tohumu bitmiş olsaydı, herhâlde daha fazlası için takım elbise giyip iki kişilik arabayı almazdı. Doktora gitmek için de fazla yavaş sürüyordu. Dün gece, yola çıkmasına neden olacak bir şeyler yaşanmış olmalı. Açıkçası aklım çok karıştı. Matthew Cuthbert'ın bugün Avonlea'den çıkmasının nedenini öğrenene kadar huzur bulamayacağım."

Bayan Rachel, daha önce karar verdiği gibi, çayını içtikten sonra dışarı çıktı. Çok uzağa gitmesine gerek kalmayacaktı. Cuthbertların yaşadığı büyük, derme çatma, meyve bahçesi içindeki ev, Lynde's Hollow'dan dört yüz metre kadar ileri deydi. Yokuş yukarı, uzun patika onu daha uzaktaymış gibi gösteriyordu. Matthew Cuthbert'ın babası da hayattayken oğlu kadar çekingen ve sessizdi. Tamamen ormanın içine çekilmese de evini inşa ederken diğer insanlardan olabildiğince uzak bir nokta seçmişti. Green Gables'ı, bu insansız toprakların en uç noktasına konumlandırmıştı. Bugüne kadar hâlâ orada olan ev, ana yoldan ucu ucuna görülüyordu. Diğer bütün Avonlea evleriyse kolayca gidip gelme mesafesinde, birbirlerine yakındı. Bayan Rachel'a göre, öyle toplumdan uzaklaşmak, yaşamaktan bile sayılmazdı.

Yaban gülü çalılarıyla çevrelenmiş, tekerlek izleriyle dolu çimenli patikaya girerken, "Ben buna en fazla 'kalmak' derim."

dedi. "Matthew ile Marilla'nın biraz tuhaf olmalarına şaşırmamak gerek. Sonuçta bu uzak yerde tek başlarına yaşıyorlar. Ağaçlar, insana arkadaşlık edemez. Gerçi etseler, burada hiç yalnızlık çekmezlerdi. Ben insanlara bakmayı tercih ederim. Hâllerinden yeterince memnun görünüyorlar ama şimdiye kadar bu hayata alışmışlardır sanırım. İrlandalıların dediği gibi, *beden her şeye alışır, asılmaya bile.*"

Bunları söyledikten sonra Bayan Rachel, patikadan çıkıp Green Gables'ın arka bahçesine girdi. Çok yeşil, temiz, titizlikle bakılmış bir bahçeydi. Bir tarafında eski, asil görünümlü söğüt ağaçları, diğer tarafında iyi korunmuş karakavaklar; ortada da fazladan ne bir dal ne de kaya vardı. Olsaydı, Bayan Rachel bunu hemen fark ederdi zaten. İçten içe, kendisinin evini temizlediği sıklıkta, Marilla Cuthbert'ın da kendi bahçesini temizlediğini düşünüyordu. Zemin o kadar temizdi ki üzerinde yemek yiyebilirdiniz.

Bayan Rachel, mutfak kapısını sertçe tıkladıktan sonra cevap gelince içeri girdi. Green Gables'ın mutfağı mutluluk veren bir yerdi. Belki hiç kullanılmayan salonlar gibi acı verici derecede temiz olmasaydı, gerçekten de öyle olabilirdi. Hem doğuya hem de batıya bakan pencereleri vardı. İkincisi, arka bahçe manzaralıydı. Haziran ayının çok yakmayan, yumuşak güneşi camlarından içeri doluyordu. İlk penceredense, üst kısmı aşağı doğru eğilmiş kiraz ağaçlarının beyaz çiçeklerini ve dere yanındaki çukurda büyüyen ince huş ağaçlarını görebilirdiniz. Fakat şimdi, camlarının önündeki düğüm olmuş sarmaşıklar yüzünden yalnızca yeşile dönmüştü. Marilla Cuthbert, oturacak vakti olduğunda bu tarafı tercih ederdi. Güneş ışığına karşı her zaman bir miktar şüpheciydi. Onu, ciddiye alınması gereken dünya için fazla oyunbaz ve kaygısız buluyordu. Şimdi de elinde örgüsüyle orada oturuyordu. Arkasındaki masaysa akşam yemeği için hazırlanmıştı. Bayan Rachel, kapıyı kapamadan hemen önce, masada bulunan her şeyi aklının köşesine yazdı. Üzerinde üç tabak vardı. Marilla, Matthew'la birlikte

birini daha çaya bekliyor olmalıydı. Fakat günlük yemek takımını çıkarmıştı ve yalnızca yaban elması reçeliyle tek çeşit pasta vardı. Öyleyse, beklenen misafir özel biri değildi. Peki ya Matthew'un beyaz gömleği ve kızıl kahverengi kısrağı ne olacaktı? Sessiz, olaysız Green Gables'ı çevreleyen bu olağan dışı gizem, Bayan Rachel'ın başını iyice döndürmeye başladı.

"İyi akşamlar, Rachel." dedi Marilla hızlıca. "Ne kadar güzel bir gün, değil mi? Oturmaz mısın? Ailen, çevrendekiler nasıl?"

Birbirlerine benzememelerine rağmen ya da belki tam da bu yüzden, Marilla Cuthbert ile Bayan Rachel arasındaki şeye 'arkadaşlık' denebilirdi. Aslında ilişkilerini tam olarak tanımlayacak bir isim yoktu.

Marilla uzun boylu, zayıf bir kadındı. Vücut hatlarından ziyade, belirgin kemikleri dikkat çekerdi. Beyaz çizgiler dolmaya başlayan koyu renk saçlarını bükerek sıkıca topuz yapar, içine de iki tel tokayı rastgele sıkıştırırdı. Fazla hayat tecrübesi olmayan, sert mizaçlı biri gibi görünürdü; öyleydi de. Fakat konuşma şeklinde, verdiği bu izlenimi yumuşatabilecek bir şey vardı. Sanki üstünde biraz daha çalışılıp geliştirilmiş olsaydı, bir espri anlayışına sahip olduğuna işaret ettiği düşünülebilirdi.

"Hepimiz oldukça iyiyiz." dedi Bayan Rachel. "Matthew'u bugün yolda görünce ben de sizin pek iyi olmadığınızdan korkuyordum. Belki de doktora gidiyordur diye düşündüm."

Marilla'nın dudakları seğirdi. Durumu anlamıştı. Bayan Rachel'ın evlerine geleceğini tahmin ediyordu. Matthew'un esrarengiz şekilde gezintiye çıkması, komşusunun meraklı tabiatı için çok fazlaydı.

"Hayır, hayır. Dün başım çok ağrıdıysa da ben oldukça iyiyim." dedi. "Mathew, Bright River'a gitti. Yeni İskoçya'daki yetimhaneden bir erkek çocuğu evlat ediniyoruz. Bugün trenle buraya gelecek."

Eğer Marilla, Matthew'un Bright River'a Avustralya'dan bir kanguruyla bulaşmaya gittiğini söyleseydi, Bayan Rachel ancak bu kadar şaşırırdı. Beş saniye boyunca gerçekten de dili tutulmuştu. Marilla'nın onunla alay ediyor olması ihtimali hayal dahi edilemezdi fakat Bayan Rachel, neredeyse buna ikna olacaktı.

Sesini geri kazanınca, "Sen ciddi misin, Marilla?" diye sordu.

"Evet, tabii ki." diye cevapladı Marilla. Sanki Yeni İskoçya'daki yetimhanelerden erkek çocukları evlat edinmek Avonlea'de her gün meydana geliyormuş da hiç duyulmamış bir olay değilmiş gibi...

Bayan Rachel hayretler içinde kalmış, aklı son derece hızlı şekilde çalışmaya başlamıştı. Ünlem işaretleriyle düşünüyordu. Erkek çocuğu! O kadar insan içinden, Marilla ve Matthew Cuthbert, erkek çocuğu evlat ediniyorlar! Yetimhaneden! Dünyanın gerçekten de altı üstüne geliyordu! Bundan sonra hiçbir şeye şaşırmazdı artık! Hiçbir şeye!

"Nasıl olur da böyle bir fikir aklına yatar?" diye sordu, duyduğunu onaylamaz şekilde.

Bu, ona danışılmadan alınmış bir karardı, hâliyle onaylamaması gerekiyordu.

"Bunu bir süredir düşünüyorduk. Tüm kış boyunca aslında..." diye cevapladı Marilla. "Noel'den önceki gün, Alexander Spencer'ın eşi buradaydı. Baharda, Hopeton'daki yetimhaneden bir kız çocuğu evlat edineceğini söyledi. Kuzeni orada yaşıyor. Bayan Spencer da buraya ziyarete geldikten sonra bize bilgi verdi. Matthew'la o zamandan beri bu konu hakkında ara ara konuşuyoruz. Erkek çocuğu evlat ediniriz diye düşündük. Biliyorsun, Matthew artık yaşlanıyor, altmış yaşına geldi. Eskisi kadar dinç değil, üstelik kalbi ona fazlasıyla sorun çıkarıyor. Maaşlı bir yardımcı tutmak bizi nasıl büyük bir sıkıntıya sokar, tahmin edebilirsin. O aptal, yarı yetişkin Fransız çocukları hariç, doğru düzgün kimse yok. Onları evine alıp

yetiştirdikten sonra bir bakıyorsun, kalkıp Amerika'ya gitmeye karar veriyorlar. Matthew ilk önce yatılı yardımcı tutmak istedi fakat bunu hemen reddettim. Yani... 'Onların da işlerini düzgün yaptığına eminim, kötüler demek istemiyorum ama... Londra Sokağı'ndaki göçmenleri de istemiyorum.' dedim. 'En azından burada doğmuş olsunlar. Eve kimi alırsak alalım, hep riskli olacak. Fakat Kanada'da da doğup büyümüş biri olursa, en azından aklıma fazla takmam, geceleri de daha rahat uyurum.' Sonunda, Bayan Spencer'dan, kendi küçük kızını almaya gittiğinde, bizim için de evlatlık bakmasını istedik. Geçen hafta, Hopeton'a gideceğini duyunca, Richard Spencer'ın, Carmody'de yaşayan akrabaları aracılığıyla ona haber yolladık. Bize on on bir yaşlarında zeki bir erkek çocuğu getirmesini istedik, bunun en uygun yaş olacağını düşünüyoruz. Hem evdeki işlere yardım edebilir hem de onu düzgünce eğitebiliriz. Ona güzel bir yuva ve eğitim sağlamak istiyoruz. Bugün postacı bize, Bayan Spencer'dan telgraf getirdi. Akşamüstü, saat beş buçuk treniyle geleceklermiş. Matthew da Bright River'a onu karşılamaya gitti. Bayan Spencer çocuğu oraya bırakıp sonra White Sands istasyonuna geçecek."

Bayan Rachel, her zaman aklındakini söylemekle övünürdü. Sonunda heyecan dolu düşüncelerini yatıştırmayı başarıp yine aynını yapmak için konuşmaya başladı:

"Bak Marilla, seninle açık konuşacağım. Bence muazzam denilebilecek derecede aptalca bir şey yapıyorsunuz. Üstelik riskli de! Neyle karşılaşacağınızı bilmiyorsunuz. Yabancı bir çocuğu evine, yuvana getiriyorsun. Onunla ilgili tek bir şey bile bilmiyorsun. Ne çeşit huyları var, ailesi nasıl insanlardı, ileride nasıl biri olacak... Daha geçen hafta, adanın batı tarafındaki bir adamla karısının yetimhaneden aldığı erkek çocuğunun, gece evlerini ateşe verdiğini gazetede okudum. Hem de bilerek yapmış bunu, Marilla. Onları neredeyse yataklarında uyurken cayır cayır yakacakmış. Başka sefer de yine, evlatlık bir oğlan çocuğunun tüm yumurtaları çiğ çiğ yediğini duy-

muştum. Onu bundan bir türlü vazgeçirememişler. Bu konuyla ilgili bana danışsaydınız Marilla, ki bunu yapmadınız, asla böyle bir şey düşünmeyin bile derdim."

Bu teselli görünümündeki göz korkutma teşebbüsü, Marilla'yı ne gücendirmiş ne de telaşlandırmış gibiydi. Hiç ara vermeden örgüsünü örmeye devam etti.

"Söylediklerinde doğruluk payı olduğunu inkâr etmiyorum, Rachel. Benim de bazı şüphelerim vardı ama Matthew son derece kararlı. Bunu anladığım için olabilecekleri kabullendim. Matthew'un bir şeyi bu kadar istemesi nadirdir, o yüzden razı olmanın görevim olduğunu hissediyorum. Risklere gelince... İnsanın dünya üzerinde yaptığı her şeyde risk var. Düşünürsen, insanların çocuk sahibi olmaya karar vermesi de başlı başına bir risk zaten. Her zaman istenilen şekilde büyümüyorlar. Hem Yeni İskoçya, adaya yakın. Onu İngiltere'den ya da Amerika'dan evlat edinmiyoruz sonuçta, bizden o kadar da farklı biri olmaz."

"Umarım her şey iyi sonuçlanır." dedi Bayan Rachel. Sesinin tonundan, bundan şüpheli olduğu belliydi. "Eğer Green Gables'ı yakmaya kalkarsa ya da kuyuya striknin[2] karıştırırsa, seni uyarmadım deme. New Brunswick'de evlat edinilmiş bir çocuğun bunu yaptığını duymuştum. Bütün aile korkunç acılar çekerek ölmüş. Onu yapan kız çocuğuydu gerçi."

"Biz kız çocuğu evlat edinmiyoruz." dedi Marilla. Sanki suya zehir karıştırmak yalnızca kadınlara özgü bir beceriymiş, bunu yapan erkek çocuğu olsa aynı derecede korkunç olmazmış gibi... "Yetiştirmek için kız çocuğu almayı asla hayal bile etmem. Bunu yaptığı için Bayan Spencer'a çok şaşırmıştım. Gerçi o, aklına koyarsa bütün yetimhaneyi evlat edinmekten çekinmez."

Bayan Rachel, Matthew ve ithal edilmiş yetim eve gelene kadar orada kalmayı çok isterdi ancak bunun en azından iki

2 Hindistan'da yetişen kargabüken ağacının tohumlarından elde edilen zehirli bir madde. (ç.n.)

saat süreceğini düşününce vazgeçti. Onun yerine, yolun üstündeki Robert Bell'in evine gidip yeni haberi vermeye karar verdi. Kesinlikle benzeri görülmemiş bir heyecan yaratacaktı ve Bayan Rachel, heyecan yaratmaya bayılırdı. O gitmek için kalktığında, Marilla kısmen rahatlamıştı. Yine de kendi şüpheleri ve korkularının, Bayan Rachel'ın kötümserliğinin etkisi altında yeniden alevlendiğini hissetti.

Patikadan yeteri kadar uzaklaşınca, "Tanrım! Hayatımda böyle şey duymadım!" dedi heyecanla Bayan Rachel. "Sanki hayal görüyormuşum gibiydi. Çocuk için de üzülüyorum aslında. Matthew ile Marilla, çocuklar hakkında hiçbir şey bilmiyor. Onun da zeki, düzgün biri çıkmasını umacaklar. Nasıl bir aileden geliyorsa artık... Gerçi, ailesi var mıdır yok mudur, o bile belli değil. Green Gables'ta başından beri çocuk yoktu, şimdi olduğunu hayal etmek nedense garip geliyor. Yeni ev inşa edildiğinde Matthew ile Marilla yetişkindi. Çocukluklarını yaşadıklarını da sanmıyorum, onlara bir kez bakınca, buna inanmak güç geliyor. O yetimin yerinde olmayı asla istemezdim. Ona acıyorum, orası doğru."

Bayan Rachel, bu şekilde, kalbinden geçenlerin hepsini patikanın yanındaki yaban gülü çalılarına döktü. Eğer tam o anda Bright River istasyonunda sabırla bekleyen çocuğu görebilseydi, ona daha fazla, daha derinden acırdı.

2
Matthew Cuthbert Şaşkın

Matthew Cuthbert'la kızıl kahverengi kısrağı, Bright River'a kadarki yaklaşık on üç kilometrelik yolu rahatça katettiler. Bakımlı çiftlikler arasından geçen, güzel bir yoldu. Ara sıra ortaya çıkan balsam kokulu köknar ağaçları, çukurluklardaysa şeffaf çiçekler açmaya başlayan erikler vardı. Çevredeki elma bahçeleri, havaya tatlı kokular yayıyor; eğilimli çayırlar, inci beyazıyla lavanta rengi ufuk çizgisine kadar uzanıyordu. Tıpkı şöyleydi:

"Küçük kuşlar cıvıldadı,

Sanki o yaz günü bütün yıl sürecek gibi..."[3]

Matthew, kendince yolculuğun tadını çıkarıyordu. Kadınlarla karşılaşıp onlara başıyla selam vermek durumunda kaldığı anlar hariç... Prens Edward Adası'nda, tanısan da tanımasan da, yolda gördüğün her çeşit insana selam vermek âdettendi.

Matthew, Marilla ve Bayan Rachel dışında, tüm kadınlardan çekinirdi. Bu gizemli varlıkların, ona gizli gizli güldüklerine dair rahatsız edici bir hisse sahipti. Böyle düşünmekte haklı olabilirdi, tuhaf görünümlü biriydi. Hantal bir cüssesi, düşük omuzlarına kadar uzanan demir grisi saçları, yirmi yaşından beri kesmediği yoğun ve açık kahverengi sakalları vardı. Aslında kırlığı saymazsanız, yirmi yaşındayken de aynı altmış yaşındaki hâli gibi görünüyordu.

Bright River'a vardığında, trenlerden henüz hiç iz yoktu. Çok erken geldiğini düşünerek, atını küçük Bright River Otelinin bahçesinde bir yere bağladıktan sonra istasyon binasına

3 Amerikalı, romantik dönem şairi, eleştirmen ve diplomat James Russell Lowell'ın, *The Vision of Sir Launfal* şiirinden alıntı. (ç.n.)

girdi. Uzun peron, neredeyse terk edilmiş gibiydi. Görünürdeki tek canlı, en uzak noktadaki tahta yığını üzerinde oturan kızdı. Matthew, onun kız çocuğu olduğunu fark edince, yüzüne bile bakmadan hızlıca yanından geçip gitti. Eğer baksaydı, gerginlikten kaskatı kesildiğini, ifadesiyle hareketlerinin beklenti dolu olduğunu kesinlikle fark edebilirdi. Orada oturmuş, birini ya da bir şeyi bekliyordu. O sırada yapılabilecek tek şey oturmak ve beklemek olduğu için kız da oturmuş, var gücüyle bekliyordu.

Matthew, bilet gişesini kilitleyip akşam yemeği için eve gitme hazırlığı yapan istasyon şefiyle karşılaştı. Ona, beş buçuk treninin yakında gelip gelmeyeceğini sordu.

"Beş buçuk treni yarım saat önce gelip gitti." diye cevapladı hayat dolu görevli. "Fakat sizin için bırakılan bir yolcu vardı, küçük bir kız. Dışarıda, tahtaların üzerinde oturuyor. Ona, kadınlar için ayrılan bekleme odasına gitmesini söyledim ama dışarıda kalmayı tercih ettiği konusunda beni ciddi şekilde bilgilendirdi. 'Burada hayal gücü için daha fazla alan var.' dedi. Değişik biri olduğunu söylemeliyim."

Matthew ifadesizce, "Ben, bir kız beklemiyorum." dedi. "Erkek çocuğu için geldim, burada olması gerekiyor. Bayan Spencer, onu benim için Yeni İskoçya'dan getirecekti."

İstasyon şefi düdüğünü çaldı.

"Sanırım hata olmuş." dedi. "Bayan Spencer, trenden kızla birlikte inip onu bana emanet etti. Sizin ve kız kardeşinizin onu yetimhaneden evlat edindiğinizi, kısa süre sonra da almaya geleceğinizi söyledi. Tüm bildiğim bu kadar. Buralarda sakladığım başka bir yetim yok."

"Anlamıyorum." dedi Matthew, çaresizce. Bu durumu idare etmesi için Marilla'nın yanında olmasını diledi.

"Sorularınızı kıza sorsanız daha iyi olur." dedi istasyon şefi umursamadan. "Açıklayabileceğinden eminim. Ağzı çok iyi laf

yapıyor, orası kesin. Belki de ellerinde sizin istediğiniz modelde erkek çocukları kalmamıştır."

Karnı aç olan istasyon şefi, Matthew'un yanından kaygısızca uzaklaştı. Zavallı Matthew için adamın söylediğini yapmak, inindeki aslana meydan okumaktan daha zordu. Kızın, tanımadığı kızın, yetim kızın, yanına gidecek ve ona neden erkek çocuğu olmadığını soracaktı. Matthew, peronda arkasını dönüp nazikçe fakat ayak sürüyerek ona doğru yaklaşırken ruhu acı içinde inliyordu.

Yanından geçip gittiğinden beri çocuk onu izliyordu. Şimdi de gözleri üzerindeydi ama Matthew ona bakmıyordu. Baksaydı bile, tam olarak neye benzediğini göremezdi. Sıradan bir gözlemciyse ona baktığında şunları fark ederdi: On bir yaşlarında bir çocuk. Sarı renkli, keten yün karışımı kumaştan yapılmış fazla kısa, fazla dar ve fazla çirkin bir elbise giydirilmiş. Solmuş kahverengi, denizcilerinkine benzer şapka takıyor. Şapkanın altından görünen kıpkırmızı saçları, iki kalın örgü hâlinde beline kadar uzanıyor. Yüzü küçük, beyaz, ince ve oldukça çilli. Işıkta ya da kimi durumlarda yeşil, diğer zamanlarda gri olan gözlere ve büyükçe bir ağza sahip.

Şimdiye kadar, sıradan ya da sıradan olmayan gözlemci, kızın çenesinin sivri ve belirgin olduğunu fark edebilirdi. Kocaman gözleri, cesaret ve canlılık dolu; dudakları kendini ifade etmeye hazır, alnıysa genişti. Kısacası, bizim sezgileri kuvvetli ve sıra dışı gözlemcimiz, bu kız çocuğunun, bedeninde alelade birini barındırmadığı sonucunu çıkarabilirdi. Matthew Cuthbert'sa gülünç biçimde ondan korkuyordu.

Neyse ki Matthew, söze başlama işkencesinden kurtulmuştu. Onun, kendisine yaklaştığını anlayınca, kız ayağa kalktı. Bir eliyle eski püskü, modası geçmiş, kahverengi hasır çantasını tutarken diğer elini ona doğru uzattı.

"Sanırım siz Green Gables'tan Bay Matthew Cuthbert olmalısınız." dedi beklenmedik netlikteki tatlı bir tonda. "Sizi

gördüğüme çok memnun oldum. Beni almaya gelmeyeceğinizden korkmaya başlamıştım. Gelişinize mâni olabilecek şeyleri aklımdan geçiriyordum. Bu akşama kadar gelmemiş olursanız, tren yolundan ilerleyip dönemeçteki büyük erik ağacına tırmanarak geceyi üzerinde geçirmeye karar vermiştim. Bundan hiç korkmazdım. Ay ışığı altında, beyaz çiçekleriyle birlikte erik ağacında uyumak güzel olur hem, öyle değil mi? Mermer zeminde oturuyormuşsunuz gibi olurdu, değil mi?[4] Bu gece olmasa da yarın sabah benim için geleceğinizden emindim zaten."

Matthew, kendisine uzatılan cılız eli tutup sakarca sıktıktan sonra, tam o anda ne yapması gerektiğine karar verdi. Gözleri parıl parıl parlayan bu çocuğa bir hata olduğunu söyleyemezdi. Onu eve götürecekti ve konuşmayı Marilla'nın yapmasını bekleyecekti. Nasıl bir hata olursa olsun, onu Bright River'da tek başına bırakamazdı. Sağ salim Green Gables'a dönene kadar, tüm sorularla açıklamaların ertelenmesi gerekecekti.

"Geciktiğim için özür dilerim." dedi utanarak. "Haydi, gel. At, bahçede bekliyor. Çantanı bana ver."

Çocuk neşeyle, "Onu ben taşırım." diye cevapladı. "Çok ağır değil. Sahip olduğum her şey içinde ama ağır sayılmaz. Hem belli bir şekilde taşınmazsa sapı yerinden çıkıyor. O yüzden bende kalsa daha iyi olur, nasıl tutacağımı öğrendim artık. Çok eski, hasır bir çanta zaten. Erik ağacında uyumak güzel olurdu ama geldiğiniz için çok mutluyum. Uzun yol gitmemiz gerekecek, öyle değil mi? Bayan Spencer, on üç kilometre olduğunu söylemişti. Bu, beni memnun etti çünkü at arabasıyla yolculuğa bayılırım. Sizin çocuğunuz olup yanınızda yaşamak bana harika geliyor. Şimdiye kadar kimsenin çocuğu olmamıştım. Yetimhane gerçekten berbattı, orada yalnızca dört ay kaldım ama bu bana yetti. Sizin daha önce yetimhanede kaldığınızı sanmıyorum, o yüzden nasıl bir şey olduğunu anlamanız imkânsız. Hayal edebileceğiniz her şeyden daha kötü. Bayan Spencer,

4 İrlandalı besteci Michael William Balfe'ın ünlü operası, *The Bohemian Girl*'e atıf yapılıyor. (ç.n.)

böyle konuşmamın terbiyesizlik olduğunu söyledi ama ben terbiyesizlik yapmak istememiştim. Fark etmeden terbiyesizlik yapmak çok kolay, öyle değil mi? Biliyor musunuz, yetimhanedeki insanlar iyiydi aslında ama oradaki diğer yetimleri saymazsanız, hayal gücü için yeterince alan yok. Onlarla ilgili şeyler hayal etmek oldukça ilginçti. Yanımda oturan kişi, bir kontun kızı olabilirdi. Zalim hemşire tarafından, bebekken ailesinden çalınmış ama kadın bunu itiraf edemeden önce ölmüş. Eskiden geceleri yatağıma uzanıp böyle şeyler hayal ederdim. Gündüzleri buna vaktim olmuyordu. Sanırım bu yüzden kilo alamadım, aşırı derecede zayıfım, öyle değil mi? Kemiklerim kılçık kadar. Kendimi daha kilolu, daha güzel hayal etmeyi seviyorum. Hem dirseklerimde de gamzeler olurdu."

Bununla birlikte, Matthew'un yol arkadaşı konuşmayı bıraktı. Hem nefessiz kalmıştı hem de arabaya kadar gelmişlerdi. Köyden çıkıp küçük, dik bir tepeden inmeye başlayana kadar, tek kelime etmedi. Üzerinde gittikleri yol, yumuşak toprağın içine o kadar gömülmüştü ki kenarında erik ve huş ağaçları olan akarsu yatağı, başlarının metrelerce üstünde kalıyordu.

Çocuk, kolunu uzatıp arabanın yanına değen erik ağacı dallarından birini kırdı.

"Ne kadar güzel, değil mi? Su yatağından uzanan ağaç, size neyi hatırlattı? Öyle beyaz, dantel gibi..."

"Yani... Bilmiyorum." dedi Matthew.

"Bilmiyor musunuz? Elbette ki beyazlar içinde, güzel duvağıyla bir gelini. Daha önce hiç gelin görmedim ama neye benzeyeceğini tahmin edebiliyorum. Kendim gelin olmayı hiç beklemiyorum. O kadar gösterişsizim ki kimse benimle evlenmek istemez. Tabii, başka ülkeden gelmiş yabancı biri değilse... Sanırım, yabancı biri o kadar seçici olmaz. Yine de bir gün beyaz elbisemin olmasını umuyorum. Bu, benim için olabilecek en büyük dünyevi mutluluk! Güzel kıyafetlere bayılıyorum. Hatırlayabildiğim kadarıyla, hayatım boyunca hiç

güzel elbisem olmadı. Tabii aslında bu, beklentiyi daha da arttırıyor, öyle değil mi? Yine de kendimi harika kıyafetler içinde hayal edebilirim. Bu sabah yetimhaneden çıktıktan sonra çok utandım çünkü bu eski, korkunç elbiseyi giymek zorundaydım. Bütün yetimler bunları giymek zorunda, biliyor musunuz? Geçen kış, Hopeton'daki bir tüccar, yetimhaneye üç yüz metre kadar bu keten yün karışımı kumaştan bağışladı. Bazı insanlar bunu, kumaşı satamadığı için yaptığını söyledi. Fakat ben yüreğindeki iyilikten yaptığına inanmayı tercih ederim, siz de öyle düşünmez miydiniz? Trene bindiğimizde, sanki herkes acıyarak bakıyormuş gibi hissettim. Sonra hemen işe koyulup dünyadaki en güzel açık mavi, ipek elbiseyi giydiğimi hayal ettim. Hayal kuracaksan, zamanına değecek şeyler üretmelisin çünkü. Çiçek ve erikle dolu şapkam, altın saatim, yumuşak eldivenlerim, güzel botlarım da varmış. Sonra, neşem hemen yerine geldi. Adaya varana kadar yolculuğun tadını çıkardım. Gemiyle gelirken hiç midem bulanmadı. Bayan Spencer'ı normalde gemi tutardı ama o da iyiydi. Suya düşebileceğim endişesiyle sürekli beni izlediği için hasta olmaya vakti kalmadığını söyledi. Sinsi sinsi etrafta dolaştığımdan ona rahat vermemişim. Fakat onu deniz tutmasından kurtardıysa, iyi ki dolaşmışım; bu şekilde iyilik etmiş sayılırım, değil mi? Gemideyken görülebilecek her şeyi görmek istedim çünkü bir daha buna imkânım olup olmayacağını bilmiyordum. Ah! Ne kadar çok kiraz ağacı çiçek açmış! Bu ada, gördüğüm en çiçek dolu yer! Buraya şimdiden bayıldım. Burada yaşayacağım için çok memnunum. Prens Edward Adası'nın, dünyadaki en güzel yer olduğunu hep duymuştum. Eskiden burada yaşadığımı hayal ederdim ama bunun gerçekten olmasını beklemiyordum. Hayallerinin gerçeğe dönüşmesi enfes bir şey, öyle değil mi? Ama o kırmızı renkli yollar çok komik. Charlottetown'da trene bindikten sonra, yanımızda kırmızı yollar belirmeye başladığında Bayan Spencer'a neyin onları o hâle getirdiğini sordum. Bana cevabı bilmediğini ve Tanrı aşkına ona daha fazla soru sormamamı söyledi. O ana kadar belki bin tane sormuşum. Sanırım

gerçekten de sordum ama bilmediğin şeyleri, soru sormadan nasıl öğreneceksin? Peki, yolları kırmızı yapan nedir?"

"Yani... Bilmiyorum." dedi Matthew.

"Bu, ileride öğrenilmesi gereken şeylerden biri. Öğrenilecek ne çok şey olduğunu düşünmek şahane, değil mi? Hayatta olduğum için memnun olmamı sağlıyor. Yaşadığımız dünya çok ilginç. Eğer hakkında her şeyi bilseydik o kadar da ilginç olmazdı, öyle değil mi? O zaman hayal gücü için yer olmazdı, öyle değil mi? Çok fazla mı konuşuyorum? İnsanlar her zaman çok konuştuğumu söylüyorlar. Susmamı mı tercih edersiniz? İsterseniz susarım, aklıma koyarsam durabilirim. Gerçi biraz zor oluyor."

Buna kendisi de şaşkındı ama Matthew'un keyfi yerindeydi. Çoğu sessiz insan gibi, o da konuşkanları seviyordu. Kendi kendilerine konuşmaya hevesli oldukları ve ondan muhabbete katılmasını beklemedikleri sürece elbette! Fakat küçük bir kızın arkadaşlığının kendisine zevk vermesini hiç beklemiyordu. Doğrusu, kadınlar yeterince kötüydü ama kız çocukları daha da beterdi. Ona göz ucuyla bakmalarından, yanından çekinerek geçmelerinden nefret ediyordu. Sanki tek kelime söylemeye cesaret etseler, onları ısırıp yutacağını düşünüyorlardı. Onlar, Avonlea tarzında yetiştirilmiş, terbiyeli kızlardı. Bu çilli cadıysa çok farklıydı. Kendi yavaş zekâsının, kızın fazlasıyla faal zihninin işleyişine ayak uydurmasını zor bulsa da bu gevezeliğin hoşuna gittiğini düşündü. Her zamanki utangaç hâliyle şöyle dedi:

"İstediğin kadar konuşabilirsin. Benim için sorun değil."

"Ah! Çok mutlu oldum. Sizinle iyi geçineceğimizi biliyorum artık. İstediği zaman konuşabilmek insanı çok rahatlatıyor. *Çocuklar görülmeli ama duyulmamalı* diye düşünülmemesi de öyle... Bu sözü bana milyonlarca defa söylediler. Ayrıca, büyük kelimeler kullanıyorum diye bana gülüyorlar. Büyük fikirlerin varsa, onları ifade etmek için büyük kelimeler kullanmalısın, öyle değil mi?"

"Yani... Mantıklı görünüyor." dedi Matthew.

"Bayan Spencer, dilimi tutmamı tembihledi ama bunu yapamıyorum, hep konuşmak istiyor. Bayan Spencer, evinizin adının *Green Gables* olduğunu söyledi. Ona, orası hakkında her şeyi sordum. Çevresinin ağaçlarla dolu olduğunu söyledi. Bunu duyunca hiç olmadığım kadar memnun oldum. Ağaçları çok seviyorum, yetimhanenin çevresinde hiç yoktu. Yalnızca ön tarafta birkaç tane minnacık şeyler vardı. Onların da etrafı beyaza boyanmış, kafes gibi şeylerle çevriliydi. O ağaçlar da aynı yetimlere benziyordu. Eskiden onlara baktıkça içimden ağlamak gelirdi. Hep, 'Ah, zavallı şeyler!' derdim. 'Eğer sizin de etrafınız diğer ağaçlarla çevrili olsaydı, büyük ormanlarda yaşasaydınız; uzayabilirdiniz, öyle değil mi? Köklerinizin üzerinde yosunlar, çan çiçekleri büyüseydi, yakınlarda dere olsaydı, dallarınızda kuşlar ötseydi... Ama burada gelişemiyorsunuz. Nasıl hissettiğinizi çok iyi biliyorum küçük ağaçlar.' Bu sabah onları arkada bıraktığım için üzüldüm. İnsan bazı şeylere hemen bağlanıyor, öyle değil mi? Green Gables yakınlarında dere var mı? Bayan Spencer'a onu sormayı unuttum."

"Yani... Evet. Hemen evin aşağısında bir tane var."

"Sevindim. Dere yanında yaşamak hep düşlediğim şeylerden biriydi. Bunu yapacağımı hiç beklemiyordum ama... Rüyalar çok sık gerçeğe dönüşmez, öyle değil mi? Dönüşselerdi güzel olmaz mıydı? Şu an neredeyse mutlu hissediyorum. Büsbütün mutlu hissedemiyorum çünkü... Buna ne renk derdiniz?"

Uzun, parlak örgülerinden birini, ince omzunun üzerinden geçirerek havaya kaldırıp Matthew'un gözünün önüne tuttu. Matthew, hanımların saçlarının ne renk olduğuna karar vermeye alışık değildi. Fakat bu durumda şüpheye fazla yer yoktu.

"Kırmızı, değil mi?" dedi.

Kız çok derinlerden geliyormuş gibi bir iç çekerek örgüsünü tekrar arkaya attı. Ardında da yüzyıllardır acı çekiyormuşçasına nefesini geri bıraktı.

"Evet, kırmızı." dedi boynunu bükerek. "Şimdi neden büsbütün mutlu olamayacağımı anlıyorsunuz. Kırmızı saçlara sahip kimse mutlu olamaz. Diğer şeyleri o kadar umursamıyorum. Çilleri, yeşil gözleri, zayıflığımı... Onları hayal kurarak yok edebilirim. Gül yaprağı gibi çok güzel bir cilde ve ışıl ışıl parlayan menekşe rengi gözlere sahip olduğumu hayal edebilirim ama o kırmızı saçı yok edemiyorum. Elimden geleni yapıyorum. Kendi kendime, 'Şimdi saçlarım parlak siyah, kuzgun kanadı kadar siyah.' diye düşünüyorum. Fakat tüm bu süre boyunca, sıradan kırmızı renkte olduğunu biliyorum ve kalbim kırılıyor. Bu, hayat boyu üzüntüm olarak kalacak. Bir seferinde, okuduğum romandaki kızın da hayat boyu sürecek üzüntüsü vardı ama onunki kırmızı saç değildi. Onun saçları saf altın rengindeydi. Dalgalar hâlinde, kaymak taşından yapılmış gibi görünen alnından aşağı dökülüyordu. Kaymak taşı alın nedir? Bunu hiç öğrenemedim. Bana söyleyebilir misiniz?"

"Yani... Korkarım söyleyemem." dedi Matthew. Yavaş yavaş başı dönmeye başlamıştı. Gözü pek gençlik zamanlarında, piknikteyken; başka bir çocuk, onu atlıkarıncaya binmesi için kandırmıştı, aynı o zamanki gibi hissediyordu.

"Artık her neydiyse hoş olmalı çünkü kız inanılmaz derece güzeldi. O kadar güzel olmak nasıl bir duygudur acaba? Bunu hiç hayal ettiniz mi?"

"Yani... Hayır, etmedim." diye itiraf etti Matthew samimi şekilde.

"Ben sıklıkla ediyorum. Eğer şansınız olsaydı, inanılmaz derece güzel olmayı mı, aşırı zeki olmayı mı, yoksa melek denecek kadar iyi olmayı mı tercih ederdiniz?"

"Yani... Ben... Tam olarak bilemiyorum."

"Ben de bilemiyorum, asla karar veremedim. Hiçbiri olamayacağıma göre, bunun pek de önemi yok tabii! Melek denecek kadar iyi olamayacağım kesin. Bayan Spencer dedi ki... Ah! Bay Cuthbert! Bay Cuthbert! Bay Cuthbert!"

Bayan Spencer'ın söylediği şey bu değildi. Çocuk, arabadan düşmüş ya da Matthew, onu hayrete düşürecek bir şey yapmış da değildi. Yalnızca yoldaki köşeden dönerek kendilerini "Bulvarda" bulmuşlardı. Newbridge sakinlerinin "Bulvar" dedikleri yer, ana yolun yaklaşık beş yüz metre kadarlık uzantısıydı. Etrafında kocaman, tüm alana yayılmış elma ağaçları vardı. Dalları yolun üstüne kemer gibi eğilen bu ağaçları, yıllar önce, yaşlı ve acayip bir çiftçi ekmişti. Kar kokan yeni açmış çiçekler, oradan geçenlerin başları üstünde gölgelik gibi yol boyunca devam ediyordu. Büyük dalların kapladığı alt kısımda, hava, mor alaca karanlık rengindeydi. İlerideyse pastel tonlarındaki gün batımı, katedral mihrabı arkasındaki büyük vitray camlar gibi parlıyordu.

Güzellik, çocuğu sersemletmiş gibiydi. Arabada arkasına yaslanıp incecik ellerini göğsünün ortasında birleştirdi. Başını kaldırmış, yukarıdaki görkemli manzarayı coşkuyla izliyordu. Orayı çoktan geçip Newbridge'e giden uzun bayırdan aşağı inmeye başladıklarında bile, ne hareket etti ne de ağzını açtı. Hâlâ yüzündeki mest olmuş ifadeyle uzaktaki gün batımına bakıyordu. Parıldayan arka plan, gözlerindeki hayallerle görkemli şekilde birleşiyordu. Newbridge'i geçtikten sonra küçük, hareketli bir köye geldiler. Köpekler onlara havladı, çocuklar arabaya bağırdı, meraklı yüzler camlarda belirdi... Matthew ile kız çocuğu ise sessizlik içinde yolculuklarına devam etti. Beş kilometreyi daha arkalarında bırakmalarına rağmen çocuk hiç konuşmadı. Buna harcadığı enerjiyi susmak için de kullanabildiği ortadaydı.

Matthew sonunda cesaretini toplayarak, "Sanırım oldukça yorgun ve aç hissediyorsun." dedi. Kızın uzun süren dil tutulmasının aklına gelen tek nedenden olduğunu varsayıyordu: "Çok kalmadı, yalnızca iki kilometre kadar."

Kız rüya âleminden çıkıp iç geçirdi. Ruhu çok uzaklara dolaşmaya gitmiş birinin hülyalı gözleriyle ona baktı.

"Bay Cuthbert..." diye fısıldadı. "O içinden geçtiğimiz beyaz yer... Orası neydi?"

"Bulvar'dan bahsediyor olmasın." dedi Matthew. Birkaç dakika engin düşüncelere daldı. "Hoş bir yer işte."

"Hoş mu? 'Hoş' orası için kullanılabilecek doğru kelime gibi görünmüyor. 'Güzel' de öyle. Yeterince betimleyici değil. Orası muhteşemdi. Muhteşem. Şimdiye dek gördüğüm, hayal gücüyle geliştirilemeyecek tek yerdi. Beni tam bu noktada tatmin ediyor." Tek elini kalbinin üstüne götürdü. "Tuhaf, komik bir sancı verdi ama tatlı bir acıydı. Hiç öyle bir sızı hissettiniz mi, Bay Cuthbert?"

"Yani... Hiç öyle bir şey hatırlamıyorum."

"Benim çok defa başıma geldi. Ne zaman olağanüstü güzel şeyler görsem oluyor. O tatlı yere 'Bulvar' dememeleri gerekirdi, öyle bir ismin hiçbir anlamı yok. Şey deselerdi... Bir düşüneyim... *Sevince Çıkan Beyaz Yol.* Hem güzel hem yaratıcı olmadı mı? Yerlerin ya da insanların adlarını beğenmediğimde her zaman yeni, daha yaratıcı bir tane bulup onları o şekilde hatırlarım. Yetimhanede adı 'Hepzibah Jenkins' olan bir kız vardı ama ben onu hep 'Rosalia DeVere' olarak hayal ettim. Diğer insanlar oraya 'Bulvar' demeye devam edebilir, benim için 'Sevince Çıkan Beyaz Yol' olarak kalacak. Eve gerçekten iki kilometre mi kaldı? Hem memnunum hem de üzgün... Üzgünüm çünkü yolculuk çok zevkliydi. Zevkli şeyler sona erdiğinde hep çok üzülürüm. Daha da zevkli şeyler karşına çıkabilir ama bundan asla emin olamazsın. Deneyimlerimden anladığım kadarıyla, zaten çoğu zaman tam tersi oluyor. Fakat eve gittiğimi düşününce memnun oluyorum. Kendimi bildim bileli, hiç gerçek evim olmadı, bunu düşününce yine o tatlı acıyı hissediyorum. Ah! Şuradaki ne kadar güzel!"

Bir tepenin zirvesinden geçiyorlardı, gölet hemen aşağılarındaydı. O kadar uzun ve dönemeçliydi ki nehir gibi görünüyordu. Oldukları yerle, daha sığ olan kısmın ortasından, köprü geçiyordu. Kehribar rengi kum tepeleri, onu ilerideki koyu mavi körfezden ayırmış, daha içeri itmişti. Suyun içindeyse muhtelif renkler dans ediyordu. Sarı, pembe, uçuk yeşil...

Ruha huzur veren en güzel tonlar, diğer tarif edilmesi zor ve adı konmamış olanlarla bir aradaydı. Gölet, köprünün yukarısında, köknar ve akçaağaç korusunun içinden geçiyor, sallanan gölgeleri altında koyu renkli, yarı saydam bir suya dönüşüyordu. Tek tük erik ağaçları kıyıdan suya doğru, sanki beyazlar içindeki bir kız parmak uçlarında yansımasına bakıyormuş gibi uzanıyordu. Göletin başındaki bataklıktan, kurbağaların kederli ama tatlı korosu rahatlıkla duyuluyordu. İlerideki bayırın üzerinde, beyaz çiçeklerle dolu elma bahçesi arasından küçük, gri bir ev belli belirsiz görünüyordu. Hava henüz aydınlık olmasına rağmen, pencerelerin birinden ışık parlıyordu.

"Orası, Barry'nin Göleti." dedi Matthew.

"O ismi de beğenmedim. Ona şey diyeceğim... Bir düşüneyim... *Parıldayan Sular Gölü*. Evet, doğrusu bu. Doğru olduğunu biliyorum çünkü insana heyecan veriyor. Bir şeye en yakışan ismi bulduğumda heyecanlanıyorum. Size heyecan veren şeyler de oluyor mu?"

Matthew dalıp gitmekle yetindi.

"Yani... Evet. O çirkin beyaz kurtçukların, salatalık tarlasına dadandıklarını gördükçe heyecanlanıyorum. Nefret ediyorum onlardan, iğrençler."

"Bunun, aynı türden bir heyecan olabileceğini sanmıyorum. Sizce olabilir mi? Kurtçuklarla, parlayan sular arasında fazla bağlantı varmış gibi görünmüyor, öyle değil mi? Ama neden diğer insanlar oraya 'Barry'nin Göleti' diyor?"

"Sanırım Bay Barry orada, yukarıda yaşadığı için... Onun evinin adı da 'Orchard Slope'. Arkasındaki büyük çalılık olmasaydı, buradan Green Gables'ı görebilirdin. Şimdi köprüden geçip sonra da yolun köşesinden döneceğiz. Bir kilometre kadar daha var."

"Bay Barry'nin kız çocuğu var mı? Yani çok küçük demek istemiyorum... Benim ebatlarımda."

"Evet, on bir yaşında kızı var. Adı Diana."

"Ah!" dedi iç çekerek. "Ne kadar sevimli bir isim!"

"Yani... Bilmiyorum. Bence kulağa berbat geliyor, yeterince geleneksel değil. Ben Jane, Mary ya da ona benzer, daha akla yatan bir isim tercih ederdim. Diana doğduğunda orada kalan bir okul müdürü vardı. Adını onun koymasını istediler, o da Diana'yı seçti."

"Keşke ben doğduğumda da etrafta öyle okul müdürleri olsaydı o zaman. Ah! Köprüye geldik bile. Gözlerimi sıkıca kapayacağım. Köprü üzerinden geçmekten hep korkarım. Ortasına yaklaştıkça çakı gibi ikiye katlanıp bizi kesecek diye hayal etmekten kendimi alıkoyamıyorum. O yüzden kapıyorum gözlerimi fakat ortaya yaklaştığımızı hissedince onları sonuna kadar açmak zorundayım çünkü eğer köprü gerçekten parçalanıp yukarı doğru toplanırsa bunu görmek istiyorum. Ah! Ne güzel gümbürdüyor. Tekerlerin tahtada çıkardığı sesi seviyorum. Dünya üzerinde sevecek bu kadar çok şeyin olması harika, değil mi? İşte geçtik. Şimdi arkama bakacağım. İyi akşamlar, Parıldayan Sular Gölü. Sevdiğim şeylere her zaman iyi geceler dilerim, tıpkı insanlara dilediğim gibi. Bence hoşlarına gidiyor. Su, sanki bana gülümsüyormuş gibi göründü."

Daha da ilerideki tepeden yukarı çıkıp köşeyi döndüklerinde Matthew dedi ki:

"Artık eve çok yaklaştık. Green Gables şu..."

"Ah! Söylemeyin." dedi nefesi kesilerek. Matthew'un kaldırdığı kolunu tutup işaret ettiği yeri görmemek için gözlerini kapattı. "Bırakın tahmin edeyim. Eminim doğru evi bulacağım."

Gözlerini açıp çevresine baktığında tepenin üzerindeydiler. Güneş batalı çok olmuştu fakat ardında bıraktığı yumuşak ışıkta, manzara hâlâ seçilebiliyordu. Batı yönündeki kilisenin kara kulesi, kadife çiçeği rengi gökyüzüne doğru yükseliyordu.

Onun hemen altında küçük bir vadi; ilerisinde de uzun, hafifçe yükselen bayır vardı. Çiftlik evleri, burada dağınık hâlde duruyorlardı. Çocuğun sabırsız, istekli gözleri, bu evler arasında gidip geliyordu. Sonunda en soldakilerden birinde karar kıldı. Yoldan oldukça uzak, çiçek açmış ağaçların içinde, kırık beyaz renkte bir yerdi. Etrafını çevreleyen ormanın hemen ucunda, güneybatı tarafındaydı. Üstündeki bulutsuz gökyüzünde, kristal beyazı büyük bir yıldız sanki umut veriyormuş, yol gösteriyormuş gibi parlıyordu.

"Oradaki ev, öyle değil mi?" dedi işaret ederek.

Matthew kısrağın dizginlerini hoşnut şekilde şaklattı.

"Doğru tahmin ettin! Bence Bayan Spencer sana tarif etti, o yüzden hangisi olduğunu bulabildin."

"Hayır, etmedi. Gerçekten etmedi. Hem anlattıkları, buradaki diğer evlerin hepsiyle alakalı olabilirdi. Neye benzediğiyle ilgili tam bir fikrim yoktu. Onu görür görmez evim olduğunu hissettim. Ah! Sanki rüyada gibiyim. Biliyor musunuz, dirseğimden yukarısını o kadar çok çimdikledim ki kollarım morarmış olmalı. Ara sıra içimi korkunç bir his kapladı, tüm bunların rüya olabileceğinden korktum. Gerçek mi diye anlamak için kendimi çimdikledim. Sonra aniden, eğer rüyadaysam bile, sonuna kadar devam etmesi için uyanmasam iyi olur diye düşünüp bunu yapmayı bıraktım. Fakat her şey gerçek, hatta nerdeyse eve ulaştık."

Büyük sevinçle derin bir nefes aldıktan sonra tekrar sessizliğe gömüldü. Matthew da sıkıntılı şekilde arabayı sürmeye devam etti. Özlemini çektiği eve sahip olamayacağını, bu kimsesize, kendisi yerine Marilla'nın söyleyecek olmasından memnundu. Lynde's Hollow'dan geçerlerken etraf oldukça karanlıktı ama Bayan Rachel'ın onları pencereden izlemesine engel olacak kadar da değildi. Muhtemelen, tepeyi aşıp Green Gables'a giden uzun patikaya girdiklerini görmüştü. Eve varmak üzereyken, Matthew yapması gereken açıklama yaklaştığı

için anlam veremediği derecede ürküyordu. Bu hatanın Marilla'ya ya da kendisine çıkaracağı sorunları düşünmüyordu. Aklındaki, çocuğun yaşayacağı hayal kırıklığıydı. Gözlerindeki mest olmuş ifadenin kaybolacağını düşündükçe içi rahatsız edici hislerle doluyordu. Sanki bir şeyin öldürülmesine yardımcı oluyordu. Kuzu, buzağı ya da herhangi bir masum küçük varlığı öldürmek zorunda kaldığı zamanlardaki gibi...

İçine girdiklerinde bahçe oldukça karanlıktı. Etrafındaki kavak ağaçlarının yaprakları yavaş yavaş, yumuşak şekilde rüzgârda sallanıyordu.

Arabadan onu indirirken, "Dinleyin, ağaçlar uykularında konuşuyor." diye fısıldadı kız. "Güzel rüyalar görüyor olmalılar!"

Ardından, "sahip olduğu her şeyi" içinde barındıran hasır çantasına sıkıca sarılıp, eve doğru ilerleyen Matthew'u takip etti.

3
Marilla Cuthbert Şaşkın

Matthew kapıyı açınca, Marilla içeriden hızlıca geldi. Fakat, uzun kızıl saç örgüleri olan, parlak gözleriyle hevesli hevesli bakan; eski, çirkin elbisesi içindeki tuhaf kızı görünce, bir anda şaşkınlıktan donakaldı.

"Matthew Cuthbert, bu kim?" diye sordu. "Erkek çocuğu nerede?"

"Erkek çocuğu yoktu." dedi Matthew bitkin vaziyette. "Yalnızca bu kız vardı."

Başıyla çocuğu işaret etti. O sırada, adını bile sormamış olduğunu fark etti.

"Erkek çocuğu yok muydu? Bir tane olması gerekiyordu." diye ısrar etti Marilla. "Bayan Spencer'dan erkek çocuğu getirmesini istemiştik."

"Getirmemiş. Onun yerine kızı getirmiş. İstasyon şefine sorduktan sonra kızı eve getirmek zorunda kaldım. Hata olsa da olmasa da, onu orada yalnız bırakamazdım."

"Bu, büyük bir sorun!" dedi Marilla.

Bu konuşma yapılırken çocuk sessiz kaldı. Gözleri ikisi arasında gidip gelirken, yüzündeki tüm canlı ifade siliniyordu. Aniden söylenenlerin ne anlama geldiğini kavramış gibiydi. Değerli hasır çantasını yere bırakıp ileri atılarak ellerini önünde birleştirdi.

"Beni istemiyorsunuz!" diye bağırdı. "Erkek çocuğu olmadığım için beni istemiyorsunuz! Bunu bilmem gerekirdi. Şim-

diye kadar beni kimse istemedi. Her şey fazla güzeldi zaten, tahmin etmeliydim. Kimsenin beni istemeyeceğini bilmem gerekirdi. Ne yapacağım şimdi? Gözyaşlarımı tutamıyorum!"

Ağlamaya başladı. Masanın yanındaki sandalyeye oturup kollarını üzerine koyarak yüzünü onların içine gömdü. Feryat figan ağlıyordu. Marilla ile Matthew, ocağın üstünden birbirlerine pişmanlık içinde baktılar. İkisi de ne söyleyeceklerini, ne yapacaklarını bilmiyordu. Sonunda Marilla, yavaşça ona yaklaştı.

"Haydi, haydi ama... Ağlamana gerek yok."

"Evet, gerek var!" Çocuk hemen başını kaldırdı. Yüzü gözyaşlarıyla kaplanmış, dudakları titriyordu. "Siz de ağlardınız. Eğer yetim olsaydınız, sonra eviniz olacağını düşündüğünüz bir yere gelseydiniz ve erkek çocuğu olmadığınız için istenmediğinizi öğrenseydiniz, siz de ağlardınız. Ah! Bu şimdiye kadar başıma gelen en trajik olay!"

Uzun süredir kullanılmadığı için artık paslanmaya yüz tutmuş istemsiz bir gülücük Marilla'nın katı ifadesini yumuşattı.

"Haydi, ağlama artık. Seni bu gece kapının önüne koyacak değiliz. Biz, ne olduğunu araştırana kadar burada kalman gerekecek. Adın nedir?"

Çocuk bir anlığına tereddüt etti.

"Lütfen bana Cordelia diyebilir misiniz?" dedi heyecanla.

"Cordelia mı diyelim? Adın bu mu?"

"Hayır, tam olarak değil... Ama bana Cordelia denilse çok mutlu olurdum. Ne kadar da zarif bir isim."

"Neden bahsettiğini anlamıyorum. Eğer Cordelia değilse, adın nedir?"

Titrek sesiyle, "Anne Shirley." dedi ismin sahibi isteksizce. "Ama lütfen bana Cordelia deyin. Eğer burada kısa süre ka-

lacaksam, beni hangi isimle çağırdığınız önemli olamaz, öyle değil mi? Anne, hiç romantik[5] bir isim değil."

"Romantik değilmiş. Saçmalık!" dedi Marilla. Hiç anlayışlı değildi. "Anne çok iyi bir isim, sade ve makul. Utanmana hiç gerek yok."

"Hayır, utanmıyorum." diye açıklamaya çalıştı Anne. "Yalnızca, Cordelia'yı daha çok beğeniyorum. Her zaman adımın Cordelia olduğunu hayal ettim. En azından, son yıllarda... Daha küçükken Geraldine olduğunu düşlerdim ama şimdi Cordelia'yı seviyorum. Bana Anne diyecekseniz, lütfen sonunda *e* harfiyle yazılan Anne'den deyin."

Çaydanlığa uzanırken, "Nasıl yazıldığı ne fark eder?" dedi Marilla yüzünde yine paslanmış gülücüğüyle.

"Çok şey fark eder hem de! Daha güzel görünüyor. İsimlerin söylendiğini duyduğunuzda aklınızdan yazılışlarını geçirmiyor musunuz? Ben geçiriyorum. *A-n-n* kötü görünüyor. *A-n-n-e* çok daha seçkin. Bana sonunda *e* olan hâliyle Anne derseniz, adımın Cordelia olmadığı gerçeğiyle barışmaya çalışacağım."

"Peki öyleyse, sonunda *e* olan Anne. Bize bu hatanın nasıl olduğunu söyleyebilir misin? Bayan Spencer'a, bize erkek çocuğu getirmesi için haber yollamıştık. Yetimhanede hiç erkek yok muydu?"

"Vardı. Sürüsüne bereket hem de! Fakat Bayan Spencer, sizin özellikle on bir yaşında kız çocuğu istediğinizi söyledi. Müdire de benim uygun olacağımı düşündü. O kadar heyecanlandım ki dün gece mutluluktan uyuyamadım." Sonra, "Ah!" diye ekledi sitemli şekilde Matthew'a dönerek. "Neden istasyondayken beni istemediğinizi söyleyip orada bırakmadınız? Eğer Sevince Çıkan Beyaz Yol'u ve Parıldayan Sular Gölü'nü görmemiş olsaydım, şimdi bu kadar zorlanmazdım."

5 Başkahraman Anne, kitap boyunca "romantik" kelimesini, hayal gücünün kısıtlanmaması gerektiğini savunan Romantik Dönem eserlerinde olduğu gibi, "normal hayattan daha duygu dolu, daha coşkulu" manasında kullanıyor. (ç.n.)

"Onlar da ne? Ne demek istiyor?" diye sordu Marilla, Matthew'a bakarak.

"Yoldayken ettiğimiz sohbetten bahsediyor." dedi Matthew aceleyle. "Ben kısrağı ahıra götüreceğim, Marilla. Sen de ben dönene kadar çayı koyar mısın?"

Matthew çıktıktan sonra Marilla, "Bayan Spencer, senden başka birini daha getirdi mi?" diyerek sorularına devam etti.

"Kendisi için Lily Jones'u getirdi. Lily sadece beş yaşında. Çok güzel ve fındık rengi saçları var. Eğer ben de çok güzel olsaydım, fındık rengi saçlarım olsaydı, beni burada tutar mıydınız?"

"Hayır. Matthew'a çiftlikte yardımcı olması için erkek çocuğu istiyoruz biz. Kız çocukları işimize yaramaz. Şapkanı çıkar. Onu ve çantanı girişteki masanın üzerine koyacağım."

Anne, süklüm püklüm denileni yaptı. Matthew geri döndükten sonra akşam yemeği için masaya oturdular ama Anne yiyemiyordu. Yağlı ekmekle, tabağının yanındaki deniz kabuğu şeklinde kabın içinde duran yaban elması reçelinden biraz aldı. Azıcık ısırdıktan sonra bıraktı.

"Hiçbir şey yemiyorsun." dedi Marilla sertçe. Sanki ciddi bir hata yapılıyormuş gibi bakıyordu. Anne iç geçirdi.

"Yiyemiyorum. Şu an büyük umutsuzluk içindeyim. Büyük umutsuzluk içindeyken siz yemek yiyebilir misiniz?"

"Hiç büyük umutsuzluk içinde olmadım, o yüzden bir şey diyemem." diye cevapladı Marilla.

"Olmadınız mı? Peki, hiç kendinizi büyük umutsuzluk içinde hayal etmeyi denediniz mi?"

"Hayır, denemedim."

"O zaman nasıl bir şey olduğunu anlayabileceğinizi sanmıyorum. Çok rahatsız edici bir his. Yemek yemeye çalışırken boğazınıza yumru oturuyor, hiçbir şeyi yutamıyorsunuz.

Karamelli çikolata olsa bile... İki yıl önce karamelli çikolata yemiştim, çok lezzetliydi. O zamandan beri pek çok kez rüyamda karamelli çikolata gördüm. Fakat tam onları yemeye başlamadan önce uyanıyorum. Umarım yemek yemiyorum diye alınmazsınız. Her şey son derece güzel görünüyor ama yine de yiyemiyorum."

Ahırdan döndüğünden beri konuşmayan Matthew, "Sanırım kız yorgun. Onu yatağa yatırsan daha iyi olur, Marilla." dedi.

Marilla, Anne'i nerede yatırması gerektiğini düşünüyordu. İstenilen ve beklenen erkek çocuğu için mutfağa yakın yerde bir kanepe hazırlamıştı. Orası derli toplu, temiz olmasına rağmen, nedense kız çocuğu için gözüne uygun görünmüyordu. Misafir odasıysa bu kimsesiz için söz konusu dahi olamazdı. Geriye yalnızca doğu tarafındaki çatı katı kalıyordu. Marilla, mum yakıp Anne'e onu takip etmesini söyledi. Anne, geçerken girişteki masanın üzerinden şapkasıyla çantasını alıp denileni ruhsuzca yaptı. Koridor son derece temizdi. İçine girdiği küçük çatı katıysa çok daha temiz görünüyordu.

Marilla, mumu, üç bacaklı ve üç köşeli masanın üzerine koyarak yatağın örtülerini açtı.

"Sanırım geceliğin vardır?" diye sordu.

Anne başıyla onayladı.

"Evet, iki tane var. Benim için yetimhane müdiresi dikti onları. Fakat fazla kısa, fazla darlar. Yetimhanede hiçbir şey yeterli olmadığı için, her şey eksik oluyor. En azından, bizimki gibi fakir yetimhanelerde... Kısa geceliklerden nefret ediyorum. Kendime güzel, yerlere kadar uzanan, boynunda fırfırlar olan bir gecelik hayal edebilirim. Bununla teselli bulabilirim."

"Çabucak üstünü değiştirip yatağa gir. Beş dakika sonra mum için geri döneceğim. Onu söndürebileceğin konusunda sana güvenmiyorum. Muhtemelen tüm evi ateşe verirsin."

Marilla odadan çıktıktan sonra Anne, özlem dolu hâlde etrafına baktı. Beyaz duvarlar öyle parlak ve çıplaktı ki bomboş oldukları için her tarafları sızlıyordur diye düşündü. Ortadaki yuvarlak örgü halı dışında, zeminde de hiçbir şey yoktu. Anne daha önce öyle bir halı görmemişti. Köşelerden birinde, eski moda, yüksek yatak duruyordu. Koyu renkli, aşağıya dönük dört karyola direğiyle çevriliydi. Diğer tarafta, daha önce bahsi geçen üç köşeli masa, üzerinde de büyük, kırmızı, iğnelik olarak kullanılan yastık vardı. Bu kadife yastık o kadar sert görünüyordu ki en gözü pek iğnenin bile ucunu bükebilirdi. On beşe yirmi ebatlarında küçük bir ayna da üstünde asılıydı. Pencere, masayla yatak arasındaydı. Üst kısmından, kar beyazı, muslin kumaştan yapılmış yarım perde sarkıyordu. Onun karşısında da yüz yıkama leğeninin durduğu sehpa vardı. Odanın her yeri kelimelere dökülemeyecek kadar sert, soğuktu ve Anne'in tüylerini diken diken ediyordu. Hıçkırıklarını tutamayarak aceleyle kıyafetlerini çıkarıp kısa geceliği giydi. Yatağa atlayıp yüzünü yastığa gömdü, ardından da örtüleri başının üstüne kadar çekti. Marilla, mum için odaya döndüğünde, kısa ve dar pek çok kıyafeti zeminin üzerinde dağınık hâlde buldu. Kendisi dışında, odada başka bir varlık olduğunu belirten tek şey, yatağın karmakarışık hâliydi.

Bilerek Anne'in kıyafetlerini yerden alıp düzgünce sarı sandalyenin üzerine koydu. Ardından, mumu alıp yatağa doğru eğildi.

"İyi geceler." dedi, biraz beceriksizce ama içtenlikle.

O odadan çıktıktan sonra Anne'in beyaz suratıyla büyük gözleri şaşırtıcı bir hızla yatak örtülerinin üzerinde belirdi.

"Hayatımda geçirdiğim en kötü gece olduğunu bilmenize rağmen, nasıl bana iyi geceler dilersiniz?"

Ardından tekrar örtülerin altında görünmezliğe büründü.

Marilla, sessizce aşağı inerek akşam yemeğinden kalma bulaşıkları yıkamaya başladı. Matthew, o esnada pipo içiyordu. Bu, aklındaki huzursuzluğun kesin bir işaretiydi. Marilla, pis

alışkanlığını onaylamadığını güçlü şekilde dile getirdiği için bunu nadiren yapardı. Fakat bazı belli dönemlerde, kendini tekrar dumanlar içinde bulurdu. O zamanlarda Marilla buna göz yumar, duygularını bir şekilde dışa vurması gereken sıradan bir adam olduğunu fark ederdi.

"Tam bir karmaşa." dedi Marilla öfkeyle. "Kendimiz gitmek yerine haber yollarsak böyle olur. Richard Spencer'ın ailesi söylediklerimizi bir şekilde çarpıtmış. İkimizden biri, kesinlikle yarın oraya gidip Bayan Spencer'la görüşmeli. Bu kız da yetimhaneye geri gönderilmek zorunda kalacak."

"Evet. Sanırım öyle olacak." dedi Matthew isteksizce.

"Sanırım mı? Öyle olacağını bilmiyor musun?"

"Yani... Tatlı, küçük bir kız o, Marilla. Burada kalmayı o kadar çok isterken onu geri yollarsak yazık olacak."

"Matthew Cuthbert, umarım onu yanımıza alalım demek istemiyorsun! Bunu düşünmüyorsun değil mi?"

Matthew bundan sonra başı üzerinde yürümeyi tercih ettiğini söylese, Marilla'nın şaşkınlığı daha büyük olamazdı.

Tam olarak ne demek istediğiyle ilgili köşeye sıkıştırılınca, "Yani... Hayır. Sanırım düşünmüyorum... Pek sayılmaz..." diye geveledi Matthew. "Sanırım... Onu yanımıza almamızı kimse beklemiyordur."

"Hayır. Hem bize ne yardımı dokunacak?"

Matthew aniden, hiç beklenmedik şekilde, "Bizim ona yardımımız dokunabilir." dedi.

"Matthew Cuthbert, çocuk sana büyü yaptı galiba! Onu yanımıza almamızı istediğin gün gibi ortada. Bunu çok net görebiliyorum."

"Yani... Gerçekten enteresan, küçük biri." diye ısrar etti Matthew. "İstasyondan buraya gelene kadar anlattıklarını duymalıydın."

"Evet, konuşmasını çok iyi biliyor. Bunu kendim de gördüm. Fakat bu, lehinde bir şey değil. Çenesi düşük çocuklardan hoşlanmam. Yetim kız çocuğu istemiyorum, isteseydim bile benim seçeceğim tarzdaki çocuk, o olmazdı. Onunla ilgili tam olarak anlayamadığım bir şeyler var. Hayır. Derhâl geldiği yere geri gönderilmesi gerekiyor."

"Bana yardım etmesi için bir Fransız oğlan işe alabilirim." dedi Matthew. "Kız da sana arkadaşlık eder."

"Benim arkadaşa ihtiyacım yok." dedi Marilla uzatmadan. "Onu eve almayacağım."

"Yani... Sen ne dersen, o olacak tabii ki Marilla." dedi Matthew. Ayağa kalkarak piposunu da elinden bıraktı. "Ben yatmaya gidiyorum."

Matthew yatmaya gitti. Bulaşıkları kaldırdıktan sonra Marilla da aynısını yaptı. Bu sırada hep kararlılık belirten şekilde kaşlarını çatıyordu. Yukarıda, çatı katındaki yalnız, sevgisiz, arkadaşsız çocuksa uykuya dalana kadar ağladı.

4
Green Gables'ta Sabah

Anne uyanıp yatağında doğrulduğunda, gün çoktan ağarmıştı. Kafası karışmış hâlde pencereden dışarı baktı. Neşe veren güneş ışığı, odanın içine doluyordu. Beyaz, tüy gibi hafif görünen bir şeyler, görünüp kaybolan mavi gökyüzünün önünde sallanıyordu.

Bir anlığına nerede olduğunu hatırlayamadı. Tatlı bir heyecan içini kapladı, keyfi yerindeydi. Kısa süre sonraysa dün gecenin korkunç anısı zihninde belirdi. Green Gables'taydı ve erkek çocuğu olmadığı için onu istemiyorlardı!

Fakat şu an gündüzdü ve evet, penceresinin önündeki şey, bütün çiçekleri açmış kiraz ağacıydı. Bir sıçrayışta yataktan çıkarak ittiği penceresi, sanki çok uzun süredir açılmamışçasına sert bir gıcırtıyla yukarı doğru kalktı. Gerçekten de öyle olduğu için, tutacak hiçbir şeye gerek kalmadan tepede kaldı.

Anne, dizlerinin üzerine çökerek gözlerinde hazzın parıltısıyla haziran sabahını izledi. Ah, ne kadar da güzeldi, öyle değil mi? Burası çok sevimli bir yer değil miydi? Sonuçta gerçekten de burada kalamayacaktı! Kalacağını hayal edebilirdi, hayal gücü için yeterince alan vardı.

Koca kiraz ağacı o kadar yakındaydı ki dalları eve çarpıyordu. Üzerindeki çiçekler yüzünden neredeyse tek bir yaprak dahi göze çarpmıyordu. Evin her iki yanını büyük meyve bahçeleri kaplıyordu. Bir tanesinde elma, diğerinde kiraz ağaçları yetişiyordu. Onların dalları da çiçeklerle doluydu. Köklerinin geçtiği yerdeki çimlerde yer yer karahindibalar açmıştı. Aşağıdaki bahçede, mor çiçekli leylak ağaçları vardı. Onların baş

döndüren tatlı kokuları, sabah rüzgârıyla pencereye kadar yükseliyordu.

Bahçenin altındaki yoncalarla dolu yeşil alan, çukurluğa doğru iniyordu. Dere bu çukurluğun yanından akıyor, çok sayıda beyaz huş ağacı burada büyüyordu. Çeşitli çalıların çevresinde eğrelti otu ve yosun gibi diğer güzel orman bitkileri kendiliğinden yetişiyordu. Daha da ileride, çam ve köknarlarla dolu başka bir yeşil tepe uzanıyordu. Aradaki boşluktaysa gri çatılar ve Parıldayan Sular Gölü'nün diğer tarafındayken fark ettiği küçük ev vardı. Sol tarafta büyük ahırlar, onların ötesinde de kocaman yeşil alan, alçak meyilli araziler ve denizin parlayan mavisi görünüyordu.

Anne'in güzelliğe düşkün gözleri, hepsinin üstünde tek tek gezindi. Açgözlülükle her şeyi içine çekmeye, beynine kazımaya çalışıyordu. Zavallı çocuk, hayatı boyunca pek çok sevimsiz yer görmüştü fakat burası, hayalini kurduğu yerler kadar güzeldi.

Dizleri üzerinde, etrafını çevreleyen hoşluk içinde kaybolmuşken, aniden omzunda hissettiği elle yerinden sıçradı. Marilla, sessizce küçük hayalcinin yanına gelmişti.

"Giyinme vaktin geldi." dedi kısaca.

Marilla, gerçekten de çocukla nasıl konuşacağını bilmiyordu. Bu rahatsız edici eksikliği, onu soğuk ve sert yapıyordu. Öyle davranmak istemediğinde bile...

Anne ayağa kalkıp derin bir nefes aldı.

Elini dışarıdaki manzaranın üstünde gezdirerek, "Harika değil mi?" dedi.

"Büyük bir ağaç." dedi Marilla. "Çok güzel çiçek açar fakat meyveleri fazla para etmez. Hep küçük, kurtlu olur."

"Yalnızca ağaçtan bahsetmiyorum. Tabii ki o da çok güzel, göz alıcı derecede hoş çiçekleri var. Fakat ben her şeyden bahsediyordum. Bahçe, meyve ağaçları, dere, orman... Bütün

bu sevgili kocaman dünya! Böyle sabahlarda tüm dünyayı çok seviyormuş gibi hissetmiyor musunuz? Derenin güldüğünü buradan bile duyabiliyorum. Derelerin ne kadar neşeli şeyler olduğunu hiç fark ettiniz mi? Her zaman gülüyorlar. Kış mevsiminde bile onları buzun altından duyarım. Green Gables'ın yakınında dere olduğu için çok memnunum. Burada kalamayacağıma göre, benim için önemsiz olduğunu düşünebilirsiniz ama değil. Onu bir daha hiç görmesem de Green Gables'ın yakınında dere olduğunu her zaman hatırlamak isterim. Eğer dere olmasaydı, olması gerektiğine dair dürtü peşimi bırakmazdı. Bu sabah büyük umutsuzluk içinde değilim. Sabahları olamam. Sabah diye bir şeyin var olması enfes değil mi? Yine de çok üzgün hissediyorum. Biraz önce asıl istediğiniz çocuğun kendim olduğunu hayal ediyordum. Sonsuza kadar burada kalacakmışım. Harika bir teselliydi ama şimdi sona erdi. Düş kurmanın en kötü yanı, durmak zorunda olduğunuz zamanın gelmesi. O zaman, acı veriyor."

Laf arasına girebilecek fırsatı bulunca, "Üstünü giyinip aşağı gelsen iyi olur. Düşlerini boş ver şimdi." dedi Marilla. "Kahvaltı bekliyor. Yüzünü yıkayıp saçını tara. Pencereyi açık bırak, örtüleri yatağın ayakucunda topla. Olabileceğin kadar hızlı ol."

Görüldüğü kadarıyla, Anne istediği zaman oldukça hızlı olabiliyordu çünkü alt kata inmesi on dakika sürmüştü. Kıyafetlerini düzgünce giymiş, saçlarını tarayıp örmüş, yüzünü yıkamıştı. Marilla'nın isteklerinin hepsini yerine getirdiği için ruhunu huzur kaplamıştı. Aslına bakılırsa, örtüleri yatağın ayakucuna koymayı unutmuşu.

Marilla'nın onun için yerleştirdiği sandalyeye otururken, "Bu sabah oldukça açım." diye ilan etti. "Dünya, dün geceki ulumalarla dolu, ıssız bir yere benzemiyor artık. Güneşli bir sabah olduğu için çok memnunum. Yağmurlu sabahlar da çok hoşuma gidiyor gerçi. Her çeşit sabah çok ilginç aslında, öyle düşünmüyor musunuz? Gün içinde neler olacağını bil-

miyorsunuz. Hayal gücü için çok fazla alan var. Fakat bugün yağmur yağmadığı için memnunum. Neşelenmek ve ızdıraba dayanmak, güneşli günlerde daha kolay. Dayanmak zorunda kalacağım çok şey olacak gibi hissediyorum. Acılarla dolu şeyler okumak, kendini kahramanca onları atlatırken hayal etmek iyidir. Fakat gerçek hayatta başa çıkmaya kalkınca o kadar da hoş olmuyor, öyle değil mi?"

"Tanrı aşkına, dilini tut biraz." dedi Marilla. "Küçük bir kıza göre fazlasıyla konuşuyorsun."

Bunun üstüne Anne, dilini öylesine itaatkârlıkla tuttu ki devam eden sessizlik Marilla'yı tedirgin etti. Sanki doğal olmayan bir olaya şahit oluyormuş gibi hissetti. Matthew da dilini tutuyordu ama onunki doğal bir durumdu. Yani yemekleri oldukça sessiz geçiyordu.

Kısa süre sonra, Anne gittikçe daha dalgın hâle geldi. Mekanik şekilde yiyordu. Gözlerini pencere dışındaki gökyüzüne dikmişti. Görmeden, başka noktaya dönmeden, sadece bakıyordu. Bu, Marilla'yı daha da tedirgin etti. Tuhaf çocuğun bedeni yemek masasında olsa da ruhu uzak hayaller ülkesinde gibiydi. Hayal gücünün kanatlarında, oralara götürülmüş olması, Marilla'yı rahatsız ediyordu. Böyle bir çocuğu kim evinde isterdi ki?

Yine de Matthew, onu almak istiyordu. Bu, ne kadar da garip bir durumdu! Üstelik Marilla, bu sabah da en az dün geceki kadar istekli olduğunu hissedebiliyordu. İstemeye de devam edecekti, Matthew öyle biriydi. Heves de olsa kafasına takar; en inanılmaz, en sessiz ısrarcılıkla ona dört elle sarılırdı. Bu, öyle bir ısrardı ki sessiz kalması, konuşmasından on kat daha kuvvetli ve tesirliydi.

Yemek sonra erdiğinde, Anne hayallerinden ayrılıp bulaşıkları yıkamayı teklif etti.

"Bulaşıkları doğru düzgün yıkayabilir misin?" diye sordu Marilla şüpheyle.

"Oldukça iyi yıkarım. Çocuklarla ilgilenmede daha iyiyim ama... O konuda çok tecrübe kazandım. Burada bakabileceğim küçük çocuk olmaması çok yazık."

"Şu an elimde olandan daha fazla çocukla ilgilenmek istemiyorum. Doğrusu, sen yeterince problemsin, ne yapacağımı bilemiyorum. Matthew, çok absürt bir adam."

"Bence iyi biri." dedi Anne, sitemli şekilde. "Çok anlayışlı. Ne kadar çok konuştuğumu sorun etmedi, hatta hoşuna gidiyor gibiydi. Onu gördüğüm anda anlaşabileceğimizi hissettim."

Marilla, dudak bükerek "İkiniz de yeterince tuhafsınız. Anlaşabilmekten kastın buysa." cevabını verdi. "Tamam, bulaşıkları yıkayabilirsin. Sıcak sudan fazlaca al, sonra da onları iyice kuruladığından emin ol. Bugün benim yeterince işim var zaten. Öğleden sonra, White Sands'e gidip Bayan Spencer'la görüşeceğim. Sen de benimle geleceksin ve ne yapacağımıza karar vereceğiz. Bulaşıkları bitirdikten sonra yukarı çıkıp yatağını topla."

Onu dikkatle izleyen Marilla'nın fark ettiği üzere, Anne bulaşıkları ustalıkla yıkadı. Yatağını yapma konusundaysa o kadar başarılı değildi. Kuş tüyü şiltelerle boğuşma sanatını henüz öğrenmemişti. Buna rağmen bir şekilde onu da halletti. Sonra Marilla, ona dışarı çıkabileceğini, akşam yemeğine kadar kendini oyalayabileceğini söyledi. Asıl niyetiyse, ayakaltında dolaşmamasını sağlamaktı.

Anne yüzü aydınlanmış, gözleri parıl parıl hâlde kapıya doğru koştu. Tam eşiğe gelmişti ki aniden durup geri dönerek masaya oturdu. Sanki biri üzerine yangın söndürücüyle su sıkmış gibi bütün ışığı, parlaklığı kaybolmuştu.

"Şimdi ne oldu?" diye sordu Marilla.

"Dışarı çıkmaya cesaret edemiyorum." dedi Anne, bütün dünyevi mutluluklardan elini eteğini çekmiş biri gibi konuşuyordu. "Eğer burada kalamayacaksam, Green Gables'ı daha

çok sevmemin anlamı yok. Dışarı çıkıp o ağaçlarla, çiçeklerle, meyve bahçeleriyle ve dereyle muhatap olursam, onları sevmekten kendimi alıkoyamam. Şu an zaten üzgünüm, üstüne her şeyi daha da zorlaştırmak istemiyorum. Dışarı çıkmayı çok istiyorum, sanki her şey bana sesleniyor gibi. 'Anne, Anne haydi dışarı gel. Anne, Anne oynayacak arkadaş arıyoruz...' Ama bunu yapmasam daha iyi olacak. Onlardan koparılmak zorunda kalacaksan, baştan sevmenin ne anlamı var? Varlıkları sevmeden durmak çok zor, öyle değil mi? Burada yaşayacağımı düşünürken o yüzden çok memnundum. Sevecek çok fazla şeyim olacak ve hiçbir şey beni durduramayacaktı. Fakat kısa rüyam sona erdi, artık kaderime razı oldum. Dışarı çıkıp razı olmamaktan korktuğum için bunu yapmayacağım. Pencere denizliğinde duran sardunyanın adı nedir, öğrenebilir miyim lütfen?"

"O bir ıtır."

"Çeşidini sormak istemedim. Sizin ona ne dediğinizi merak ettim. Ona bir isim vermediniz mi? Ben verebilir miyim öyleyse? Ona... Bir düşüneyim... *Bonny* güzel olurdu. Buradayken ona *Bonny* diyebilir miyim? Lütfen, buna izin verin!"

"Tanrım, umurumda değil. Fakat sardunyaya isim koymanın ne anlamı var?"

"Yalnızca sardunya olsalar da varlıkların isimleri olması hoşuma gidiyor. O zaman sanki insanlarmış gibi geliyor bana. Sardunyaya yalnızca *sardunya* denmesinin onun duygularını incitmediğini nereden biliyorsunuz? Size sürekli kadın denmesinden hoşlanmazdınız. Evet, ona *Bonny* diyeceğim. Bu sabah, yatak odamın penceresi önündeki kiraz ağacına da isim koydum. Çok beyaz olduğu için ona *Kar Kraliçesi* dedim. Tabii, her zaman çiçeklerle dolu olmayacak ama olduğunu hayal edebiliriz, öyle değil mi?"

"Hayatımda bu kıza benzer ne bir şey gördüm ne de duydum." diye homurdandı Marilla. Patates almak için kilere in-

mişti. "Matthew'un dediği gibi ilginç biri. Şimdiden az sonra neler anlatacağını merak ediyorum. Matthew'a yaptığı gibi bana da büyü yapacak. Dışarı çıkarken bana attığı bakış, dün gece söylediği ya da ima ettiği her şeyi daha iyi açıklıyordu. Keşke o da diğer insanlar gibi derdini konuşarak anlatsa! O zaman cevap vererek, tartışarak onu mantıklı düşünmeye itebilirdim. Fakat yalnızca bakan bir adamla ne yapabilirim ki?"

Marilla kilerden döndüğünde, Anne çenesini avcunun içine almış, gözleri gökyüzünde tekrar düşler âlemine gitmişti. Erken akşam yemeği için masayı hazırlayana kadar Marilla da onu öylece, orada bıraktı. "Sanırım bugün kısrakla arabayı alabilirim, değil mi Matthew?" dedi.

Matthew başıyla onaylayıp üzgün şekilde Anne'e bakmaya başladı. Marilla bu bakışın arasına girip tatsızca şöyle dedi: "Bu sorunu halletmek için White Sands'e gideceğim, Anne'i de yanımda götürüyorum. Büyük olasılıkla, Bayan Spencer onu en kısa sürede Yeni İskoçya'ya geri yollamak için gerekli ayarlamaları yapacaktır. Çıkmadan senin çayını hazırlayacağım. İnekleri sağmak için vaktinde dönmüş olurum."

Matthew konuşmadı. Marilla, kelimeleriyle nefesini boşa sarf ediyormuş gibi hissetti. Cevap vermeyen erkekten daha sinir bozucu bir şey olamazdı. Tabii bu sessiz kişi, bir kadın değilse...

Gitme vakti geldiğinde, Matthew kısrağı arabaya bağladı ve Marilla, Anne'le birlikte yola çıktı. Matthew onlar için bahçe kapısını açtı ve onlar yavaşça geçerken "Creek'den küçük Jerry Buote bu sabah buradaydı. Onu yaz vakti için işe alabileceğimi söyledim." dedi.

Marilla cevap vermedi. Fakat zavallı kısrağa kamçıyla o kadar sert vurdu ki bu muameleye alışık olmayan şişman hayvan patikadan aşağı kızgınca, endişe verici hızda koşmaya başladı. Araba yolda sallanırken Marilla arkasına baktı. Sinir bozucu Matthew, kapıya dayanmış, üzgün şekilde onlara bakıyordu.

5
Anne'in Hikâyesi

"Biliyor musunuz?" diye başladı Anne, kendine güvenle. "Bu yolculuğun tadını çıkarmaya karar verdim. Deneyimlerimden öğrendiğim kadarıyla, eğer aklınıza koyarsanız, neredeyse her şeyin tadını çıkarabilirsiniz. Tabii, bunda kesinlikle kararlı olmalısınız. Yolculuk sırasında, yetimhaneye geri döneceğimi düşünmeyeceğim. Yalnızca yolculuğa odaklanacağım. Ah! Bakın! Yaban gülleri erkenden açmış. Çok tatlı, değil mi? Gül olduğu için memnun olmalı, öyle değil mi? Güller konuşabilse güzel olmaz mıydı? Eminim bize hoş şeyler anlatırlardı. Pembe, dünyadaki en büyüleyici renk, değil mi? Pembeye bayılıyorum ama o rengi giymem. Kızıl saçlı insanlar pembe giyemez. Hayallerinde bile! Hiç, küçükken kızıl olup da büyüyünce saç rengi değişen birini tanıdınız mı?"

Marilla acımasızca, "Tanımıyorum, tanımadım da." dedi. "Senin durumunda da bunun olacağını düşünmüyorum."

Anne iç geçirdi.

"İşte bir umudum daha söndü. 'Tüm hayatım, gömülmüş umutlarla dolu mezarlık.' Bu cümle, önceden okuduğum bir kitapta geçiyordu. Ne zaman hayal kırıklığı yaşasam kendimi teselli etmek için bunu söylerim."

"Bu cümlenin nasıl teselli sağlayacağını anlayamadım." dedi Marilla.

"Neden mi? Çünkü kulağa güzel ve romantik geliyor. Sanki kitap kahramanıymışım gibi! Romantik şeylere çok düşkünüm. Gömülmüş umutlarla dolu mezarlık, hayal edilebilecek en romantik şeylerden biri, öyle değil mi? Buna sahip oldu-

ğum için memnunum aslında. Bugün Parıldayan Sular Gölü'nden geçecek miyiz?

"Barry'nin Göleti'nden geçmeyeceğiz. Eğer Parıldayan Sular Gölü'yle kastettiğin buysa. Kıyı yolundan gideceğiz."

"Kıyı yolu kulağa hoş geliyor." dedi Anne hülyalı gözlerle. "Gerçekten o kadar hoş bir yer mi? Siz 'kıyı yolu' dediğinizde aklımda canlanıverdi, böyle hemencecik! White Sands de güzel isimmiş ama onu Avonlea kadar beğenmedim. Avonlea çok güzel, sanki müzik gibi. White Sands'e ne kadar kaldı?"

"Sekiz kilometre kadar. Susmamaya bu kadar niyetli olduğuna göre, bana kendinle ilgili bildiğin şeyleri anlatabilirsin. Konuşmanın da amacı olur böylelikle."

Anne şevkle, "Kendimle ilgili bildiklerim, anlatmaya değecek şeyler değil." dedi. "Ama kendimle ilgili hayal ettiklerimi anlatmama izin verirseniz, onları daha ilgi çekici bulabilirsiniz."

"Hayır. Senin hayallerini istemiyorum, gerçeklere sadık kal. En başından başla. Nerede doğdun ve kaç yaşındasın?"

"Geçen mart, on bir yaşına bastım." dedi Anne. Küçük bir iç geçirmeyle kendini gerçeklere teslim etti. "Yeni İskoçya'da, Bolingbroke şehrinde doğdum. Babamın adı Walter Shirley'ydi. Bolingbroke Lisesinde öğretmendi. Annemin adı Bertha Shirley'ydi. Walter ve Bertha, ne sevimli isimler değil mi? Ebeveynlerimin güzel isimleri olduğu için çok memnunum. Babanın adı Jedediah filan olsa ne kadar rezalet olurdu, öyle değil mi?"

"Terbiyeli davrandığı sürece, insanın adının ne olduğu çok da önemli değil sanırım." dedi Marilla. Bu durumda iyi ve faydalı bir ders verme konusunda kendini sorumlu hissetti.

"Bilemiyorum." Anne düşünceli göründü. "Bir kitapta, adları ne olursa olsun, güllerin güzel koktuğunu okumuştum.[6]

6 Ünlü İngiliz şair ve oyun yazarı William Shakespeare'in (1564-1616) *Romeo ve Juliet* isimli eserinden bahsediliyor. (ç.n.)

Fakat buna kendimi inandıramadım. Deve dikeni ya da kokarca lahanası isimli gülün, aynı derecede hoş olacağını düşünmüyorum. Yine de ona Jedediah deseler bile, babam iyi biri olabilirdi sanırım ama kesinlikle ismi onun için çile olurdu. Annem de lisede öğretmenmiş, babamla evlenince işini bırakmış. Galiba, kocası fazlasıyla sorumluluk yüklüyordu ona. Bayan Thomas, çok genç evlendiklerini, üstelik kilise faresi kadar da fakir olduklarını söyledi. Bolingbroke'ta minnacık, sarı renkli bir eve taşınmışlar. O evi hiç görmedim ama binlerce kez hayal ettim. Bence oturma odasının penceresinde hanımelleri, ön bahçede de leylaklar vardı. Vadideki zambaklarsa dış kapının önüne kadar uzanıyordu. Evet. Pencerelerin hepsinde muslin perdeler varmış. Muslin perdeler evlere ayrı bir hava veriyor. Ben, o evde doğmuşum. Bayan Thomas, gördüğü en cana yakın bebek olduğumu söyledi. Çok küçük ve zayıfmışım, yalnızca gözlerim dikkat çekiyormuş. Annem yine de çok güzel olduğumu düşünmüş. Annemin, evi temizlemeye gelen kadından daha iyisini bileceğini düşünüyorum. Sizce de öyle, değil mi? Beni beğendiği için mutluyum. Ona hayal kırıklığı yaşattığımı düşünsem, üzülürdüm çünkü ondan sonra fazla yaşamadı. Ben yalnızca üç aylıkken yüksek ateş yüzünden öldü. Keşke ona *anne* dediğimi hatırlayabileceğim kadar uzun yaşasaydı. 'Anne' demek çok tatlı olurdu, öyle değil mi? Annemin ölümünden dört gün sonra babam da ateş yüzünden öldü. Ondan sonra yetim kaldım. Bayan Thomas'ın dediğine göre, benimle ne yapacaklarını düşünürken herkesin eli ayağına dolanmış. Yani o zaman bile, kimse beni istememiş anlayacağınız. Bu, benim kaderim galiba. Annemle babam uzak yerlerden gelmişler, yaşayan akrabaları olmadığı da herkesçe biliniyormuş. Sonunda Bayan Thomas, beni alabileceğini söylemiş. Fakir olmasına ve kocasının içmesine rağmen yapmış bunu. Beni elleriyle büyüttü. Elde büyütülen insanların, başka şekilde yetiştirilenlerden daha iyi olup olmadığını biliyor musunuz? Çünkü ne zaman yaramazlık yapsam, Bayan Thomas bana nasıl öyle kötü bir kız olabileceğimi, beni ellerinde büyüttüğünü söylerdi. Sesi hep sitemli olurdu."

"Bay ve Bayan Thomas, Bolingbroke'dan Marysville'e taşındı. Sekiz yaşına kadar onların yanında yaşadım. Benden küçük dört çocuklarını büyütmelerinde yardımcı oldum. Hepsinin de bakımı zor çocuklar olduğunu söyleyebilirim. Sonra Bay Thomas trenden düşüp öldü. Onun annesi, Bayan Thomas'la çocukları yanına almayı teklif etti ama beni istemedi. Dediğine göre, Bayan Thomas da benimle ne yapacağını bilememiş. Çocuklarla aramın iyi olduğunu görünce, nehrin yukarısında yaşayan Bayan Hammond gelip beni alabileceğini söyledi. Ormanın içindeki açıklıkta, kesilmiş ağaç kütükleriyle dolu yere onunla yaşamaya gittim. Çok yalnız, ıssız bir yerdi. Hayal gücüm olmasaydı, eminim orada kalmayı sürdüremezdim. Bay Hammond yakındaki bir kereste fabrikasında çalışıyordu. Tam sekiz çocukları vardı. Bayan Hammond üç defa ikiz doğurdu. Bebekleri severim ama belli ölçüde, art arda üç tane ikiz fazlaydı. Son çift geldiğinde, bunu Bayan Hammond'a da söyledim. Eskiden onları oradan oraya taşırken çok yorulurdum."

"Nehrin yukarısında, Bayan Hammond'ın yanında iki yıldan fazla kaldım. Sonra Bay Hammond ölünce, Bayan Hammond evini dağıttı. Çocukları, akrabaları arasında paylaştırıp Amerika'ya gitti. Kimse beni almadığı için Hopeton'daki yetimhaneye gitmek zorunda kaldım. Beni orada da istemediler aslında. Zaten çok kalabalık olduğunu söylediler ama sonuçta almak zorundaydılar. Bayan Spencer gelene kadar orada dört ay geçirdim."

Anne, hikâyesini derin bir nefes alarak sonlandırdı. Bu seferki, rahatladığı içindi. Belli ki, onu istemeyen bu dünyada yaşadığı deneyimlerden bahsetmekten hoşlanmıyordu.

"Okula gittin mi?" diye sordu Marilla. Kısrağı kıyı yoluna çevirmişti.

"Fazla değil. Bayan Thomas'la kaldığım son yıl biraz gitmiştim. Nehrin yukarısındayken, okuldan o kadar uzaktık ki kışları yürümem imkânsızdı, yazın da tatildi zaten. O yüzden

ancak ilk ve sonbaharda gidebiliyordum. Fakat yetimhanedeyken gittim tabii! İyi okuyabiliyorum. Pek çok şiiri de ezbere biliyorum. 'Hohenlinden Savaşı'[7], 'Flodden Muharebesi Ardından Edinburgh'[8], 'Rhine Nehri Kenarındaki Bingen'[9], 'Gölün Leydisi'[10] ve 'Mevsimler'in[11] de çoğunu biliyorum. Şiirlerin bazen tüylerinizi diken diken etmesine bayılmıyor musunuz? Beşinci sınıf kitabında 'Polonya'nın Düşüşü'[12] isimli uzunca bir tane vardı, o kadar heyecanlıydı ki... Tabii, ben o seviyeye gelmemiştim ama büyük kızlar bana okumam için kendi kitaplarını ödünç verirlerdi."

"O kadınlar, Bayan Thomas ve Bayan Hammond, sana iyi davrandılar mı?" diye sordu Marilla. Anne'e göz ucuyla bakıyordu.

"Hmm..." diye bocaladı Anne. Narin küçük suratı, bir anda kıpkırmızı kesildi. Mahcubiyeti gözlerinden okunuyordu. "Aslında... Aslında olabildikleri kadar iyi ve nazik davranmak istediklerine eminim. İnsanların niyeti aslında sana iyi davranmak olduğu sürece, tam tersi hareket etseler de çok umursamıyorsun. Başlarında fazlasıyla dert vardı zaten. Kocanın ayyaş olması ya da üç defa ikiz doğurmak zordur. Siz de öyle düşünmüyor musunuz? Fakat içlerinden bana iyi davranmak istediklerine dair kuşkum yok."

Marilla daha fazla soru sormadı. Kıyı yolunda, Anne, kendini sessizce mest olmaya bıraktı. Marilla derin düşüncelere daldığı için arabayı dalgın hâlde sürdü. Çocuk için kalbine acıma duygusu dolmaya başladı. Ne kadar soğuk, sevgisiz bir

7 İskoç şair Thomas Campbell'ın (1777-1844) *The Battle of Hohenlinden* isimli, 19. yy.'da pek çok dergi ve antolojide yayımlanan şiiri. (ç.n.)

8 İskoç şair William Edmondstoune Aytoun'un (1813-1865) *Edinburgh after Flodden* isimli şiiri. (ç.n.)

9 İngiliz şair Caroline Norton'ın (1808-1877) *Bingen on the Rhine* isimli, Cezayir'de ölmek üzere olan yabancı bir askerin düşüncelerinin anlatıldığı şiiri. (ç.n.)

10 İskoç yazar Sör Walter Scott'ın (1771-1832) *The Seasons* isimli altı kantodan oluşan ünlü şiiri. (ç.n.)

11 İskoç şair James Thomson'ın (1700-1748) 1726 ve 1730 yılları arasında yayımlanan şiirler serisi. (ç.n.)

12 Thomas Campbell'ın 1799'da yayımlanan *The Fall of Poland* isimli şiiri. (ç.n.)

hayatı olmuştu. Angarya, fakirlik ve ihmal dolu bir hayat... Marilla, Anne'in hikâyesindeki satır aralarını okuyabilecek, doğruları sezebilecek kadar zekiydi. Gerçek bir ev umudu karşısında bu kadar mutlu olmasına şaşmamak gerekti. Geri gönderilecek olması ne kadar içler acısıydı. Ya Marilla, Matthew'un şaşırtıcı hevesine boyun eğip kızın kalmasına izin verseydi? Matthew zaten kararlıydı. Çocuk da iyi, eğitilebilir biri gibiydi.

"Anlatacak fazla şeyi var, çok konuşuyor." diye düşündü, Marilla. "Belki bunu eğitimle çözebiliriz. Söylediklerinde kabalık, küfür yok. Hanımefendi gibi davranmasını biliyor. Büyük ihtimalle ailesi düzgün insanlardı."

Kıyı yolu ağaçlı, yabani ve ıssızdı. Sağ tarafta köknar ağaçları vardı. Yıllardır körfezden gelen rüzgârlarla boğuşmalarına rağmen, ruhları yılmamıştı. Geniş gövdeliydiler, sağlıklı büyümüşlerdi. Sol tarafta, kızıl kumtaşları dolu dik uçurumlar uzanıyordu. Bazı noktalarda yol buraya o kadar yaklaşıyordu ki daha fevri bir kısrak, arabadaki insanların sinirlerini gerebilirdi. Uçurumların altında, dalgalardan aşınmış kaya kümeleri ve çakıl taşları, midyelerle dolu kumlu koylar vardı. İlerideyse masmavi deniz görülüyordu. Üstlerinde uçan martıların kanatlarındaki tüyler, güneş altında gümüş gibi parlıyordu.

"Deniz müthiş, değil mi?" dedi Anne. Gözlerini koca koca açıp etrafına bakmakla geçirdiği sessizliğini sonunda böylece bozdu. "Marysville'deyken, bir defasında Bay Thomas vagon kiralayıp güzel bir gün geçirmemiz için bizi on altı kilometre uzaktaki kıyıya götürmüştü. Sürekli çocuklarla ilgilenmek zorunda kalsam da orada geçirdiğim anların tadını çıkarmıştım. Yıllarca mutlu rüyalarımda tekrar yaşadım o günü. Bu kıyı Marysville'dekinden daha hoş. Martılar şahane, değil mi? Martı olmak ister miydiniz? Sanırım ben isterdim. Yani, eğer insan olma şansım olmasaydı. Güneş doğarken uyanmak, suyun içine dalmak, tüm gün o tatlı mavinin içinde gezmek, gece olunca da yuvaya geri dönmek... Sizce güzel olmaz mıy-

dı? Kendimi bunları yaparken hayal edebiliyorum. Şu ilerideki büyük ev nedir? Lütfen söyleyebilir misiniz?"

"Orası White Sands Oteli, Bay Kirke işletiyor ama daha sezon başlamadı. Yazları oraya pek çok Amerikalı gelir. Bu kıyıyı pek seviyorlar."

Anne, kederli şekilde, "Bayan Spencer'ın evi olabileceğinden korkuyordum." dedi. "Oraya gitmek istemiyorum. Nedense bu, her şeyin sonu olacakmış gibi hissediyorum."

6
Marilla Kararını Veriyor

Yine de oraya zamanında vardılar. Bayan Spencer, White Sands Koyu'ndaki büyük sarı bir evde yaşıyordu. İyiliksever yüzündeki şaşkın ifadeyle kapıya gelerek onları hoşça karşıladı.

"Şuna bakın!" dedi. "Bugün gelmesini beklediğim son insanlardınız fakat sizi gördüğüme çok memnun oldum. Atınızı ahıra koydunuz mu? Sen nasılsın, Anne?"

Anne gülümsemeden, "Beklenebileceği kadar iyiyim, teşekkür ederim." dedi. Üzerine aniden umutsuzluk çökmüş gibiydi.

"Kısrağın dinlenmesi için bir süre kalacağız sanırım." dedi Marilla. "Fakat Matthew'a erken döneceğime dair söz verdim. Açıkça söylemek gerekirse, Bayan Spencer, tuhaf bir hata olmuş. Ben de neyin, nerede yanlış gittiğini anlamak için geldim. Bize yetimhaneden erkek çocuğu getirmeniz için Matthew'la size haber yollamıştık. Kardeşiniz Robert'a, on ya da on bir yaşlarında erkek çocuğu istediğimizi söylemiştik. O da size söyleyecekti."

"Marilla Cuthbert! Neler diyorsun?" dedi Bayan Spencer endişeyle. "Robert bana, kızı Nancy'yle haber yolladı, o da kız çocuk istediğinizi söyledi. Öyle değil mi, Flora Jane?" dedi merdivenlerden inen kızına dönerek.

"Kesinlikle öyle oldu, Bayan Cuthbert." diye destekledi Jane ciddiyetle.

"Korkunç derecede üzgünüm." dedi Bayan Spencer. "Çok kötü olmuş ama bu kesinlikle benim hatam değil. Anlıyorsu-

nuz, değil mi Bayan Cuthbert? Elimden geleni yaptım. Sizin isteğiniz doğrultusunda hareket ettiğimi sanıyordum. Nancy son derece sorumsuz bir kız, pervasızlığı yüzünden onu kaç defa azarlamak zorunda kaldım."

"Bizim hatamızdı." dedi Marilla kabullenerek. "Size kendimiz gelmeliydik. Böyle önemli bir mesajı, haber yollayarak bildirmemeliydik. Her neyse. Bir hata oldu ve yapılacak tek şey, onu düzeltmek. Çocuğu yetimhaneye geri yollayabilir miyiz? Onu geri alırlar, öyle değil mi?"

"Sanırım alırlar." dedi Bayan Spencer düşünceli şekilde. "Ama onu geri yollamamızın gerekli olduğunu düşünmüyorum. Bayan Blewett dün buradaydı, ona yardımcı olabilecek bir kız çocuk getirmemi ne kadar istediğinden bahsediyordu. Bana daha önceden haber yollamış olmayı dilediğini de ekledi. Bayan Blewett'in ailesi çok geniş. Yardımcı bulmakta zorlanıyor. Anne, bu iş için doğru kız olur. Mutlu rastlantı diye buna derim."

Marilla, rastlantının bununla ilgisi olduğunu düşünüyormuş gibi görünmüyordu. Eline bu istenmeyen yetimden kurtulmak için beklenmedik derecede iyi bir şans geçmesine rağmen, minnettar bile hissetmiyordu.

Bayan Blewett'i yalnızca görünüşte tanıyordu. Kısa boylu, huysuz suratlı, kemiklerinde bir gram fazla et olmayan bir kadındı. Öte yandan, ondan bahsedildiğini duymuştu. "Berbat bir çalışan ve rezalet bir sürücü." demişlerdi. Kovduğu hizmetçi kızlar, onun asabiliği, cimriliği, küstah ailesi ve geçimsiz çocuklarıyla ilgili korku dolu hikâyeler anlatırdı.

Marilla, Anne'i onun insafına bırakma düşüncesi karşısında vicdan azabı çekiyordu.

"İçeri gireyim de konuyu enine boyuna tartışalım." dedi.

"Ah! Şu patikadan gelen Bayan Blewett değil mi? Ne talihli bir gün!" dedi Bayan Spencer. Ziyaretçilerini telaşla koridordan oturma odasına davet etti. İçeride onları ölümcül bir

ürperti vurdu. Sanki koyu yeşil, sımsıkı kapatılmış panjurlar yüzünden sıkışan hava, sahip olduğu bütün sıcaklık moleküllerini kaybetmişti. "Meseleyi hemen çözebilecek olduğumuz için ne şanslıyız. Siz koltuğa buyurun, Bayan Cuthbert. Anne, sen kanepeye geç ve fazla kıpırdama. Şapkalarınızı alayım. Flora Jane, git çaydanlığa su koy. İyi günler, Bayan Blewett, biz de gelmenizin ne kadar talihli bir olay olduğundan bahsediyorduk. Siz, iki hanımefendiyi tanıştırayım. Bayan Blewett, Bayan Cuthbert. Lütfen bana bir dakika izin verin. Flora Jane'e ekmekleri fırından çıkarmasını söylemeyi unuttum."

Bayan Spencer, panjurları açtıktan sonra gözden kayboldu. Anne, ellerini kucağında sıkıca birleştirmiş, ses çıkarmadan kanepede oturuyor, etkilenmiş şekilde Bayan Blewett'e bakıyordu. Bu keskin yüzlü, keskin bakışlı kadına mı verilecekti? Midesinden boğazına doğru bir yumru çıkıyormuş gibi hissetti. Gözleri acıyla sızlıyordu. Bayan Spencer döndüğünde, gözyaşlarını tutamayacağından korkmaya başladı. Bu tez canlı kadın; fiziksel, zihinsel veya ruhsal her türlü zorluğu düşünüp hemen halledebilecek biriydi.

"Bu küçük kızla ilgili bir hata olmuş gibi görünüyor, Bayan Blewett." dedi. "Bay ve Bayan Cuthbert'ın kız çocuğu evlat edinmek istediklerini zannediyordum. Bana kesinlikle öyle söylenmişti. Oysa görünen o ki istedikleri aslında erkek çocuğuymuş. Hâlâ dünkü gibi hissediyorsanız, bence küçük kız tam da sizin istediğiniz gibi."

Bayan Blewett, gözlerini Anne'e dikip onu baştan aşağı süzdü.

"Kaç yaşındasın? Adın nedir?" diye sordu.

"Anne Shirley." dedi sesi titreyen çocuk. Nasıl yazılacağıyla ilgiliyse anlaşma yapma cesaretini gösteremedi. "On bir yaşındayım."

"Hah! Oldukça zayıfsın fakat dayanıklı gibisin. Sonuçta, dayanıklı olanlar en iyileridir. Eğer seni alırsam iyi bir kız ol-

mak zorundasın. İyi, zeki ve saygılı... Kazandığını hak etmek için çok çalışmanı beklerim, bunu unutma. Evet, sanırım onu elinizden alabilirim, Bayan Cuthbert. Bebek çok inatçı, sürekli onunla ilgilenmekten bitap düştüm. Eğer isterseniz onu şimdi eve götürebilirim."

Marilla, Anne'e baktı. Çocuğun solgun yüzü ve gözlerindeki sessiz ızdırap karşısında kalbi yumuşamıştı. Kaçtığı tuzağa tekrar düşen çaresiz, küçük bir canlı gibiydi. Marilla rahatsız edici bir kanıya vardı. Eğer kızın hâlini görmezden gelirse, bu ölene dek peşini bırakmazdı. Dahası, Bayan Blewett'u beğenmemişti. Onun gibi hassas, gergin bir çocuğu, böylesine bir kadının ellerine bırakmak! Hayır, bunu yapmanın sorunluluğunu üstlenemezdi!

"Yani... Bilemiyorum." dedi yavaşça. "Matthew'la, kızı istemediğimiz konusunda kesin karar verdiğimizi söylemedim. Aslında bakarsanız, kardeşimin onu almaya niyeti olduğunu söyleyebilirim. Ben yalnızca hatanın nasıl meydana geldiğini öğrenmek için geldim. En iyisi, onu eve götürüp Matthew'la tekrar konuşayım. Ona danışmadan karar almanın doğru olacağını düşünmüyorum. Vazgeçersek, kızı yarın akşam size getireceğiz ya da yollayacağız. Eğer bunu yapmazsak bizimle kalacağı anlamına gelir. Bu size uygun olur mu, Bayan Blewett?"

Bayan Blewett kaba bir şekilde, "Sanırım uygun olması gerekecek." dedi.

Marilla'nın konuşması sırasında Anne'in yüzünde güller açmaya başlamıştı. Önce çaresizlik soldu, ardından umudun hafif pembeliği geldi. Gözleri seher yıldızı gibi parlıyordu, âdeta değişim geçirmişti. Bayan Blewett, kısa süre sonra, Bayan Spencer'a aslında yemek tarifi istemek için geldiğini söyleyince, iki kadın mutfağa gittiler. Bunun üzerine Anne, yerinden fırlayıp Marilla'nın yanına koştu.

"Bayan Cuthbert, gerçekten Green Gables'ta kalmama izin verebileceğinizi mi söylediniz?" dedi. Nefes almadan, fısılda-

yarak konuşuyordu. Sanki sesli söylerse, bu muhteşem olasılık ortadan kaybolacakmış gibi. "Gerçekten öyle mi dediniz? Yoksa bunu hayal mi ettim?"

"Eğer neyin gerçek neyin hayal olduğunu ayıramıyorsan, bence hayal gücünü kontrol etmeyi öğrenmelisin, Anne." dedi Marilla sinirli sinirli. "Evet, bunu söylediğimi duydun, başka bir şey demedim. Henüz kesin karar verilmedi, belki de seni Bayan Blewett'e yollamayı seçeriz. Sana benden daha çok ihtiyacı olduğu bir gerçek."

Anne, "Onunla yaşamaktansa yetimhaneye dönmeyi tercih ederim." dedi hararetle. "Aynı şeye benziyor... Matkaba!"

Marilla gülmemek için kendini zor tuttu. Anne'in böyle konuştuğu için ayıplanması gerektiğine inanıyordu.

"Senin gibi bir kız, tanımadığı hanımefendiler hakkında böyle konuştuğu için kendinden utanmalı." dedi sertçe. "Şimdi git, sessizce yerine otur. Dilini tutup iyi kızlar nasıl davranmalıysa, öyle yap."

"Eğer beni alacaksanız, ne yapmamı istiyorsanız onu yapacağım. Ne olmamı istiyorsanız, söyleyin yeter." dedi Anne. Ardından uysalca kanepeye döndü.

Akşam Green Gables'a döndüklerinde, Matthew onları patikada karşıladı. Marilla, onun sinsice etrafta dolandığını uzaktan görüp amacını anlamıştı. Anne'i en azından yanında geri getirdiğini gördüğünde yüzünde oluşan rahatlamaya hazırlıklıydı. Yine de ona, yaşananlarla ilgili hiçbir şey söylemedi. Bunun için bahçeye çıkıp ahırdaki inekleri sağma zamanını bekledi. Orada kardeşine Anne'in hikâyesini ve Bayan Spencer'ın evinde olan görüşmeleri kısaca anlattı.

Matthew, ondan beklenmeyen bir şevkle, "O Blewett denen kadına köpeğimi bile vermem." dedi.

"Onun tavırlarını ben de beğenmiyorum." diye itiraf etti Marilla. "Fakat ya o kadına vereceğiz ya da kızı kendimiz ala-

cağız, Matthew. Sen onu istediğine göre, sanırım ben de razıyım ya da razı olmak zorundayım diyelim. Üzerinde o kadar düşündüm ki, artık bu fikre alıştım. Bir çeşit görev gibi görünüyor. Hiç çocuk yetiştirmedim. Özellikle de kız çocuğu. Korkarım bu işte berbat olacağım ama elimden geleni yapacağım. Yani bana kalırsa, kızı alabiliriz, Matthew."

Matthew'un utangaç suratı sevinçten parladı.

"Sanırım sen de onu benim gözlerimden gördün, Marilla." dedi. "O gerçekten de çok ilginç bir küçük kız."

"Eğer bize yardımcı olabilecek bir küçük kız deseydin, daha isabetli olurdu." diye karşılık verdi Marilla. "Fakat öyle olması için onu eğitme işini ciddiye alacağım. Unutma Matthew, sen benim yöntemlerime karışmayacaksın. Bu yaşlı kadın, belki çocuk yetiştirme konusunda fazla şey bilmiyor ama emin ol ki yaşlı, bekâr adamdan fazlasını biliyordur. Onu idare etme işini bana bırak. Ben başarısız olduğumda senin burnunu sokman için yeterince zaman olacak."

"Tamam, Marilla, senin istediğin gibi olsun." dedi Matthew, rahatlatan bir ses tonuyla. "Yalnızca onu şımartmadan, olabildiğince iyi ve nazik davran. Hem seni sevmesini sağlarsan, istediklerini de düzgünce yerine getirir."

Marilla, Matthew'un kadınlara özgü şeyler hakkındaki fikirlerine karşı tiksintisini göstermek için dudak büktü. Kova içindeki sütleri de alarak oradan uzaklaştı.

Sütleri kaymak ayırıcısının içine dökerken, "Kalabileceğini ona bu akşam söylemeyeceğim." diye düşündü. "Çok heyecanlanıp bütün gece uyumaz. Marilla Cuthbert, gerçekten kendini bu işe bulaştırdın. Yetim bir kızı evlat edindiğin günleri göreceğin, aklına gelir miydi? Yeterince şaşırtıcı fakat altından Matthew'un çıkması kadar değil. Sonuçta her zaman küçük kızlardan ölesiye korkuyormuş gibi davranırdı. Her neyse, bu deneyi yapmaya karar verdik, sonucunda ne çıkacağını ancak zaman gösterir."

7
Anne Dua Ediyor

Marilla, Anne'i o gece yatırmaya götürdüğünde sertçe dedi ki:

"Bak Anne. Dün gece, kıyafetlerini çıkardıktan sonra onları yere attığını fark ettim. Ne kadar da pis bir alışkanlık, buna izin vermem mümkün değil. Her parça giysiyi üzerinden çıkardığın gibi düzgünce katlayarak sandalyeye koy. Tertipli olmayan küçük kızlar, benim hiç işime yaramaz."

"Dün gece üzüntüm aklımı kurcalayıp durduğu için kıyafetlerimi hiç düşünemedim." dedi Anne. "Bu gece onları güzelce katlayacağım. Yetimhanede de bize hep öyle yaptırırlardı. Gerçi çoğu zaman unuturdum. Hemen yatağa gidip güzelce, sessizlik içinde hayal kurmaya başlamak için acele ederdim."

"Burada kalacaksan hafızanı güçlendirmen gerekecek." diye azarladı Marilla. "İşte, öyle yapacaksın. Şimdi dualarını edip yatağa gir haydi!"

"Ben dua etmiyorum." dedi Anne.

Marilla şaşırmış, dehşete düşmüş gibiydi.

"Nasıl yani? Anne, ne demek istiyorsun? Dua etmeyi hiç öğrenmedin mi? Tanrı, küçük kızların her zaman dua etmesini ister. Tanrı'nın kim olduğunu bilmiyor musun, Anne?"

Anne hızlı, akıcı şekilde, "Tanrı, mutlak, sonsuz ve değişmezdir. Bilgelik, güç, kutsallık, adalet, iyilik, doğruluk barındırır." diye cevap verdi.

Marilla biraz da olsun rahatlamış göründü.

"Bir şeyler biliyormuşsun, Tanrı'ya şükürler olsun! O kadar da yabani değilmişsin. Söylediklerini nereden öğrendin?"

"Yetimhanenin pazar okulunda. Soru cevaplı din kitaplarının hepsini öğrendik. Onları oldukça sevmiştim. İçlerindeki bazı kelimeler, gerçekten şahane. 'Mutlak, sonsuz, değişmez.' Çok görkemli değil mi? Ağzından yuvarlanıp gidiyorlar. Sanki arkada büyük bir org çalıyormuş gibi! Tam olarak şiir diyemeyiz sanırım ama biraz benziyor, öyle değil mi?"

"Şiirden bahsetmiyoruz, Anne. Dua etmekten bahsediyoruz. Bunu her gece yapman gerekiyor. Kötü bir kız olmak istemezsin, öyle değil mi?"

"Saçınız kırmızı olunca kötü olmak, iyi olmaktan daha kolay." dedi Anne, sitem ederek. "Kırmızı saçlı olmayan insanlar, bunun nasıl bir dert olduğunu bilmiyor. Bayan Thomas, Tanrı'nın beni kasten kırmızı saçlı yarattığını söylediğinden beri, O'nunla ilgili fazla düşünmedim. Geceleri dua edemeyecek kadar yorgun oluyordum zaten. İkizlerle ilgilenmek zorunda kalanlardan dua etmeleri beklenmemeli. Gerçekten buna vakit bulabileceklerini düşünüyor musunuz?"

Marilla, Anne'in din eğitiminin hemen başlaması gerektiğine karar verdi. Ortada, kaybedecek zaman olmadığı açıktı.

"Benim çatım altındayken dualarını etmelisin, Anne."

Anne neşeyle, "İstiyorsanız, tabii ki ederim." diyerek kabul etti. "Sizi memnun etmek için her şeyi yaparım fakat bana şimdi söylemem gereken şeyleri öğretmelisiniz. Yatağa girdikten sonra her zaman tekrarlamak için güzel dualar hayal edeceğim. Şimdi düşününce, bu oldukça ilginç olacak."

"Önce diz çökmen gerekiyor." dedi Marilla utançla.

Anne, Marilla'nın önünde diz çökerek ona ciddiyetle baktı.

"Neden insanlar dua etmek için diz çökmek zorunda? Gerçekten dua etmek isteseydim, ne yapardım, size söyleyeyim. Yalnız başıma büyük bir alana ya da ormanın en iç kısımlarına giderdim. Gökyüzüne doğru, yukarı, yukarı, yukarı, sonu yokmuş gibi görünen güzel mavinin içine bakardım. Ardından

zaten dua etmek içimden gelirdi. Şimdi hazırım, ne demem gerekiyor?"

Marilla, hiç olmadığı kadar utanmıştı. Anne'e, çocuk klasiği olan, "Şimdi uyumak için yatıyorum." duasını öğretmeye niyetlendi fakat daha önce de bahsedildiği gibi, espri anlayışı zerre kadardı. Onun göz önünde bulundurduğu tek şey, "uygunluk" anlayışıydı. Bu küçük ve basit dua, beyaz gecelikleriyle annelerinin dizleri önüne oturmuş çocuklar içindi. Tanrı aşkı hakkında hiçbir şey bilmeyen, onu umursamayan bu çilli cadıya uygun değildi. Bu kız, o kutsal sevgiyi, insan sevgisi aracılığıyla hiç tatmamıştı.

Sonunda, "Dualarını kendin edebilecek kadar büyüksün, Anne." dedi. "Sana verdiği nimetler için Tanrı'ya şükredip istediğin şeyleri alçak gönüllü şekilde söyle."

Yüzünü Marilla'nın kucağına gömerek "Elimden geleni yapacağım." diye söz verdi Anne. "Yüce Tanrım... Papazlar kilisede böyle diyor. Sanırım kişisel duada kullanılmasında da sakınca yoktur, değil mi?" dedi başını kaldırıp kendi duasının arasına girerek.

"Yüce Tanrım. Sevince Çıkan Beyaz Yol, Parıldayan Sular Gölü, Bonny ve Karlar Kraliçesi için teşekkür ederim. Onlar için son derece minnettarım. Şimdilik teşekkür edebileceğim tüm nimetler bunlar. İstediğim şeylere gelince... O kadar çoklar ki saymak fazla vakit alır. O yüzden, en önemli iki tanesinden bahsedeceğim. Lütfen, Green Gables'ta kalmama izin ver. Bir de lütfen büyüdüğümde güzel görüneyim. Saygılarımla, Anne Shirley."

"İşte. Doğru yaptım mı?" diye sordu heyecanla ayağa kalkarak. "Üstüne düşünecek biraz vaktim olsaydı daha süsleyebilirdim."

Zavallı Marilla, oracıkta düşüp bayılacaktı. Sonra aklına bu olağan dışı duanın nedeninin saygısızlık değil, Anne'in manevi cahilliği olduğu geldi. Çocuğu yatağa yatırıp üstünü

örttü. Hemen ertesi gün ona bir dua öğreteceğine dair kendi kendine yeminler etti. Tam elinde mumla odadan çıkıyordu ki Anne ona seslendi.

"Şimdi aklıma geldi. Saygılarımla yerine, papazların yaptığı gibi 'amin' demem gerekiyordu, öyle değil mi? Onu unutmuştum ama dua bir şekilde bitirilmeli diye hissettiğimden diğerini söyledim. Sizce bir farkı olur mu?"

"Sanırım... Sanırım olmaz." dedi Marilla. "Şimdi iyi çocuklar gibi uyu bakalım. İyi geceler."

"Bu gece vicdanım rahat şekilde iyi geceler dileyebilirim." dedi Anne. Yastıklarına sıkı sıkı sarıldı.

Marilla mutfağa giderek mumu sertçe masaya koyup gözlerini Matthew'a dikti.

"Matthew Cuthbert. O çocuğu evlat edindiğimize göre artık eğitmenin vakti geldi. Neredeyse hiçbir şey bilmiyor. Bu geceye dek hayatında bir kez bile dua etmediğine inanabiliyor musun? Onu yarın papazın yanına yollayacağım. Okuması için de "Günün İlk Işığı"[13] serisini ödünç alacağım. Onun için uygun kıyafetler diktirir diktirmez de pazar okuluna başlayacak. Beni çok uğraştıracağını şimdiden öngörebiliyorum. Bu dünyadan payımıza düşen dertleri almadan gidemeyiz. Şimdiye kadar çok rahat yaşadım, artık zamanım gelmiş olmalı. Sanırım elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışmalıyım."

13 Eğitici kitaplar yazan İngiliz yazar Favell Lee Mortimer'ın (1802-1878) çocuklar için hazırladığı basitleştirilmiş dinî kitap. (ç.n.)

8
Anne'in Eğitimine Başlanıyor

Marilla, sonraki günün öğle saatlerine kadar Anne'e, Green Gables'ta kalacağını söylemedi. Bunun için kendine göre sebepleri vardı. Sabah, onu meşgul tutmak için çocuğa çeşitli görevler verip Anne onlarla uğraşırken de dikkatle izledi. Öğlen vakti, onun zeki ve itaatkâr olduğuna karar verdi. Çalışmaya istekli, öğrenmekte hızlıydı. En ciddi kusuruysa işlerin ortasında hayal âlemine kapılmaya yatkınlığıydı. Sertçe azarlanıp gerçek dünyaya çağırılana ya da bir kaza olana kadar, yaptığı şeyi unutuyordu.

Akşam yemeğinden kalan bulaşıkları yıkadıktan sonra, Anne, aniden Marilla'nın karşısına geldi. Yüzünde en kötüsünü duymaya kendini hazırlamış birinin çaresiz kararlılığı vardı. Zayıf vücudu baştan aşağı titriyordu. Yüzü kızarmış, göz bebekleri öylesine büyümüştü ki gözleri yalnızca kara birer boşluk hâlini almıştı. Ellerini sıkıca birleştirip yalvarır tonda şöyle dedi:

"Lütfen, Bayan Cuthbert, beni gönderip göndermeyeceğinizi söyler misiniz? Tüm sabah sabırlı olmaya çalıştım fakat bunu bilmemeye daha fazla dayanamayacağımı hissediyorum. Berbat bir his bu, lütfen söyleyin."

"Bulaşık bezini sana söylediğim gibi temiz sıcak suda yıkamadın." dedi Marilla, hiç etkilenmemişti. "Daha fazla soru sormadan önce git bunu yap, Anne."

Anne, bulaşık beziyle ilgilenmeye gitti. Ardından, tekrar Marilla'ya gelerek yalvaran gözlerini kadının suratına dikti. "Peki." dedi Marilla. Açıklamasını ertelemek için daha fazla

bahane bulamadı. "Artık sana söyleyebilirim. Matthew'la ben, seni yanımıza almaya karar verdik. Ancak, iyi bir kız olmaya gayret edersen ve minnettar olduğunu bize gösterirsen. Ne oldu çocuğum? Sorun nedir?"

"Ağlıyorum." dedi Anne şaşkınlık içinde. "Neden olduğunu bilmiyorum. Hayatımda hiç olmadığım kadar memnunum. 'Memnun' hiç doğru kelime olmadı. Beyaz Yol ve kiraz çiçekleri için memnundum ama bu! Bu, memnuniyetten çok daha fazlası. Çok mutluyum. İyi biri olmaya çalışacağım. Gerçi bunun zor olmasını bekliyorum çünkü Bayan Thomas sık sık bana aşırı yaramaz olduğumu söylerdi. Yine de elimden geleni yapacağım. Bana neden ağladığımı söyleyebilir misiniz?"

"Sanırım çok heyecanlandığın ya da telaşlandığın için." dedi Marilla onaylamayarak. "Şuradaki sandalyeye oturup sakinleşmeye çalış. Korkarım fazla kolay gülüp ağlıyorsun. Evet, burada kalabilirsin. Seni güzelce yetiştirmeye çalışacağız. Okula gitmelisin fakat tatilin başlamasına iki hafta kaldı. Eylül ayında tekrar açılana kadar başlaman gereksiz olur."

"Sizi ne diye çağıracağım?" diye sordu Anne. "Her zaman Bayan Cuthbert mü diyeceğim? Yoksa Marilla teyze diyebilir miyim?"

"Hayır. Bana sadece Marilla diyeceksin. Bayan Cuthbert denmesine alışık değilim. Bu, beni tedirgin eder."

"Yalnızca Marilla demek, kulağıma son derece saygısızca geliyor." diye itiraz etti Anne.

"Eğer saygılı konuşmaya dikkat edersen, öyle geleceğini sanmıyorum. Yaşlısından gencine, Avonlea'deki herkes bana Marilla der. Papaz hariç tabii. Benimle konuşacağı zaman, o, Bayan Cuthbert diyor."

"Size Marilla teyze demeyi çok isterdim." dedi Anne hevesle. "Hiç teyzem ya da başka akrabam olmadı. Büyükannem bile yok. Öyle diyebilseydim, gerçekten buraya aitmişim gibi hissederdim. Size Marilla teyze diyemez miyim?"

"Hayır. Ben senin teyzen değilim. İnsanlara sahip olmadıkları isimlerle hitap edilmesini doğru bulmuyorum."

"Ama teyzem olduğunuzu hayal edebilirdik."

Marilla zalimce, "Ben edemem." dedi.

"Hiçbir şeyi gerçekte olduğundan farklı şekilde hayal etmiyor musunuz?" dedi Anne, gözlerini koca koca açarak.

"Hayır."

"Ah!" Anne, derin bir nefes aldı. "Ah, Bayan Marilla, ne çok şey kaçırıyorsunuz!"

"Şeyleri olduklarından farklı hayal etmeye inanmıyorum." dedi Marilla sertçe. "Tanrı bizi belli durumlara soktuğunda bunu, onları hayal ederek uzaklaştıralım diye yapmıyor. Şimdi aklıma geldi. Oturma odasına git, Anne. Ayaklarının temiz olduğundan emin ol. Bir de dikkat et, içeri sinek girmesin. Şömine rafında duran resimli kartı bana getir. Üzerinde dua yazıyor, bu öğleden sonraki boş vaktini onu ezberlemeye adayacaksın. Dün gece duyduğuma benzeyen dualar olmayacak artık."

"Evet, sanırım garipti." dedi Anne özür diler gibi. "Ama biliyorsunuz, hiç deneyimim yoktu. Birinden ilk denemesinde çok iyi dua etmesini bekleyemezsiniz, öyle değil mi? Size söz verdiğim gibi, yatağa gittikten sonra harika bir dua buldum. Neredeyse papazlarınki kadar uzun ve şiirseldi. Fakat inanabiliyor musunuz? Bu sabah kalktığımda tek kelimesini bile hatırlayamıyordum. Korkarım, o kadar iyisini tekrar düşünemeyeceğim. Nedense üstünde ikinci defa düşünüldüğünde, hiçbir şey ilki kadar iyi olmuyor. Bunu fark etmiş miydiniz?"

"Şimdi sana fark etmen için bir şey söyleyeceğim, Anne. Senden istediklerimi hemen yerine getirmelisin. Kımıldamadan durup hakkında ayrıntılı konuşmaya başlamamalısın, yalnızca git ve sana dediğimi yap."

Anne, koridorun karşısındaki oturma odasına gitmek için hemen oradan ayrıldı. Geri dönmeyiyse başaramadı. On dakika bekledikten sonra Marilla, örgüsünü bırakıp yüzünde sert bir ifadeyle arkasından gitti. Anne'i hareketsiz şekilde, iki pencere arasında asılı olan tablonun önünde buldu. Hülyalı gözlerinden, düşler âleminde olduğu anlaşılıyordu. Elma ağaçlarının arasından yeşil, beyaz ışıklar süzülüyor; dışarıdaki salkımlar, mest olmuş küçük varlığın üzerine hoş, dünya dışı gibi görünen bir parlaklık düşmesine neden oluyordu.

"Anne, ne düşünüyorsun?" diye sordu Marilla sertçe.

Anne aniden dünyaya döndü.

"Onu." dedi işaret ederek. 'İsa Çocukları Kutsuyor' isimli, canlı renklerden oluşan tabloyu gösteriyordu. "Onlardan biri olduğumu hayal ediyordum. Şu mavi elbiseli kızmışım. Kimsenin çocuğu değilmiş gibi, köşede tek başına duruyor. Benim gibi... Yalnız ve üzgün görünüyor, öyle değil mi? Annesiyle babası yok galiba fakat o da kutsanmak istemiş. Ürkekçe kalabalığın yanına yaklaşmış. Kimsenin onu fark etmeyeceğini umuyormuş. Nasıl hissettiğini biliyorum. Kalbi deli gibi atmış, elleri de buz gibi olmuştur. Sizinle kalıp kalamayacağımı sorduğumda bana da öyle olmuştu. Fark edilmeyeceğinden korkmuş. Ama İsa onu görmüştür, değil mi? Bunları hayal etmeye çalışıyordum. İsa ona bakıp ellerini saçına koyuyor... Çok heyecanlanmış olmalı. Keşke ressam, İsa'yı o kadar üzgün çizmeseydi. Fark ettiyseniz, tüm tablolarda öyle görünüyor. Gerçeğin bu olduğunu sanmıyorum yoksa çocuklar ondan korkardı."

"Anne..." dedi Marilla. Kendi kendine bu konuşmayı neden daha önce bölmediğini merak ediyordu. "Bu şekilde konuşmamalısın. Saygısız oluyorsun. Çok saygısız."

Anne'in gözleri merakla büyüdü.

"Olabildiğim kadar saygılıydım bence. Saygısız olmak istememiştim."

"İstediğini sanmıyorum ama bu konularla ilgili laubalice konuşmamalısın. Ve Anne... Seni bir şey almaya yolladığımda tabloların önünde amaçsızca hayal kuracağına, istediğim şeyi hemen getirmelisin. Unutma bunu. O kartı alıp hızlıca mutfağa gel. Sonra da köşede oturup o duayı ezberle."

Anne, daha önce yemek masasını süslemek için topladığı elma çiçeklerinin olduğu vazoya kartını dayadı. Çenesini elleri arasına alıp ses çıkarmadan dakikalarca kendini dikkatle çalışmaya verdi. Marilla, sorgular şekilde çiçeklere bakmış fakat bir şey dememişti.

Çocuk, "Bunu beğendim." diye ilan etti sonunda. "Çok güzel. Daha önce de duymuştum. Yetimhanedeki pazar okulunun idarecisi okumuştu ama o zaman beğenmemiştim. Sesi hem sürekli çatlıyordu hem de kederliydi. Dua etmenin tatsız bir görev olduğunu düşünüyordu sanki. Şiir olmamasına rağmen şiir okuduğumdaki gibi hissettim. 'Göklerdeki Babamız, Kutsal olsun Senin adın.'[14] Şarkı sözüne benziyor. Bunu öğrenmemi sağladığınız için çok memnunum Bayan... Marilla."

"O zaman iyice öğren, dilini de tut." dedi Marilla kısaca.

Anne, elma çiçekleriyle dolu vazoyu eğdi. Artık pembe tomurcuklara yumuşacık bir öpücük konduracak kadar yakındı. Ardından da özenle çalışmasına devam etti.

"Marilla..." dedi kısa süre sonra. "Sence Avonlea'de hiç canciğer arkadaşım olacak mı?"

"Ne... Ne arkadaşı dedin?"

"Canciğer. Yakın arkadaş yani... Ruhumun derinliklerini açabileceğim, ortak noktalarımız olan biri. Onunla tanışmayı hayatım boyunca düşledim. Bunun olacağını sanmıyordum ama en güzel rüyalarımın çoğu aynı anda gerçeğe dönüştü. Belki bu da dönüşür, sence mümkün mü?"

"Diana Barry, Orchard Slope'da yaşıyor. Seninle aynı yaşlarda, çok iyi bir küçük kız. Eve döndüğünde belki senin oyun

14 Anglikan mezhebi din kitabı içindeki *Tanrı'nın Duası*'ndan alıntı. (ç.n.)

arkadaşın olabilir. Şu an Carmody'de yaşayan teyzesini ziyaret ediyor. Davranışlarına dikkat etmelisin ama... Bayan Barry, seçici bir kadındır. Diana'nın iyi ve nazik olmayan kızlarla oynamasına izin vermez."

Anne, elma çiçekleri arasından Marilla'ya baktı. Gözleri merakla parlıyordu.

"Diana nasıl biri? Saçları kırmızı mı? Umarım değildir. Benim saçlarımın kırmızı olması yeterince kötü zaten, bir de canciğer arkadaşımın aynı durumda olmasına dayanamam."

"Diana oldukça güzel bir kız. Siyah gözleriyle saçları, gül pembesi yanakları var. İyi ve zekidir. Bunlar, güzel olmaktan daha değerli."

Marilla, ahlak kurallarına Harikalar Diyarı'ndaki Düşes[15] kadar düşkündü. Yetiştirilen çocuklarla yapılan konuşmalarda, bir tanesinin mutlaka araya sıkıştırılması gerektiğine inanıyordu.

Fakat Anne, kuralları, önemsizlermiş gibi elinin tersiyle itip yalnızca önündeki hoş olasılıkları görüyordu.

"Ah! Güzel olduğuna çok memnunum. Canciğer arkadaşının güzel olması en harika şey olmalı. Tabii, insanın kendisinin güzel olmasından sonra ki o da benim durumumda imkânsız zaten. Ben, Bayan Thomas'la birlikte yaşarken, oturma odasında cam kapaklı bir kitaplık vardı. İçinde hiç kitap yoktu. Bayan Thomas, en iyi porselenlerini ve reçellerini orada tutardı. Reçeli olduğu zaman yani... Camlardan biri kırıktı. Bunu, biraz sarhoş olduğu akşamlardan birinde, Bay Thomas yapmıştı. Fakat diğeri sağlamdı ve eskiden yansımamın, camın içinde yaşayan başka bir küçük kız olduğunu hayal ederdim. Ona, *Katie Maurice* diyordum, çok yakındık. Onunla saat başı konuşurdum, özellikle de pazar günleri. Her şeyi anlatırdım. Katie, hayatımdaki huzur ve teselli kaynağıydı. Kitaplık büyülüymüş gibi yapardık. Eğer sihirli sözleri öğrenebilirsem, onu açıp

15 İngiliz yazar Lewis Carroll'ın (1832-1898) ünlü *Alice Harikalar Diyarında* kitabındaki uydurma kurallara düşkün Düşes karakterine atıfta bulunuluyor. (ç.n.)

Bayan Thomas'ın reçel ve porselen dolu rafları yerine, Katie Maurice'in yaşadığı odaya doğru adım atabilirdim. Ardından, Katie Maurice elimden tutar çiçekler, güneş ışığı ve perilerle dolu muhteşem bir yere götürürdü. Orada sonsuza kadar mutlu yaşardık. Bayan Hammond'la yaşamaya gittiğimde, Katie Maurice'i arkada bırakmak kalbimi çok kırdı. O da çok kötü hissetti, bundan eminim çünkü kütüphanesinin camından bana elveda öpücüğü verirken ağlıyordu. Bayan Hammond'ın evinde kitaplık yoktu ama nehrin hemen üstünde, evden biraz uzakta uzun, yeşil bir vadi vardı. Orada dünyanın en güzel yankısı yaşıyordu. Yüksek sesle konuşmasan bile, söylediğin her şey yankılanıyordu. Onun, Violetta adında küçük bir kız olduğunu ve yakın arkadaş olduğumuzu hayal ettim. Onu neredeyse Katie Maurice'i sevdiğim kadar seviyordum. Tam o kadar değil ama neredeyse işte. Yetimhaneye gitmeden önceki gece, Violetta'ya hoşça kal dedim. Onun da 'hoşça kal' deyişi bana geri geldi, sesi çok üzgündü. Ona o kadar alışmıştım ki yetimhanedeyken yeni bir canciğer arkadaş hayal etmek içimden gelmedi. Gerçi orada hayal gücü için alan yoktu zaten."

"Bence olmaması iyi olmuş." dedi Marilla soğukça. "Öyle şeyleri onaylamıyorum. Hayallerine neredeyse inanıyor gibisin. Gerçek bir arkadaşının olması, senin için iyi olacak. Bu saçmalıkları aklından çıkarmana yardımcı olur. Yine Bayan Barry, Katie Mauriceler ya da Violettalarla ilgili konuştuğunu duymasın, yalandan hikâyeler anlatıyorsun sanır."

"Konuşmam ki. Onları herkese anlatamam. Bendeki anıları bunun için fazla kutsal. Senin onlardan haberin olmasını istedim ama... Ah! Bak! Biraz önce elma çiçeğinin içinden büyük bir arı çıktı. Yaşamak için ne kadar da harika yer seçmiş. Elma çiçeği! Rüzgâr, çiçeği sallarken içinde uyuduğunu hayal etsene. Sanırım insan olmasaydım, arı olup çiçekler arasında yaşamak isterdim."

"Dün martı olmak istiyordun." dedi Marilla dudak bükerek. "Çok gelgeç ruhlusun. Sana duayı ezberlemeni ve konuş-

mamanı söylemiştim. Dinleyecek biri olduktan sonra, susmak senin için imkânsız gibi görünüyor. O yüzden git, odanda ezberle."

"Son cümle dışında, neredeyse hepsini ezberledim bile."

"Fark etmez, dediğimi yap. Odana git, onu iyice öğren. Çay koymama yardım etmen için seni çağırana kadar da orada kal."

"Bana arkadaşlık etmeleri için elma çiçeklerini alabilir miyim?" diye yalvardı Anne.

"Hayır. Odanı çiçeklerle doldurup ortalığı dağıtmak istemezsin. En başından, onları ağacın üzerinde bırakmalıydın."

"Ben de biraz öyle hissettim." dedi Anne. "Onları toplayarak güzel hayatlarını kısaltmamalıydım. Elma çiçeği olsam, beni toplamalarını istemezdim ama çok cezbediciydi, dayanamadım. Öyle dayanılmaz derecede cezbedici şeylerle karşılaşınca ne yapmak gerekir?"

"Anne, odana gitmeni söylediğimi duydun mu?"

Anne iç geçirdi. Çatı katındaki odasına çekilerek pencere önünde duran sandalyeye oturdu.

"İşte, duayı ezberledim. Merdivenlerden çıkarken son cümleyi de öğrendim. Şimdi bu odadaki şeyleri baştan hayal edeceğim ki aklımda hep öyle kalsın. Zemin, üzerinde pembe güller olan kadifeden beyaz bir halıyla kaplıymış. Pencerelerde pembe ipek perdeler varmış. Duvarlar gümüş rengi, goblen örtülerle doluymuş. Eşyalar maun ağacındanmış. Daha önce hiç maun ağacı görmedim ama kulağa çok gösterişli geliyor. Bu sandalye aslında kanepeymiş. Pembe, mavi, kırmızı ve altın rengi, ipeksi yastıklarla doluymuş. Mesela ben de zarafetle üzerinde oturuyormuşum şu an. Duvara asılı harika, büyük aynada yansımamı görebiliyormuşum. Uzun boylu, asil biriymişim. Beyaz dantelden, kuyruğu yerlere kadar uzanan elbisem varmış. Boynumla saçlarımda inci takılar varmış. Saç-

larım gece yarısı, cildim mermer rengindeymiş. Adımsa Leydi Cordelia Fitzgerald olsun... Ya da olmasın, o kadarını da gerçekmiş gibi hayal edemem."

Duvardaki küçük aynaya doğru dans ederek gidip kendine baktı. Sivri çeneli, çilli suratıyla, karamsar gri gözleri de ona bakıyordu.

"Sen, yalnızca Green Gables'tan Anne'sin." dedi ağırbaşlı şekilde. "Ne zaman Leydi Cordelia olduğumu hayal etmeye kalksam, aynı şimdi göründüğün şekilde aklımda beliriyorsun. Yine de Green Gables'tan Anne olmak, hiçbir yerin Anne'i olmaktan milyonlarca defa daha iyidir, öyle değil mi?"

Öne doğru eğilerek yansımasını şefkatle öptükten sonra tekrar açık pencereye doğru gitti.

"Sevgili Karlar Kraliçesi, iyi günler. Çukurluktaki huş ağaçları, size de iyi günler. Tepedeki sevgili gri ev, iyi günler. Acaba Diana canciğer arkadaşım olacak mı, merak ediyorum. Umarım olur ve onu çok severim. Ancak Katie Maurice'le Violetta'yı asla unutmamalıyım yoksa duyguları incinir. Kitaplıkta yaşayan bir kızla vadideki bir yankı olsalar bile kimseyi üzmek istemem. Onları her gün hatırlayıp öpücüklerimi yollamalıyım."

Anne havaya, kiraz ağaçlarının yan tarafına doğru, parmak uçlarıyla birkaç öpücük yolladı. Ardından da çenesini avcuna dayayarak zenginliklerle dolu düşler ülkesine doğru yola çıktı.

9
Bayan Rachel Dehşet İçinde

Bayan Lynde onu denetlemek için geldiğinde, Anne tam iki haftadır Green Gables'taydı. Bayan Rachel'a hakkını vermek gerekir çünkü bu gecikme onun suçu değildi. Orayı son ziyaret ettiğinden beri yakalandığı şiddetli ve zamansız grip, hanımefendiyi eve hapsetmişti. Aslında sık sık hastalanmaz, hastalanan insanlara karşı küçümser tavrını da açıkça belli ederdi. Kendi başına geldiğindeyse, gribin dünyadaki hiçbir hastalığa benzemediğini, yalnızca Tanrı'nın lütfettiği özel bir durum olarak yorumlanması gerektiğini ileri sürdü. Doktor dışarı adım atmasına izin verdiği gibi de aceleyle Green Gables'a gitti. Avonlea'de dolanan bütün hikâyeler ve varsayımlar nedeniyle, Matthew ile Marilla'nın yetimini görmek için meraktan yanıp tutuşuyordu.

Anne, o iki haftanın bir dakikasını bile boşa harcamamıştı. Şimdiden çevredeki tüm ağaçlara, çalılara aşinaydı. Elma bahçesinin altından başlayıp ağaçlık araziden yukarı uzanan bir patika bulmuştu. Onu, en uzak köşelerine kadar keşfetti. Derenin harika taşkınlığını, üstündeki köprüsünü, köknar korusunu, yabani kiraz çardağını, eğrelti otu dolu noktaları, akçaağaç ve üvez ağaçlarıyla değişik kollara ayrılan diğer yolları...

Çukurluktaki pınarla da arkadaş olmuştu. Derin, temiz, buz gibi bir suydu. Dibinde yumuşak, kırmızı kum taşları görünüyor, çevresini küçük palmiyelere benzeyen otlar kaplıyordu. İlerisindeyse derenin üstünden geçen uzun köprü vardı.

O köprü, Anne'in dans eden bacaklarını daha da ilerideki ağaçlıklı tepenin ardına çıkardı. Bu alanda, ok gibi uzanan

köknarlarla çam ağaçlarının altında daimi alaca karanlık rengi hâkimdi. Öbek öbek çan çiçekleriyle, ağaçların üzerindeki narin ve sevimli olanlar dışında, pek çiçek yoktu. Bir de aslında geçen yıl açmışlar da şimdi geriye ruhları kalmış gibi görünen, solgun renkli, tel tel hodanlar vardı. Sanki ağaçların arasındaki örümcek ağları gümüş ipler gibi parlıyordu, köknarların dalları da sallanırken arkadaşça bir şeyler fısıldıyorlarmış gibiydi.

Bütün bu neşe dolu keşif gezileri, dışarıda oynamasına izin verilen saatlerde yapılıyordu. Geri döndükten sonra Matthew ile Marilla'ya, bulduklarını anlatıyor, onları neredeyse sağır edene kadar da susmuyordu.

Gerçi, Matthew'un bu durumdan şikâyetçi olduğu filan yoktu. Cevap vermese de genelde Anne'i yüzünde memnuniyet ifadesiyle dinliyordu. Marilla'ysa kendini kaptırdığını fark edene kadar bu gevezeliğe izin veriyordu. O durumlarda hemen ona dilini tutmasına dair tek kelimelik emirler verirdi.

Bayan Rachel geldiğinde, Anne, meyve bahçesindeydi. Üzerine akşam güneşinin kızılı düşen, rüzgârla titreyen yeşilliğin arasında gönlünce dolanıyordu. Bunun sayesinde hanımefendi, hastalığından uzun uzadıya bahsetmek için mükemmel bir fırsat buldu. Her ağrıyı, nabız yükselişini öyle ağız tadıyla anlatıyordu ki Marilla, gribin bile olumlu yanları olabileceğini düşünmeye başladı. Tüm detaylar tükenince, Bayan Rachel gelişinin asıl sebebini sonunda söyledi.

"Matthew ve seninle ilgili şaşırtıcı şeyler duyuyorum."

"Benden daha şaşkın olabileceğini sanmıyorum." dedi Marilla. "Daha yeni yeni alışmaya başladım."

"Öyle bir hata olması çok kötü oldu." dedi Bayan Rachel, anlayışlı şekilde. "Onu geri gönderemez miydin?"

"Gönderebilirdik ama bunu yapmamaya karar verdik. Matthew onu seviyor, itiraf etmeliyim ki ben de öyle. Bu, kusurları olmadığı anlamına gelmez tabii. Yine de evimizi şimdiden değiştirdi. Anne neşeli, pırıl pırıl küçük bir kız."

Marilla, Bayan Rachel'ın yüzündeki onaylamayan ifadeyi okuyabiliyordu. O yüzden, konuşmaya başladığında niyetlendiğinden daha fazla şey söylemişti.

"Başınıza çok büyük sorumluluk aldınız." dedi hanımefendi karamsarca. "Özellikle de daha önce çocuklarla hiç deneyiminiz olmadığı hesaba katılırsa... Kızla ya da gerçek mizacıyla ilgili fazla şey bilmiyorsunuz. Sanırım, öyle bir çocuğun büyüdüğünde nasıl biri olacağını tahmin etmek imkânsız. Yine de cesaretini kırmak istemem, Marilla."

Marilla'nın buna cevabı soğukça, "Cesaretim kırılmadı." oldu. "Ben kararımı verdiğimde, bunun değiştirilmesi mümkün değildir. Sanırım Anne'i görmek istersin, onu içeri çağırayım."

Anne, koşarak yanlarına geldi. Meyve bahçesindeki koşuşturma nedeniyle yüzü hâlâ neşeyle parıldıyordu. Ancak kendini aniden beklenmedik bir yabancının karşısında bulunca bu neşe, yerini mahcubiyete bıraktı. Kafası karışmış vaziyette kapının önünde durdu. Gerçekten de tuhaf görünümlü, küçük bir varlıktı. Yetimhaneden beri giydiği o kısa, dar, keten ve yün elbisesi üzerindeydi. Altından görünen ince bacakları, pek de zarif olmayan şekilde uzundu. Çilleri çoğalmış, hiç olmadığı kadar göze batar hâle gelmişti. Rüzgâr, üzerinde şapka olmayan saçlarını darmadağın etmişti. Daha önce, o anda olduğu kadar kıpkırmızı görünmemişlerdi.

Bayan Rachel Lynde'in açık sözlü yorumu, "Seni güzelliğinden dolayı almamışlar, orası kesin." oldu. Bayan Rachel, korkmadan ya da iltifat gibi görünmesini umursamadan, aklındakileri söylemekle övünen o sevimli, popüler insanlardan biriydi. "Bu kız son derece zayıf ve gösterişsiz, Marilla. Buraya gel çocuk, sana iyice bakayım. Herhâlde kimse hayatında bu kadar çil görmemiştir. Üstüne üstlük havuç gibi kıpkırmızı saçlar! Buraya gel dedim, çocuk."

Anne oraya gitti fakat bu Bayan Rachel'ın beklediği gibi olmadı. Bir sıçrayışta mutfağın ortasına gelip kadının önünde

durdu. Yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuştu, dudakları hatta tüm vücudu baştan aşağı titriyordu.

"Senden nefret ediyorum!" dedi ağlamaklı sesle. Bir yandan da ayağını yere vuruyordu. "Senden nefret ediyorum! Senden nefret ediyorum! Senden nefret ediyorum!" Her nefret kelimesinde yere daha sert vuruyordu. "Ne hakla bana zayıf ve çirkin dersin? Ne hakla çillerimle, kızıl saçımla alay edersin? Sen, kaba ve duygusuz bir kadınsın!"

Marilla hayret içinde, "Anne!" dedi.

Fakat Anne, Bayan Rachel'la korkusuzca yüzleşmeye devam ediyordu. Ellerini yumruk yapmış, alev alev gözlerle kadına bakıyordu. Kızgınlık içinde hızla nefes alıp veriyordu.

Hararetle "Benimle ilgili nasıl böyle şeyler söylersin?" diye tekrarladı. "Seninle ilgili bu şekilde konuşulsa hoşuna gider mi? Sana şişman, hantal denilse hoşuna gider mi? Hem içinde bir gram bile hayal gücü de yoktur senin. Bunları söyleyerek duygularını incitiyorsam, umurumda bile değil, umarım incinmiştir! Sen, benim kalbimi daha önce hiç olmadığı kadar kırdın. Bayan Thomas'ın sarhoş kocası bile beni bu denli üzmemişti. Seni asla affetmeyeceğim. Asla! Asla!" Ayaklarıyla yere vurmaya devam ediyordu.

"Böyle asabilik hayatımda görmedim!" dedi dehşet içindeki Bayan Rachel.

"Anne, odana git ve ben gelene kadar orada kal." dedi Marilla. Konuşabilme gücünü zorlukla geri kazanıyordu.

Anne, gözyaşları içinde koridor kapısına doğru koştu. Onu arkasından öyle sert çekti ki veranda duvarında asılı duran tenekeler sallandı. Koridordan ve merdivenlerden rüzgâr gibi koşarak odasına gitti. Yukarıdan duyulan ses, çatı katı kapısının da aynı sinirle çarpıldığını belirtti.

"O şeyi yetiştirme görevini üstlendiğin için sana hiç imrenmiyorum, Marilla." dedi Bayan Rachel. Tarifi imkânsız bir ciddiyetle konuşuyordu.

Marilla, kızın ne özür dilemekten ne de kibarca itiraz etmekten anladığını söylemek için ağzını açtı fakat bunun yerine dudaklarından dökülenler, hem o anda hem de sonrası için kendine de büyük sürpriz oldu.

"Görünüşüyle ilgili kusurlarını yüzüne vurmamalıydın, Rachel."

"Marilla Cuthbert. Biraz önce gördüğümüz berbat asabiliğe rağmen hâlâ onu savunduğunu mu söylüyorsun bana?" diye sordu Bayan Rachel, kızgınca.

"Hayır." dedi Marilla yavaşça. "Yaptığını mazur görmeye çalışmıyorum, çok terbiyesizce davrandı. Onunla oturup konuşmam gerekecek ama daha hoşgörülü davranmalıyız. Çocuğa daha önce neyin yanlış neyin doğru olduğu öğretilmemiş. Sen de çok üzerine gittin, Rachel."

Marilla, son cümleyi eklemeden edemedi. Bir kez daha bunu yaptığı için kendine şaşırıyordu. Bayan Rachel, gururu incinmiş gibi bir havayla ayağa kalktı.

"Görüyorum ki bundan sonra nasıl konuştuğum konusunda çok dikkatli olmam gerekecek, Marilla. Nereden geldiği belli olmayan yetimlerin hassas duyguları her şeyden önemli olduğuna göre... Hayır, sana gücenmedim, canını sıkmana gerek yok. Sinirlenemeyecek kadar fazla üzülüyorum senin için. O çocukla yeterince sorun yaşayacaksın. Fakat tavsiyemi istersen, ki sanırım on çocuk yetiştirip ikisini gömmüş olmama rağmen istemeyeceksin, o bahsettiğin konuşma yerine iki sopa atman gerekir. Öyle bir çocuğun anlayacağı en etkili dil budur. Asabiyetinin derecesi, saçları gibi hep kırmızıda herhâlde. Her neyse, iyi akşamlar Marilla. Umarım her zamanki gibi sık sık beni ziyarete gelirsin. Bu şekilde üstüme gelinecek ve aşağılanacaksam, beni bir süreliğine bu eve bekleme. Sayende yeni bir tecrübe sahibi oldum."

Bayan Rachel hızlıca evden çıkarak uzaklaştı. Onun gibi sürekli hantal hantal yürüyen kilolu biri ne kadar hızlı olabilir-

se tabii... Marilla'ysa yüzündeki karamsar ifadeyle çatı katına çıktı.

Merdivenlerdeyken ne yapması gerektiği konusunda kafa yordu. Biraz önce yaşananlar, oldukça canını sıkmıştı. Anne'in, o kadar insan içinden Bayan Rachel Lynde karşısında öyle davranması ne talihsizlikti!

Sonra Marilla aniden, rahatsız edici ama ders çıkarabileceği bir şey fark etti. Bunun karşısında hissettiği utanç, Anne'in ciddi bir kusuru olduğunun ortaya çıkması karşısında hissettiği üzüntüden daha fazlaydı. Ayrıca, onu nasıl cezalandırması gerekiyordu? Sopa atılmasına dair verilen arkadaşça tavsiye, Marilla'ya uymuyordu. Bayan Rachel'ın çocukları, bunun etkili olduğuna dair şahitlik etseler bile fikri değişmezdi. Bir çocuğa vurabileceğine inanmıyordu, hayır. Anne'in işlediği suçun ne kadar büyük olduğunu gerçekten kavrayabilmesi için başka ceza yöntemi bulunması gerekiyordu.

Marilla, Anne'i yatağında yüzüstü uzanırken buldu. Kirli botlarını temiz yatak örtülerine sürüyor olmayı umursamadan acı acı ağlıyordu.

"Anne." dedi sertçe.

Cevap gelmedi.

Bu sefer daha büyük ciddiyetle tekrar, "Anne!" dedi. "Hemen o yataktan kalk ve sana söyleyeceklerimi dinle."

Anne, zar zor yataktan doğrularak, yanda duran sandalyeye sertçe oturdu. Gözyaşları içindeki yüzü şişmişti. İnatla başını kaldırmıyor, yalnızca zemine bakıyordu.

"Terbiyeli olman gerekiyor, Anne! Kendinden utanmıyor musun?"

"Bana çirkin ve kızıl saçlı demeye hiç hakkı yoktu." diye ters ters yanıtladı Anne. Kaçamak olsa da meydan okur gibi konuşuyordu.

"Senin aniden sinirlenip kadıncağızla öyle konuşmaya hakkın yoktu, Anne. Yaptığından utandım, çok utandım hem de! Bayan Lynde'in yanında doğru düzgün davranmanı istemiştim, sense beni rezil ettin. Bayan Lynde yalnızca sana kızıl saçlı ve gösterişsiz dedi diye, neden kendini kaybettiğini anlayamıyorum. Kendi kendine bunları her zaman söylüyorsun ya..."

"Kendi kendine söylemekle, bunları başkasından duymak arasında büyük fark var." diye hayıflandı Anne. "Sen, bir şeyin doğru olduğunu biliyor olabilirsin ama elinde olmadan, diğerlerinin öyle düşünmediğini umarsın. Sanırım sana çok asabi görünüyorum ama kendime mâni olamadım. O kadın öyle konuşurken içimden bir şey yavaş yavaş yükselerek boğazıma kadar çıkıp beni boğmaya başladı. Ağzıma gelenleri ona söylemek zorundaydım."

"Ben de şunu söylemeliyim ki bugün kendini çok iyi gösterdin. Bayan Lynde'in seninle ilgili her yerde anlatacağı çok güzel hikâyeleri oldu. Bunu kesinlikle yapacak. Kendini öyle kaybetmen gerçekten korkunç bir şeydi, Anne."

"Senin yüzüne de biri ne kadar zayıf ve çirkin olduğunu söylese neler hissederdin, hayal et." diye gözyaşları içinde kendini savundu Anne.

Marilla'nın eski anılarından biri aniden aklında belirdi. Çok küçükken, teyzeleri arasında geçen bir konuşmayı duymuştu. "Bu kadar minik, kara kuru, gösterişsiz bir şey olması ne yazık!" demişti bir tanesi. Bu acı, hafızasından silinene kadar elli yaşına gelmesi gerekmişti.

"Bayan Lynde'in seninle öyle konuşmakta haklı olduğunu düşündüğümü söylemiyorum Anne." diye itiraf etti daha yumuşak bir tonla. "Rachel lafını esirgemez ama bu, senin öyle davranman için bahane değil. Sonuçta hem tanımadığın biri hem senden oldukça büyük hem de benim misafirimdi. Bu üçü de ona saygılı davranman için son derece iyi sebepler. Çok kabaydın, küstahtın ve..." Marilla'nın aklına ceza olarak parlak

bir fikir geldi. "Şimdi onun evine gidip asabi davrandığın için özür dileyerek seni affetmesini istemelisin."

"Bunu asla yapamam." dedi Anne kararlı, asık suratlı şekilde. "Beni istediğin gibi cezalandırabilirsin, Marilla. İçinde yılanlar, kurbağalar dolaşan karanlık, rutubetli bir zindana kapatıp yalnızca ekmek ve suyla besleyebilirsin. Hiç şikâyetim olmaz ama Bayan Lynde'den beni affetmesini isteyemem."

Marilla, mesafeli ses tonuyla, "İnsanları karanlık, rutubetli zindanlara kapamak alışkanlığımız değildir." dedi. "Zaten Avonlea'de fazla zindanımız olduğunu da sanmıyorum. Bayan Lynde'den özür dilemelisin, dileyeceksin de. Buna razı olduğunu söyleyene kadar odanda kalacaksın."

"Sonsuza kadar burada kalmam gerekecek öyleyse." dedi Anne kederle. "Onları söylediğim için Bayan Lynde'den özür dileyemem. Bunu nasıl yapabilirim? Üzgün değilim ki! Seni sinirlendirdiğim için üzgünüm ama ona o lafları ettiğim için memnunum. Son derece tatmin ediciydi. Üzgün olmadığımda, öyle olduğumu söyleyemem, değil mi? Üzgün olduğumu hayal bile edemiyorum."

Marilla, "Belki hayal gücün yarın sabah daha iyi çalışır." dedikten sonra, odadan çıkmak için ayağa kalktı. "Yaptıklarını düşünüp ders çıkarman için gece boyunca vaktin var. Green Gables'ta kalmana izin verirsek uslu bir kız olmaya çalışacağını söylemiştin fakat bu akşam hiç de öyle görünmüyordu."

Anne'in yüreğine iyice dert olması için ayrılırken söylediği bu dokunaklı sözden sonra Marilla, mutfağa indi. Aklında can sıkıcı düşünceler, ruhundaysa öfke dolaşıyordu. Kendine de en az Anne'e olduğu kadar kızgındı. Ne zaman Bayan Rachel'ın şaşkınlıktan donakalmış yüzünü hatırlasa dudakları zevkle yukarı doğru kıvrılıyor, aslında kınanması gereken bir gülme hissine kapılıyordu.

10
Anne'in Özür Dilemesi

Marilla, akşam yaşananlarla ilgili Matthew'a bir şey söylemedi ama sonraki sabah Anne dikbaşlı tavrını korumaya devam edince, onun neden kahvaltı sofrasında olmadığıyla ilgili açıklama yapılması gerekti. Marilla, Matthew'a bütün hikâyeyi anlatırken Anne'in davranışlarının ne kadar kabul edilemez olduğuna onu ikna etmek için büyük çaba harcadı.

Dinledikleri karşısında Matthew'un onu teselli edici cevabı, "Rachel Lynde'in azar işitmesi güzel olmuş. Her şeye burnunu sokan, dedikoducu yaşlı kadının teki zaten." oldu.

"Matthew Cuthbert! Beni hayretler içinde bırakıyorsun. Anne'in davranışının kabul edilemez olduğunu bilmene rağmen, onun tarafını tutuyorsun! Sanırım sonra da cezalandırılmasına gerek olmadığını söyleyeceksin!"

"Yani... Tam olarak öyle söylemiyorum." dedi Matthew sıkıntıyla. "Biraz da olsa cezalandırılması gerekiyor. Yine de üzerine çok gitme, Marilla. Ona doğruyla yanlışı öğretebilecek kimsesi yoktu, bunu unutma. Ona... Ona yemesi için bir şeyler vereceksin, öyle değil mi?"

"Davranışlarını düzeltsinler diye insanları aç bıraktığımı daha önce duydun mu?" diye sordu Marilla sinirle. "Öğünlerini düzenli olarak yiyecek. Onları kendim odasına götüreceğim. Fakat Bayan Lynde'den özür dilemeye razı olana kadar, çatı katında kalacak. Bu konudaki son sözüm bu, Matthew."

Anne hâlâ inatçılığa devam ettiği için, kahvaltı, öğle ve akşam yemekleri sessiz geçti. Her seferinde Marilla yukarı tıka

basa doldurulmuş tepsiyle çıkıp elinde bitirilmemiş tabaklarla geri indi. Son gelişini Matthew sıkıntılı gözlerle izledi. Anne hiçbir şey yemiyor muydu?

Marilla, inekleri arka taraftaki otlaktan almaya gittiğinde, Matthew ahırların çevresinde dolanarak etrafı izliyordu. Kısa süre sonra, sanki hırsızmış gibi gizlice eve girip sessiz sedasız üst kata çıktı. Evdeyken genellikle mutfak ve koridordaki kendi küçük yatak odası arasında gidip gelirdi. Ara sıra papaz çay içmeye uğradığında da salona ya da oturma odasına geçer, oralarda hiç rahat edemezdi. Fakat baharda, misafir odasının duvar kâğıtlarının değiştirilmesinde Marilla'ya yardım ettiğinden beri, kendi evinin çatı katına çıkmamıştı. Bu, dört yıl önceydi.

Parmak uçlarında koridordan geçtikten sonra dakikalarca Anne'in odasının önünde dikildi. Kapıyı tıklayıp aralayana kadar cesaretini toplamaya çalıştı.

Anne pencerenin önündeki sarı sandalyeye oturmuş, kederle bahçeye bakıyordu. O kadar küçük ve üzgün görünüyordu ki Matthew'un kalbi parçalandı. Yavaşça kapıyı arkasından kapadıktan sonra parmak uçlarında onun yanına gitti.

Sanki duyulmaktan korkuyormuş gibi fısıldayarak "Anne." dedi. "İyi misin, Anne?"

Anne, belli belirsiz gülümsedi.

"Oldukça iyiyim. Pek çok şey hayal ediyorum. Zamanın geçmesine yardımcı oluyor. Tabii, yapayalnızım. Düşününce, buna alışsam iyi olacak."

Anne tekrar gülümsedi. Uzun yıllar sürecek tek başına hapis hayatıyla cesurca yüzleşiyor gibiydi.

Matthew, vakit kaybetmeden aklındakileri söylemesi gerektiğini hatırladı. Marilla her an erken dönmeye karar verebilirdi. "Anne, istenileni yapsan da her şey olup bitse, daha iyi değil mi?" diye fısıldadı. "Bunu eninde sonunda yapman

gerekecek. Marilla son derece kararlı bir kadındır, korkunç derecede kararlı. Beni dinle, hemen istediği şeyi yap."

"Bayan Lynde'den özür dilememden mi bahsediyorsun?"

"Evet, özür dile. Aynen öyle." dedi Matthew heyecanla. "Herkesin arasındaki gerginlik yumuşasın. Onu demeye çalışıyordum."

Anne düşünceli bir hâlde, "Sana iyilik etmek için yapabilirim sanırım." dedi. "Hem üzgün olduğumu söylemek doğru olur çünkü şu an üzgünüm. Dün gece hiç değildim. Çok sinirliydim, gece boyunca da sinirli kaldım. Tam üç kez uyandım, her seferinde de küplere binmiş gibiydim. Bu sabahsa her şey değişti, artık öyle hissetmiyorum. Hepsi geçti, geçerken de bende berbat bir his bıraktı. Kendimden çok utandım. Yine de gidip Bayan Lynde'den özür dilediğimi düşünemiyorum. Bu, çok aşağılayıcı olur. O yüzden, sonsuza kadar burada kalmaya karar verdim ama... Eğer özür dilememi gerçekten istiyorsan bunu senin için yapabilirim."

"Yani... Tabii ki istiyorum. Alt kat sen olmadan çok sessiz, çok sıkıcı. Yalnızca git, ortalığı yumuşat biraz. Uslu bir kız ol."

"Pekâlâ." dedi Anne pes ederek. "Marilla döner dönmez ona pişman olduğumu söyleyeceğim."

"Bu çok iyi, aferin, Anne. Marilla'ya, seninle konuştuğumu söyleme, işlere burnumu soktuğumu düşünebilir. Ona bunu yapmayacağıma dair söz vermiştim."

"Ağzımdan kimse laf alamaz." diye söz verdi Anne ciddiyetle. "Bu arada, insanın ağzından lafı kim çekip alabilir? O tam olarak nasıl oluyor?"

Oysa Matthew, başarısından memnun şekilde odadan çıkmıştı bile. Marilla neler karıştırdığından şüphelenmesin diye, atların otladığı yerin en uzak köşesine gitti. Kadın eve döndükten sonra, üst kattaki korkulukların ardından hüzünlü şekilde, "Marilla." diye seslenildiğini duyunca şaşırdı.

"Efendim?" dedi koridordan odaya doğru ilerlerken.

"Kendimi kaybedip terbiyesizlik ettiğim için üzgünüm. Bunu gidip Bayan Lynde'e söylemeye de hazırım."

"Harika." dedi Marilla. Sesindeki canlılık yüzünden, aslında rahatladığı anlaşılmıyordu. Bütün gün, eğer Anne pes etmezse ne yapabileceğini düşünüp durmuştu. "İnekleri sağdıktan sonra seni oraya götüreceğim."

Dediği gibi inekleri sağma işi bitince sonra Marilla ile Anne, patikadan aşağı doğru inmeye başladılar. İlki dimdik, zafer kazanmış gibi; ikincisiyse iki büklüm, keyifsiz yürüyordu. Yolun yarısında, Anne'in kederi, sanki büyü yapılmış gibi aniden kayboldu. Kafasını kaldırıp kaygısızca yürümeye başladı. Gözlerini gün batımına dikmiş, neşesini bastırmaya çalışıyordu. Marilla, bu değişimi onaylamayan gözlerle izledi. Gücenmiş Bayan Lynde'in karşısına çıkarılacak uysal, pişman kız, bu değildi.

Sertçe, "Ne düşünüyorsun Anne?" diye sordu.

"Bayan Lynde'e neler söylemem gerektiğini hayal ediyorum." diye cevapladı Anne, düşler âleminden.

Bu cevap tatmin ediciydi. En azından öyle olması gerekiyordu. Buna rağmen, Marilla, cezalandırma planında bir şeylerin yanlış gittiği hissinden kurtulamadı. Anne'in hâlinden memnun, neşe saçar görünmemesi gerekiyordu.

Anne, mutfak penceresi önünde örgü ören Bayan Rachel'ın karşısına çıkana kadar hâlinden memnun şekilde neşe saçmaya devam etti. Ondan sonraysa keyfi kaçtı; kederli, pişman hâline geri döndü. Daha kimse tek kelime etmemişken aniden Bayan Rachel'ın dizleri önüne çöküp yalvararak şaşkınlık içindeki kadının ellerini tuttu.

"Ah Bayan Lynde! Son derece üzgünüm." dedi sesi titreyerek. "Tüm acımı dile dökmem imkânsız. Hayır! Buna sözlükteki kelimeler bile yetmez, hayal etmeniz gerekecek. Size karşı

çok kötü davrandım. Erkek çocuğu olmadığım hâlde Green Gables'ta kalmama izin veren Matthew ile Marilla'nın sevgili arkadaşlarına ayıp ettim. Ben fazlasıyla terbiyesiz, nankör bir kızım. Cezalandırılmayı ve saygıdeğer insanlar tarafından sonsuza kadar dışlanmayı hak ediyorum. Gerçekleri söylediğiniz için size asabiyetle saldırmam çok ahlaksızcaydı. Evet, siz doğruları söylediniz, her kelimenizde haklıydınız. Saçlarım kırmızı, çillerim var, aşırı zayıf ve çirkinim. Benim de size söylediklerim gerçekti fakat bunu yapmamam gerekirdi. Ah, Bayan Lynde! Lütfen, lütfen beni affedin. Eğer bunu reddederseniz zavallı, yetim bir kız için ebedî üzüntüye dönüşecek. Çok asabi olsam da benim için bunu ister misiniz? Ah! Eminim istemezsiniz. Lütfen beni bağışlayın, Bayan Lynde."

Anne, ellerini göğsünün ortasında birleştirip başını önüne eğerek kadının ne karar vereceğini bekledi.

İçten konuştuğuna şüphe yoktu, sesinin tonundan anlaşılıyordu. Marilla da Bayan Lynde de bu hata götürmez tonu tanıyorlardı. Fakat ilki ümitsizlik içinde, Anne'in aslında bu küçük düşürücü vadiyi[16] eğlenceli bulduğunu anladı. Detaylı özründen zevk alıyordu. Marilla'nın düşündüğü için kendiyle gurur duyduğu, ahlak açısından sakıncası olmayan o ceza, neredeydi? Anne, onu bir eğlence aracına çevirmişti.

İdrak etmeye çalışmakla kendini yormayan Bayan Lynde, bunu göremedi. Onun anladığı, Anne'in son derece düzgün şekilde özür dilediğiydi. Merhametli ve işgüzar kalbindeki bütün dargınlık ortadan kaybolmuştu.

"Haydi, ayağa kalk çocuğum." dedi içtenlikle. "Tabii ki seni affediyorum, zaten üzerine fazla gitmiştim sanırım. Ben, çok açık sözlü biriyimdir. Laflarımı her zaman çok ciddiye almamalısın. Saçlarının korkunç derece kırmızı olduğu inkâr edilemez. Eskiden tanıdığım bir kız vardı, aynı okula gidiyorduk. Gençken saçları seninki kadar kırmızıydı ama büyüdükçe çok

16 İngiliz yazar ve vaiz John Bunyan'ın (1628-1688) *The Pilgrim's Progress* kitabına atıfta bulunuluyor. (ç.n.)

güzel bir kestane rengine dönüştü. Seninki de öyle olursa hiç şaşırmam, hiç."

"Ah, Bayan Lynde!" Anne ayağa kalkmadan önce derin bir nefes aldı. "Bana umut verdiniz. Her zaman iyiliksever biri olduğunuzu düşüneceğim. Eğer büyüdüğümde saçlarımın kestane rengine dönüşeceğini düşünürsem, önüme çıkan her derde katlanabilirim. İnsanın saçları güzel bir kestane rengi olduğunda, iyi biri olması daha kolay olmalı, öyle değil mi? Şimdi siz Marilla'yla konuşurken bahçenize çıkıp elma ağaçları altındaki bankta oturabilir miyim? Orada hayal gücü için çok alan var."

"Elbette. Haydi, koş çocuğum. Eğer istersen köşedeki haziran zambaklarından demet de yapabilirsin."

Kapı, Anne'in arkasından kapandıktan sonra, Bayan Lynde, lambayı yakmak için hemen ayağa kalktı.

"Tuhaf bir küçük kız. Şu sandalyeye geç Marilla, oturduğundan daha rahat. O, bana yardım etmesi için işe aldığım çocuğun sandalyesi. Evet, kızın tuhaf olduğu kesin fakat sevimli, çekici bir yanı var. Onu aldığınız için Matthew'la sana eskisi kadar şaşırmıyorum, hâlinize üzülmüyorum da... Düzgünce yetişebilir. Tabii, kendini görülmemiş şekilde ifade ediyor. Sanki biraz zoraki gibi. Onu da atlatır gerçi, artık medeni insanlar arasında yaşayacak ne de olsa. Sanırım çabuk sinirleniyor ama onun da iyi yanları var aslında. Öyle hemen parlayıp sakinleşen çocuklar, sinsi ya da yalancı olmaz. Sinsi çocuk asla istemezdim. Her şey hesaba katılırsa, galiba onu sevdim, Marilla."

Eve dönerlerken Anne, meyve bahçesinin kokulu alaca karanlığından elinde bir demet nergisle çıktı.

Patikada yürürlerken gururla, "Çok güzel özür diledim, öyle değil mi?" dedi. "Madem bunu yapmak zorundayım, bari hakkını vererek yapayım diye düşündüm."

Marilla'nın cevabı, "Hakkını verdin, orası doğru." oldu. Olanlar aklına geldikçe gülme isteğiyle dolduğu için kendine kızdı. Ayrıca çok güzel özür dilediğinden dolayı Anne'i azarlaması gerektiğine dair tedirgin edici hisler de barındırıyordu fakat bu saçmalık olurdu. Yine de vicdanı rahat etsin diye sertçe şöyle dedi:

"Umarım ileride böyle özür dilemeni gerektirecek davranışlarda bulunmazsın, artık sinirlerini kontrol etmeyi öğrenmişsindir, Anne."

"İnsanlar görünüşümle ilgili kusurları yüzüme vurmazsa, bu kolay olurdu." dedi Anne iç çekerek. "Başka şeylere sinirlenmiyorum ama saçlarımla ilgili kötü şeyler duyunca kan beynime sıçrıyor sanki. Bundan çok sıkıldım. Büyüyünce saçlarımın gerçekten kestane rengine dönüşebileceğine inanıyor musun?"

"Görünüşünle ilgili bu kadar çok düşünmemelisin, Anne. Korkarım, kendini çok beğenmiş bir kızsın."

"Gösterişsiz olduğumu biliyorken nasıl kendimi beğenmiş olabilirim?" diyerek itiraz etti Anne. "Güzel şeyleri seviyorum. Aynaya baktığımda güzel bir şey görmemekten nefret ediyorum. Bu, beni çok üzüyor. Aynı çirkin şeylere baktığımda hissettiğim gibi, ona acıyorum çünkü güzel değil."

"Karakterinle davranışların, nasıl göründüğünden daha önemlidir." diye alıntı yaptı Marilla. "Bunu bana daha önce söylemişlerdi ama şüphelerim var." diye cevapladı kız, bir yandan da elindeki nergis demetini kokluyordu. "Ah! Bu çiçekler çok tatlı, değil mi? Bayan Lynde'in onları toplamama izin vermesi çok hoştu, artık ona hiç kızgın değilim. Özür dileyip affedilmek insana huzurlu, güzel hisler veriyor, değil mi? Yıldızlar bugün ne kadar da parlak! Eğer bir yıldızın içinde yaşayabilecek olsaydın hangisini seçerdin? Ben şu ilerideki karanlık tepenin üstünde parlayan büyük yıldızı seçerdim."

"Anne, dilini tut azıcık." dedi Marilla. Anne'in gelişigüzel düşüncelerini takip etmeye çalışmaktan çok yorulmuştu.

Patikanın kendi evlerine çıkan kısmına kadar Anne konuşmadı. Çiyle ıslanmış eğrelti otlarının kokusunu taşıyan rüzgâr, üstlerine doğru esiyordu. İlerideki gölgelerin içinde, ağaçların arasındaki Green Gables'ın mutfağından küçük bir ışık hüzmesi parlıyordu. Anne, aniden Marilla'ya yaklaşıp elini, yaşlı kadının sert avucuna soktu.

"Eve gidiyor olmak, orasının ev olduğunu bilmek ne güzel." dedi. "Green Gables'ı şimdiden çok seviyorum. Daha önce hiçbir yeri sevmemiştim, bana ev gibi gelmiyorlardı. Ah! Marilla, çok mutluyum, şu an hiç zorlanmadan dua edebilirim."

Avucundaki zayıf, küçük el nedeniyle Marilla'nın kalbini sıcak, tatlı bir his kapladı. Bu, daha önce hissetmediği annelik duygusuydu belki de. Fazla tatlı ve alışılmadık olması, onu rahatsız etti. Hemen ahlakla ilgili telkinde bulunarak duygularını normal, sakin seviyesine indirmeye çalıştı.

"Eğer uslu bir kız olursan, her zaman mutlu olursun, Anne. Dualarını da zorlanmadan edebilmelisin."

"Ezberlediğin duaları söylemekle gerçekten dua etmek tam olarak aynı şey değil." dedi Anne dalgınlık şekilde. "Fakat şimdi, oradaki ağaçların tepelerinde esen rüzgâr olduğumu hayal edeceğim. Ağaçlardan sıkılınca da aşağıdaki eğrelti otlarının üstüne ineceğim. Sonra Bayan Lynde'in bahçesine süzülüp oradaki çiçekleri dans ettireceğim. Ardından yoncalarla dolu alandan Parıldayan Sular Gölü'nün üstüne geçeceğim. Pırıl pırıl dalgalar oluşuncaya kadar onu karıştıracağım. Marilla, rüzgârda hayal gücü için ne çok alan var! O yüzden şimdi bir süre konuşmayacağım."

Marilla rahatlayarak içten şekilde, "Tanrı'ya şükürler olsun." dedi.

11
Anne'in Pazar Okulu Gözlemleri

"Söyle bakalım, beğendin mi?" dedi Marilla.

Anne çatı katında durmuş, yatağın üzerine serilmiş üç yeni elbiseye ciddiyetle bakıyordu. İlki, kiremit rengiydi ve pötikareli pamuklu kumaştan yapılmıştı. Marilla, onun kumaşını çok dayanıklı gördüğü için yaz aylarında seyyar satıcıdan almıştı. İkincisi, dama desenli ve satendendi. Onu da kışın indirimli giysi tezgâhında bulmuştu. Üçüncüsünün üzerindeyse sert, çirkin mavi tonlarında desenler vardı. Onun kumaşını da o hafta Carmody mağazasından satın alınmıştı.

Onları, Anne'in üzerine göre kendisi dikmişti. Hepsi de birbirine benziyordu: Belden çan şeklinde gelen basit görünümlü etek, son derece sade ve sıkı kollar.

"Onları beğendiğimi hayal edeceğim." dedi Anne düşünceli düşünceli.

"Bunu hayal etmeni istemiyorum." dedi Marilla, alınmıştı. "Elbiseleri beğenmedin demek. Neleri var? Derli toplu, temiz ve yeni değiller mi?"

"Evet."

"Neden beğenmedin o zaman?"

"Yani... Güzel değiller." dedi Anne isteksizce.

"Güzel değilmiş!" dedi Marilla dudak bükerek. "Sana güzel elbiseler alacağım diye uğraşmadım o kadar. İnsanların kibrini besleyecek şeylere inanmam ben Anne, sana bunu açıkça söyleyeyim. O elbiseler hem iyi hem yaşına uygun hem de da-

yanıklı. Süslü püslü ya da gösterişli olmalarına gerek yok. Yaz boyu onları giyeceksin. Okula gitmeye başladığında kiremit ve mavi renkli olanları giyersin. Saten olan, kiliseyle pazar okulu için... Senden onları temiz kullanmanı, yırtmamanı bekliyorum. Giydiğin o daracık keten elbiselerden sonra, ne olursa olsun minnettar olacağını düşünüyordum."

"Minnettarım zaten." diye itiraz etti Anne. "Eğer aralarından birinin kollarını kabarık yapmış olsaydın daha da minnettar olurdum. Kabarık kollar şimdi çok moda. Kabarık kollu elbise giymek beni çok heyecanlandırırdı, Marilla."

"Hayatında bu heyecan olmadan idare etmen gerekecek. Kabarık kollara harcayacak malzemem yok, zaten çok gülünç görünüyorlar. Sade, daha uygun görünenleri tercih ederim."

"Tek başıma sade, uygun görüneceğime herkes gibi gülünç görünmeyi tercih ederim." diye hüzünle ısrar etti Anne.

"Bundan eminim! Haydi bakalım, elbiselerini dikkatlice dolaba as. Sonra da oturup pazar okulu için çalışmaya başla. Seni, Bay Bell'in üç aylık derslerine yazdırdım, yarın başlayacaksın." dedi Marilla. Ardından da tepesi atmış hâlde merdivenlerden inerek gözden kayboldu.

Anne, ellerini önünde birleştirerek elbiselere baktı.

"Aralarında kabarık kollu, beyaz bir tane olur diye ummuştum." diye hüzünle fısıldadı. "Bunun için dua etmiştim ama fazla beklentim yoktu. Sonuçta Tanrı'nın, yetim kızların elbiseleriyle uğraşmaya vakti olduğunu sanmıyorum, her şeyin Marilla'ya bağlı olduğunu biliyordum. Birinin kar beyazı muslin kumaştan yapılmış olduğunu hayal edebilirim en azından. Kolları kabarık, boynu da güzel, dantel fırfırlardan yapılmış."

Ertesi sabah, Marilla başı ağrıdığı için Anne'le birlikte pazar okuluna gidemedi.

"Anne, Bayan Lynde'in evine gidip ona haber vermen gerekecek." dedi. "Doğru derslere girip girmediğinle o ilgilenir.

Unutma, davranışlarına dikkat edeceksin. Derslerden sonraki vaazı dinlemek için okulda kal. Bayan Lynde'den, sana oturacağın kilise sırasını göstermesini rica et. Al, toplayacakları bağış için sana bir sent veriyorum. Gözünü dikip insanlara bakma ve sırada otururken çok kıpırdanma. Eve döndüğünde sana hangi ayetin okunduğunu soracağım."

Anne, ilk gününe kusursuz görünerek başladı. Siyah beyaz damalı, saten elbisesini giydi. Bu kıyafet, uygun denebilecek uzunluktaydı ve zayıf vücuduna çok güzel oturuyordu. Küçük, düz, parlak denizci şapkası, son derece sade durduğu için, Anne'i bir kez daha hayal kırıklığına uğrattı. Gizlice, şapkanın üzerinde kurdele ve çiçekler olduğunu hayal ediyordu. İstediği çiçekleri, ana yola ulaşmadan önünde bulacaktı. Patikanın yarısından itibaren her yer düğün çiçeklerinin altın pırıltısı, yaban güllerinin görkemiyle doluydu. Anne, hemen onlardan yaptığı dolu dolu demetle şapkasını dilediği gibi süsledi. Diğer insanlar ne düşünürse düşünsün, Anne sonuçtan oldukça memnundu. Kaygısızca patikadan inmeye devam etti. Bir eliyle kanlı canlı yüzünün üstündeki pembeli sarılı şapkasını gurur duyarak tutuyordu.

Bayan Lynde'in evine ulaştığında hanımefendinin orada olmadığını gördü. Bu, onun gözünü korkutmadı, kiliseye tek başına gitmeye karar verdikten sonra küçük kızlardan oluşan bir kalabalığı verandada beklerken buldu. Neredeyse hepsi beyaz, mavi ve pembe renkli, sevimli elbiseler içindeydiler. Sıra dışı süslemelere sahip şapkasıyla aralarında duran yabancıya meraklı gözlerle bakıyorlardı. Avonlea'deki küçük kızlar çoktan Anne'le ilgili tuhaf hikâyeler duymuşlardı. Bayan Lynde, çabuk öfkelendiğini söylemişti. Green Gables'ta çalışan çocuk Jerry Buote'sa deli gibi sürekli kendi kendine konuştuğunu, bunu yapmadığı zamanlarda da çiçeklerle ya da ağaçlarla muhabbet ettiğini anlatmıştı. Ona bakarken, kitaplarının arkasından birbirlerine fısıldadılar. Kimse arkadaşça yanına yaklaşmadı. Başlangıç alıştırmaları bittikten sonra, Anne kendini Bayan Rogerson'ın sınıfında buldu. Bayan Rogerson yirmi yıl-

dır pazar okulunda ders veren, orta yaşlı bir hanımefendiydi. Öğretme metodu, elinde tutuğu kitaptaki soruları sorduktan sonra cevap vermesini istediği küçük kıza kitabın köşesinden sert şekilde bakmasından oluşuyordu. Anne'e oldukça sık baktı, o da Marilla'nın sıkı eğitimi sayesinde hızlıca cevap verdi. Buna rağmen soruyu da cevabı da anlayıp anlamadığı tartışılabilirdi.

Anne, Bayan Rogerson'ı sevmedi. Ayrıca sınıftaki kızların hepsinin kabarık kollu elbiseleri olduğu için kendini berbat hissetti. Kabarık kollar olmadan hayatın gerçekten de yaşamaya değer olmadığını düşündü.

Eve döndüğünde Marilla, "Pazar okulunu sevdin mi?" diye sordu, Anne'in ilk gününü merak ediyordu. Şapkasının süsleri solduğunda onları yola attığı için Marilla'nın bundan bir süre haberi olmayacaktı.

"Hiç sevmedim. Korkunçtu."

"Anne Shirley!" dedi Marilla, azarlarcasına.

Anne, iç çekerek sallanan sandalyeye oturup Bonny'nin yapraklarından birine öpücük kondurdu. Ellerini de yeni yeni açmaya başlayan küpe çiçeklerinin üstünde gezdirdi.

"Ben yokken yalnız hissetmiş olabilirler." diye açıkladı. "Pazar okuluna gelirsek... Bana söylediğin gibi uslu durdum. Bayan Lynde evde değildi ama kiliseye kendim gidebildim. İçeriye, yaşıtım kızlarla birlikte girip açılış alıştırmaları yapılırken pencerenin yanındaki sıraya oturdum. Bay Bell, upuzun bir dua okudu. Eğer pencere yanına oturmamış olsaydım, o bitirene kadar yorgunluktan ölmüş olurdum. Neyse ki camdan Parıldayan Sular Gölü görünüyordu da ona bakarak pek çok harika şey hayal edebildim."

"Bunu yapmamalıydın. Bay Bell'i dinlemeliydin."

"Ama benimle konuşmuyordu ki!" diye itiraz etti Anne. "Tanrı'yla konuşuyordu. Açıkçası, bunu pek ilgiyle yapıyor

gibi de değildi. Sanki Tanrı'nın onu duyamayacak kadar uzakta olduğunu düşünüyordu. Gölün üstüne uzanan sıra sıra, uzun, beyaz huş ağaçları vardı. Aralarından güneş yansıyordu. Işıkları suyun en, en, en derinine kadar iniyordu. Ah, Marilla! Güzel rüyalar gibiydi. Beni o kadar heyecanlandırdı ki iki ya da üç defa 'Tanrım bunun için teşekkür ederim.' dedim."

"Bunu sesli yapmadın umarım." dedi Marilla tedirgin şekilde.

"Hayır, çok sessiz söyledim. Bay Bell, sonunda duasını bitirince bana Bayan Rogerson'ın sınıfında derse gitmemi söyledi. İçeride dokuz kız daha vardı, hepsi kabarık kollu elbiseler giyiyordu. Benimkinin de öyle olduğunu hayal etmeye çalıştım ama beceremedim. Neden olmadı? Çatı katında yalnızken kabarık kollar hayal etmek oldukça kolaydı. Gerçekten kabarık kollu elbiseler içindeyse son derece zorlandım."

"Pazar okulunda elbise kolları düşünüyor olmaman gerekirdi, dersi dinlemeliydin. Umarım bildiğin bir konuydu."

"Evet, soruların hepsine cevap verdim. Bayan Rogerson sürekli soru sordu zaten. Tüm soruları onun sorması bana adil gibi gelmedi. Benim sormak istediğim bir sürü şey vardı ama bunu yapamadım çünkü anlayışlı biri olduğunu düşünmedim. Sonra, diğer kızlar sadeleştirilmiş kitaptan dualar okumaya başladılar. Bayan Rogerson bana bildiğim bir tane olup olmadığını sordu. Olmadığını söyledim ama isterse 'Sahibinin Mezarı Başındaki Köpek'i[17] ezbere okuyabileceğimi söyledim. Onu daha önce üçüncü sınıf kitabında görmüştüm. Dinî şiir değil belki ama o kadar hüzün ve melankoli dolu ki olabilirdi de. Bunu kabul etmedi. Önümüzdeki pazar gününe kadar on dokuzuncu bölümü ezberlememi istedi. Dersin ardından, kilisedeyken onu okumaya başladım. Harikaydı. Bana heyecan veren iki cümle özellikle dikkatimi çekti."

17 Amerikalı şair Lydia Sigourney'nin (1791-1865) *The Dog at His Master's Grave* isimli şiiri. (ç.n.)

"Midian'daki uğursuz günde,
Süvari taburunun yenik düştüğü kadar hızlı..."[18]

"Süvari taburunun ya da Midian'ın ne olduğunu bilmiyorum ama kulağa oldukça trajik geliyor. Önümüzdeki pazar günü onu okumak için sabırsızlanıyorum, bütün hafta buna çalışacağım. Bayan Lynde çok uzakta olduğundan, kilisedeki sıramı göstermesi için Bayan Rogerson'dan rica edip hiç kıpırdamadan oturdum. Vahiylerin üçüncü bölümünden ikinci ve üçüncü mısraları okundu ve bitmek bilmedi. Ben papaz olsaydım kısa, hızlıca okunabilecek olanlardan seçerdim. Vaaz o kadar uzundu ki sanırım papaz onu elindeki metne uydurmaya çalışıyordu. Hiç ilginç biri değildi. Esas sorunu, yeterince hayal gücüne sahip olmaması gibiydi. Onu dikkatle dinlemedim, düşüncelere dalıp en hayret verici şeyleri hayal ettim."

Marilla, çaresizlik içinde bu sözlerin tamamının kınanması gerektiğini hissetti. Öte yandan, Anne'in bazı anlattıklarını yıllar boyunca kalbinin derinliklerinde kendisi de hissetmiş ama asla dile getirmemişti. Özellikle de papazın vaazları ve Bay Bell'in duaları kısmını... O yüzden, inkâr edilemez gerçekler karşısında bir şey diyemeyeceğini anladı. Bu açık sözlü, ihmal edilmiş insanlığın parçası kız sayesinde, şimdiye kadar gizli tutulan, konuşulmayan bu eleştirici düşünceler aniden görünür, suçlar bir şekil almıştı sanki.

18 *The Race that Long in Darkness Pined* isimli, eski bir İskoç Noel ilahisinden alıntı. (ç.n.)

12
Büyük Bir Yemin ve Vaat

Marilla, çiçek demetiyle süslenmiş şapkanın hikâyesini duyana kadar, bir sonraki cuma günü gelmişti. Bayan Lynde'in evinden döndükten sonra açıklama yapması için Anne'i yanına çağırdı.

"Anne, Bayan Rachel geçen pazar günü kiliseye şapkanda gülünç düğün çiçekleri ve güllerle gittiğini söyledi. Böyle muziplikler aklına nerden geliyor? Herkesin dikkatini çekmiş olmalısın!"

"Sarıyla pembenin bana yakışmadığını biliyorum." diye başladı Anne.

"Saçmalık! Ne renkte olursa olsun, şapkaları çiçeklerle doldurmak gülünçtür. Gerçekten insanı çileden çıkaran bir çocuksun!"

"Şapkaları çiçeklerle süslemekle elbiseleri süslemek arasında ne fark var, anlamıyorum. Neden ilki daha gülünç?" diye itiraz etti Anne. "Oradaki pek çok kızın elbiselerine iğneyle çiçek tutturulmuştu. Fark nedir?"

Marilla, somutun emniyetinden, soyutun şüpheli yollarına çekilmeyi reddediyordu.

"Bana öyle cevap verme, Anne. Yaptığın sersemlikti. Bir daha böyle numaralar peşinde koştuğunu duymayacağım. Bayan Rachel, seni o hâlde gelirken gördüğünde yerin dibine girdiğini söyledi. Yanına yaklaşıp onları çıkarmanı bile söyleyememiş. İnsanların bundan sanki rezillikmiş gibi bahsettiğini de ekledi. Seni o şekilde yolladığım için benim de sorumsuz olduğumu düşünmüşlerdir tabii ki!"

"Ah! Çok özür dilerim." dedi Anne. Gözlerine yaşlar dolmaya başlamıştı. "Senin bunu dert edebileceğin asla aklıma gelmedi. Düğün çiçekleriyle güller o kadar tatlı, o kadar sevimli görünüyorlardı ki şapkama yakışacaklarını düşündüm. Pek çok kızın şapkalarında yapma çiçekler vardı. Korkarım senin başına çok fazla dert açacağım. Belki de beni yetimhaneye geri yollasan daha iyi olur. Bu korkunç olurdu, artık nasıl katlanırdım bilemem. Büyük ihtimalle verem olurdum. Çok zayıfım biliyorsun. Yine her şey, senin başına dert açmaktan iyidir."

"Saçmalık." dedi Marilla. Çocuğu ağlattığı için kendine kızıyordu. "Seni yetimhaneye geri yollamak istemiyorum. Öyle bir şey yok. İstediğim, diğer küçük kızlar gibi uslu olup kendini gülünç duruma düşürmemen. Daha fazla ağlama. Hem sana haberlerim var. Diana Barry bu akşamüstü eve döndü. Eteklik kumaş almak için Bayan Barry'ye uğrayacağım. İstersen benimle gelip Diana'yla tanışabilirsin."

Anne ayağa kalkarak ellerini birleştirdi. Gözyaşları yanaklarında hâlâ parlıyordu. Kenarlarıyla oynadığı bulaşık bezi kucağından kayıp yere düştü.

"Ah Marilla! Çok korkuyorum, artık vakit geldiği için çok tedirginim. Ya beni sevmezse? Hayatımda yaşadığım en trajik hayal kırıklığı olur bu."

"Hemen heyecanlanma. Bir de keşke uzun cümleler kurmasan. Küçük bir kızın öyle konuşması kulağa çok komik geliyor. Sanırım Diana seni sevecektir. Asıl dikkate alman gereken kişi, annesi. O seni sevmezse, Diana'nın ne hissettiği önemli olmayacaktır. Eğer Bayan Lynde'e çıkıştığını ve kiliseye şapkanda düğün çiçekleriyle gittiğini duyduysa, hakkında ne düşünüyordur kim bilir! Nazik ve uslu olup şaşırtıcı konuşmalarına başlamamalısın. Tanrı aşkına! Sen titriyor musun çocuğum?"

Anne titriyordu. Yüzü solgun, ifadesi gergindi.

"Ah Marilla! Canciğer arkadaşın olmasını umduğun küçük bir kızla tanışacak olsaydın, sen de heyecanlı olurdun. Üstelik annesinin beni sevmeme ihtimali de var." Bunları söyledikten sonra aceleyle şapkasını almaya gitti.

Derenin karşı tarafındaki köknar korusunun olduğu tepeden geçerek kısa yoldan Orchard Slope'a gittiler. Marilla, mutfak kapısını tıklatınca, cevap vermek için Bayan Barry geldi. Uzun boylu, siyah gözleriyle saçları olan, kararlı görünümlü bir kadındı. Çocuklarına karşı çok katı olmasıyla tanınırdı.

"Nasılsın, Marilla?" diye sordu içtenlikle. "İçeri gel. Sanırım bu da evlat edindiğiniz küçük kız çocuğu olmalı."

"Evet, bu Anne Shirley." dedi Marilla.

"Sonunda *e* var." dedi Anne, nefes nefese. Heyecandan titriyor olsa da bu önemli konuda yanlış anlaşılma olmasına izin veremezdi.

Bayan Barry, duymadan ya da anlamadan, yalnızca kızın ellerini nazikçe sıkarak şöyle dedi:

"Nasılsın?"

Anne ciddiyetle, "Ruhen içim karmakarışık olsa da fiziken iyiyim. Sorduğununuz için teşekkür ederim, hanımefendi." dedi. Ardından da Marilla'ya duyulabilecek şekilde fısıldayarak, "Söylediğimde şaşırtıcı bir şey yoktu, öyle değil mi?" diye sordu.

Misafirler içeri girdiğinde, Diana kanepede oturmuş kitap okuyordu. Annesinin pembe yanaklarını, siyah saçlarını ve gözlerini almış çok güzel bir kızdı. Güler yüzlülüğüyse babasından geçmişti.

"Bu, benim sevgili küçük kızım Diana." dedi Bayan Barry. "Diana, Anne'i bahçeye çıkarıp ona çiçeklerini gösterebilirsin. Hem kitaplarla gözlerini yoracağına, bunu yapman senin için daha iyi olacaktır." Kızlar dışarı çıktıktan sonra Marilla'ya dönerek "Çok fazla okumasını engelleyemiyorum." dedi. "Babası,

alışkanlığını destekleyip cesaret veriyor. Onu her zaman bir kitabın üstüne eğilip odaklanmış şekilde buluyorum. Sonunda bir oyun arkadaşı olacağı için memnunum, belki bu sayede evden dışarı daha çok çıkar."

Batıdaki koyu renkli, yaşlı köknar ağaçları arasından, yumuşak gün batımı ışığı bahçeye doluyordu. Anne ve Diana, enfes kaplan zambakları kümesinin üstünden birbirlerine utangaç bakışlar attılar.

Barry ailesinin bahçesi, her çeşit çiçekle bezeli, güzel bir yerdi. Eğer belirsiz kaderi yüzünden endişe dolu olmasaydı, Anne'in kalbini neşeyle doldururdu. Devasa söğüt ağaçları ve upuzun köknarlarla çevrelenmişti. Altlarındaki yeni açmış çiçekler, gölgelerinin tadını çıkarıyordu. Aralardan geçen yürüyüş yolunun sınırlarına istiridye kabukları konmuştu. Bu yolun kolları, geleneksel çiçeklerin yataklarını, kırmızı kurdeleler gibi keserek ortada birleşiyordu. O kadar fazla çiçek vardı ki... Pembe renkli şebboylar, muhteşem şakayıklar, ferah kokularıyla beyaz nergisler, dikenli İskoç gülleri, pembe mavi beyaz hasekiküpeleri, ara ara leylaklarla karışmış sabun otları, kara pelin kümeleri, kanarya otları, nane yeşili mor orkideler, fulyalar ve narin, güzel kokulu, tüy gibi yapraklarıyla ak üçgül yığınları... Gökyüzünden gelen kızıl renkli, ateşli mızraklarsa misk otlarının yapraklarında parlıyordu. Kısacası, güneş ışığıyla dolu, arıların vızıldadığı, rüzgârın içindekileri hışırdattığı, inanılmaz bir bahçeydi burası.

"Ah, Diana!" dedi Anne sonunda. Ellerini göğsünde birleştirmiş, neredeyse fısıldar gibi konuşuyordu. "Sence beni sevebilir misin? Canciğer arkadaşım olabilecek kadar sevebilir misin beni?"

Diana güldü, konuşmaya başlamadan önce her zaman gülerdi.

"Sanırım." dedi açık sözlü şekilde. "Green Gables'ta yaşamaya geldiğine son derece memnunum. Oyun arkadaşı edin-

mek eğlenceli olacak. Benimle oynayacak kadar yakında yaşayan başka kız tanımıyorum. Büyük kız kardeşim de yok."

"Sonsuza kadar benim arkadaşım olacağına yemin eder misin?" diye sordu Anne hevesle.

Diana hayrete düşmüş gibiydi.

"Yemin etmek son derece kötü bir şeydir." dedi azarlar gibi.

"Ah, hayır. Boş yere yemin etmekten bahsetmiyorum. İki çeşidi var, biliyorsun değil mi?"

"Ben sadece birini duydum." dedi Diana şüpheyle.

"Gerçekten, başka çeşidi daha var. Hiç de kötü değil. Yalnızca gerçekten söz vermek, ant içmek manasına geliyor."

"O zaman olur." dedi Diana. İçi rahatlamıştı. "Nasıl yapılıyor?"

"El ele tutuşmalıyız." dedi Anne ciddiyetle. "Bunu akan suyun üstünde yapmalıyız. Bu patikadan su geçtiğini hayal edeceğiz. Yemini önce ben söyleyeceğim. Güneş ve Ay var olduğu sürece, canciğer arkadaşım Diana Barry'ye sadık olacağıma dair söz veriyorum. Şimdi sen de adını benimkiyle değiştirerek tekrar et."

Diana hem öncesinde hem de sonrasında gülerek yeminini tamamladı. Ardından şöyle dedi:

"Değişik bir kızsın, Anne. Sıra dışı olduğunu daha önce duymuştum ama seni çok seveceğime inanıyorum."

Marilla ile Anne eve dönerlerken Diana da köprüye kadar onlara eşlik etti. Küçük kızlar, yol boyunca kol kola yürüdüler. Sonraki akşamüstünü birlikte geçirmek için dere kenarında birbirlerine sözler verdiler.

"Diana'yı kafa dengi buldun mu?" diye sordu Marilla. Green Gables'ın bahçesinden yukarı çıkıyorlardı.

"Evet." dedi Anne. Keyfi o kadar yerindeydi ki Marilla'nın sesindeki kinayeyi fark etmemişti. "Ah, Marilla! Şu an Prens Edward Adası'ndaki en mutlu kızım. Bu gece dürüstlükle dualarımı okuyacağıma emin olabilirsin. Yarın Diana'yla birlikte Bay William Bell'in huş ağacı korusunda oyun evi yapacağız. Odunluktaki kırık porselen parçalarını alabilir miyim? Diana'nın doğum günü şubatta, benimkiyse martta. Garip bir rastlantı olduğunu düşünmüyor musun? Diana okumam için bana kitap ödünç verecek. Tamamen mükemmel, son derece heyecanlı olduğunu söyledi. Bana, ormanda zambakların yetiştiği bölgeyi gösterecek. Diana'nın çok hisli gözleri yok mu? Keşke benim de hisli bakan gözlerim olsaydı. Diana bana 'Fındık Ağacı Korusundaki Nelly'[19] şarkısını öğretecek. Odama asmam için de bir tane resim verecek. Çok güzelmiş, öyle dedi. Açık mavi ipekten elbisesiyle güzel bir kadın portresiymiş. Dikiş makinesi satan kadından almış onu. Keşke benim de ona verecek şeylerim olsaydı. Diana'dan üç santim kadar uzunum ama o benden daha kilolu. Zayıf olmak istediğini, bunun çok daha zarif olduğunu söyledi. Bence bunu yalnızca beni üzmemek için dedi. İleride, deniz kabuğu toplamak için sahile gideceğiz. Ağaç köprünün yanındaki pınara, *Dryad'ın*[20] *Köpüğü* adını verdik. Ne hoş isim, değil mi? Adı bu olan pınarla ilgili hikâyeler okumuştum. Dryad bir çeşit yetişkin peri sanırım."

"Tek umudum Diana'yı konuşarak öldürmemen." dedi Marilla. "Fakat planlarını yaparken unutmaman gereken bir şey var. Tüm zamanını oyunla geçirmeyeceksin. İşin ya da ödevin olduğu zaman, önce onlar bitecek."

Anne'in mutlulukla dolu kalbi, Matthew'un gelmesiyle büsbütün taştı. Carmody'deki mağazadan eve yeni dönmüştü.

---

19 Amerikalı şarkı yazarı George Frederick Root'un (1820-1895), *Nelly in the Hazel Dell* isimli şarkısı. (ç.n.)

20 Yunan mitolojisinde ormanlarda yaşayan ağaç perilerine verilen isim. "Drys" kelimesi, Yunancada "meşe ağacı" anlamına geldiğinden, genellikle bu ağaçları korurlar. (ç.n.)

Yavaşça cebinden çıkardığı küçük kutuyu Anne'e uzatırken bir yandan da Marilla'ya bakıyordu.

"Seni çikolataları, tatlıları sevdiğini söylerken duydum. Ben de gidip biraz aldım." dedi.

"Hmm..." diye dudak büktü Marilla. "Hem midesi bozulacak hem de dişleri... Haydi çocuğum, o kadar üzgün görünmene gerek yok. Matthew aldığına göre, tatlılardan yiyebilirsin. Keşke nane şekeri getirseydi. Onlar daha sağlıklı. Hepsini tek seferde bitirip kendini hasta etme."

Anne, heyecanla, "Hayır, etmem." dedi. "Bu gece sadece bir tane yiyeceğim, Marilla. Kalanın yarısını Diana'ya verebilirim, öyle değil mi? Eğer ona da verirsem bana kalanlar iki kat daha tatlı olur. Ona verebileceğim bir şey olduğu düşüncesi beni mutlu ediyor."

Anne, çatı katındaki odasına çıktığında Marilla, "Çocuğun hakkını vermeliyim." dedi. "Hiç cimri değil, buna memnun oldum. Çocukların kusurları içinde en çok cimri olmalarına sinirleniyorum. Şu işe bak, burada yaşamaya başlayalı yalnızca üç hafta oldu ama sanki her zaman buradaydı gibi hissediyorum. Evi onsuz hayal edemiyorum. Sana söylemiştim der gibi bakma, Matthew. Kadınlar bunu yapınca hoşuma gitmiyor ama erkekler yapınca katlanılamaz buluyorum. Çocuğu yanıma almaya karar verdiğim için memnun olduğum ve onu sevmeye başladığım gerçeğini zaten kabul ediyorum. Bunları yüzüme vurmana gerek yok, Matthew Cuthbert."

13
Beklenti Sevinci

"Anne'in dikiş dikmek için eve dönmüş olması gerekiyordu." dedi Marilla. Önce saate, ardından da pencereden dışarıya baktı. Sapsarı ağustos sıcağında etraf sakince uykuya dalmış gibiydi. "Yarım saatten uzun süredir Diana'yla oynuyor. O kadar izin vermemiştim. Hah, şimdi de geldi odunların üzerine oturup Matthew'la muhabbete daldı. Gevezelik edeceğine, işinin başında olması gerektiğini pekâlâ biliyor. Tabii ki Matthew da ahmak gibi durmuş, onu dinliyor. Bu kadar etkilenmiş birini daha görmedim. Konuştukça daha tuhaf şeyler söylemeye başladığını bildiği için dinlemek hoşuna gidiyor belli ki. Anne Shirley! Beni duyuyor musun? Hemen içeri gel!"

Batı penceresine birkaç tıklamasıyla Anne bahçeden koşarak içeri geldi. Gözleri parlıyor, yanakları pembeleşmiş, açık saçları arkasında sel gibi ışıldıyordu.

"Ah Marilla!" dedi nefes nefese. "Önümüzdeki hafta pazar okulunun pikniği olacak. Hemen Parıldayan Sular Gölü'nün yanında, Bay Harmon Andrew'un arazisinde! Yönetici Bayan Bell ile Bayan Rachel Lynde dondurma yapacaklar. Marilla... Bir düşün. Dondurma diyorum! Ah Marilla, gidebilirim, öyle değil mi?"

"Anne, saate bakar mısın lütfen? Sana kaçta eve gelmeni söylemiştim?"

"İkide. Piknik yapılacak olması harika değil mi? Lütfen gidebilir miyim? Daha önce hiç pikniğe gitmedim. Hep hayalini kurmuştum ama hiç..."

"Evet, sana ikide gelmeni söylemiştim. Saat üçü çeyrek geçiyor. İstediğimi neden yapmadığını öğrenmek istiyorum, Anne."

"Yapmak istedim Marilla, gerçekten ama Haylaz Kır'ın ne kadar büyüleyici olduğunu tahmin edemezsin. Sonra tabii ki Matthew'a piknikten bahsetmek zorundaydım. Matthew, beni çok anlayışlı şekilde dinliyor. Lütfen gidebilir miyim?"

"Haylaz... Her ne diyorsan, oranın cazibesine karşı koymayı öğrenmen gerekecek. Senden belli saatte burada olmanı istiyorsam, o saati kastediyorum demektir, otuz dakika sonrasını değil. Dönüş yolunda anlayışlı dinleyicilerle muhabbet etmek için durmana da gerek yok. Pikniğe gelince... Tabii ki gidebilirsin. Sen pazar okulu öğrencisisin sonuçta. Diğer küçük kızlar giderken sana izin vermezsem garip olur."

"Ama... Ama..." diye bocaladı Anne. "Diana'nın dediğine göre herkes yemek sepeti götürmek zorundaymış. Bildiğin gibi ben yemek pişiremiyorum, Marilla. Ve... Kabarık kollar olmadan pikniğe gitmeyi pek önemsemiyorum ama sepetsiz gidersem çok aşağılanırım. Diana bana bunu söylediğinden beri, aklımı kurcalıyor."

"Daha fazla kurcalamasına gerek yok. Ben sana sepetin için yemek pişiririm."

"Ah, Marilla! Çok iyisin. Bana hep nazik davranıyorsun. Ah! Çok teşekkür ederim."

"Ah!" ile başlayan cümleleri bittikten sonra Anne, kendini Marilla'nın kollarına atarak sarkık yanağını coşkuyla öptü. Tüm hayatı boyunca ilk defa bir çocuğun dudakları Marilla'nın yanağına değmişti. Aniden kalbine dolan sevgi onu bir kez daha şaşırttı. Anne'in fevri sarılışları gizliden gizliye hoşuna gidiyordu. Muhtemelen ardından kaba şekilde şöyle demesinin sebebi de buydu:

"Haydi, haydi. Öpücük saçmalığını boş ver şimdi. En kısa sürede sana söyleneni düzgünce yerine getirdiğini görmek is-

tiyorum. Yemek pişirmeye gelince, bugünlerde sana öğretmeye başlama niyetindeydim ama aklın hep havada, Anne. Bu işten önce azıcık kafanı topladığını, ayaklarının yere bastığını görmek için bekliyordum. Yemek pişirirken odaklanmak gerekir. Ortasında durup evrendeki çeşitli şeylerle ilgili düşüncelere dalamazsın. Şimdi yama işine dönüp çay saatinden önce o kareyi dikmeyi bitir."

Anne keyifsizce, "Yama yapmayı sevmiyorum." dedi. Dikiş çantasını bulduktan sonra iç geçirerek kırmızı beyaz baklava şeklindeki kumaş yığının başına oturdu. "Sanırım bazı dikiş çeşitleri güzel olabilir ama yama işinde hayal gücü için hiç alan yok. Yalnızca sonu olmayan iğne geçirme üstüne iğne geçirme... Tabii yama yapan Green Gables'tan Anne olmayı, hiçbir yerden sürekli oyun oynayan Anne olmaya tercih ederim. Keşke zaman, yama yaparken de Diana'yla oyun oynadığımdaki kadar hızlı geçseydi. Ah! Mükemmel vakit geçiriyoruz, Marilla. Hayal gücünün çoğunu benim sağlamam gerekiyor ama neyse ki o konuda iyiyim. Diana, diğer tüm açılardan harika biri. Bizimkiyle Bay Barry'nin çiftliği arasında, dere karşısındaki araziyi biliyorsun, değil mi? Orası, Bay William Bell'e ait. Hemen köşesinde huş ağaçlarından oluşan küçük, daire şeklinde bir alan var. Görülebilecek en güzel yer orası, Marilla. Diana'yla oyun evimiz orada, adı da *Haylaz Kır*. Ne kadar şirsel, değil mi? Bu ismi düşünmek oldukça vaktimi aldı, emin olabilirsin. Neredeyse tüm gece boyunca uyumadım. Sonra, tam gözlerim kapanmaya başlamıştı ki ilham geldi. Diana da duyduğu anda bayıldı isme. Evimiz gerçekten çok şık oldu. Gelip görmen lazım Marilla, gelirsin değil mi? Oturmak için yosunlarla kaplı kocaman taşlarımız, ağaçtan ağaca uzanan raflarımız var. Tüm tabak çanaklarımızı üzerine dizdik. Tabii, hepsi kırık ama sağlam olduklarını hayal etmek, dünyanın en kolay işi. Kırmızı sarı sarmaşık desenli bir tabak var, özellikle o çok güzel. Onu oturma odasına koyduk. Rüya gibi gece lambamız da orada duruyor. Diana, onu kümeslerinin arkasındaki ormanlık alanda buldu. İçinden gökkuşağı renkleri geçiyor.

Henüz yetişkin olmamış, küçük gökkuşağı diyelim. Diana'nın annesi, onun eskiden sahip oldukları lambadan kopan parça olduğunu söyledi fakat balo düzenledikleri bir gecede perilerin kaybetmiş olduğunu hayal etmek daha eğlenceli. Bu yüzden ona *Peri Camı* diyoruz. Matthew bize odundan masa yapacak. Ah! Bay Barry'nin arazisindeki küçük, yuvarlak havuza *Söğüt Gölü* adını verdik. Bu ismi, Diana'nın ödünç verdiği kitaptan buldum. Heyecan dolu bir kitaptı, Marilla. Hikâyedeki kahraman kadının beş sevgilisi vardı. Bir tanesi yeterli olurdu aslında, öyle değil mi? Oldukça güzel biriydi ve başından pek çok sıkıntılı olay geçti. Çok kolay bayılıyordu. Ben de öyle hemen bayılabilmek isterdim. Sen istemez miydin, Marilla? Ne kadar da romantik. Çok zayıf olmama rağmen oldukça sağlıklıyım, gerçi kilo almaya başladım sanırım. Sence de aldım mı? Her sabah kalktığımda dirseklerimde gamze oluşmuş mu diye bakıyorum. Diana, kolları dirseklere kadar uzanan yeni elbise yaptırıyor, piknikte onu giyecek. Ah! Umarım çarşamba günü güzel olur. Pikniğe gitmeme engel olabilecek bir sorun çıkarsa, hayal kırıklığına dayanamam. Sanırım bunu atlatabilirim ama acısının hayat boyu süreceğine eminim. Sonraki yıllarda yüzlerce pikniğe gitsem de önemi olmaz, kaçırdığımı telafi etmeye yetmezler. Parıldayan Sular Gölü'nde kayıklar olacak. Dondurma da olacak tabii, sana söylediğim gibi. Daha önce dondurma yemedim. Diana, nasıl bir şey olduğunu açıklamaya çalıştı ama galiba dondurma, hayal gücünün de ötesinde olan şeylerden."

"Anne, on dakikadır ara vermeden konuşuyorsun." dedi Marilla. "Şimdi, aynı süre boyunca dilini tutabilecek misin, bir de onu görelim. Sırf merakımızı tatmin etmek için."

Anne, istenildiği gibi dilini tuttuysa da hafta boyunca piknikle ilgili konuştu, düşündü ve hayal kurdu. Cumartesi günü yağmur yağdı. Ya çarşamba gününe kadar durmazsa diye kendi kendini o kadar telaşlandırdı ki sinirleri sakinleşsin diye Marilla ona yamalanacak fazladan kumaşlar vermek zorunda kaldı.

Pazar günü birlikte kiliseden eve dönerlerken Marillla'ya, papaz vaiz kürsüsünde pikniği açıklarken nasıl heyecandan buz kestiğini anlattı.

"Tüylerim diken diken oldu, Marilla! Sanırım o ana kadar gerçekten piknik yapılacağına içten şekilde inanmıyordum. Bunu hayal etmiş olabileceğimden korkuyordum ama papaz kürsüden bir şey söylerse ona inanmak zorundasın."

"Bazı şeylere fazlaca gönül bağlıyorsun, Anne." dedi Marilla. "Korkarım hayatın boyunca seni bekleyen pek çok hayal kırıklığı olacak."

Anne, "Ah, Marilla! Bazı şeylerin verdiği hazzın yarısını beklenti oluşturuyor." dedi heyecanla. "İstediklerini elde edemesen de hiçbir şey, beklenti sevincini engelleyemez. Bayan Lynde diyor ki, 'Beklenti içinde olmayanlar kutsanmıştır, hayal kırıklığı yaşamayacaklar.' Bence hiçbir şey beklememek, hayal kırıklığı yaşamaktan daha kötü."

Marilla, o gün kiliseye giderken ametist broşunu taktı. Marilla, kiliseye giderken her zaman ametist broşunu takardı. Bunu yapmazsa saygısızlık olacağını düşünürdü. İncil'i ya da bağış parasını unutmakla eş değer bir saygısızlık hem de. Ametist broş, Marilla'nın en değerli varlığıydı. Gemi yolculuğuna çıkan bir adam onu annesine vermiş, ondan da Marilla'ya yadigâr kalmıştı. Oval şeklinde, eski moda bir broştu. Ortasında annesinin saçı, etrafında da son derece güzel ametist taşları vardı. Marilla değerli taşlarla ilgili fazla bilgiye sahip olmadığı için taşıdığı ametistlerin aslında ne kadar kaliteli olduğunun farkında değildi. Yine de çok hoş olduklarını düşünüyordu. Boynuna yaydıkları menekşe renkli ışıkların hep farkındaydı, bu ona tatlı hisler veriyordu. Göremese de kahverengi saten elbisesi üzerinde zarif durduklarını biliyordu.

Anne broşu ilk gördüğü anda etkilenmiş, hayran kalmıştı.

"Ne kadar da şık bir broş, Marilla. Onu taktığında vaaza ya da dualara nasıl dikkatini verebiliyorsun, bilmiyorum.

Eminim ben veremezdim. Bence ametistler çok güzel, eskiden elmasların da onlar gibi olduğunu düşünürdüm. Uzun zaman önce, hiç elmas görmemişken, haklarında yazılar okuyup neye benzediklerini hayal etmeye çalıştım. Hoş parıldayan mor taşlar olduğunu düşündüm. Bir hanımefendinin yüzüğünde elmas gördüğüm gün, o kadar hayal kırıklığına uğradım ki oturup ağladım. O da çok güzeldi tabii ama benim aklımdaki elmasa hiç uymuyordu. Broşu biraz tutmama izin verir misin, Marilla? Sence ametistler, iyi menekşelerin ruhu olabilir mi?"

14
Anne'in İtirafı

Piknikten önceki pazartesi günü, Marilla, odasından yüzünde sıkıntı dolu bir ifadeyle indi. Önündeki minik insana, "Anne." dedi. Kız tertemiz yemek masası başında oturmuş, fasulye ayıklarken "Fındık Ağacı Korusundaki Nelly" şarkısını mırıldanıyordu. Diana'nın ona öğrettiğinden daha enerji dolu, daha neşeli şekilde söylüyordu. "Ametist broşumu gördün mü? Dün akşam kiliseden geldikten sonra iğneliğe takmıştım ama şimdi bulamıyorum."

"Onu... Onu bu öğleden sonra sen yardım derneğindeyken gördüm." dedi Anne yavaşça. "Odanın önünden geçerken içeri baktığımda iğne yastığında takılıydı. Sonra yakından incelemek için içeri girdim."

"Ona dokundun mu?" dedi Marilla sertçe.

"Ee... Evet." diye itiraf etti Anne. "Nasıl görüneceğini merak ettiğim için alıp kendi üstüme taktım."

"Üstüne vazife olmayan şeyleri yapmamalısın. Küçük kızların etrafı karıştırmaları çok kötüdür. İlk olarak, odama girmemeliydin; ikincisi, sana ait olmayan şeylere dokunmamalıydın. Nereye koydun onu?"

"Masanın üzerine koydum. Sadece bir dakika taktım, gerçekten. Etrafı karıştırmak istememiştim, Marilla. Odana girip broşa dokunmanın yanlış olacağını düşünmedim ama şimdi anlıyorum ve bunu asla tekrarlamayacağım. İyi yanlarımdan biri budur, aynı yaramazlığı iki defa yapmam."

"Geri koymamışsın." dedi Marilla. "Broş masanın üzerinde değil. Onu dışarı falan mı çıkardın, Anne?"

Anne, çabucak "Geri koydum." dedi. Marilla'ysa, hızlı hızlı konuşmasını şımarıkça buldu. "Yalnızca, iğne yastığına geri mi taktım yoksa porselen rafına mı bıraktım, onu hatırlamıyorum fakat geri koyduğumdan kesinlikle eminim."

"Gidip tekrar bakacağım." dedi Marilla. Adil davrandığından emin olmak istiyordu. "Geri koyduysan, oradadır. Eğer değilse, dediğin şeyi yapmadığını bileceğim. O kadar!"

Marilla odasına giderek her yeri dikkatlice aradı. Yalnızca masaya değil, broşun olabileceğini düşündüğü her noktaya baktı. Hiçbir yerde bulamayınca da mutfağa geri döndü.

"Anne, broş ortada yok. Onu son görenin sen olduğunu, kendin itiraf ettin. Ne yaptın onu? Hemen bana doğruyu söyle. Taktıktan sonra kayıp mı ettin?"

"Hayır, kaybetmedim." dedi Anne ciddiyetle. Marilla'nın sinirli bakışlarına aynı şekilde karşılık veriyordu. "Broşu asla odandan dışarı çıkarmadım. İdama gidecek olsam da gerçek bu. Gerçi idamın ne olduğunu bilmiyorum ama... O kadar işte, Marilla."

Anne'in "o kadar işte" demesi yalnızca iddiasını güçlendirmek içindi fakat Marilla, bunu bir meydan okuma olarak aldı.

"Bana yalan söylediğine inanıyorum, Anne. Söylediğini *biliyorum*. Tüm gerçeği anlatmayacaksan, tek kelime dahi ettiğini duymak istemiyorum. Şimdi odana git ve itiraf etmeye hazır olana kadar da orada kal."

"Fasulyeleri de yanıma alayım mı?" dedi Anne uysalca.

"Hayır, onları kendim ayıklarım. Şimdi git."

Anne gittikten sonra Marilla akşamki işlerini oldukça sıkıntılı şekilde yaptı. Değerli broşu için endişeleniyordu. Ya Anne onu kaybettiyse? Onu aldığını inkâr etmesi, ne kadar da kötü bir şeydi. Bunun yalan olduğunu herkes görebilirdi! O masum yüzüyle yaramazlık peşindeydi!

"İşin içinden çıkamıyorum." diye düşündü, Marilla. Tedirgin şekilde fasulyeyi ayıklamaya devam ediyordu. "Tabii, onu çalmak istediğini filan düşünmüyorum. Oynamak için ya da kurduğu hayallere uydurmak için aldı. Akşam ben gelene kadar odaya başka kimse girmediğine göre, bir sebepten aldı, orası kesin. Bunu kendisi söyledi. Sonuçta broş ortada yok. Sanırım onu kaybetti ve cezalandırılacağı korkusuyla itiraf edemiyor. Yalan söylediğini düşünmek berbat bir his, aniden sinirlenip parlamasından çok daha kötü. Evindeki çocuğa güvenemeyecek olmak korku verici bir olasılık. Hem sinsilik hem de yalancılık yaptı. Bunlar, broşun kaybolmasından daha çok üzüyor beni. Bana yalnızca gerçekleri anlatsaydı, bu kadar üstüne düşmezdim."

Marilla, işlerinden vakit buldukça odasına gidip broşu aramaya devam ettiyse de bulamadı. Gece yatmadan önce çatı katına yaptığı ziyaret de sonuçsuz kaldı. Anne, broşla ilgili bir şey bilmediği konusunda ısrar ettikçe, Marilla, doğruyu söylemediğinden daha da emin oluyordu.

Ertesi sabah olanları Matthew'a anlattı. Matthew'un aklı karışmış, şaşkına dönmüştü. Anne'e olan inancını hemen kaybedemezdi ama durumun aleyhine göründüğünü de inkâr edemiyordu.

Sunabileceği tek tavsiye, "Masanın arkasına düşmediğinden emin misin?" oldu.

"Masayı çekip bütün çekmecelere baktım. Her yeri didik didik ettim." dedi Marilla emin şekilde. "Broş ortada yok. Çocuk onu aldı ve yalan söyledi. Hoşumuza gitmese de gerçek bu, Matthew Cuthbert, yüzleşsek iyi olacak."

"Yani... Ne yapacaksın?" diye sordu Matthew ümitsizce. Durumla uğraşan kendisi değil de Marilla olduğu için içten içe ona minnettardı. Bu sefer burnunu sokmak için hiç istek duymuyordu.

"İtiraf edene kadar odasında kalacak." dedi Marilla acımasızca. Daha önce bu yöntemin işe yaradığını hatırladı. "Sonra

göreceğiz. Nereye götürdüğünü söylerse belki broşu bulabiliriz. Fakat her ne olursa olsun, ağır şekilde cezalandırılması gerekecek Matthew."

"Bunu sen yapmak zorunda kalacaksın." dedi Matthew, şapkasına uzanırken. "Benimle alakası yok, unutma. Beni bu konuda kendin uyardın."

Marilla, herkes tarafından terk edilmiş hissetti. Tavsiye almak için Bayan Lynde'e bile gidemiyordu. Yüzündeki ciddi ifadeyle çatı katına çıkıp daha da ciddi bir ifadeyle geri indi. Anne itiraf etmeyi azimle reddedip ısrarla broşu almadığını iddia etmişti. Çocuk ağlamaya başladığında, Marilla kalbinde hissettiği acıyı kuvvetle bastırmıştı. Gece olduğundaysa kendi sözleriyle "yorgun düşmüştü".

"İtiraf edene kadar odanda kalacaksın, Anne. Ona göre kararını verirsin." dedi sertçe.

Anne, "Ama piknik yarın, Marilla." diyerek ağlamaya başladı. "Gitmeme izin vereceksin, değil mi? Öğleden sonra çıkmama izin vereceksin, değil mi? Ondan sonra istediğin kadar burada kalırım. Neşeyle hem de... Fakat pikniğe gitmeliyim."

"İtiraf edene kadar ne pikniğe ne de başka yere gidebilirsin, Anne."

"Ah, Marilla!" dedi Anne. Nefesi kesilmişti.

Fakat Marilla odadan çıkıp kapıyı ardından kapadı.

Çarşamba sabahı hava bilhassa piknik için yaratılmış gibi güneşli ve açıktı. Green Gables'ın etrafında kuşlar ötüyor; beyaz zambaklar, kokularını bütün pencere ve kapılardan rüzgârla birlikte içeri yolluyordu. Bereket gibi, evlere dolan bu koku, koridorlarla odalarda geziniyordu. Çukurluktaki huş ağaçları, Anne'in geleneksel selamını bekliyormuş gibi sevinçle el sallamalarına rağmen kız, penceresinde değildi. Marilla, kahvaltısını götürmek için odasına çıktığında çocuğu yatağında dimdik oturur hâlde buldu. Sımsıkı kapadığı dudakları, parlayan gözleriyle solgun ama kararlı görünüyordu.

"Marilla, itiraf etmeye hazırım."

"Ah!" Marilla tepsiyi sehpaya bıraktı. Yöntemi ikinci kez işe yaramıştı fakat bu, onun için tatlı acı bir başarıydı. "O zaman anlatmaya başla bakalım, Anne."

"Ametist broşu aldım." dedi Anne. Sanki ezberlediği bir ders konusunu tekrar ediyordu. "Senin de dediğin gibi, onu ben aldım. Odana girdiğimde niyetim bu değildi ama çok güzel görünüyordu, Marilla. Onu elbiseme iğnelediğimde karşı konulamaz cazibesi beni ele geçirdi. Broşu Haylaz Kır'a götürüp kendimi Leydi Codelia Fitzgerald olarak hayal etmenin ne kadar heyecan verici olacağını düşündüm. Eğer ametist broşu takarsam, Leydi Cordelia olduğumu hayal etmek çok daha kolay olurdu. Diana'yla ahudududan kolyeler yapıyoruz ama ametistle karşılaştırılınca, ahududu nedir ki? Yani broşu aldım. Sen eve dönmeden yerine koyabileceğimi düşündüm. Zamanı uzatmak için yolun etrafında dolandım. Parıldayan Sular Gölü üzerindeki köprüye gelince de son defa bakmak için onu cebimden çıkardım. Güneş ışığı altında o kadar güzel parlıyordu ki! Köprünün üzerinden eğildiğimde bir anda parmaklarımın arasından kaydı. Suyun içinde tüm mor parlaklığıyla battı, battı, battı. Parıldayan Sular Gölü'nün dibine oturdu. İşte, hepsini elimden gelen en iyi şekilde itiraf ettim, Marilla."

Marilla, öfkenin kızgın ateşlerinin tekrar kalbini doldurmaya başladığını hissetti. Çocuk, çok değer verdiği ametist broşu alıp kaybetmişti. Şimdi de oturmuş, biraz bile pişmanlık ya da utanma belirtisi olmadan hikâyenin detaylarını anlatıyordu.

"Anne, bu korkunç." dedi sakince konuşmaya çalışarak. "Sen gördüğüm, duyduğum en yaramaz kızsın."

"Sanırım öyleyim." dedi Anne, durgun şekilde. "Cezalandırılmam gerekeceğini biliyorum. Bu, senin görevin sonuçta, Marilla. Cezamı hemen şimdi verebilir misin? Pikniğe aklımı kurcalayan şeyler olmadan gitmek istiyorum."

"Piknik! Tabii ya. Pikniğe filan gitmiyorsun, Anne Shirley. Cezan bu olacak. Yaptığın şey göz önünde bulundurulursa, yeterince sert bir ceza bile değil!"

"Pikniğe gitmeyecek miyim?" Anne hemen ayaklanarak Marilla'nın eline yapıştı. "Ama gidebileceğime dair söz verdin! Ah, Marilla, pikniğe gitmek zorundayım. O yüzden itiraf ettim. Beni piknik dışında istediğin şekilde cezalandır. Ah, Marilla, lütfen, lütfen, pikniğe gitmeme izin ver. Dondurmayı düşün! Hayatımda tekrar dondurma yemek için şansım olmayabilir."

Marilla, Anne'in ellerini serçe itti.

"Yalvarmana gerek yok, Anne. Pikniğe gitmiyorsun, o kadar. Tek kelime daha duymak istemiyorum."

Anne, Marilla'nın geri adım atmayacağını fark etti. Ellerini önünde birleştirdikten sonra kulakları sağır edecek bir çığlık atarak kendini yüz üstü yatağın üzerine bıraktı. Terk edilmişlik, hayal kırıklığı ve çaresizlik içinde ağlayarak kıvranmaya başladı.

"Tanrı aşkına!" dedi Marilla, aceleyle odadan çıkarken. "Sanırım aklını kaybetti. Normal çocuklar böyle davranmaz. Ya öyle ya da tamamen iflah olmaz biri. Korkarım Rachel başından beri haklıydı fakat artık bu işe başladım, sonunu getirmek zorundayım."

Kasvetli bir sabahtı. Marilla aralıksız çalıştı. Yapacak işi kalmayınca da verandanın yerleriyle sütlerin durduğu rafı sildi. Ne yerlerin ne de rafın buna ihtiyacı olmasına rağmen yine de onları temizledi. Ardından da bahçeye çıkarak kürekle etrafı kazmaya başladı.

Yemeği hazır olduğunda merdivenlerin başına giderek Anne'e seslendi. Gözyaşlarıyla dolu bir yüz belirip korkulukların ardından trajik şekilde baktı.

"Gel, yemeğini ye, Anne."

Anne ağlayarak, "Yemek yemek istemiyorum, Marilla," dedi. "Hiçbir şey yiyemedim. Kalbim kırık. Bir gün onu kırdığın için vicdan azabı çekmeni bekliyorum Marilla ama seni yine de affediyorum. O zaman geldiğinde seni affettiğimi unutma. Yine de lütfen benden yemek yememi isteme. Özellikle de haşlanmış biftekle yeşillik varsa! İnsanın ızdırap çekiyorken biftek ve yeşillik yemesi hiç romantik değil."

Artık usanmış olan Marilla, mutfağa geri dönerek Anne'in üzücü hikâyesini Matthew'a anlattı. Anne'e olan sevgisiyle adalet anlayışı arasında kalmış olan Matthew, son derece mutsuzdu.

"Yani... Broşu alıp ardından hikâyeler anlatmamalıydı, Marilla." diye itiraf etti. Tabak dolusu romantik olmayan biftekle yeşilliğine keder içinde bakıyordu. Sanki Anne gibi o da kriz anına yakışmayan yemekler olduğunu düşünüyordu. "Ama o, küçük bir kız. Çok ilginç küçük bir kız. Bu kadar isterken onu pikniğe yollamamak sence de çok acımasızca değil mi?"

"Matthew Cuthbert, beni şaşırtıyorsun. Bence, ona verdiğim ceza az bile. Ne kadar yaramazlık yaptığının farkında değil gibi görünüyor. Beni en çok endişelendiren de bu! Eğer gerçekten üzgün hissetseydi, durum bu kadar kötü olmazdı. Sen de hiç farkında değil gibisin. Onun için sürekli mazeretler uydurup duruyorsun. Bunu görebiliyorum."

"Yani... O küçük bir kız." diye zayıfça tekrarladı Matthew. "Bazen hoşgörülü davranmak gerek, Marilla. Biliyorsun onu yetiştiren kimse olmadı."

"Ben yetiştiriyorum işte şimdi." diye tersledi Marilla.

Sert cevaptan sonra Matthew konuşmadı fakat ikna da olmamıştı. Yemek oldukça iç karartıcı geçti. Neşeli tek kişi, yardımcı çocuk Jerry Boute'tu. Kadın onun neşesini kişisel hakaret olarak alıp buna içerledi.

Marilla, bulaşıkları yıkadı, ekmek hamurunu hazırladı ve tavukları yemledi. Ardından da en güzel siyah dantel şalında

yırtık olduğunu hatırladı. Bunu, pazartesi günü yardım derneğinden döndükten sonra onu çıkarırken fark etmişti. Gidip onu dikmeye karar verdi.

Şal, sandığının içindeki bir kutudaydı. Marilla onu çıkarırken, güneş ışığı, pencerenin çevresine dolanmış yoğun sarmaşık kümesi içinden geçerek şala takılmış bir şeyin üzerine düştü. Yaydığı pırıltılar menekşe rengi gibi görünüyordu. Marilla nefesi kesilerek onu eline aldı. Ametist broştu. Dantelden sökülen ipin ucuna takılmıştı!

"Aman Tanrım..." dedi Marilla şaşkınca. "Bu da ne demek oluyor? Barry'nin Göleti'nin dibinde sandığım broşum, sağ salim burada. Peki, kız neden onu alıp kaybettiğini söyledi? Neler oluyor böyle? Green Gables'a büyü yapıldığına inanmaya başlayacağım neredeyse. Pazartesi günü şalımı çıkardığımda onu kısa süreliğine masamın üzerine bırakmıştım. Şimdi hatırladım. Sanırım o sırada broş dantellere takıldı. İşe bak!"

Marilla broşla birlikte hemen çatı katına çıktı. Anne'in ağlayacak hâli kalmadığı için üzgün üzgün penceresinin önünde oturuyordu.

"Anne Shirley." dedi Marilla ciddiyetle. "Biraz önce broşumu siyah şalıma takılmış olarak buldum. Bu sabah bana anlattığın deli saçması hikâyenin nereden çıktığını öğrenmek istiyorum."

"İtiraf edene kadar beni burada tutacağını söyledin." diye cevapladı Anne yorgun şekilde. "Ben de pikniğe gitmek istediğim için itiraf etmeye karar verdim. Dün gece yatağa gittikten sonra bir itiraf düşünüp onu elimden geldiğince ilginç hâle getirmeye çalıştım. Unutmayayım diye de sürekli tekrarladım fakat sen yine de pikniğe gitmeme izin vermedin. Tüm çabam boşa gitti."

Marilla kendini tutamayarak gülmesine rağmen vicdanı onu rahatsız ediyordu.

"Anne, gerçekten inanılmazsın! Ben hatalıydım, bunu şimdi anlıyorum. Daha önce hiç yalan söylememiş olmana rağmen anlattıklarından şüphe ettim. Tabii, senin de yapmadığın şeyi itiraf etmen doğru değildi. Yine de seni buna ben zorladım. Bu yüzden sen, beni affedersen Anne, ben de seni affedeceğim. Böylelikle ödeşmiş olacağız. Haydi, şimdi kalkıp piknik için hazırlan."

Anne aniden ayağa fırladı.

"Ah Marilla, çok geç olmadı mı?"

"Hayır, saat yalnızca iki. Herkes toplanana kadar daha vakit var. Hem çay içmeye başlamaları da bir saati bulur. Haydi git. Yüzünü yıka, saçlarını tara ve kiremit rengi elbiseni giy. Ben de sepetini hazırlayacağım. Evde bir sürü güzel, pişmiş yemek var. Jerry'ye kısrağı arabaya bağlamasını, ardından seni piknik alanına götürmesini söyleyeceğim."

Yüzünü yıkamak için koşarken "Ah, Marilla!" dedi Anne heyecanla. "Beş dakika önce o kadar mutsuzdum ki hiç doğmamış olmayı diliyordum. Şimdiyse hayatımı, meleklerinkiyle bile değişmem!"

O gece, mutlulukla dolup taşan, yorgunluktan bitap düşmüş Anne, Green Gables'a tarif etmesi imkânsız bir coşku içinde döndü.

"Ah Marilla! Harikulade vakit geçirdim. Harikulade kelimesini bugün öğrendim. Mary Alice Bell kullanırken duydum. Kulağa etkileyici geliyor, değil mi? Her şey çok hoştu. İçtiğimiz nefis çaydan sonra, Bay Harmon Andrews bizi Parıldayan Sular Gölü'nde kayıkla geziye çıkardı. Altımızı birden! Nilüferlere uzanmaya çalışırken, Jane Andrews neredeyse suya düşüyordu. Son saniyede Bay Andrews onu elbisesinin kurdelesinden yakalamasa muhtemelen boğulacaktı. Keşke Jane'in yerinde ben olsaydım. Neredeyse boğulmak ne kadar da romantik bir deneyim olurdu. İnsanlara anlatmak için çok heyecanlı bir hikâye. Sonra dondurma yedik. Onun nasıl bir

şey olduğunu kelimelere dökmem imkânsız, Marilla. Son derece olağanüstüydü, emin olabilirsin."

O gün sepeti yiyeceklerle doldururken Marilla, olayın gerçeğini Matthew'a anlattı.

"Hata yaptığımı kabulleneceğim." diye itiraf etti açık yüreklilikle. "Fakat bundan ders çıkardım. Yalan söylemiş olduğu düşünülürse, bunu kesinlikle yapmamam lazım ama Anne'in 'itirafını' düşündükçe gülmek istiyorum. Yine de anlattıklarının gerçek olmasından iyidir. Ayrıca bundan bir şekilde ben de sorumluyum. Bazı yönlerden, o çocuğu anlayabilmek zor olsa da sonunda iyi yetişeceğine inanıyorum. Kesin olan bir şey var ki onun içinde yaşadığı hiçbir ev sıkıcı olmayacaktır."

15
Bir Bardak Suda Fırtına

"Ne harika bir gün!" dedi Anne, derin derin nefes alarak. "Böyle günlerde hayatta olmak, iyi hissettirmiyor mu? Bunu kaçırdıkları için henüz doğmamış insanlar adına üzülüyorum. Tabii, onların da ileride güzel günleri olabilir fakat bunu kaçırmış olacaklar. Okula giden yolun çok hoş olması da her şeyi daha harika yapıyor, öyle değil mi?"

"Ana yolun etrafından gitmekten çok daha hoş olacağı kesin. Orası hep tozlu ve sıcak oluyor." dedi Diana, daha pratik düşünerek. Bir yandan da sulu, lezzetli ahududu tartlarını taşıdığı yemek sepetinin içine bakıyordu. Üç tanesini, on kız arasında bölüştürürse, herkesin kaç ısırık alabileceğini aklından hesaplamaya çalışıyordu.

Avonlea Okulu kızları her zaman, yemeklerini bir araya toplayıp yerdi. Üç tane ahududu tartını tek başına yemesi ya da yalnızca en yakın arkadaşıyla paylaşması, o kişinin sonsuza kadar "son derece pinti" olarak damgalanması demekti. Yine de tartları, on kız arasında paylaştırınca boşu boşuna iştahları kabarmış olacaktı.

Anne ve Diana'nın okula gittiği yol gerçekten de hoştu. Anne, Diana'yla okula gidip gelirken yapılan o yürüyüşlerin hayal gücüyle bile geliştirilemeyeceğini düşündü. Ana yolun etrafından gitmek hiç romantik olmazdı. Fakat Âşıklar Geçidi, Söğüt Gölü, Mor Vadi ve Huş Ağacı Patikası'ndan geçmek öyle hissettiriyordu.

Âşıklar Geçidi, Green Gables'taki meyve bahçesinin hemen altından başlayıp ormanın içinden geçiyor, Cuthbert çift-

liğinin sonuna kadar uzanarak son buluyordu. Burası, ineklerin otlağa götürüldüğü, kışın odunların eve taşındığı yoldu. Anne oraya yeni adını verdiğinde, bir aydır Green Gables'ta yaşıyordu.

"Oradan gerçekten âşıklar geçtiği için değil." diye açıkladı Marilla'ya. "Fakat Diana'yla birlikte içinde Âşıklar Geçidi geçen fevkalade bir kitap okuyoruz. Aynısından bizde de olsun istedik. Hem çok güzel bir isim, öyle değil mi? Çok romantik! Aslında içinde âşıklar olduğunu hayal edemedik. Buna rağmen ben o yolu seviyorum çünkü oradan geçerken kimse aklını kaçırdığını söylemeden yüksek sesle düşünebiliyorsun."

Anne, sabah evden yalnız başına çıkıp dere boyunca Âşıklar Geçidi'nde yürüdü. Orada Diana'yla buluştu. Ardından iki küçük kız, rustik köprüye ulaşana kadar akçaağaçların yapraklarının kemer gibi üstünü kapattığı yolda yukarı doğru ilerledi. "Akçaağaçlar çok sosyal bitkiler." dedi Anne. "Her zaman hışırdayarak sana bir şeyler fısıldıyorlar." Sonra, o yoldan çıkarak Bay Barry'nin arka bahçesiyle Söğüt Gölü'nün içinden geçtiler. Mor Vadi, Söğüt Gölü'nün biraz ötesindeydi. Bay Andrew Bell'in evi civarındaki büyük ormanın gölgesinde kalan küçük, yeşil bir çukurluktu. "Tabii şimdi orada hiç menekşe yok." dedi Anne, Marilla'ya. "Fakat Diana'nın dediğine göre, baharda milyonlarca oluyormuş. Ah, Marilla, onları gördüğünü hayal etsene, düşüncesi bile nefesimi kesiyor. Oraya Mor Vadi adını verdim. Diana, yerlere havalı isimler vermekten yorulmadığımı söyledi. Bir işte iyi olmak önemlidir, değil mi? Fakat Huş Ağacı Patikası'nın adını o koydu. O isteyince ben de izin verdim. Eminim, ben yalnızca Huş Ağacı Patikası'ndan çok daha şiirsel isimler bulabilirdim. Öyle bir isim, herkesin aklına gelir. Fakat Huş Ağacı Patikası, dünyadaki en güzel yerlerden biri, Marilla."

Gerçekten de öyleydi. Anne gibi diğer insanlar da oradan geçerken aynı şeyi düşünmüştü. Bay Bell'in korusundaki uzun tepeden aşağı inen, biraz dar, dolambaçlı bir patikaydı bura-

sı. Zümrüt yeşili yapraklar arasından süzülerek üzerine düşen güneş ışığı, sanki elmastan yansıyormuş gibi mükemmeldi. Etrafı boydan boya, beyaz gövdeleri ve kıvrık dallarıyla huş ağacı fidanları doluydu. Eğrelti otları, hodanlar, vadideki yabani zambaklar, kızıl ve yoğun kümeler hâlinde onlara eşlik ediyordu. Havada her zaman hoş bir koku vardı. Kuş cıvıltılarının müziğiyle rüzgârın ağaçlardan çıkardığı mırıltılar duyuluyordu. Eğer sessiz olursanız, ara sıra tavşanların zıplayarak yoldan geçtiğini görebilirdiniz. Bu, Anne ile Diana'nın başına nadiren geliyordu tabii! Vadinin sonunda patika, ana yola bağlanıyordu. Çam ağaçlı tepenin ilerisinde de okul vardı.

Avonlea Okulu; alçak çatılı, geniş pencereli beyaz bir binaydı. Açılıp kapanan eski moda, dayanıklı sıralarla döşeliydi. Üzerlerineyse üç nesil öğrencilerin baş harfleri ve çeşitli okunaksız yazılar kazınmıştı. Okul binası, ana yoldan uzağa inşa edilmişti. Arkasında, karanlık köknar ormanıyla dere vardı. Tüm çocuklar, yemek vaktine kadar süt şişelerini soğuk ve tatlı kalmaları için bu derenin içine koyardı.

Marilla, eylül ayının ilk gününde Anne'i okula gönderirken içinde pek çok gizli endişe barındırıyordu. Anne, garip bir kızdı, diğer çocuklarla nasıl geçinecekti? En önemlisi de okul saatlerinde dilini tutmayı nasıl becerecekti?

Ne var ki işler Marilla'nın korktuğundan daha iyi gitti. Anne, o akşam eve neşe içinde döndü.

"Sanırım buradaki okulu seveceğim." diye ilan etti. "Gerçi öğretmen için aynı şeyi söyleyemem. Bütün gün bıyıklarıyla oynayarak Prissy Andrews'a bakıyor. Prissy, yetişkin biri, sanırım on altı yaşından büyük. Önümüzdeki yıl Charlottetown Üniversitesine girebilmek için sınavlara hazırlanıyor. Tillie Boulter, öğretmenin ona abayı yaktığını söyledi. Prissy'nin cildi çok güzel, saçları da kahverengi ve kıvır kıvır. Onları hep zarifçe atkuyruğu yapıyor. En arkadaki uzun sırada oturuyor. Öğretmen de çoğu zaman yanına gidiyor. Dediğine göre, dersi ona açıklayabilmek içinmiş ama Ruby Gillis, bir keresinde

öğretmenin onun defterine bir şeyler yazdığını görmüş. Prissy okur okumaz kıpkırmızı olup kıkırdamış. Ruby, dersle alakalı olduğuna inanmadığını söyledi."

Marilla sertçe, "Anne Shirley. Öğretmenin hakkında böyle konuştuğunu bir daha duymayayım." dedi. "Okula, öğretmenleri eleştirmek için gitmiyorsun. Onun işi sana öğretmek, sen de öğreneceksin. Ayrıca sana baştan söylüyorum, eve gelip bana onunla ilgili hikâyeler anlatmayacaksın. Bu, teşvik edeceğim bir davranış değil. Umarım uslu durmuşsundur."

"Kesinlikle durdum." dedi Anne rahatça. "Hayal ettiğin kadar zor değildi. Diana'nın yanında oturdum. Hemen pencerenin yanındaki sıramızdan, Parıldayan Sular Gölü'ne bakabiliyoruz. Okulda pek çok iyi kız vardı. Yemek zamanında oyun oynarken harikulade şekilde eğlendik. Oynayacak pek çok yaşıtım kızın olması harika! Tabii en çok Diana'yı seviyorum, her zaman da en çok onu seveceğim. O benim canciğer arkadaşım. Derslerde diğerlerinden oldukça gerideyim. Onlar çoktan beşinci kitaba geçmiş, bense daha dördüncüdeyim. Biraz rezil oldum gibi hissettim fakat hiçbirinde bende olan hayal gücü yok. Bunun kısa sürede farkına vardım. Bugün okuma, coğrafya, Kanada tarihi ve imla derslerimiz vardı. Bay Phillips hecelemede korkunç olduğumu söyleyip defterimi çizerek herkese gösterdi. Bu beni çok incitti, Marilla. Tanımadığı birine karşı daha nazik olabilirdi bence. Ruby Gillis bana elma verdi. Sophia Sloane da üzerinde "Evinize kadar size eşlik edebilir miyim?"[21] yazan sevimli, pembe bir kart ödünç verdi. Onu yarın geri götüreceğim. Tillie Boulter, tüm öğlen boyunca boncuk yüzüğünü takmama izin verdi. Tavan arasındaki iğne yastığından inci boncuk alıp kendime yüzük yapabilir miyim? Ah, Marilla! Prissy Andrews, Sara Gillis'e benim burnumun çok güzel olduğunu söylemiş. Minnie MacPherson, bunu duyup Jane Andrews'a söylemiş, o da bana anlattı. Marilla, bu

21 19. yy.'da erkeklerin kullandıkları davet kartları. Üzerinde çeşitli mâniler ya da hoş sözler olan bu kartları beğendikleri kadınlara vererek bir tanışma yöntemi olarak kullanıyorlardı. (ç.n.)

hayatımda aldığım ilk iltifat. Bana nasıl garip bir his verdiğini hayal edemezsin. Sence de burnum güzel mi? Senin doğruyu söyleyeceğini biliyorum."

"Burnun yeterince düzgün." dedi Marilla kısaca. İçten içe Anne'in burnunun dikkat çekici derece güzel olduğunu düşünüyordu ancak bunu onu söylemeye hiç niyeti yoktu.

Bunlar üç hafta önce yaşandı. O zamandan beri her şey yolunda gitti ve şimdi, bu soğuk sonbahar sabahında, Anne ve Diana kaygısızca Huş Ağacı Patikası'nda yürüyorlardı. Avonlea'deki en mutlu kızlardan ikisiydiler.

"Sanırım Gilbert Blythe bugün okulda olacak." dedi Diana. "Tüm yaz boyunca New Brunswick'deki kuzenlerindeydi. Cumartesi gecesi eve dönmüş. Son derece yakışıklıdır. Şaka yollu kızlara takılmaya bayılır. Okulu bizim için işkenceye çevirir."

Diana'nın sesine bakılırsa okulun işkenceye dönmesi hoşuna gidiyormuş gibiydi.

"Gilbert Blythe mı?" dedi Anne. "Veranda duvarında Julia Bell'inkiyle birlikte adı yazmıyor muydu? Üstüne de 'Haberiniz Olsun' diye eklenmişti hani."

Diana, "Evet." dedi saçlarını savurarak. "Fakat Julia Bell'den o kadar da hoşlanmadığına eminim. Çarpım tablosuna, onun çillerini sayarak çalıştığını söylemişti. Bunu kendim duydum."

"Lütfen bana çillerden bahsetme." diye rica etti Anne. "Bende de çok fazla varken bu nazikçe olmuyor. Hem haber vermek için duvara erkekle kızın adının yazılması, gördüğüm en aptalca şey. Herhangi birinin benim adımı oraya yazmaya cesaret ettiğini görmek isterim. Zaten..." diye hızla ekledi. "Yazacakları olduğundan değil de..."

Anne iç geçirdi. Gerçekten de adının yazılmasını istemiyordu ama böyle bir tehlike olmadığını bilmek biraz utanç vericiydi.

"Saçmalık." dedi Diana. Siyah gözleriyle parlak bukleleri o kadar çok Avonlea çocuğunun kalbini titretmişti ki adı yarım düzine defa duvarda kendine yer bulmuştu. "Bu yalnızca şaka olsun diye yapılıyor. Hem senin adının da yazılmayacağından o kadar emin olma. Charlie Sloane, senden çok hoşlanıyor. Annesine, bak annesine diyorum, senin okuldaki en zeki kız olduğunu söylemiş. Bu, güzel olmaktan daha iyi."

"Hayır, değil." dedi Anne. Kadınlarla ilgili standartlarını bırakmaya niyeti yoktu. "Zeki olmaktansa güzel olmayı tercih ederim. Charlie Slone'dan da nefret ediyorum. Şaşı gözlü erkek çocuklarına katlanamıyorum. Eğer biri, adımı onunkiyle birlikte yazarsa bunu asla atlatamam, Diana Barry. Yine de sınıftaki en büyük insan olmak, başkanlık etmek güzel."

"Bundan sonra Gilbert senin sınıfında olacak." dedi Diana. "Sınıftaki en büyük insan olmaya alışkındır, onu söyleyeyim. Neredeyse on dört yaşında olmasına rağmen daha dördüncü kitapta. Dört yıl önce babası hasta olduğu için Alberta'ya gitti, Gilbert da onu yalnız bırakmadı. Üç yıl boyunca orada kaldılar ve dönene kadar Gil, doğru düzgün okula gidemedi. Bundan sonra başkanlık etme işini kolayca yapamayacaksın, Anne."

"Buna memnun oldum." dedi Anne hemen. "Dokuz on yaşındaki kızlara ve çocuklara başkanlık ediyorum diye kendimle gurur duyamıyordum zaten. Dün 'galeyan' kelimesini yazdırmak için tahtaya kalktım. Sınıf başkanı Josie Pye'dı ve inanamayacaksın ama kitabından kopya çekiyordu. Bay Phillips bunu görmedi çünkü Prissy Andrews'a bakıyordu ama ben gördüm. Ona azarlayıcı bir bakış attım. Hemen pancar gibi kıpkırmızı oldu. Sonra da düzgünce yazamadı zaten."

"O Pye kızları hep öyle hileci." dedi Diana sinirle. Ana yolun yanındaki çitlerden yukarı yürüyorlardı. "Dün Gertie Pye, derede kendi sütünü benimkinin yerine koydu. İnanabiliyor musun? Artık onunla konuşmuyorum."

Bay Phillips sınıfın en arkasında Prissy Andrews'un Latincesini dinlerken Diana, Anne'e fısıldadı. "Hemen yan tara-

finda, sağdaki sırada oturan Gilbert Blythe. Ona bak ve bana yakışıklı olmadığını düşündüğünü söyle."

Anne denileni yaparak baktı. İnceleyecek kadar vakti olmuştu çünkü bahsi geçen Gilbert Blythe, önünde oturan Ruby Gillis'in sarı saç örgüsünü dikkatlice sandalyesinin arkasına iğnelemeye çalışıyordu. Uzun boylu, kahverengi kıvırcık saçlı, kestane rengi gözlü, kurnaz bakışlı bir çocuktu. Sanki sürekli alaycı şekilde gülümsüyormuş gibi dudaklarının kenarı yukarı kıvrıktı.

Ruby Gillis yaptıkları matematik probleminin sonucunu söylemek için öğretmenden izin istedi. Fakat ayağa kalkmaya çalışırken sandalyesine geri düştü. Saçlarının kökünden çekildiğini düşünerek küçük bir çığlık attı. Sınıftaki herkes o tarafa döndü. Bay Phillips, ona o kadar sert baktı ki Ruby ağlamaya başladı. Gilbert iğneyi hemen çıkarıp dünyadaki en ciddi ifadeyle önündeki tarih kitabına odaklandı. Karmaşa durulduğunda Anne'e bir bakış atarak tam tarif edilemeyecek biçimde, şaka yollu göz kırptı.

"Sanırım senin Gilbert Blythe yakışıklı." diye itiraf etti Anne, Diana'ya. "Fakat fazla cesur. Tanımadığın kızlara göz kırpmak ahlaklı bir davranış değildir."

Ancak işlerin gerçekten karışmaya başlaması öğleden sonrayı buldu.

Bay Phillips, arka köşede Prissy Andrews'a aritmetik problemini açıklarken, öğrencilerin geri kalanı istediklerini yapıyordu. Rahatça yeşil elma yiyor, fısıldaşıyor, defterlerine bir şeyler karalayıp iplere bağladıkları çekirgelerle oynuyor, sınıfta geziniyorlardı. Gilbert Blythe'sa, Anne Shirley'nin dikkatini çekmeye çalışıyor fakat her seferinde başarısız oluyordu. Anne, yalnızca Gilbert Blythe'ın varlığına değil, Avonlea Okulundaki öğrencilerin tamamına karşı ilgisizdi. Ellerini çenesine dayamış, gözlerini de batı penceresinden göründüğü kadarıyla Parıldayan Sular Gölü'nün maviliğine dikmişti. Kendi harika hayalleri dışında başka şey duyup görmediği mükemmel düşler âleminde kaybolmuştu.

Gilbert Blythe, bir kız ona baksın diye uğraşmaya ve başarısız olmaya alışık değildi. Avonlea Okulundaki hiçbir kızın gözlerine benzemeyen büyük gözleri ve sivri çenesiyle, o Shirley denilen kızıl saçlı kız, ona bakmalıydı.

Gilbert, sınıfın diğer tarafına geçerek Anne'in kızıl, uzun örgülerinden birinin ucunu eline aldı. Kolunun hizasında tutarak içe işleyen bir fısıltıyla şöyle dedi:

"Havuç! Havuç!"

Anne anında dönerek gözlerinde intikam duygusuyla ona baktı!

Aslında bakmaktan fazlasını yaptı. Biraz önceki parlak hayalleri etrafında paramparça olup harabeye dönerken hızlıca ayağa fırladı. Gilbert'a içerlemiş şekilde öfkeyle bakan gözleri, aynı şekilde öfkeyle dışarı çıkmaya çalışan gözyaşlarını bastırdı.

"Seni kaba, iğrenç çocuk!" dedi hararetle. "Buna nasıl cüret edersin?"

Ardından... *Küt*! Anne önünde duran, alıştırma için kullandığı kara tahtayı Gibert'ın başına geçirip kırdı. Tahtayı, kafasını değil.

Avonlea Okulu, kargaşaya her zaman bayılırdı; ancak bu seferki, özellikle çok eğlenceliydi. Herkes dehşet içinde bir hazla "Aa!" dedi. Diana'nın nefesi kesildi. Histeriye yatkınlık gösteren Ruby Gillis ağlamaya başladı. Tommy Sloane, bu tabloya ağzı açık bakarken çekirgelerini elinden kaçırdı.

Bay Phillips sınıfın arka tarafından gelerek elini sert şekilde Anne'in omzuna koydu.

"Anne Shirley, ne yaptığını sanıyorsun?" dedi sinirle. Anne cevap vermedi. Kendisine "havuç" dendiğini tüm okulun önünde itiraf etmesini beklemek, canından can istenmesi demekti. Ortaya atılarak konuşan Gilbert oldu.

"Benim suçumdu Bay Phillips. Onunla dalga geçtim."

Bay Phillips, Gilbert'ı önemsemedi.

"Öğrencilerimden birinin böylesine asabi ve kindar davrandığını görmek beni üzdü." dedi ciddiyetle. Sanki yalnızca onun öğrencisi olmak gerçeği, her küçük, kusurlu ölümlünün kalbinden tüm kötü duyguları kökünden silmeliymiş gibi!

"Anne, gidip tüm öğleden sonra boyunca tahtanın önünde dur."

Anne, hassas ruhunun titremesine neden olan bu ceza yerine, kırbaçlanmayı kesinlikle tercih ederdi. Bembeyaz, durgun suratıyla denileni yaptı. Bay Phillips tebeşiri alıp Anne'in başı üstündeki kara tahtaya yazmaya başladı:

"Ann Shirley çok asabi. Ann Shirley'nin öfkesini kontrol etmeyi öğrenmesi gerekiyor." Ardından bunu sesli okudu ki henüz okuma yazma öğrenmemiş olan alt sınıflar bile ne dendiğini anlayabilsin.

Anne, başının üstündeki açıklayıcı yazıyla birlikte tüm öğleden sonra orada durdu. Ne ağladı ne de başını eğdi. Bunlar için kalbindeki öfke henüz çok sıcaktı. Aşağılanma acısı içinde bundan güç alıyordu. Gücenmiş gözleri, kıpkırmızı olmuş yanaklarıyla sınıftakilere baktı. Diana'nın anlayışlı gözlerini, Charlie Sloane'un kızgın baş sallamalarını, Josie Pye'ın kasıtlı gülümsemelerini gördü. Gilbert Blythe'a gelince, onun olduğu tarafa dönmedi bile! Bir daha ona asla bakmayacaktı! Onunla asla konuşmayacaktı!

Okul dağıldıktan sonra Anne, kırmızı saçlı başını yukarıda tutarak sınıftan ayrıldı. Gilbert Blythe, veranda kapısında yolunu kesmeye çalıştı.

"Saçlarınla dalga geçtiğim için çok üzgünüm, Anne." diye fısıldadı pişmanlıkla. "Gerçekten. Sonsuza kadar bana kızgın kalma lütfen."

Anne, küçümser şekilde hiç durmadan yoluna devam etti. Ona, ne baktı ne de söylediklerini duyduğunu belli eden bir davranışta bulundu. Birlikte yoldan aşağı yürürlerken Diana, "Anne, bunu nasıl yaparsın?" dedi. Yarı sitem ediyor yarı hayranlık duyuyordu. Diana, Gilbert kendisinden özür dilese buna asla karşı koyamayacağını düşündü.

"Gilbert Blythe'ı asla affetmeyeceğim." dedi Anne sertçe. "Bay Phillips de adımı sonundaki *e* olmadan yazdı zaten. Artık demir ruhuma girdi, Diana."[22]

Anne'in ne demek istediğiyle ilgili Diana'nın hiçbir fikri yoktu fakat kötü bir şeyler kastettiğini anladı.

"Gilbert'ın saçınla alay etmesini büyütmemelisin." dedi yatıştırıcı şekilde. "O, tüm kızlarla dalga geçer. Benimkine de çok siyah olduğu için gülüyor. Bana binlerce kez 'karga' demiştir. Hem onun daha önce hiçbir şey için özür dilediğini duymadım."

Anne, "Karga denmesiyle havuç denmesi arasında son derece büyük fark var." dedi onurunu korumaya çalışarak. "Gilbert Blythe, katlanamayacağım şekilde duygularımı incitti, Diana."

Başka şeyler de yaşanmasaydı, belki mesele daha da katlanılamayacak boyutlara ulaşmadan unutulabilirdi. Ne yazık ki olaylar bir kere başladı mı arka arkaya gelmeye meyillidir.

Avonlea öğrencileri, öğle arasında Bay Bell'in büyük otlağı karşısındaki korudan çam sakızı toplamaya giderdi. O noktadan, öğretmenlerinin de kaldığı Eben Wright'ın evini görebiliyorlardı. Bay Phillips'in oradan çıktığını görür görmez okula doğru geri koşarlardı ama dönüş yolları, Bay Wright'ın patikasından üç kat daha uzun olduğundan döndüklerinde nefes nefese kalırlardı. Bazıları da üç dakika kadar gecikirdi.

22 Katolik Kilisesinin kullandığı Latince İncil'de geçen, "kararlı olmak" anlamındaki deyim. İbranice orijinali "İnsan demirlere vuruldu." olan cümlenin "Demir ruhuna girdi." olarak yanlış çevrilmesiyle oluşmuştur. (ç.n.)

Ertesi gün Bay Phillips yemek için eve gitmeden önce, ara ara gelen ıslah etme tutkusuna kapılarak döndüğünde tüm öğrencileri sıralarında bulmak istediğini ilan etti. Geç gelen herkes cezalandırılacaktı.

Tüm erkek çocuklarıyla kızların bazıları, her zamanki gibi Bay Bell'in korusuna gitti. Amaçları yalnızca, çam sakızlarını çiğneyebilecekleri kadar orada kalmaktı fakat çam ağaçları çok akıl çelici, sarı sakızları da ayartıcıydı. Onları toplayıp oyalandılar, koşuşturup uzaklaştılar. Onlara zamanın uçup gittiğini hatırlatan, bir kez daha Jimmy Glover'ın en yaşlı çamın tepesinden "Öğretmen geliyor!" diye bağırması oldu.

Kızlar ağaçlara tırmanmadıkları için diğerlerinden önce koşmaya başlayarak ucu ucuna okula ulaşmayı başarırlarken aceleyle çamlardan inmeye çalışan erkek çocukları geç kalmıştı. Bu sırada, sakız toplamakla uğraşmayan Anne, korunun uzak köşesinde neşeyle dolanıyordu. Beline kadar gelen eğrelti otları arasında, saçında zambaklarla kendi kendine şarkı söylüyordu. Sanki ağaç gölgeleri altında yaşayan yabani bir tanrıça gibiydi. Tabii ki okula dönmek için en geç kalan o oldu. Neyse ki Anne, çok hızlı koşabildiğinden kısa sürede erkek çocuklarına yetişti. Bay Phillips şapkasını asarken de sınıfın içine, onların arasında dalmak zorunda kaldı.

Bay Phillips'in kısa süreli ıslah etme enerjisi tükenmişti. Bir düzine öğrenciyi cezalandırmakla uğraşmak istemiyordu. Yine de sözünden dönmüş gibi olmamak için bir şeyler yapmalıydı. Günah keçisi bulmak için sınıfa bakarken, nefes nefese sırasına oturmuş olan Anne'i gördü. Saçlarında unuttuğu zambak demeti kulağının üstüne kadar düşmüş, ona dağınık ama özgür bir hava veriyordu.

"Anne Shirley. Erkek çocuklarının arasında olmak hoşuna gidiyormuş gibi görünüyor. Bu öğleden sonra sana bir iyilik yapayım o zaman." dedi alaycı şekilde. "O çiçekleri saçından çıkar ve git Gilbert Blythe'ın yanında otur."

Diğer çocuklar kıs kıs güldü. Acıma duygusuyla bembeyaz kesilen Diana, Anne'in saçındaki çiçekleri alıp sıkıca arkadaşının elini sıktı. Anne'se taşa dönmüş gibi öğretmene bakakaldı.

"Dediğimi duydun mu, Anne?" diye sertçe sordu Bay Phillips.

"Evet, öğretmenim." dedi Anne yavaşça. "Fakat bunu gerçekten kastettiğinizi sanmıyorum."

"Seni temin ederim ki kastettim." Hâlâ tüm çocukların, özellikle de Anne'in nefret ettiği alaycı tonda, sesini yükseltip alçaltarak konuşuyordu. "Hemen dediğimi yerine getir."

Bir anlığına Anne, sanki dediğini yerine getirmeyecekmiş gibi göründü. Ardından kurtuluşun olmadığını anlayınca bir çalımla yerinden kalkarak yan tarafa geçip Gilbert Blythe'ın yanına oturdu. Yüzünü hemen sıranın üzerine koyduğu kollarının arasına gömdü. Bu yüzü yakından inceleme fırsatını yakalayan Ruby Gillis, okuldan eve dönerken diğer çocuklara, "Hiç öyle bir şey görmemiştim. Yüzü bembeyazdı, üzerinde de sayılamayacak kadar çok kırmızı nokta vardı." diye anlatacaktı.

Anne için dünyanın sonu gelmişti. En az kendisi kadar suçlu diğerleri arasından sadece onun cezalandırılması yeterince kötüydü. Üstüne bir de erkek çocuğunun yanında oturması gerekiyordu. Bu çocuğun Gilbert Blythe olmasıysa dayanamayacağı şekilde yarasına tuz basılması demekti. Anne de dayanmaya çalışmaktan vazgeçti, denemenin faydası yoktu. Tüm vücudu utançtan, öfkeden, aşağılanmadan alev alev olmuştu.

İlk başta diğer öğrenciler gözlerini dikti, fısıldaştı, kıkırdadı ve birbirlerini dürttü fakat Anne asla başını kaldırmayınca, Gilbert da önündeki kesir işlemlerine ruhunu adamışçasına kitaba gömüldü. Böylece diğer öğrenciler de kendi işlerine döndü ve Anne, kısa sürede unutuldu. Bay Phillips tarih dersini bitirdiğinde Anne'in sınıftan çıkması gerekiyordu fakat

o kıpırdamadı. Tahtaya "Priscilla'ya" şiirinden mısralar yazan öğretmenin aklı kafiyelere takıldığı için onu dışarı yollamayı unuttu. Bir ara Gilbert, kimse bakmazken sırasının altına uzanıp aldığı, üzerinde "çok tatlısın" yazan pembe, kalp şeklindeki şekeri Anne'in dirseğinin altına itti. Bunun üzerine Anne başını kaldırdı, pembe şekeri parmaklarının arasına aldı, yere attı ve topuğuyla un kıvamına getirene kadar ezdi. Ardından, Gilbert'a bakmaya tenezzül dahi etmeden eski pozisyonuna döndü.

Dersler bittiğinde, Anne kendi sırasına doğru yürüdü. Sıranın altındaki her şeyi, gösteriş yapar gibi çıkardı. Kitapları, tahtayı, kalemleri, mürekkebi, incili, abaküsü... Hepsini sıranın çatlak yüzeyine yerleştirdi.

Patikaya çıktıklarında Diana, "Hepsini eve götürüp ne yapacaksın, Anne?" diye sordu. Bu soruyu daha önce sormaya cesaret edememişti.

"Okula geri dönmeyeceğim." dedi Anne. Diana nefesini tutup ciddi mi değil mi diye anlamak için Anne'in yüzüne baktı.

"Marilla, öylece evde kalmana izin verir mi?" diye sordu.

"Vermek zorunda." dedi Anne. "Tekrar okula, o öğretmenin derslerine asla dönmeyeceğim."

"Ah, Anne!" Diana ağlamaya hazır gibiydi. "Çok kötüsün. Ben ne yapacağım? Bay Phillips beni o korkunç Gertie Pye'la oturtacak. Bundan eminim çünkü Gertie tek başına oturuyor. Lütfen, okula gel, Anne."

"Senin için neredeyse her şeyi yaparım Diana." dedi Anne üzüntüyle. "Sana faydası olacaksa kollarımla bacaklarımı bile veririm ama bunu yapamam, lütfen ısrar etme. Resmen ruhumu incitiyorsun."

Diana kederle, "Kaçıracağın eğlenceleri düşün." dedi. "Dere kenarında, dünyanın en sevimli evini inşa edeceğiz.

Önümüzdeki hafta da top oynayacağız. Sen hiç top oynamadın, Anne. Son derece heyecan vericidir. Hem yeni şarkılar da öğreneceğiz. Jane Andrews, şimdi onların alıştırmasını yapıyor. Sonra, Alice Andrews bize yeni Pansy[23] kitabını getirecek. Dere kenarında, bölüm bölüm hepsini sesli okuyacağız. Sen sesli okumaya bayılırsın, Anne."

Bunlardan hiçbiri Anne'i zerre kadar etkilemedi. Kararı kesindi, okula ve Bay Phillips'in derslerine dönmeyecekti. Eve gidince bunu Marilla'ya da söyledi.

"Saçmalık." dedi Marilla.

"Hiç de saçmalık değil." dedi Anne. Marilla'ya ciddi, sitemli gözlerle bakıyordu. "Marilla, anlamıyor musun? Hakarete uğradım."

"Hakarete uğramış! Yarın okula gideceksin."

"Hayır." Anne nazikçe başını iki yana salladı. "Oraya geri gitmiyorum, Marilla. Derslerimi evde öğrenip oldukça iyi çalışacağım. Becerebilirsem de ağzımı hiç açmayacağım. Ancak okula geri dönmüyorum, buna emin olabilirsin."

Marilla, Anne'in küçük suratındaki olağanüstü kararlılığı, kırılması mümkün görünmeyen inatçılığı fark etti. Bu durumu değiştirmenin zor olacağını biliyordu. O anda konuyu uzatmayarak zekice davrandı. "Bu akşam Rachel'a uğrayıp ona danışacağım." diye düşündü. "Şu an Anne'le anlaşmaya çalışmanın yararı yok, fazla öfkeli. Israr edersem daha da inatçılık edebilir. Anlattığı hikâyeden çıkarabildiğim kadarıyla Bay Phillips meseleleri küstahça, zorbalıkla çözmeye çalışıyor. Bunu Anne'e asla söyleyemem. Rachel'la tartışmak en iyisi, okula on çocuk gönderdi, muhakkak bir şeyler biliyor olmalı. Şimdiye kadar tüm olan biteni de zaten duymuştur."

Marilla, Bayan Lynde'i masa örtüsü dikerken buldu. Her zamanki gibi gayretle ve neşeyle çalışıyordu.

23 Amerikalı yazar Isabella Macdonald Alden'ın (1841-1930) takma adı. Çocuklar için yüzden fazla dini hikâye yazmıştır. (ç.n.)

"Sanırım neden geldiğimi biliyorsun." dedi biraz utanarak.

Bayan Rachel başıyla onayladı.

"Anne'in okulda çıkardığı karışıklıkla ilgili olduğunu tahmin ediyorum." dedi. "Eve dönerken Tillie Boulter bana anlattı."

"Onunla ne yapacağımı bilmiyorum." dedi Marilla. "Okula gitmeyeceğini iddia ediyor. Daha önce o kadar sinirli bir çocuk görmedim. Okula başladığından beri sorun çıkmasını bekliyordum. Her şey fazla yolunda gidiyordu, uzun sürmeyeceğini biliyordum. Anne, çok gergin. Ne tavsiye edersin Rachel?"

"Madem tavsiyemi istiyorsun, Marilla..." dedi arkadaşça. Bayan Lynde, kendisinden tavsiye istenmesine bayılırdı. "En başta biraz suyuna git, ben öyle yapardım. Esas yanlışı, Bay Phillips'in yaptığına inanıyorum. Tabii, bu çocuklara söylenecek şey değil, sen de biliyorsun. Dün Anne yine asabi davrandığı için onu cezalandırmakta haklıydı fakat bugünkü farklı. Geç kalan diğer öğrencilerin de Anne gibi cezalandırılması gerekiyordu. Hem ceza olarak kızların erkeklerle oturtulmasını da uygun bulmuyorum. Hiç hoş değil. Tillie Boulter de sinirliydi. Anne'in tarafını tuttuğunu, diğer öğrencilerin de aynı şeyi yaptığını söyledi. Anne aralarında oldukça popüler gibi görünüyor. Nasıl olduysa artık... Onun başkalarıyla o kadar iyi anlaşabileceği aklımın ucundan geçmemişti."

"Evde kalmasına izin vermem gerektiğini düşünüyorsun, öyle mi?" diye sordu Marilla şaşkınlık içinde.

"Evet. Anne okuldan bahsedene kadar bu konuda tek kelime etme. Bir haftaya kalmaz sakinleşip kendisi geri dönmek isteyecek. Buna güvenebilirsin, Marilla. Onu şimdi gitmeye zorlarsan, Tanrı bilir ne için öfke nöbeti geçirip olayları büyütür. Daha öncekinden de ciddi meselelere sebep olabilir. Bence ne kadar alttan alırsan, o kadar iyi. Okula gitmeyerek fazla şey kaçırmış da olmayacak açıkçası. Bay Phillips'in iyi bir öğretmen olduğunu söyleyemem. Sağlamaya çalıştığı sınıf dü-

zeni rezalet. Küçük çocukları ihmal edip zamanının tamamını üniversite sınavlarına hazırladığı büyük öğrencilere harcıyor. Diğer üyeleri parmağında oynatan amcası, okul heyetinde olmasaydı bu yıl tekrar öğretmenlik yapamazdı. Bu adada eğitim nereye gidiyor hiç bilmiyorum."

Bayan Rachel, buradaki eğitim sisteminin başında kendisi olsaydı her şeyin daha iyi idare edilebileceğini anlatmak ister gibi başını iki yana salladı.

Marilla, Bayan Rachel'ın tavsiyesine uyarak okula dönmekle ilgili tek kelime etmedi. Anne derslerini odasında çalıştı, ev işlerine yardım etti ve sonbaharın serin, mor renkli alaca karanlığında Diana'yla oyunlar oynadı. Gilbert Blythe'la yolda ya da pazar okulunda karşılaştığında, yanından buz gibi, küçümser bakışlarla geçmeye devam etti. Çocuğun bariz gönül alma denemeleri de bu soğukluğu eritmeye yetmedi. Ara buluculuk etmeye çalışan Diana'nın çabaları da boşa gitti. Anne'in, Gilbert Blythe'dan sonsuza kadar nefret etmeye karar verdiği oldukça açıktı.

Gilbert'dan ne kadar nefret ediyorsa, Diana'yı da bir o kadar seviyordu. Tutku dolu küçük kalbinde, sevdikleriyle sevmediklerine karşı hisleri aynı yoğunluktaydı. Bir akşam Marilla, elma dolu sepetiyle meyve bahçesinden dönerken alaca karanlıkta Anne'i tek başına doğu penceresinde oturmuş acı acı ağlarken buldu.

"Şimdi ne oldu, Anne?" diye sordu.

"Diana'yla ilgili." dedi Anne abartılı şekilde ağlamaya devam ederek. "Diana'yı çok seviyorum, Marilla. Onsuz yaşamam mümkün değil ama büyüdüğümüzde Diana'nın evlenerek uzaklara gidip beni terk edeceğini biliyorum. Ne yapacağım? Kocasından nefret ediyorum. Ondan ölesiye nefret ediyorum. Düğünlerine kadar her şeyi hayal ettim. Diana kar beyazı elbiseler içinde, duvağı da var. Kraliçeler gibi güzel ve asil görünüyor. Ben de nedimesiyim. Kabarık kollu, hoş bir

elbise giyiyorum. Fakat gülen yüzümün altında kalbim kan ağlıyor. Sonra Diana'ya elveda diyoru-u-u-m..." Bu noktada Anne, artan öfkesiyle birlikte tamamen yıkıldı.

Marilla, hemen arkasına dönerek seğiren suratını saklamaya çalıştı ama bu, bir işe yaramadı. En yakındaki sandalyeye kendini bırakarak içten ve sesli şekilde kahkaha atmaya başladı. O sırada bahçeden geçen Matthew, bunu duyunca şaşkınlıktan yerinde kalıverdi. Marilla'nın böyle güldüğünü en son ne zaman duymuştu?

Marilla konuşabilecek kadar kendini toparlayınca, "Anne Shirley. Tanrı aşkına, eğer var olmayan dertler uyduracaksan bari kendinle alakalı şeyler bul. Hayal gücün, bunun için yeterince güçlü, orası kesin." dedi.

16
Diana'nın Katıldığı Çay Davetinin Trajik Sonucu

Ekim ayları, Green Gables'ta çok güzel geçerdi. Çukurluktaki huş ağaçları, gün ışığı gibi altın rengine döner; meyve bahçesi arkasındaki akçaağaçlar kızıla bürünürdü. Patika çevresindeki yabani kiraz ağaçları, koyu kırmızıyla bronza çalan yeşilin en tatlı tonlarına dönerken tarlalar güneş banyosu yapardı.

Anne, etrafını saran rengârenk dünyadan büyük zevk alıyordu.

"Ah, Marilla!" dedi bir cumartesi sabahı. Kolları arasında, topladığı göz kamaştırıcı ağaç dallarını tutuyordu. "Ekim aylarının olduğu bir dünyada yaşadığım için çok memnunum. Eylülden kasıma atlasak ne kadar da kötü olurdu, öyle değil mi? Şu akçaağaç dallarına bak. Seni heyecanlandırmıyorlar mı? Onlarla odamı süsleyeceğim."

Görülür derecede estetik anlayışından yoksun olan Marilla, "Pis şeyler." dedi. "Dışarıdan getirdiğin şeylerle odanı doldurup duruyorsun Anne. Yatak odaları, uyumak içindir."

"Aynı zamanda rüya görmek içindir, Marilla. İçinde güzel şeylerin olduğu odalarda daha iyi rüyalar görülür, biliyorsun. Dalları, mavi renkli eski sürahinin içine yerleştirip onu da masama koyacağım."

"O zaman dikkat et, yaprakları merdivene saçılmasın. Bu öğleden sonra Carmody'deki yardım derneği toplantısına gidiyorum, Anne. Büyük ihtimalle hava karardıktan sonra

dönerim. Matthew ile Jerry'nin yemeklerini sen hazırlamak zorunda kalacaksın. Geçen sefer yaptığın gibi masaya oturmadan önce çayı demlemeyi unutma."

"Evet, onu unutmam kötü oldu." dedi Anne, özür diler gibi. "Fakat o gün Mor Vadi için isim bulmaya çalışıyordum. Her şey aklımdan uçup gitmiş. Neyse ki Matthew bunu sorun edip bana bir şey demedi. Çayını kendisi koydu ve demlenirken bekleyebileceğimizi söyledi. Zaman hızlı geçsin diye, o sırada ben de tatlı bir peri masalı anlattım. Masal çok güzeldi Marilla ama nasıl devam ettiğini unuttum. Hemen başka son uydurup onu anlatmaya başladım. Matthew bunu fark bile etmediğini söyledi."

"Yemeği gecenin ortasında yemenizi teklif etsen bile Matthew sorun edip bir şey demez zaten, Anne. Sen yine de dikkatli ol. Hem istersen akşamı seninle geçirmesi için Diana'yı da çaya davet edebilirsin. Gerçi bu iyi bir fikir mi bilemiyorum, iyice aklın havada davranmana sebep olabilir."

"Ah, Marilla!" dedi Anne ellerini birleştirerek. "Ne mükemmel olur! Sen de bazı şeyleri hayal edebiliyorsun demek ki yoksa tam da dediğin şeyi uzun zamandır istediğimi nereden bileceksin. Sanki yetişkinmişiz gibi, çok güzel olacak. Şimdi misafirim geleceğine göre çayı demlemeyi unutmamdan korkmana gerek yok. Marilla, üzerinde gül goncası deseni olan çaydanlığı kullanabilir miyim?"

"Hayır, kesinlikle olmaz! Gül goncalı çaydanlıkmış! Daha neler isteyeceksin? Onu papaz ve yardım derneğindekiler dışında, kimse için çıkarmadığımı biliyorsun. Eski, kahverengi çaydanlığı kullanacaksın. Fakat içinde vişne reçeli olan küçük, sarı çömleği açabilirsin. Bitirilmesi gerekiyor zaten, sanırım bozulmaya başlamış. Meyveli pastadan biraz kesip, kurabiye ve bisküvi de alabilirsin."

"Masanın başında oturmuş çay bardaklarını doldururken kendimi hayal edebiliyorum." dedi Anne, heyecanla gözlerini

kapayarak. "Diana'ya şeker isteyip istemediğini soruyorum. İstemediğini biliyorum ama yine de haberim yokmuş gibi soracağım. Sonra bir parça daha meyveli pasta ve biraz da reçel alması için ısrar ediyorum. Ah, Marilla, yalnızca düşüncesi bile bana harika hisler veriyor. Geldiğinde şapkasını koyması için onu misafir odasına, ardından da salona götürebilir miyim?"

"Hayır. Oturma odası seninle misafirin için yeterli olur. Geçen geceki kilise toplantısından kalan yarım şişe ahududu suyu olacaktı. Oturma odasının arkasındaki kilerde, ikinci rafta duruyor. İsterseniz akşamüstü kurabiyenin yanında Diana'yla birlikte onu içebilirsiniz. Matthew, arabaya patates taşıyacağı için çaya geç kalacaktır sanıyorum."

Anne, çukurdan uçarcasına koşarak çıktı. Dryad'ın Köpüğü'nü geçip Orchard Slope'a giden dik, çamlı patikayı aştıktan sonra Diana'yı çaya davet etti. Bunun sonucunda, Marilla, Carmody'ye gitmek için henüz çıkmışken Diana kapıya geldi. İkinci en güzel elbisesini giymiş, aynen çaya davet edilen birinin olması gerektiği gibi görünüyordu. Normalde kapıyı çalmadan mutfağa koşmaya alışkındı fakat bu sefer, resmî şekilde birkaç defa ön kapıya vurdu. Anne de en güzel ikinci elbisesinin içinde, aynı resmiyetle onu açtı. İki küçük kız, daha önce hiç tanışmamış gibi ciddiyetle el sıkıştılar. Bu yapaylık, Diana çatı katında şapkasını çıkarıp oturma odasında on dakika geçirene kadar devam etti.

"Anneniz nasıl?" diye sordu Anne kibarca, sanki daha o sabah Bayan Barry'yi son derece sağlıklı ve neşeli şekilde elma toplarken görmemiş gibi.

"Çok iyi, teşekkür ederim. Sanırım Bay Cuthbert bu akşamüstü patates taşıyor, öyle değil mi?" dedi Diana, sanki daha o sabah Matthew'un arabasında Bay Harmon Andrews'un evine gitmemiş gibi.

"Evet. Bu yıl patates mahsulümüz çok iyi. Umarım sizin babanızın mahsulleri de iyidir."

"Oldukça iyi, teşekkür ederim. Olmuş elmalardan topladınız mı?"

"Evet, bir sürü hem de." dedi Anne. Saygın konuşmayı unutarak hemen ayağa fırladı. "Haydi, bahçeye gidip o kırmızı tatlılardan biraz alalım, Diana. Marilla, ağaçta kalanların hepsini alabileceğimizi söyledi. Marilla, çok cömert bir kadın. Çayın yanında meyveli pastayla vişne reçeli almamıza izin verdi. Gerçi misafirine ne ikram edeceğini önceden söylemek görgü kurallarına uygun değildir. Onun için asıl ne içmemize izin verdiğini sana söylemeyeceğim. *A* harfiyle başlayıp *u* ile bitiyor ve parlak kırmızı renkte. Parlak kırmızı şeylere bayılıyorum, sen ne düşünüyorsun? Diğer renkteki şeylerden iki kat daha lezzetli oluyor..."

Meyve dolu dalları yere kadar eğilmiş, rüzgârda hışırdayan ağaçlarla dolu bahçe, kızlara o kadar enfes geldi ki öğleden sonralarının büyük çoğunluğunu orada geçirdiler. Kırağının yeşili es geçtiği çimenlik bir köşede, yumuşak sonbahar güneşi üzerlerine düşerken elma yiyip mümkün olduğunca uzun süre muhabbet ettiler. Okulda neler olup bittiğiyle ilgili Diana'nın, Anne'e anlatacak çok şeyi vardı. Gertie Pye'ın yanında oturmak zorunda kalmıştı ve bundan nefret ediyordu. Gertie, kalemini o kadar çok gıcırdatıyordu ki Diana'nın kanı artık buz kesmişti. Ruby Gillis, Creek'de yaşayan yaşlı Mary Joe'dan aldığı büyülü çakıl taşı sayesinde siğillerini yok etmeyi başarmıştı. Taşı, siğilin üstüne iyice sürttükten sonra, yeni ay zamanı sol omzunun üstünden atman gerekiyordu. Charlie Sloane'un adı, Em White'ınkiyle birlikte veranda duvarına yazıldıktan sonra Em, buna son derece sinirlenmişti. Sam Boulter, Bay Phillips'le küstahça konuşmuş öğretmen de ona vurmuştu. Bunun üzerine Sam'in babası okula gelip bir daha çocuklarından birine elini sürecek olursa, ona gününü göstereceğini söylemişti. Mattie Andrews, üzerinde mavi, çapraz püsküller olan bir palto almıştı ve onunla attığı hava herkesi sinirlendirmişti. Lizzie Wright, Mamie Wilson'la artık konuşmuyordu çünkü

Mamie Wilson'ın ablası, Lizzie Wright'ın ablasının sevgilisiyle ayrılmasına neden olmuştu. Herkes Anne'i çok özlemişti, okula dönmesini istiyorlardı. Ve Gilbert Blythe'a gelince...

Ancak Anne, Gilbert Blythe'la ilgili hiçbir şey duymak istemiyordu. Aniden ayağa fırladıktan sonra içeri girip ahududu suyu içebileceklerini söyledi.

Anne odadaki dolabın ikinci rafına baktı fakat meyve suyunu orada bulamadı. Biraz daha arayınca en üstteki rafın arkasında olduğunu fark etti, tepsiye koyup yanına da bardağı ekledikten sonra masaya getirdi.

"Lütfen, istediğin kadar al, Diana." dedi kibarca. "Sanırım ben şu an içemeyeceğim. O kadar çok elma yedikten sonra canım istemedi."

Diana, bardağı sonuna kadar doldurup parlak kırmızı renge hayranlıkla baktıktan sonra hevesle içmeye başladı.

"Bu meyve suyu oldukça iyiymiş, Anne." dedi. "Ahududu suyunun bu kadar güzel olduğunu bilmiyordum."

"Beğenmene çok sevindim. Dediğim gibi, istediğin kadar alabilirsin. Ben dışarı çıkıp şömine ateşini harlayacağım. İnsanın, ev idare etmeye çalışırken çok fazla sorumluluğu oluyor, öyle değil mi?"

Anne mutfaktan geri döndüğünde Diana ikinci bardağını içiyordu. Anne rica ettiğinde üçüncüsüne de itiraz etmedi. Bardaklar ağzına kadar doluydu ve ahududu suyu gerçekten de çok iyiydi.

"Şimdiye kadar içtiklerimin en iyisi." dedi Diana. "Bayan Lynde, kendi meyve sularıyla hep övünür ama bu, onunkinden daha güzel. Tatları da hiç benzemiyor."

"Marilla'nın meyve suyunun, Bayan Lynde'inkinden daha iyi olmasına şaşırmadım." dedi Anne sadakatle. "Marilla, yemekleriyle ünlüdür. Bana da yemek yapmayı öğretmeye çalı-

şıyor ama çok zor bir iş bu Diana, emin olabilirsin. Aşçılıkta, hayal gücü için kısıtlı alan var. Kurallara uymak zorundasın. En son kek yaptığımda içine un koymayı unuttum. O sırada, ikimizle ilgili harika şeyler hayal ediyordum, Diana. Sen çiçek hastalığına yakalanıp yataklara düşmüşsün, herkes seni terk etmiş. Bense cesurca yatağının başında bekleyip seninle ilgilenerek hayata dönmeni sağlamışım. Sonra ben de aynı hastalığa yakalanarak ölmüşüm. Beni mezarlıktaki kavak ağaçlarının altına gömmüşler. Sen gelip mezarıma gül çalıları ekerek onları gözyaşlarınla sulamışsın. Senin için hayatını feda eden çocukluk arkadaşını asla, asla unutmamışsın. Ah, çok üzücü bir hikâyeydi, Diana. Kekin hamurunu karıştırırken gözyaşlarım sel olup aktı. Fakat unu unuttuğum için kek başarısız oldu. Un, kekler için son derece gereklidir, biliyorsun. Marilla çok sinirlendi ama buna şaşırmadım. Ona büyük yük oluyorum. Geçen hafta puding sosu yüzünden son derece küçük düştü. Salı günü, akşam yemeği için erik pudingi hazırlamıştık. Onun yarısıyla bir sürahi kadar sos kaldı. Marilla, onların sonraki yemeğe de yeteceğini söyleyerek benden üstlerini kapatıp kiler rafına koymamı istedi. Olabildiğince dediklerini yapmaya çalışmıştım ama onları taşırken rahibe olduğumu hayal ediyordum. Protestan değil, Katolikmişim. Kalp acımı gömmek için rahibe olup manastıra kapanmışım. Bunları düşünürken sosun üstünü kapamayı unuttum. Ertesi sabah aklıma gelince hemen kilere koştum. Puding sosunun içinde bir farenin boğulduğunu gördüğümde yaşadığım dehşeti hayal edebiliyor musun, Diana? Onu kaşıkla alıp bahçeye attıktan sonra kaşığı üç kez yıkamam gerekti. Marilla dışarıda süt sağıyordu. Döndüğünde sosu domuzlara vereyim mi diye soracaktım. Amacım kesinlikle buydu fakat o sırada, ormanda dolaşarak ağaçları kırmızı ya da sarıya dönüştüren bir buz perisi olduğumu hayal ediyordum. Puding aklımdan çıktı, Marilla da beni elma toplamaya gönderdi.

O sabah, Spencervale'den Bay Chester Ross'la karısı bize geldi. Çok stil sahibi insanlardı, biliyor musun? Özellikle de

Bayan Ross. Marilla beni çağırdığında yemek hazırlanmış herkes masaya oturmuştu. Olabildiğimce nazik ve ağırbaşlı olmaya çalıştım. Bayan Ross'un, güzel olmasam da leydi gibi biri olduğumu düşünmesini istedim. Her şey yolunda gidiyordu, ta ki Marilla bir elinde puding, diğer elinde de ısıttığı sosla gelene kadar. Diana, bu korkunç bir andı. Aniden her şeyi hatırlayıp sandalyemden ayağa fırladım. 'Marilla puding sosunu masaya koymamalısın. İçinde fare boğulmuştu. Bunu sana daha önce söylemeyi unuttum.' dedim. Ah Diana, yüzyıl da yaşasam o berbat anı unutmam. Bayan Ross bana öyle baktı ki utançtan yerin dibine geçtim. O harika bir ev kadını, kim bilir bizimle ilgili neler düşündü. Marilla ateş gibi kıpkırmızı oldu ama o anda tek kelime etmedi. Pudingle sosu geri götürüp yerlerine çilek reçeli getirdi. Bana da yememi söylediler fakat tek lokma bile alamadım. Bana daha fazla kızmaması için kibarlık etmeye çalışıyordum. Onlar gittikten sonra Marilla beni çok fena azarladı. Diana... Diana, neyin var?"

Diana sarsak şekilde ayağa kalkıp tekrar oturduktan sonra ellerini başına götürdü.

"Ben... Çok hasta hissediyorum." dedi zar zor. "Hemen eve gitmeliyim."

"Çayını içmeden eve gitmeyi aklından bile geçirmemelisin." dedi Anne endişelenerek. "Hemen gidip hazırlayacağım. Çay hızlıca demlenir."

Diana sersemce ama kararlı şekilde, "Eve gitmeliyim." diye tekrarladı.

"Sana yiyecek getireyim öyleyse." diye ısrar etti Anne. "Biraz meyveli pastayla vişne reçelinden vereyim. Kanepeye uzan, kısa süre sonra iyi hissedersin. Neren ağrıyor?"

"Eve gitmeliyim." dedi Diana. Anne, ne kadar yalvarırsa yalvarsın, ağzından çıkan kelimeler sadece bunlardı.

"Çay içmeden evine dönen misafir hiç duymadım." dedi kederle. "Ah, Diana, gerçekten de çiçek hastalığına yakala-

nıyor olmazsın, öyle değil mi? Eğer öyleyse sana bakacağım, buna güvenebilirsin. Seni asla terk etmeyeceğim. Yine de çay için kalacağını umuyorum. Neren ağrıyor?"

"Başım çok dönüyor." dedi Diana.

Gerçekten de sersem gibi yürüyordu. Anne, gözlerindeki hayal kırıklığı dolu yaşlarla Diana'nın şapkasını alıp onunla birlikte Barrylerin bahçe kapısına kadar yürüdü. Green Gables'a dönene kadar da ağlamaya devam etti. Eve vardığında üzgünce ahududu suyunu alıp tekrar kilere koyduktan sonra Matthew ile Jerry için çay hazırladı. Bütün tadı, neşesi kaçmıştı.

Ertesi gün pazardı. Gün doğumundan batımına kadar aralıksız yağmur yağdı. Anne'se, Green Gables'tan dışarı adımını atmadı. Pazartesi günü, öğleden sonra, Marilla onu bir şeyler için Bayan Lynde'in yanına yolladı. Çok kısa süre sonra Anne, yanaklarından yaşlar süzülürken koşarak geri döndü. Acı içinde kendini mutfaktaki kanepenin üzerine yüzüstü bıraktı.

"Şimdi ne oldu, Anne?" diye sordu Marilla şüphe ve yılgınlıkla. "Umarım Bayan Lynde'e yine çıkışmamışsındır."

Daha fazla gözyaşıyla iç çekme dışında, Anne'den cevap gelmedi!

"Anne Shirley. Sana bir soru sorduğumda yanıtlanmasını beklerim. Hemen doğru düzgün oturarak bana neden ağladığını söyle."

Anne doğruldu. Trajedinin vücut bulmuş hâli gibi görünüyordu.

"Bayan Lynde, bugün Bayan Barry'yi görmeye gitmiş. Bayan Barry çok kötü durumdaymış." dedi feryat ederek. "Cumartesi günü Diana'yı sarhoş edip onu eve yüz kızartıcı durumda yolladığımı söylemiş. Benim içimin kötü olduğunu, gördüğü en yaramaz kız olduğumu ve artık Diana'nın benimle oynamasına asla izin vermeyeceğini de eklemiş. Ah, Marilla, keder beni ele geçirdi."

Marilla şaşkınlık içinde boş boş ona baktı.

"Diana'yı sarhoş mu etmişsin?" dedi sesi geri dönünce. "Anne, sen mi aklını kaçırdın, yoksa Bayan Barry mi? Tanrı aşkına, ona ne verdin?"

"Ahududu suyu dışında bir şey vermedim." dedi Anne ağlayarak. "Ahududu suyunun insanları sarhoş edebileceği aklıma gelmezdi, Marilla. Diana gibi üç büyük bardak içmiş olsalar bile! Aynı Bayan Thomas'ın kocası gibi olmuş! Fakat onu sarhoş etmek istememiştim!"

"Sarhoşmuş, saçmalık!" dedi Marilla. Hızla oturma odasının arkasındaki kilere gitti. Raflardan birinde duran şişeyi hemen tanıdı. İçinde üç yıllık, ev yapımı kuş üzümü şarabı vardı.

Marilla'nın bu şarabı Avonlea'de çok ünlüydü ve çok beğeniliyordu. Gerçi içinde Bayan Barry'nin de olduğu daha tutucu kesim bunu hiç onaylamıyordu. Aynı anda Marilla, ahududu suyu şişesini Anne'e söylediği gibi kilere değil, alt kattaki mahzene koyduğunu hatırladı.

Elinde şarap şişesiyle mutfağa geri döndü. Yüzü bir kez daha kendini tutmaya çalışmasına rağmen seğiriyordu.

"Anne, sorun yaratma konusunda gerçekten inanılmaz bir yeteneğin var. Diana'ya ahududu suyu yerine şarap vermişsin. Aradaki farkı kendin anlamadın mı?"

"Ben içmedim ki." dedi Anne. "Onun meyve suyu olduğunu sanıyordum. Konuk... Konuksever olmaya çalışıyordum. Diana çok hasta oldu ve eve gitmek zorunda kaldı. Bayan Barry, Bayan Lynde'e, düpedüz sarhoştu demiş. Annesi sorunun ne olduğunu sorduğunda sersem gibi gülerek uyumaya gidip saatlerce kalkmamış. Annesi nefesini koklayınca da sarhoş olduğunu anlamış. Dün gün boyunca korkunç bir baş ağrısı çekmiş. Bayan Barry öfkeli biri, bunu bilerek yapmadığıma hayatta inanmaz."

"Herhangi bir şeyden üç bardak içecek kadar açgözlü olduğu için önce Diana'ya ceza verse daha iyi olur." dedi Marilla

kısaca. "Yalnızca meyve suyu olsaydı bile üç koca bardak içerse hasta olur tabii. Her ne kadar üç yıl önce papazın onaylamadığını öğrendiğimden beri bunu bırakmış olsam da bu hikâye, kuş üzümü şarabı yapmamdan hoşlanmayanlara iyi malzeme olacak. O şişeyi, hastalık hâlinde işimize yarayabilir diye tutuyordum. Neyse çocuğum, haydi ağlama artık. Başına gelen için üzgünüm ama bu senin suçun değildi."

"Ağlamalıyım." dedi Anne. "Kalbim çok kırık. Hiçbir şey istediğim gibi gitmiyor, hep problem çıkıyor. Diana'yla sonsuza kadar ayrı düştük. Ah Marilla, arkadaşlık yeminimizi ederken böyle bir şey olacağı aklımdan bile geçmedi."

"Saçmalama, Anne. Senin suçun olmadığını öğrenince Bayan Barry'nin fikri değişecektir. Sanırım aptalca bir şaka olsun diye bunu yaptığını düşünüyordur. Bu akşam oraya giderek gerçekte neler olduğunu açıklasan iyi olur."

"Diana'nın incinmiş annesiyle yüz yüze gelmeyi düşündükçe cesaretim kırılıyor." diyerek iç çekti Anne. "Keşke sen gitsen, Marilla. Sen benden daha iyi konuşuyorsun. Senin sözünü daha hızlı ciddiye alacaktır."

"Peki öyleyse, ben gideceğim." dedi Marilla. Biraz düşündükten sonra bunun daha akıllıca olacağına karar verdi. "Sen de daha fazla ağlama, Anne. Her şey düzelecek."

Marilla, Orchard Slope'dan dönerken her şeyin düzeleceğine dair olan fikri değişmişti. Anne pencereden onun yolunu gözlüyordu. Marilla yaklaştığında, onu karşılamak için hızlıca veranda kapısına koştu.

"Ah, Marilla. Yüzünden anladığım kadarıyla işe yaramamış." dedi üzgünce. "Bayan Barry beni affetmeyecek mi?"

"Bayan Barry!" diye parladı Marilla. "Gördüğüm tüm anlayışsız kadınlar arasında, en kötüsü. Ona her şeyin bir hata olduğunu, senin suçlanmaman gerektiğini anlattım fakat bana inanmadı. Sonra kuş üzümü şarabımla ilgili konuşmaya başla-

yıp nasıl kimseyi etkilemeyeceğiyle ilgili daha önce söylediklerimi yüzüme vurdu. Ona şarabın tek seferde üç koca bardak içmek için yapılmadığını açıkça söyledim. Ayrıca, benim himayemdeki herhangi bir çocuk öyle açgözlülük yapsaydı, onu iyice paralayacağımı da ekledim."

Marilla canı fazlasıyla sıkkın hâlde mutfağa giderek verandadaki endişeli küçük ruhu arkasında bıraktı. Anne, serin sonbahar akşamında şapkasını almadan dışarı fırladı. Kararlı ve istikrarlı adımlarla tahta köprüden geçerek kurumuş yoncalarla dolu alana inip çam ağacı korusundan yukarı doğru ilerledi. Ormanın batı bölgesindeyken yukarıdaki küçük, solgun ay yolunu aydınlatıyordu. Çekingen şekilde çaldığı kapıyı açmaya gelen Bayan Barry, karşısında heyecanlı bakışları, beyaz suratıyla özür dilemeye gelen Anne'i buldu.

Kadının ifadesi hemen sertleşti. Bayan Barry, güçlü ön yargılara, hoşlanmadığı şeyler karşısında katı tutuma sahip biriydi. Öfkesiyse soğuk ve sessiz, yani üstesinden gelmesi en zor olan türdendi. Hakkını yememek adına, Anne'in, Diana'yı kötü niyetli olarak, kasten sarhoş ettiğine gerçekten inandığını belirtmek gerek. Küçük kızının öyle bir çocukla daha fazla arkadaşlık etmesi fikri onu cidden endişelendiriyor, bunun önüne geçmek istiyordu.

"Ne istiyorsun?" dedi sertçe.

Anne ellerini göğsünde birleştirdi.

"Ah, Bayan Barry. Lütfen beni affedin. Diana'yı sar... Sarhoş etmek istemedim. Bunu nasıl yapabilirim? İyi insanların evlat edindiği zavallı yetimin teki olduğunuzu ve dünyada yalnızca bir tane canciğer dostunuz olduğunu hayal edin. Ona bilerek zarar verir miydiniz? İçtiğinin yalnızca ahududu suyu olduğunu sanıyordum. Bundan kesinlikle emindim. Lütfen Diana'nın artık benimle oynamasına izin vermeyeceğinizi söylemeyin. Eğer bunu yaparsanız hayatımın üstüne kederle dolu kara bulutlar çöker."

Bu konuşma, Bayan Lynde'in kalbini göz açıp kapayıncaya kadar yumuşatabilirdi belki fakat Bayan Barry'nin üzerinde hiç etkisi olmadı. Aksine, onu daha da sinirlendirdi. Anne'in kendinden büyük laflarıyla dramatik hareketleri onu şüphelendirdi. Çocuğun kendisiyle dalga geçtiğini düşünüyordu. Bu yüzden soğuk ve acımasızca şöyle dedi:

"Sen, Diana'nın arkadaşlık etmesi için uygun bir kız değilsin. Eve gidip kendine çekidüzen versen iyi olur."

Anne'in dudakları titredi.

"Veda etmek için Diana'yı son defa görmeme izin vermeyecek misiniz?" diye sordu.

"Diana, babasıyla birlikte Carmody'ye gitti." dedi Bayan Barry. Ardından, içeri girip kapıyı kapadı.

Anne, Green Gables'a dönerken aşırı kederden sakinleşmişti.

"Son umudum da tükendi." dedi Marilla'ya. "Evlerine gidip Bayan Barry'yle kendim konuştum ama bana çok aşağılayıcı davrandı. Marilla, sanırım o iyi terbiye almış bir kadın değil. Dua etmek dışında yapabileceğim şey kalmadı. Onun da pek işe yarayacağına dair umudum yok. Bayan Barry gibi katı yürekli, inatçı biri karşısında Tanrı'nın bile fazla şey yapabileceğine inanmıyorum."

"Anne, öyle konuşmamalısın." diye çıkıştı Marilla. Ancak, Anne'in bazı söyledikleri karşısında gittikçe artan, hiç hoşlanmadığı gülme eğilimini yine bastırmak zorunda kaldı. O gece tüm hikâyeyi Matthew'a anlatırkense Anne'in sıkıntılarına içinden geldiği gibi dilediğince güldü.

Fakat yatmadan önce yavaşça çatı katına çıkıp Anne'in ağlayarak uyuduğunu fark edince yüzünde alışılmadık, yumuşak bir ifade belirdi.

"Zavallı kız." diye fısıldadı. Buklelerinden birini, çocuğun yaşlarla ıslanmış yüzünden kaldırdı. Ardından da eğilerek, kıpkırmızı olmuş yanağına bir öpücük kondurdu.

17
İlginç Yeni Hayat

Ertesi gün öğle saatlerinde, Anne, mutfak penceresi önünde eğilmiş, yamasını dikiyordu. Başını kaldırıp dışarı baktığında, aşağı taraftaki Dryad'ın Köpüğü'nden Diana'nın gizemli el işaretleri yaptığını gördü. Anne, bir anda yerinden fırlayarak çukurluğa doğru koşmaya başladı. Anlamlı gözlerinde hem hayret hem de umut ifadesi vardı. Fakat Diana'nın keyifsiz olduğunu görünce umudu hemen sönüverdi.

"Annenin siniri hâlâ yatışmadı mı?" diye sordu iç çekerek.

Diana kederle başını iki yana salladı.

"Hayır. Seninle bir daha asla oynayamayacağımı söylüyor, Anne. Sürekli ağlayarak olanların senin suçun olmadığını anlattım ama işe yaramadı. Buraya gelip sana veda etmeme izin vermesi için onu tatlılıkla kandırmak zorunda kaldım. Yalnızca on dakika kalabileceğimi, süre tutacağını söyledi."

"Sonsuza kadar veda etmek için on dakika yeterince uzun değil." dedi Anne, ağlamaklı sesle. "Ah, Diana, beni unutmayacağına dair gönülden söz verir misin? Karşına ne kadar iyi arkadaşlar çıkarsa çıksın, çocukluk arkadaşını hep hatırlayacaksın, değil mi?"

"Tabii ki hatırlayacağım." dedi Diana, hıçkırıklara boğularak. "Tekrar canciğer arkadaşım da olmayacak. Diğerlerini istemiyorum. Seni sevdiğim kadar başkasını sevemem."

"Ah, Diana." dedi Anne ellerini birleştirerek. "Beni seviyor musun?"

"Tabii ki seviyorum. Bunu bilmiyor muydun?"

"Hayır." dedi Anne, derince iç çekti. "Yani, arkadaş olduğumuz için memnun olduğunu biliyordum ama beni sevdiğini bilmiyordum. Herhangi birinin beni sevebileceğini düşünmemiştim. Hatırlayabildiğim kadarıyla, daha önce kimse beni sevmemişti. Ah, bu harika! Seninle ayrıldığımız için oluşan karanlık yolun sonunda parlayan ışık olarak kalacak bu sonsuza kadar. Ah, Diana, bir kez daha söyler misin?"

"Seni çok seviyorum, Anne." dedi Diana kesin şekilde. "Ve her zaman da seveceğim, bundan emin olabilirsin."

"Ben de seni her zaman seveceğim, Diana." dedi Anne üzgünce elini uzatarak. "Sonraki yıllarda senin anın, yalnız hayatımın üstünde âdeta yıldız gibi parlayacak. Seninle okuduğumuz son hikâyede de öyle bir şey geçiyordu hatırlarsan. Diana, arkadaşlığımızı hatırlatması için siyah saçlarından bir tutam kesip verir misin bana?"

"Neyle keseceğim?" diye sordu Diana, gözyaşlarını silerek. Gerçi, Anne'in aşırı dramatik şekilde konuşması tekrar tekrar ağlamasına neden olmuştu. Şimdiyse pratik hayata geri dönme vaktiydi.

"Evet. Şansımıza, yama yaparken kullandığım makas cebimde." dedi Anne. Ciddiyetle Diana'nın buklelerinden bir parça kesti. "Elveda, sevgili arkadaşım. Bundan sonra yan yana yaşasak da yabancılar olarak hayatımıza devam etmeliyiz ama kalbim sonsuza kadar sana sadık kalacak."

Anne orada durarak Diana'nın uzaklaşmasını izledi. Kız, her arkasına baktığında ona üzgün şekilde el salladıktan sonra kendisi de Green Gables'a döndü. Bu romanlara yaraşır ayrılığa rağmen acısı hiç de dinmemişti.

"Her şey sona erdi." diye Marilla'yı bilgilendirdi. "Başka arkadaşım olmayacak. Şimdi daha önce olduğumdan da kötü durumdayım. Hem yanımda Katie Maurice ve Violetta da yok. Olsalardı bile aynı olmazdı gerçi. Gerçek arkadaş bulduktan sonra hayalî olanlar insanı tatmin etmiyor. Pınarın ya-

nında Diana'yla oldukça etkileyici bir veda konuşması yaptık. Onu sonsuza kadar hatıralarımda saklayacağım. Aklıma gelen en içler acısı dili kullandım. Hep "âdeta", "sadık" gibi kelimeler söyledim, yalnızca senli benli konuşmaktan daha romantik çünkü. Diana bana saçından bir parça verdi. Uçlarını bağlayıp küçük naylona sardıktan sonra onu sonsuza kadar boynumda taşıyacağım. Lütfen benimle birlikte gömüldüğünden emin ol. Artık çok uzun yaşayacağımı sanmıyorum. Belki öldüğümü duyarsa, Bayan Barry yaptıklarına pişman olup Diana'nın cenazeme gelmesine izin verir."

Marilla, "Izdırap yüzünden genç yaşında öleceksin diye korkmamıza gerek olduğunu düşünmüyorum." dedi anlayışsızca.

Sonraki pazartesi günü Anne, odasından kolunun altında sepet dolusu kitapla inerek Marilla'yı şaşırttı. Dudakları, azim dolu bir ifadeyle yukarı doğru kıvrılmıştı.

"Okula geri dönüyorum." diye ilan etti. "Arkadaşım benden acımasızca koparıldığına göre, artık hayatımdan elime kalan tek yer orası. En azından okulda ona bakarak ayrı geçen günlerimiz üzerine düşünebilirim."

"Derslerinle matematik hesapları üzerine düşünsen daha iyi olur." dedi Marilla. Yeni gelişen bu olay yüzünden hissettiği sevinci saklamaya çalışıyordu. "Madem geri dönüyorsun, umarım insanların kafalarında tahta kırma ya da benzeri olaylarla ilgili daha fazla şey duymayız. Uslu dur ve hoca senden ne istiyorsa, onu yap."

"Örnek öğrenci olmaya çalışacağım." dedi Anne keyifsizce. "Bunun çok da eğlenceli olmasını beklemiyorum. Bay Phillips, Minnie Andrews'un örnek öğrenci olduğunu söylemişti. O kızın içinde ne hayal gücü ne de hayat kıvılcımı var, çok sıkıcı ve uyuşuk biri. Asla iyi vakit geçiriyor gibi de görünmüyor. O kadar moralim bozuk ki belki de bunu kolaylıkla başarabilirim. Okula ana yolun etrafından gideceğim. Huş Ağacı Pati-

kası'ndan yalnız başıma geçmeye dayanamam. Bunu yaparsam gözyaşlarım acı içinde dökülmeye başlar."

Anne, okulda çok sıcak şekilde karşılandı. Oyunlardaki hayal gücünü, şarkılardaki sesini, yemek vaktinde sesli okunan kitaplar sırasındaki oyunculuğunu herkes özlemişti. Din dersinde Ruby Gillis ona gizlice üç tane mor erik uzattı. Ella May MacPherson, çiçek kataloğundan kestiği kocaman sarı menekşe resmini verdi. Bu katalog, Avonlea Okulunda masa süsü olarak çok değerliydi. Sophia Sloane, önlüklerin kenarında güzel duran, yeni, zarif dantel işleme tekniğini öğretmeyi teklif etti. Katie Boulter, içine su koyması için boş parfüm şişesi isteyip istemediğini sordu. Julia Belle'se köşeleri süslü açık pembe kâğıt parçasına şu mâniyi dikkatlice yazdı:

"Alaca karanlık, perdelerini indirdiğinde
Ve onu bir yıldızla tutturduğunda,
Unutma ki bir dostun var,
Her ne kadar uzaklara gitmiş olsa da..."

O gece Anne, Marilla'ya coşku içinde, "Takdir ediliyor olmak çok güzel." dedi.

Onu "takdir edenler" yalnızca okuldaki kızlar değildi. Anne yemek arasından sonra sırasına gittiğinde, ki Bay Phillips'in isteği üzerine örnek Minnie Andrews'un yanında oturuyordu, masasının üzerinde nefis görünen küçük bir elma buldu. Tam onu alıp yiyecekken Avonlea'de küçük elmaların yetiştiği tek yerin Parıldayan Sular Gölü'nün öteki yakasında bulunan Blythe ailesinin bahçesi olduğunu hatırladı. Anne, elmayı sanki yanan kömür parçasıymış gibi elinden bıraktıktan sonra gösteriş yapa yapa parmaklarını mendiline sildi. Ertesi güne kadar elma, sırasının üzerinde dokunulmadan kaldı. Ardından, okulu süpürüp ateşi harlayan küçük Timothy Andrews, sanki aldığı paraya dâhilmiş gibi onu cebine attı. Charlie Sloane'un yemek arasından sonra Anne'e yolladığı kalem daha olumlu karşılandı. Normal kalemler bir sentken, bu kırmızı sarı çizgili

kâğıda sarılmış kalem, iki sente satın alınmıştı. Anne, hediyeyi cana yakın şekilde kabul edip karşılığında da çocuğa kocaman gülümsemesini bağışladı. Bu, ondan hoşlanan oğlanın neşeyle havalara uçup heceleme dersinde pek çok hata yapmasına sebep oldu. Bay Phillips, onu okuldan sonra sınıfta tutarak baştan yazdırmak zorunda kaldı.

Fakat ne demişler:

Sezar'ın hükmü Brütüs'ün baskınıyla sonlansa da
Roma, yine en sevdiği çocuğunu unutmaz.[24]

Gertie Pye'ın yanında oturan Diana Barry'nin de onu takdir etmek yerine görmezden gelmesi, Anne'in küçük başarısını tatsızlaştırmıştı.

O gece Marilla'ya, "Diana bana gülümsedi. Sanırım..." dedi üzgünce. Fakat ertesi sabah Anne'in eline mükemmel şekilde katlanıp kıvrılmış bir notla küçük, dikdörtgen şekilde başka bir şey ulaştı. İlkinde şöyle yazıyordu:

"Sevgili Anne,

Annem, okulda bile seninle oynayıp konuşamayacağımı söyledi. Bu, benim suçum değil, o yüzden lütfen bana kızma. Seni her zamanki kadar çok seviyorum. Tüm sırlarımızı paylaştığımız zamanları ve seni çok özlüyorum. Gertie Pye'yı hiç sevmiyorum. Sana kırmızı, ince kâğıttan kitap ayracı yaptım. Şu an oldukça moda. Hem okulda yalnızca üç kız nasıl yapıldığını biliyor. Baktıkça beni hatırla.

Gerçek dostun,
Diana Barry."

Anne, notu okuduktan sonra kitap ayracını öptü, sonra da cevabını hızlıca yazarak sınıfın diğer tarafına yolladı.

---

24 Genellikle Lord Byron adıyla bilinen İngiliz şair ve politikacı George Gordon Byron'ın (1788-1824) genç bir adamın gezilerini anlattığı *Childe Harold's Pilgrimage* isimli şiirinden alıntı. (ç.n.)

"Sevgili dostum Diana,

Annenin sözünü dinlemen gerektiği için elbette ki sana kızgın değilim. Ruhlarımızla konuşabiliriz. Güzel hediyeni sonsuza kadar saklayacağım. Hayal gücü olmamasına rağmen Minnie Andrews tatlı bir kız. Fakat senin çan ciger arkadaşın olduktan sonra, onunki de olamam. Lütfen yazım yanlışlarımı affet. Henüz imla kurallarında o kadar iyi değilim ama kendimi oldukça gelistirdım.

Ölüm bizi ayırana dek,
Anne ya da Cordelia Shirley.

NOT: Bu gece notunu yastığımın altına koyup uyuyacağım. A. ya da C.S."

Anne tekrar okula döndüğünden beri, Marilla, kötümser şekilde daha fazla sorun çıkmasını bekliyordu ama öyle olmadı. Belki de Minnie Andrews'un "örnek" davranışları, ona da bulaşmıştı. En azından, artık Bay Phillips'le daha iyi anlaşıyordu. Gilbert Blythe'ın hiçbir konuda onu geçmesine izin vermemek için tüm derslerine canla başla çalışıyordu. İkili arasındaki rekabet, kısa süre sonra iyice su yüzüne çıktı. Gilbert bu olaya tamamen iyi niyetli yaklaşırken aynı şeyi Anne için söylemek kesinlikle mümkün değildi. Kin gütmek konusunda hiç de takdire şayan olmayan bir azme sahipti. Duygularını, nefret ettiğinde de sevdiği zamanlardaki kadar yoğun yaşıyordu. Okulda Gilbert'la yarış hâlinde olduğunu kabul etmeye tenezzül edemezdi. Bu, Anne'in sürekli görmezden geldiği çocuğun varlığını kabul etmesi anlamına gelirdi. Ancak rekabet ortadaydı ve başarılar, ikisi arasında gidip geliyordu. Şimdi Gilbert, yazım dersinin başındayken biraz sonra uzun kırmızı örgülerini savurarak Anne onun önüne geçiyordu. Bir sabah Gilbert tüm matematik sorularını doğru yaptıktan sonra adı tahtaya, en başarılı öğrenciler arasına yazıldı. Tüm akşam ondalık sayılarla boğuştuktan sonra ertesi gün Anne'in adı listenin tepesindeydi. Bir korkunç gündeyse berabere kal-

dıkları için ikisinin adı birlikte yazılmıştı. Bu neredeyse okulun veranda kapısına yazılan "Haberiniz Olsun" ilanlarındaki kız erkek isimlerine benzediğinden, Anne'in utancı yüzünden okunuyordu. Gilbert'ınsa keyfi son derece yerindeydi. Her ay sonu yapılan yazılı sınav zamanı geldiğinde belirsizlik had safhada olurdu. İlk ay, üç notu daha iyi olduğu için Gilbert kazanmıştı. İkinci ay, beş notla Anne onu geçti fakat Gilbert onu bütün okulun önünde içtenlikle kutladığı için zaferi yara almıştı. Eğer yenilgisinin acısını hissetseydi, bu, Anne'e daha çok zevk verirdi.

Bay Phillips çok iyi bir öğretmen olmayabilir ancak Anne gibi öğrenmeye kararlı birinin ne çeşit öğretmeni olursa olsun gelişme kaydetmemesi imkânsız olurdu. Dönem sonunda hem Anne hem de Gilbert beşinci sınıfa geçti. Artık dersler, Latince, Fransızca ve matematiğin çeşitli konularına ayrılıyordu. Anne de en büyük düşmanlarından biriyle tanışmış oldu: Geometri.

"Gerçekten de berbat bir şey, Marilla." diye sızlandı. "Ne başından ne sonundan tutamayacağıma eminim. İçinde hayal gücü için hiç alan yok. Bay Phillips, bu derste şimdiye dek gördüğü başarısız öğrenciler arasında en ahmak öğrenci olduğumu söyledi. Ve Gil... Yani diğer öğrencilerden bazıları çok iyi çözebiliyor. Son derece korkunç bir durumdayım, Marilla. Diana bile benden daha iyi ama onun beni geçmesini kafama takmıyorum. Şimdi iki yabancı gibi davransak da hâlâ ona bastırılamaz bir sevgi besliyorum. Bazı zamanlar onu düşününce çok üzülsem de böylesine ilginç bir dünyada yaşayan biri uzun süre üzgün kalamaz, öyle değil mi Marilla?"

18
Anne Yardıma Koşuyor

Tüm büyük olaylar, aslında pek çok küçük olayın birleşiminden meydana gelir. İlk bakışta, Kanadalı bir valinin politik turuna Prens Edward Adası'nı da ekleme kararının Green Gables'taki Anne Shirley'nin geleceğiyle alakası yokmuş gibi görünebilir. Fakat vardı.

Vali, yerel destekçilerine hitap etmek için Charlottetown'da hazırlanan büyük mitinge katıldığında aylardan ocaktı. Onu desteklemeyen seçmenler bile bu organizasyona katılmayı çoğunlukla tercih ettiler. Avonlea'de yaşayanların büyük kısmı, valinin politikalarını destekliyordu. Bu sebeple, erkeklerin neredeyse tamamıyla kadınların çoğu, miting gecesi elli kilometre uzaktaki şehre gitti. Bayan Rachel Lynde de onlardan biriydi. Bayan Rachel Lynde, fanatik şekilde politikaya ilgi duyardı. Karşı tarafta olmasına rağmen, politik toplantıların kendisi katılmadan sürdürülebileceğine inanmazdı. Bu yüzden yanına kocasını ve Marilla'yı da alarak şehre gitti. Kocası Thomas, en azından ata göz kulak olma konusunda işe yarayabilirdi. Marilla'ysa, içten içe politikaya ilgi duyuyordu. Üstelik bunun canlı kanlı bir vali görebilmek için tek şansı olduğunu düşünmüştü. Ertesi gün, o dönene kadar evle ilgilensinler diye Anne'le Matthew'u tek başlarına bıraktı.

Marilla ile Bayan Rachel, büyük mitingin tadını çıkarırken, Green Gables'taki neşeli mutfak da Anne ile Matthew'a kalmıştı. Parlak ateş, eski moda şöminede yanarken mavi beyaz buz parçaları pencere camında ışıldıyordu. Matthew kanepeye uzanmış *Çiftçilerin Savunucusu* dergisini okurken başını onaylar şekilde sallıyordu. Anne de masa başında kararlılıkla

derslerini çalışıyordu. Gerçi ara ara, gözleri, Jane Andrews'un ona ödünç verdiği yeni kitabın durduğu rafa takılmıyor değildi. İçinde oldukça heyecanlı çeşit çeşit olay geçtiğine dair Jane ona garanti vermişti ya da bu manaya gelen bir şeyler demişti. Anne'in parmakları, ona uzanmak arzusuyla seğiriyordu ama bu, yarın Gilbert Blythe'ın kazanabileceği anlamına gelirdi. Anne hemen rafa arkasını dönerek, kitabın orada olmadığını hayal etmeye çalıştı.

"Matthew, sen okula giderken hiç geometri çalıştın mı?"

"Yani... Hayır, çalışmadım." dedi. İçinde kaybolduğu dergiden bir anlık şaşkınlıkla başını kaldırdı.

"Keşke çalışmış olsaydın." dedi Anne iç geçirerek. "Çünkü o zaman hâlimden anlayabilirdin. Hiç geometri çalışmadıysan, içinde olduğum durumu doğru düzgün kavrayabilmene imkân yok. Tüm hayatımın üstüne kara bulut gibi çöktü. Bu konuda gerçekten ahmak gibiyim."

"Yani... Bilmiyorum." dedi Matthew teselli edercesine. "Sanırım sen, her derste iyisin. Geçen hafta Blair'in Carmody'deki dükkânında Bay Phillips bana senin okuldaki en zeki öğrenci olduğunu ve inanılmaz hızla ilerleme kaydettiğini söyledi. Tam olarak 'inanılmaz hızda ilerleme' dedi. Hem sürekli böyle değişik kelimelerle cümleler kuruyor hem de iyi bir öğretmen olmadığı da söyleniyor. Bence idare eder."

Matthew, Anne'i öven kim olursa olsun, "idare eder" olduğunu düşünürdü.

"Harfleri değiştirip durmasa, geometride ilerleyebileceğimden eminim." diye şikâyet etti Anne. "Nerede durduklarını ezberliyorum sonra o, tahtaya çizdiğinde harfleri kitapta olduklarından farklı yerlere koyuyor. Benim de aklım karışıyor tabii! Öğretmenlerin fırsattan böyle acımasız şekilde istifade etmemeleri gerektiğini düşünüyorum, haksız mıyım? Şu an derste tarım konusunu işliyoruz ve sonunda yolların neden kırmızı olduğunu öğrendim, içim rahatladı. Marilla ile Bayan

Lynde nasıl zaman geçiriyorlar acaba merak ediyorum. Bayan Lynde, Ottawa'da işlerin yürütülme şekline bakılacak olursa Kanada'nın kötüye doğru gittiğini, bunun seçimler için ciddi bir uyarı olduğunu söylüyor. Eğer kadınlara seçme hakkı verilirse, kısa sürede mutlu değişiklikler yaşayabilirmişiz. Sen hangi tarafa oy veriyorsun, Matthew?"

"Muhafazakâr." dedi Matthew hızla. Muhafazakârlara oy vermek, Matthew'un dininin bir parçasıydı.

"O zaman ben de Muhafazakârları destekliyorum." dedi Anne, kararını vererek. "Buna memnunum çünkü Gil... Çünkü okuldaki bazı çocuklar, Gritler.[25] Sanırım Bay Phillips de öyle çünkü Prissy Andrew'un babası da Grit. Ruby Gillis'in dediğine göre bir erkek kur yaparken kızın annesinin dinini babasının da politik görüşünü benimsemesi gerekirmiş. Bu doğru mu, Matthew?"

"Yani... Bilemiyorum." dedi Matthew.

"Sen hiç kur yaptın mı, Matthew?"

"Yani... Bilemiyorum. Hiç yaptım mı emin değilim." dedi Matthew. Aslında tüm hayatı boyunca bu kesinlikle aklının köşesinden bile geçmemişti.

Anne, çenesini ellerine dayayarak düşüncelere daldı.

"İlginç bir şey olmalı, sen de öyle düşünmüyor musun, Matthew? Ruby Gillis büyüdüğü zaman peşinden pek çok erkeğin koşacağını, onları parmağında oynatacağını söylüyor. Bence bu, gereksiz yere heyecan aramak olur. Aklı başında olan bir kişiyi tercih ederim. Ruby Gillis bu konularda çok şey biliyor çünkü bir sürü ablası var. Bayan Lynde, onların çok talibi olduğundan hiç beklemeyip teker teker evlendiklerini söyledi. Bay Phillips neredeyse her akşam Prissy Andrews'u görmeye gidiyor. Derslerine yardım ediyormuş güya. Fakat Miranda

25 Daha sonra Kanada'nın en uzun süre hizmet veren partisi Kanada Liberal Partisine dönüşen, destekçilerinin çoğunu çiftiler ve işçi sınıfının oluşturduğu, liberal reformcu topluluk. (ç.n.)

Sloane da üniversiteye hazırlanıyor ve çok daha aptal olduğu için Prissy'den fazla yardıma ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Öğretmenimin akşamları ona da yardımcı olmak için evine gittiğini hiç duymadım. Bu dünyada çok iyi anlayamadığım o kadar şey var ki Matthew."

"Yani... Ben de hepsini kavrayabiliyor muyum, bilmiyorum." diye kabullendi Matthew.

"Sanırım derslerimi bitirmeliyim. Hepsini öğrenmeden Jane'in bana verdiği yeni kitaba elimi sürmeyeceğim. Ancak son derece akıl çelici Matthew, ona arkamı dönsem de orada olduğunu biliyorum. Jane'in dediğine göre, okurken o kadar çok ağlamış ki hasta olmuş. Beni ağlatan kitaplara bayılıyorum. Neyse, galiba onu oturma odasına götürüp marmelat dolabına kilitledikten sonra anahtarını sana vereceğim. Derslerim bitene kadar onu bana asla geri vermemelisin. Dizlerimin üzerinde yalvarsam bile. Cazibeye kapılma demek kolay ama anahtarı alamazsam kapılmamak daha da kolay olur. Sonra da kilerden kahverengi elma getireyim mi Matthew? Birkaç tane kahverengi elma istemez misin?"

"Yani... İster miyim bilemiyorum." dedi Matthew. Hiç kahverengi elma yemezdi ama Anne'in onlara karşı zaafı olduğunu biliyordu.

Tam Anne elinde bir tepsi elmayla kilerden yukarı çıkmıştı ki dış kapı önündeki buzlu zeminden koşar adım ayak sesleri gelmeye başladı. Hemen ardından da mutfak kapısını ardına kadar açıldı. Diana Barry nefes nefese, bembeyaz olmuş yüzü ve alelacele boynuna doladığı şalıyla girişte duruyordu. Anne şaşkınlık içinde elindeki mumla tepsiyi yere düşürdü. Kiler merdiveninden yuvarlanan elmalar, ertesi gün Marilla tarafından erimiş tereyağına bulanmış hâlde basamakların ucunda bulunacak, kadın onları toplarken bir yandan da evde yangın çıkmadığı için Tanrı'ya şükredecekti.

"Neler oluyor Diana?" diye bağırdı Anne. "Annen sonunda yumuşadı mı?"

"Anne, hemen benimle gel." diye yalvardı Diana endişe içinde. "Minnie May çok hasta. Genç Mary Joe, kruba[26] yakalandığını söyledi. Annemle babam şehirdeler, doktor çağırmaya gidebilecek kimse yok. Kardeşim Minnie May aşırı kötü durumda ve Genç Mary Joe ne yapacağını bilmiyor. Ah, Anne! Çok korkuyorum!"

Matthew tek kelime etmeden şapkasıyla paltosuna uzandı. Diana'nın yanından geçip giderek arka bahçedeki karanlık içinde kayboldu.

"Kısrağın koşum takımlarını takmaya gitti, doktor çağırmak için Carmody'ye gidecek." dedi Anne. Bir yandan peleriniyle paltosunu giymeye çalışıyordu. "Bunu anlamam için bana söylemesine gerek yok. Matthew'la öylesine birbirimize benziyoruz ki o tek kelime dahi etmeden düşüncelerini okuyabiliyorum."

"Doktoru Carmody'de bulabileceğini sanmıyorum." diyerek ağlamaya başladı Diana. "Doktor Blair'in şehre gittiğini biliyorum, herhâlde Doktor Spencer da oradadır. Genç Mary Joe, daha önce kruba yakalanmış biriyle karşılaşmamış. Bayan Lynde de evde değil. Ah, Anne!"

"Ağlama Di." dedi Anne, mutlu şekilde. "Kruba karşı ne yapılması gerektiğini biliyorum. Hatırlarsan, Bayan Hammond üç defa ikiz doğurmuştu. Üç tane ikizle birden ilgilenince, doğal olarak pek çok deneyim ediniyorsun. Hepsi düzenli olarak kruba yakalanırlardı. Ben ipeka şurubunu[27] alana kadar bekle. Sanırım sizin evinizde yoktur. Haydi!"

İki küçük kız el ele tutuşup aceleyle evden çıktılar. Hızla Âşıklar Geçidi'nden ilerleyip ilerideki karla kaplı araziyi arkalarında bıraktılar. Kısa yoldan gitmek için yerdeki kar fazla derindi. Anne, Minnie May adına gerçekten üzülüyor olma-

26 Üst hava yolundaki viral enfeksiyonun neden olduğu, nefes alıp vermeyi zorlaştıran bir solunum bozukluğu. (ç.n.)

27 Güney Amerika'da yetişen altın kökü bitkisinden elde edilen, genellikle zehirlenmelerde ilaç olarak kullanılan bir şurup. (ç.n.)

sına rağmen olayın heyecanına da kayıtsız kalamıyordu. Bu macerayı sevdiği, kafa dengi biriyle yaşıyor olmak da ona sıcak hisler veriyordu.

Gece her yeri buz kaplamış olmasına rağmen hava oldukça açıktı. Ağaçların abanoz rengi gölgeleri yere düşüyor, önlerindeki yamaç gümüş rengi parlıyor, büyük yıldızların ışıkları sessiz tarlaları aydınlatıyordu. Rüzgâr, etraftaki sivri uçlu köknarların karlı dalları arasından ıslık çalarak geçiyordu. Anne, uzun süredir ayrı düştüğü canciğer arkadaşı yanındayken çevresindeki bu gizemli ve tatlı dünyaya göz gezdirmekten büyük zevk aldı.

Üç yaşındaki Minnie May, gerçekten de çok hastaydı. Mutfaktaki kanepede ateşli, hâlsiz şekilde uzanıyordu. Boğuk boğuk alıp verdiği nefesler evin her köşesinden duyuluyordu. Körfezden gelmiş Fransız Genç Mary Joe, balıketli, geniş suratlı bir kızdı. Bayan Barry onu, kendisi evde yokken çocuklara göz kulak olması için tutmuştu. Zavallı kız afallamış, çaresizdi. Ne yapılabileceğini düşünemiyor, aklına gelenleri de yapamıyordu.

Anne becerilerini kullanmak için hızla işe koyuldu.

"Minnie May gerçekten de kruba yakalanmış. Durumu ağır ama daha kötülerini de görmüştüm. Önce çok fazla sıcak suya ihtiyacımız var. Bir bakayım. Diana, çaydanlıkta ancak bir bardak su var! İşte, hepsini doldurdum. Mary Joe sen de şömineye odun atabilirsin. Duygularını incitmek istemiyorum ama azıcık hayal gücün olsaydı, bunu daha önceden de düşünebilirdin gibi geliyor bana. Şimdi, Minnie May'in kıyafetlerini çıkarıp yatağa yatıracağım. O sırada sen, pazenden yapılmış başka giysiler bul, Diana. Ona ilk önce ipekadan bir doz vereceğim."

Minnie May, ipeka şurubunu kolayca içmedi ancak Anne üç çift ikizle boşu boşuna uğraşmamıştı. Uzun, endişeli gece boyunca ipekayı pek çok defa çocuğun boğazından geçirmeyi başardı. Minnie acı çekerken iki küçük kız sabırla başında

beklediler. Genç Mary Joe'ysa tedirgin şekilde elinden geleni yapmaya çabaladı. Sürekli ateşi harlayıp bir hastane dolusu krup hastası bebeğe yetecek kadar su kaynattı.

Matthew yanında doktorla döndüğünde saat gece üçtü. Bir tanesini bulabilmek için oldukça uzaktaki Spencervale kasabasına kadar gitmesi gerekmişti ama artık acil yardım ihtiyacı kalmamıştı. Minnie May daha iyiydi ve sakince uyuyordu.

"Umutsuzluğa düşüp vazgeçmek üzereydim." diye açıkladı Anne. "Gittikçe kötüleşerek Hammond ikizlerinden bile daha beter hâle geldi. Son ikizlerin, gördüğüm en kötü durum olduğunu sanıyordum, ciddi ciddi boğularak öleceğini sandım. O ipeka şişesindeki son damlaya kadar şurubu içirdim. En son doz da bitince kendi kendime, 'Bu, artık son umudum fakat sanırım boşa çıkacak.' dedim. Tabii Diana'ya ya da Genç Mary Joe'ya bir şey söylemedim. Zaten kötü durumdalardı, onları daha da fazla endişelendirmek istemedim. Duygularımı bastırmak için sessizce söyledim. Üç dakika sonraysa Minnie öksürerek balgamdan kurtulup daha iyi görünmeye başladı. Nasıl rahatladığımı tahmin edebilirsiniz, doktor. Konuşarak anlatmam mümkün değil. Biliyorsunuz, bazı şeyleri kelimelere dökemezsiniz."

Doktor, "Evet, biliyorum." dedi başıyla onaylayarak. Onunla ilgili kelimelere dökemeyeceği şeyler düşünüyormuş gibi Anne'e baktı. Bunları sonradan Bay ve Bayan Barry'ye söyledi.

"Cuthbertlarla yaşayan o küçük kızıl saçlı kız, son derece zeki biri. Size söylüyorum, resmen bebeğin hayatını kurtardı. Ben oraya gidene kadar her şey için çok geç olabilirdi. Yaşına göre muhteşem becerilere ve mantığa sahip. Durumu bana açıklarken gözlerinin büründüğü hâl, daha önce hiç karşılaşmadığım türdendi."

Anne harika, bembeyaz buzlarla kaplı kış sabahında evine dönmek için yola çıktı. Hiç uyumadığı için gözleri ağırlaşmış

olsa da karlarla kaplı uzun yollardan geçerken hiç yorulmadan Matthew'la konuştu. Birlikte patikadaki akçaağaçların parlayan dallarından oluşan kemerin altında yürüdüler.

"Ah, Matthew. Bu sabah ne kadar da güzel, öyle değil mi? Dünya, sanki Tanrı'nın zevkle izlemek için hayal ettiği bir şeye benziyor, değil mi? Sanki puf diye üflesem şuradaki ağaçlar kaybolacak gibi görünüyor. Bembeyaz buzların olduğu bir dünyada yaşadığım için çok memnunum, sen değil misin? Bunu söyleyeceğimi tahmin etmezdim ama Bayan Hammond üç tane ikiz doğurduğu için de mutluyum. Onlar olmasaydı, Minnie May'ye nasıl yardım edeceğimi bilemezdim. İkiz doğurması yüzünden Bayan Hammond'a sinirlendiğim için üzüldüm. Ah, Matthew, çok uykum var. Okula gidemeyeceğim. Yoksa gözlerimi açık tutamayıp tüm gün sersem gibi dolaşırım ama evde kalmaktan da nefret ediyorum çünkü Gil... Diğerleri, derslerde benden öne geçecek. Onları sonradan yakalamak zor oluyor. Gerçi zorlandıktan sonra hedefe ulaştığında daha tatmin edici oluyor, öyle değil mi?"

"Sanırım sen üstesinden gelirsin." dedi Matthew. Anne'in küçük beyaz suratıyla gözlerinin altındaki koyu renkli gölgelere bakıyordu. "Hemen yatağına gidip iyi bir uyku çek. Ev işlerini ben hallederim."

Anne, denildiği gibi yatağına giderek uzun, rahat bir uyku çekti. Kalktığında beyaz, umut dolu günde, öğlen saatleri bitmek üzereydi. Merdivenlerden inerek mutfağa gittiğinde artık eve dönmüş olan Marilla'yı örgü örerken buldu.

Anne hemen heyecanla, "Valiyi gördün mü?" diye sordu. "Nasıl biriydi, Marilla?"

"Yalnızca görüntüsüne bakılarak seçilseydi vali olmazmış." dedi Marilla. "Öyle bir burnu vardı ki! Ama güzel konuşuyor. Muhafazakâr tarafta olduğum için gurur duydum. Tabii liberal Rachel Lynde onu hiç beğenmedi. Yemeğin ocakta, Anne, istersen kilerden kendine mor erik reçeli de çıkarabilirsin. Sanırım karnın açtır. Matthew bana dün gece olanları anlattı.

Ne yapılacağını bilmen şansımıza olmuş. Daha önce hiç kruba yakalanmış birini görmediğim için ben olsam elim ayağıma dolanırdı. Neyse, yemeğini ye de sonra konuşuruz. Yalnızca sana bakarak bile saatlerce muhabbet etmeye can attığını görebiliyorum. Biraz beklemen gerekecek."

Marilla'nın Anne'e söylemesi gereken bir şey vardı fakat bunu hemen yapmadı. Neticesinde Anne'in fazlasıyla heyecanlanıp iştah ve yemek gibi zaruri konulardan uzaklaşacağını biliyordu. Kız mor erik reçelini de bitirdikten sonra şöyle dedi:

"Bugün Bayan Barry uğradı, Anne. Seni görmek istedi ama uyuyordun. Minnie May'in hayatını kurtardığını, kuşüzümü şarabı meselesinde o şekilde davrandığı için üzgün olduğunu söyledi. Artık, Diana'yı bilerek sarhoş ettiğine inanmıyormuş. Onu affedip kızıyla tekrar arkadaş olabileceğini umduğunu da ekledi. İstersen bu akşam evlerine gidebilirsin ama geçen geceden sonra öksürüğe yakalandığı için Diana dışarı çıkamayacak. Anne Shirley, sakin olur musun çocuğum? Tanrı aşkına sandalyenden kalkma."

Uyarı boşuna değildi. Anne'in yüzünde coşkulu, mutluluktan havalarda uçuyormuş gibi bir ifade belirdikten sonra kız hemen ayağa fırladı. Ruhundan tüm bedenine yayılan alev yüzünden kıpkırmızı olmuştu.

"Ah, Marilla! Şimdi, bulaşıkları yıkamadan gidebilir miyim? Geri döndüğümde onları halledeceğim. Böylesine heyecanlı durumdayken kendimi bulaşık yıkamak kadar romantik olmayan bir olaya bırakamam."

"Olur. Olur tabii. Haydi, koş!" dedi Marilla anlayışla. "Anne Shirley. Sen aklını mı kaçırdın? Hemen buraya gelip doğru düzgün üstünü giyin. Boşu boşuna konuşuyorum. Şapkasını da pelerinini de almadan öylece çıktı. Meyve bahçesinden saçları uçuşa uçuşa nasıl da koşuyor, şuna bak. Soğuktan hasta olmazsa çok şaşıracağım."

Anne, karlar içinde dans ederek kışın mor alaca karanlığında eve döndü. Güneybatı tarafında, Çoban Yıldızı'nın ışığı uzaklardan inci gibi parlıyordu. Gökyüzü soluk altın rengine bürünmüş, batmak üzere olan güneş beyazla kaplı bölgelerin ve karanlık çam vadisinin üzerine düşüyordu. Karlı tepelerdeki kızaklara bağlı ziller, buzlu havada kulağa rüyalar âleminden gelen rüzgâr çanları gibi geliyordu. O müzik bile Anne'in ruhundaki ve dudaklarındaki şarkıdan daha tatlı değildi.

"Karşında büsbütün mutlu bir insan görüyorsun, Marilla." diye ilan etti. "Evet, kırmızı saçıma rağmen büsbütün mutluyum. Şu an içimdeki mutlu ruh, saçımın rengini unutmamı sağlıyor. Bayan Barry beni öpüp ardından da ağlamaya başladı. Çok üzgün olduğunu, hakkımı nasıl ödeyeceğini bilmediğini söyledi. Kendimi son derece mahcup hissettim, Marilla. Olabileceğim en nazik şekilde, 'Size dargın değilim, Bayan Barry. Son defa şunu söylemek istiyorum ki Diana'yı sarhoş etmek istemedim. Artık olanları unutmak adına geçmişin üstüne sünger çekeceğim.' dedim. Çok olgun şekilde konuşmamış mıyım, Marilla?"

"Bayan Barry'ye karşı hak etmediği derecede iyi davrandım gibi hissettim. Ardından, Diana'yla güzel bir akşamüstü geçirdik. Bana Carmody'deki halasının öğrettiği yeni tığ işini gösterdi. İkimiz dışında, Avonlea'de bunu bilen yok. Kimseye de öğretmeyeceğimize dair yemin ettik. Diana bana üzerinde gül çelengi ve şiir dizesi olan güzel bir kart verdi:

Eğer sen de beni, benim seni sevdiğim kadar seviyorsan
Ölüm dışında bizi hiçbir şey ayıramaz.

"Bu doğru Marilla, biliyorsun. Bay Phillips'den bizi okulda tekrar yan yana oturtmasını isteyeceğiz. Gertie Pye da isterse Minnie Andrews'la oturabilir. Sonra, çok zarifçe çay içtik. Bayan Barry, en iyi porselen takımını çıkarmıştı Marilla, sanki gerçek misafirlermişiz gibi! Ne kadar heyecanlandım sana anlatamam. Daha önce kimse benim için en iyi porselenlerini çıkarmamıştı. Meyveli pasta, yuvarlak kek, donut ve iki çe-

şit reçel yedik, Marilla. Bayan Barry çay isteyip istemediğimi sorduktan sonra kocasına, 'Anne'e bisküvilerden neden ikram etmiyorsun?' diye sordu. Yetişkin olmak güzel olmalı, Marilla, yetişkinmişsin gibi davranılması bile harika çünkü."

"Onunla ilgili bir şey diyemeyeceğim." dedi Marilla iç çekerek.

"Her neyse. Ben büyüdüğüm zaman, küçük kızlarla sanki yetişkinlermiş gibi konuşacağım." dedi kararlılıkla Anne. "Büyük kelimeler kullandıklarında gülmeyeceğim. Kendi kalp kırıcı deneyimlerimden biliyorum ki bu, insanların duygularını incitiyor. Sonra Diana'yla şekerleme pişirdik. İkimiz de daha önce bunu denemediğimiz için güzel olmadı. Diana tabakları yağlarken bana da tencereyi karıştırmamı söyledi fakat ben bir ara unutunca her şey yandı. Soğusun diye çıkardığımızda da kedi tezgâha çıkıp üstlerinde yürüdü. Hepsini atmamız gerekti. Hazırlaması çok eğlenceliydi ama. Ardından ben eve gitmek için çıkarken Bayan Barry istediğim zaman, sık sık onlara uğramamı söyledi. Âşıklar Geçidi'nden geçerken arkama baktığımda, Diana'nın pencereden bana el salladığını gördüm. Bu akşam dua etmek istediğimden emin olabilirsin, Marilla. Hatta durumu onurlandırmak için yepyeni bir dua düşüneceğim."

19
Bir Gösteri, Bir Felaket ve Bir İtiraf

Bir şubat akşamı Anne çatı katından nefes nefese koşarak aşağı inip "Marilla, sadece birkaç dakikalığına Diana'yı görmeye gidebilir miyim?" diye sordu.

"Akşam akşam neden dolaşmaya çıkmak istediğini anlamıyorum." dedi Marilla kısaca. "Okuldan Diana'yla birlikte gelip üstüne bir de yarım saat kar altında durdunuz. O süre boyunca da muhabbet ettiniz, çeneleriniz hiç durmadı. Onu acilen görmene gerek olmadığını düşünüyorum."

"Fakat o beni görmek istiyor." diye yalvardı Anne. "Bana söyleyecek çok önemli bir şeyi var."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Çünkü biraz önce penceresinden bana sinyal yolladı. Karton ve mumlarımızı kullanarak iletişime geçmenin yolunu bulduk. Mumu pencerenin eşiğine koyduktan sonra, kartonu önünde aşağı yukarı sallayarak işaret veriyoruz. Çok fazla sinyal olursa, konu önemli demek. Bu benim fikrimdi, Marilla."

Marilla vurgulu şekilde, "Senin olduğundan şüphem yok zaten." dedi. "İleride de sinyal saçmalığı yüzünden perdeleri yakmaya başlarsın."

"Oldukça dikkatli davranıyoruz, Marilla. Hem çok da ilginç: İki sinyal 'Orada mısın?' demek, üç tanesi 'evet', dört tanesi 'hayır'; beş tane olursa da 'En kısa sürede buraya gel, sana anlatmam gereken önemli şeyler var.' anlamına geliyor. Diana biraz önce beş sinyal yolladı. Ne olduğunu öğrenmek için yanıp tutuşuyorum."

"Daha fazla tutuşmana gerek yok." dedi Marilla alay ederek. "Gidebilirsin. Fakat on dakika içinde geri dönmüş olmanı istiyorum. Unutma sakın."

Anne bunu unutmayarak şart koşulan vakitte eve döndü. Gerçi, muhtemelen hiçbir ölümlü Diana'nın anlatacağı önemli şeyleri yalnızca on dakikaya sığdırmanın ona nasıl acılar çektirdiğini bilemeyecektir. En azından, süresini iyi harcamıştı.

"Ah, Marilla. Yarın Diana'nın doğum günü. Annesi, izin alabilirsem, yarın okuldan dönünce onlarda kalabileceğimi söylemiş. Ne düşünüyorsun? Gece de kuzenleri, holdeki Münazara Kulübü gösterisine gitmek için Newbridge'den büyük bir kızakla geliyormuş. Eğer izin verirsen Diana'yla beni de götürecekler. İzin vereceksin, değil mi Marilla? Ah, çok heyecanlıyım."

"Sakinleşebilirsin çünkü gitmiyorsun. Kendi evinde, kendi yatağında olman daha iyi. Kulübün gösterisi de saçmalık, küçük kızların o çeşit yerlere gitmesine asla izin verilmemeli."

"Münazara Kulübünün saygın bir topluluk olduğundan eminim." dedi Anne yalvarırcasına.

"Öyle değil demiyorum. Fakat sonra gösteri diye eğlence peşinde koşmaya, gece vakti o kadar saat dışarıda kalmaya başlamanı istemiyorum. Çocuklar öyle şeyler yapmaz. Bayan Barry'nin Diana'yı yollamasına şaşırdım."

"Ama bu çok özel bir durum." dedi Anne kederle. Gözyaşlarına hâkim olmaya çalışıyordu. "Diana'nın doğum günü, yılda sadece tek gün. Doğum günleri sıradan şeyler değildir, Marilla. Prissy Andrews, 'Bu Akşam Ayrılık Vakti Gelmemeli'[28] şiirini okuyacak. O, iyi ahlakla ilgili bir şiir Marilla. Eminim dinlemenin bana faydası olur. Ardından koro, neredeyse ilahilere benzeyen, onlar kadar iyi dört tane dokunaklı şarkı söyleyecek. Ah, Marilla! Papaz da orada olacak. Evet, tabii,

28 Amerikalı yazar ve şair Rose Hartwick Thorpe'un (1850-1939) dünyada pek çok dile çevrilmiş ünlü şiiri *Curfew Must Not Ring Tonight*. (ç.n.)

konuşma yapacak. Düşünürsen, vaaz veriyormuş gibi olacak aslında. Lütfen Marilla, gidemez miyim?"

"Ne dediğimi duydun, öyle değil mi Anne? Şimdi botlarını çıkarıp yatağa git. Saat sekizi geçti."

"Bir şey daha var, Marilla." dedi Anne. Son vuruşunu yapmaya hazırlanıyor gibi bir hava içindeydi. "Bayan Barry, Diana'ya misafir odasındaki yatakta yatabileceğimizi söylemiş. Senin küçük Anneciğinin misafir odasında kaldığını düşün. Ne onur!"

"Maalesef, edinemeyeceğin bir onur. Yatağa git Anne, senden tek kelime daha duymak istemiyorum."

Yanaklarından yaşlar süzülen Anne, kederle üst kata çıktıktan sonra, tüm bu diyalog yaşanırken kanepede sakince uyuyormuş gibi görünen Matthew gözlerini açıp kararlılıkla şöyle dedi:

"Marilla, bence Anne'i göndermen gerekiyor."

"Göndermiyorum." diye çıkıştı Marilla. "Bu çocuğu kim yetiştiriyor, Matthew? Sen mi ben mi?"

"Yani... Sen." diye itiraf etti Matthew.

"O zaman araya girme."

"Araya girmiyorum. Kendi fikrimin olması, işine karıştığım manasına gelmez ve fikrim Anne'i göndermen gerektiği yönünde."

Marilla'nın buna tatlı sert cevabı "Eğer istese, Anne'i Ay'a göndermem gerektiğini de düşünürsün sen. Buna şüphem yok." oldu. "Yalnızca geceyi Dianalarda geçirmek isteseydi buna itiraz etmezdim. Fakat bu gösteri planını hiç onaylamıyorum. Şimdi gider orada soğuktan hasta olur. Üstelik aklını da hep saçma sapan heyecanlarla dolduracak. Bir hafta boyunca sakinleşemez. Ben çocuğun durumunu ve neyin onun için iyi olduğunu senden daha iyi biliyorum, Matthew."

Matthew kararlılıkla, "Bence Anne'i göndermen gerekiyor." diye tekrarladı. Belki tartışmaya girmek onun güçlü noktalarından değildi fakat fikrinin arkasında durmak kesinlikle öyleydi. Marilla, çaresizlikle iç geçirerek sessizliğe sığındı. Ertesi sabah Anne, kilerde kahvaltı tabaklarını yıkarken Matthew ahıra gitmek üzere hazırlanıyordu. Evden çıkmadan önce durup Marilla'ya tekrar şöyle dedi:

"Bence, Anne'i göndermen gerekiyor, Marilla."

Bir anlığına Marilla kelimelere dökülemeyecek kadar sinirli göründü fakat ardından durumun kaçınılmazlığına boyun eğerek, suratını ekşitip şöyle dedi:

"Pekâlâ, gidebilir. Sen başka şekilde mutlu olmayacaksın belli ki..."

Anne, elindeki sırılsıklam bezle koşarak kilerden çıktı.

"Ah, Marilla! O büyülü sözleri tekrar söyle lütfen."

"Sanırım tek sefer yeterli. Bunu Matthew istedi, ben sorumluluk almıyorum. Eğer başka yataklarda uyumaktan zatürreye yakalanırsan ya da o sıcak holden gecenin yarısında kendini dışarı atarsan beni değil, Matthew'u suçla. Anne Shirley, pis suyu yerlere damlatıyorsun. Senin kadar dikkatsiz çocuk görmedim."

"Marilla, sana büyük yük olduğumu biliyorum." dedi Anne pişmanlıkla. "Çok fazla hata yapıyorum. Yine de yapabileceğim ama yapmadığım tüm hataları da düşün. Okula gitmeden önce kirlenen yerleri sileceğim. Ah Marilla, gösteriye gitmeyi o kadar çok istiyordum ki! Hayatımda daha önce hiç gösteride bulunmadım. Okuldaki diğer kızlar bunun hakkında konuşurken hep dışlanmış hissediyordum.

Sen nasıl hissettiğimi anlamadın ama bak Matthew anladı. Matthew beni hep anlıyor. Birinin seni anlaması çok güzel, Marilla."

Anne öylesine heyecanlıydı ki o sabah derslerinin hakkını veremedi. Gilbert Blythe hecelemede öne geçip akıldan hesap yapma konusunda da onu sınıfta bir hayli geride bıraktı. Bunlara rağmen gösteriyi ve misafir odasındaki yatağı düşündüğü için aşağılanmak onu normalde olabileceği kadar üzmedi. Diana'yla birlikte tüm gün, ara vermeden bundan bahsettiler. Bay Phillips'den daha sert bir öğretmenleri olsaydı şimdiye onlara unutamayacakları cezalar vermiş olurdu.

Anne, eğer gösteriye gitmeseydi buna asla dayanamayacağını fark etti. O gün okulda da herkes yalnızca bu etkinlikle ilgili konuşuyordu. Bütün kış boyunca iki haftada bir toplanan Avonlea Münazara Kulübü, daha önce de pek çok küçük, ücretsiz eğlence düzenlemiş olmasına rağmen bu seferki oldukça büyüktü. Kütüphaneye yardım amacıyla, katılım ücreti on sentti. Avonleali gençler de haftalardır hazırlanıyorlardı. Ablaları ve abileri içinde yer alacağı için tüm öğrenciler bu etkinlikle özellikle ilgileniyordu. Carrie Sloane dışında, okulda dokuz yaş üstündeki herkesin gelmesi bekleniyordu. Onun babası, küçük kızların geceleri gösterilere gitmesi hakkında Marilla'yla aynı düşüncelere sahipti. Carrie Sloane, tüm öğleden sonra boyunca gramer dersinde ağlayıp hayatın yaşamaya değer olmadığını hissetti.

Anne için asıl heyecan, okul dağıldıktan sonra başladı. O noktadan sonra da hızla artmaya devam etti, ta ki gösteri sırasında tam bir coşkuya dönüşünceye kadar. Önce "büsbütün zarafet dolu" çaylarını içtiler.

Ardından, Diana'nın üst kattaki küçük odasında hazırlanma merasimi başladı. Diana, Anne'in saçlarının ön kısmını yeni moda olan şekilde kabarttıktan sonra Anne de özel yeteneğiyle onun kurdelelerini bağladı. Saçlarının arkasını nasıl yapacaklarına karar vermek için en az yarım düzine farklı model denediler. Heyecandan gözleri parıldayarak yanakları da al al olmuş şekilde sonunda hazırlandılar.

Anne kendi siyah düz şapkasını ve ev yapımı, şekilsiz, dar kollu gri paltosunu Diana'nın tüyler içindeki gösterişli beresi ve küçük şık ceketiyle karşılaştırınca kalbinde bir acı hissetti. Bu doğruydu ama küçük kız hemen hayal gücüne sahip olduğunu, bunu istediği zaman kullanabileceğini hatırladı.

Diana'nın kuzenleri Murryyler, Newbridge'den geldi. Kızları da aldıktan sonra hep beraber koca kızağın içine hasır şapkaları, kürklü giysileriyle sığıştılar. Saten gibi yumuşak yollar, tekerlerin altında narince çıtırdayan kar sayesinde Anne, hole yapılan bu yolculuktan çok zevk aldı.

Gün batımı nefes kesiciydi. Karlı tepeler, incilerle dolu büyük bir kâse; St. Lawrence Körfezi de derin mavi sularıyla şarap ve ateş karışımı kenarları olan safirler gibi görkemli manzarayı çevreliyordu. Her on beş dakikada bir duyulan kızak zilleriyle uzaklardan gelen gülüşmeler, kulağa orman perilerinin yaydığı neşe gibi geliyordu.

"Ah, Diana." dedi Anne derin nefes alarak. Diana'nın kürk paltosu altındaki eldivenli elini sıkıyordu. "Güzel bir rüya gibi, değil mi? Gerçekten de her zaman olduğum gibi mi görünüyorum? O kadar farklı hissediyorum ki belki bu görüntüme de yansımıştır."

"Son derece güzel görünüyorsun." dedi Diana. Biraz önce kuzeninden aldığı iltifatı başkasına da iletmesi gerektiğini düşündü: "Yüzüne hoş bir renk gelmiş."

O gecenin programı, her seferinde seyirciler içinden en az birini etkilemeyi umdukları "heyecanlar" serisinden oluşuyordu. Anne de Diana'yı her "heyecanın" bir öncekinden daha heyecanlı olduğuna ikna etmeye çalıştı. Prissy Andrews, üzerinde yeni pembe ipek elbisesi, pürüzsüz ve beyaz boynundaki inciler, saçlarında da gerçek çiçeklerle sahneye çıktı. Dedikoduya göre, öğretmenleri, o çiçekleri bulabilmek için kasabaya kadar inmişti. O, "Çıktım çamurlu merdivenlerden, tek ışık hüzmesi yoktu karanlıklar içinde..." diye Rose Hartwick Thorpe'un şiirine başladığında Anne, acısını paylaşıyormuş gibi titredi. Koro, "Narin

Papatyaların Yukarısında"[29] şarkısına başladığında Anne, melek figürleriyle süslüymüş gibi tavana baktı. Sam Sloane "Sockery, Tavuğu Nasıl Kuluçkaya Oturttu?"[30] hikâyesini hareketlerle açıklamaya başladığında Anne, o kadar çok güldü ki yanındakiler de buna katılmak zorunda kaldı. Eğlenceden ziyade iyi niyetten gülüyorlardı çünkü hikâye, Avonlea için bile fazla bayattı. Bay Phillips, Mark Antony'nin[31] Sezar'ın ölü bedeni başındaki konuşmasını öyle güçlü duygularla yaptı ki Anne, önderlik edecek bir cesur Romalı bulsa, oracıkta ayağa kalkarak isyan edebileceğini düşündü. Bu arada öğretmenleri, her cümle sonunda Prissy Andrews'a bakmayı ihmal etmemişti.

Programda onu etkilemeyi başaramayan tek gösteri vardı. Gilbert Blythe "Rhine Nehri Kenarındaki Bingen" şiirini okumaya başladığında Anne, Rhoda Murray'nin kütüphane kitabını eline aldı ve çocuğun gösterisi bitene kadar da başını kaldırmadı. Diana elleri uyuşana kadar alkışlarken o, buz kesmiş gibi hareketsiz oturmaya devam etti.

Eve döndüklerinde saat on birdi. Yorgunluktan bitkin düşmelerine rağmen yılmadan, neşeyle olan biten her şeyi tekrar tekrar konuştular. Karanlık ve sessiz evde herkes uykuya dalmıştı. Anne ile Diana parmak uçlarında küçük salondan geçmeye başladılar. Burası, misafir odasına açılan dar, uzun bir odaydı. Şömine ateşindeki közler sayesinde loş şekilde aydınlanıyor, hoş sıcaklık her yere yayılıyordu.

"Üstümüzü burada değiştirelim." dedi Diana. "Baksana, ne kadar güzel ve sıcak."

"Ne güzel vakit geçirdik, öyle değil mi?" dedi Anne kendinden geçmiş gibi iç çekerek. "Sahneye çıkıp gösteri sunmak muhteşem olmalı. İleride bize de teklif ederler mi sence, Diana?"

29 İngiliz müzik öğretmeni George Cooper (1820-1876) tarafından yazılan ve Amerikalı besteci Harrison Millard (1830-1895) tarafından bestelenen, *Far above the Gentle Daisies* isimli şarkı. (ç.n.)

30 Sockery isimli Alman bir göçmen tarafından yazıldığı düşünülen komik bir kısa yazı. (ç.n.)

31 Antik Romalı politikacı Marcus Antonius (M.Ö. 83-M.Ö. 30). Savaşlar sırasında Jül Sezar'ı destekleyen general, Cleopatra'nın sevgilisi. (ç.n.)

"Tabii. Bir gün bize de sıra gelebilir. Genelde hep büyük öğrencileri seçiyorlar. Gilbert Blythe hep dâhil edilmesine rağmen bizden yalnızca iki yaş büyük. Ah, Anne, nasıl onu dinlemiyormuş gibi yaparsın? Özellikle de şu dizeye geldiğinde:

Başka bir kız var, kız kardeşim olmayan...

O sırada tam sana baktı."

Anne, "Diana..." dedi ağırbaşlılıkla, "Sen, benim canciğer arkadaşımsın fakat senin bile bana, o insandan bahsetmene izin veremem. Neyse, yatmaya hazır mısın? Haydi, yarış yapalım, bakalım kim yatağa daha hızlı ulaşacak?" dedi.

Teklif, Diana'nın hoşuna gitti. Beyaz gecelikleriyle iki silüet uzun odadan misafir odasının kapısına kadar koştuktan sonra aynı anda yatağa atladı. Hemen ardından, altlarında bir şey hareket etti. İç çekmeyle bağırış arasında, biri tam duyulamayan aksanıyla şöyle dedi:

"Tanrı aşkına!"

Anne ile Diana yataktan inip odadan o kadar hızlı dışarıya fırladılar ki kendileri bile ne olduğunu anlamadılar. Tek bildikleri, çılgınca bir endişe içinde, üst katta, parmak uçlarında durarak titriyor olduklarıydı.

"Kim... Kimdi? Neydi o?" diye fısıldadı Anne. Korkudan ve soğuktan dişleri tıkırdıyordu.

"Josephine halaydı." dedi Diana nefes nefese gülerek. "Oraya nasıl geldi bilmiyorum ama o Josephine halaydı, Anne. Buna çok sinirleneceğini biliyorum. Of, korkunç... Korkunç oldu. Yine de bundan daha komik bir şey yaşamış mıydın?"

"Josephine hala da kim?"

"Babamın halası. Charlottetown'da yaşıyor. Son derece yaşlıdır. Yetmiş... Yetmiş küsur olması lazım. Hayatının hiçbir döneminde küçük bir kız olduğuna inanmıyorum. Onu ziyarete bekliyorduk ama bu kadar erken gelmeyecekti. Son

derece ciddi ve titizdir. Bizi sonra çok fena azarlayacak, eminim. Minnie May'le birlikte uyumamız gerekecek. O da nasıl tekmeliyor hayal edemezsin."

Ertesi sabahki erken kahvaltıya Bayan Josephine Barry gelmedi. Diana'nın annesi, iki küçük kıza içtenlikle gülümsedi.

"Dün gece iyi vakit geçirdiniz mi? Siz dönene kadar uyanık kalmaya çalıştım. Josephine halanın geldiğini, üst katta yatmanız gerektiğini söyleyecektim ama o kadar yorgundum ki içim geçmiş. Umarım halanı rahatsız etmemişsinizdir, Diana."

Diana ihtiyatlı davranıp sessiz kalmayı tercih etse de masanın karşından Anne'le birbirlerine kaçamak bakışlar atıp suçlu suçlu gülümsediler. Anne, kahvaltıdan sonra aceleyle Green Gables'a döndü. O sırada Barry ailesinin evinde yaşanan huzursuzluktan tamamen habersizdi. Ancak, Marilla bir şey istediği için Bayan Lynde'in evine gittiğinde olanları sonradan öğrendi.

"Diana'yla birlikte zavallı yaşlı kadın Bayan Barry'yi dün gece ölümüne korkuttuğunuzu duydum." dedi Bayan Lynde ciddiyetle. Gözlerinde de bir pırıltı vardı. "Bayan Barry, Carmody'ye giderken az önce bana uğradı. Olay yüzünden oldukça endişeliydi. Yaşlı Bayan Barry, bu sabah kalktığında çok asabiymiş. Josephine Barry'nin siniri başka türlüdür, sana o kadarını söyleyeyim. Diana'yla tek kelime konuşmamış."

"Diana'nın suçu değildi ki." dedi Anne pişmanlıkla. "Ben yaptım. Yatağa kadar yarışmayı ben teklif ettim."

"Biliyordum!" dedi Bayan Lynde. Doğru tahminde bulunanların sevincini yaşıyordu. "Bu fikrin, senin başının altından çıktığını biliyordum. Hiç yoktan pek çok meseleye yol açtı. Yaşlı Bayan Barry bir aylığına kalmaya gelmişti fakat şimdi bir gün daha o evde kalmayacağını, pazar günü yani yarın, şehre döneceğini söylemiş. Onu istasyona götürselerdi bugünden gidecekmiş. Diana'nın müzik derslerinin dörtte birini ödeyecekti. Artık o kız için hiçbir şey yapmamaya karar vermiş. Sa-

nırım bu sabah evlerinde epey kargaşa yaşanmış. Barry ailesi sarsılmış olmalı. Yaşlı Bayan Barry zengin olduğundan, onunla aralarını iyi tutmaya çalışırlardı. Tabii bunu, bana Bayan Barry söylemedi ama ben insan doğasından çok iyi anlarım."

"Ne kadar da şanssızım." dedi Anne. "Hep başımı belaya sokup uğruna canımı vereceğim en yakın arkadaşımı da peşimden sürüklüyorum. Neden böyle oluyor bana söyleyebilir misiniz, Bayan Lynde?"

"Çünkü sen çok pervasız, dilediğini yapan bir çocuksun da ondan. Düşünmüyorsun, aklına gelenleri söyleyip yapıyorsun. Önce bir dakikalığına da olsa düşünmen gerekir."

"Ah ama o en iyi kısmı." diye itiraz etti Anne. "Çok heyecanlı bir şey aniden aklında belirirse, onu hemen yapman lazım, eğer durup düşünürsen tüm eğlenceyi mahvedersin. Siz hiç böyle hissetmediniz mi, Bayan Lynde?"

Hayır, Bayan Lynde bunu hiç hissetmemişti. Sağduyulu olduğunu göstermek ister gibi, hayır manasında başını salladı.

"Biraz düşünmeyi öğrenmelisin, Anne. Ciddiye alman gereken atasözü, 'İki ölç, bir biç.' olmalı. Özellikle misafir odalarındaki yatakları iyi ölçmek lazım."

Bayan Lynde kendi yavan şakasına rahatça gülerken Anne de dalgınlaştı. Durumda gülünecek hiçbir şey göremiyordu. Ona göre, bu oldukça ciddiydi. Bayan Lynde'in evinden ayrıldıktan sonra karlar içindeki alanlardan geçerek Orchard Slope'a gitti. Diana onu mutfak kapısında karşıladı.

"Josephine halan çok sinirliydi, öyle değil mi?" diye fısıldadı Anne.

"Evet." dedi Diana. Oturma odasının kapalı kapısına kaygıyla bakarak gülme isteğini bastırdı. "Öfkeden deliye döndü, Anne. Beni nasıl azarladı, bir bilsen. Şimdiye kadar gördüğü en yaramaz kız olduğumu, annemle babamın beni yetiştirme tarzlarından utanmaları gerektiğini söyledi. Daha fazla kal-

mayacağını da ekledi ama çok da umurumda olduğunu söyleyemem. Gerçi, ailem bunu önemsiyor."

"Neden onlara benim hatam olduğunu söylemedin?" diye sordu Anne.

"Benden böyle bir davranışta bulunmamı bekliyorsun yani, öyle mi?" dedi Diana azarlar gibi. "Ben ispiyoncu değilim, Anne Shirley. Zaten ben de en az senin kadar suçluyum."

"Pekâlâ, içeri girip onlara kendim söylerim." dedi Anne tereddüt etmeden.

Diana yalnızca Anne'in yüzüne dik dik baktı.

"Anne Shirley. Bunu asla yapamazsın! Seni canlı canlı yer!"

"Lütfen beni olduğumdan daha fazla korkutma." dedi Anne yalvarırcasına. "Topun ağzına yürümeyi tercih ederim ama bunu yapmam gerekiyor, Diana. Benim suçumdu ve itiraf etmeliyim. Neyse ki itiraf etme konusunda deneyimim var."

"İyi. Şu an odada." dedi Diana. "İstersen sen içeri geçebilirsin, ben buna cesaret dahi edemem. Ayrıca yaptığının hiçbir faydası olacağına da inanmıyorum."

Bu cesaretlendirici sözlerden sonra Anne, aslanla ininde karşı karşıya gelmek için ilerledi. Başka deyişle, azimle kapıya doğru yürüyerek onu yavaşça çaldı. Ardından sertçe, "İçeri gel." cevabı duyuldu.

Zayıf, ciddi ve sert görünen Bayan Josephine Barry, ateşin başında hararetle örgü örüyordu. Büyük öfkesi henüz dinmemiş, gözleri altın çerçeveli gözlüğünün camını delip geçiyordu. Diana'yı görme beklentisiyle sandalyesinde dönünce önünde bembeyaz suratlı birini buldu. Kızın gözleri, çaresizliğin verdiği cesaret ve dehşetin getirdiği çekinmeyle doluydu.

"Sen kimsin?" diye sordu Bayan Josephine Barry kısaca.

"Ben, Green Gables'tan Anne." dedi küçük ziyaretçi ürkekçe. Artık onun karakteristik hareketine dönüşmüş olan şe-

kilde ellerini önünde birleştirdi. "İzin verirseniz, itiraf etmeye geldim."

"Neyi itiraf etmeye?"

"Dün gece yatakta üzerinize atlamamız benim suçumdu. Bunu, ben teklif ettim. Eminim, Diana böyle bir şeyi asla düşünmezdi. O, hanımefendi gibidir, Bayan Barry. Onu suçlamanın ne kadar adaletsiz olduğunu anlamalısınız."

"Anlamalıyım, öyle mi? Diana'nın en azından kendi payına düşeni yaptığını düşünüyorum. Saygıdeğer evlerde hiç öyle şeyler olur mu?"

"Yalnızca eğleniyorduk." diye ısrar etti, Anne. "Artık özür dilediğimize göre bizi affetmelisiniz Bayan Barry. Hiç olmazsa, Diana'yı affedip müzik dersleri almasına izin verin. Diana o dersleri çok istiyor Bayan Barry. Bazı şeyleri çok sevip istemenize rağmen sahip olamamak nasıl bir şeydir, ben çok iyi biliyorum. Eğer birine kızmanız gerekiyorsa, bana kızın. Eskiden beri insanların bana sinirlenmesine çok alışkınım. Buna Diana'dan çok daha iyi katlanabilirim."

Anne konuşmasını bitirene kadar yaşlı kadının gözlerindeki öfkenin büyük kısmı silindi. Onun yerine memnuniyet dolu ilginin parlaklığı geldi. Buna rağmen sertçe şöyle dedi:

"Yalnızca eğleniyor olmanızın bahane olduğunu düşünmüyorum. Ben küçükken, kızlar asla öyle eğlenmezlerdi. Uzun, yorucu yolculuktan sonra huzurlu uykundan üzerinde zıplayan iki koca kız tarafından kaldırılmak nasıl bir şeydir, bilmiyorsun."

"Bilmiyorum... Ama hayal edebilirim." dedi Anne hevesle. "Eminim çok rahatsız edici olmuştur ama bir de bizim tarafımızdan bakın. Sizin hayal gücünüz var mı, Bayan Barry? Eğer varsa kendinizi bizim yerimize koyun. O yatakta kimsenin olduğunu bilmiyorduk, bizi neredeyse ölümüne korkuttunuz. Kendimizi korkunç hissettik. Hem bize söz verilmesine

rağmen misafir odasında da uyuyamadık. Sanırım siz misafir odalarında kalmaya alışkınsınızdır. Şimdi, daha önce bu onura hiç erişememiş yetim, küçük bir kız olsanız, nasıl hissederdiniz, bir düşünün."

Bu noktada kadının tüm öfkesi uçup gitmişti. Bayan Barry gerçekten de güldü. Mutfakta hareketsiz şekilde endişeyle bekleyen Diana kahkaha sesini duyunca rahatlayarak derin bir nefes aldı.

"Korkarım hayal gücüm biraz paslanmış. Kullanmayalı o kadar uzun zaman oldu ki!" dedi. "Sen de benim gibi hâlden son derece iyi anlıyorsun sanırım. Bu, her şeye nasıl baktığımıza bağlı. Şimdi, şuraya oturup biraz kendinden bahset bakalım."

"Çok üzgünüm ama yapamam." dedi Anne hemen. "Bunu isterdim çünkü ilginç bir hanımefendiye benziyorsunuz. Tam öyle görünmese de belki kafa dengim bile olabilirsiniz ama eve, Bayan Marilla Cuthbert'in yanına geri dönmem gerekiyor. Bayan Marilla Cuthbert, beni düzgünce yetiştirmek için evine almış, nazik biridir. Elinden geleni yapıyor ama işi biraz zor. Yatağa atladığım için onu suçlamamalısınız. Gitmeden önce lütfen bana söyleyebilir misiniz? Diana'yı affedip Avonlea'de daha uzun süre kalacak mısınız?"

"Arada sırada muhabbet etmek için buraya gelirsen belki de kalırım." dedi Bayan Barry.

O akşam Bayan Barry, Diana'ya gümüş bir bileklik verip evin daha yaşlı üyelerine de valizini yerleştirdiğini söyledi.

"Sadece Anne denilen kızı daha yakından tanıyabilmek için kalmaya karar verdim." dedi açık sözlülükle. "Beni eğlendiriyor. Benim yaşımda birinin, eğlendirici insanlar bulması zordur."

Hikâyeyi duyduğunda Marilla'nın tek yorumu, "Sana söylemiştim." oldu. Bu da Matthew'un menfaatineydi.

Bayan Barry, Avonlea'de bir aydan uzun süre kaldı. Normalde olduğundan daha hoşgörülü bir misafirdi. Anne, onu neşeli tuttuğu için sıkı dost oldular.

Bayan Barry, giderken Anne'e şöyle dedi:

"Unutma Anne, kızım, şehre geldiğinde beni ziyaret edeceksin. Seni evimdeki en özel misafir odasındaki yatakta yatıracağım."

"Bayan Barry tahmin ettiğim gibi kafa dengi biriymiş." dedi Anne, Marilla'ya. "Ona bakınca bunu anlayamazsın ama gerçekten de öyle. Matthew'un durumuna benziyor. Yani ilk önce anlaşılmıyor ama bir süre sonra bunu görmeye başlıyorsun. Eskiden kafa dengi insanların çok nadir olduğunu düşünüyordum ama öyle değilmiş. Dünyada bu kadar çok olduklarını bilmek harika!"

20
Yanlış Giden Güzel Hayal

Green Gables'a tekrar ilkbahar geldi. Nisan ve mayıs aylarıyla ilerleyen o güzel, değişken, isteksiz Kanada baharı... Kendisiyle birlikte tatlı serin günleri, pembe gün batımlarını, yeniden canlanma mucizesini ve büyümeyi getirdi. Âşıklar Geçidi'ndeki akçaağaçlar kırmızı tomurcuk vermeye, Dryad'ın Köpüğü etrafındaki eğrelti otları uzamaya başladı. Uzaklardaki verimsiz arazilerde, Bay Silas Sloane'ın evinin arkasında, mayıs çiçekleri açtı. Kahverengi yaprakların altında pembe beyaz, sevimli yıldızlar gibi görünüyorlardı. Altın renkli öğle sonrası saatlerinde okuldaki öğrenciler onları toplamaya çıktı. Yankıların duyulduğu, ferah alaca karanlıkta çiçeklerle dolu kolları ve sepetleriyle evlerine döndüler.

"Mayıs çiçeklerinin yetişmediği arazilerde yaşayan insanlar için çok üzülüyorum." dedi Anne. "Diana, belki de onların daha iyi şeyleri olabileceğini söylüyor fakat mayıs çiçeklerinden daha iyi ne olabilir ki, Marilla? Diana, neye benzediklerini bilmezlerse onları özleyemeyeceklerini de söyledi. Bence en hüzünlü kısmı da bu... Mayıs çiçeklerinin ne olduğunu bilmeyip onları özlememek tam bir trajedi olurdu. Mayıs çiçekleriyle ilgili ne düşünüyorum biliyor musun, Marilla? Bence geçen yaz ölen çiçeklerin ruhları onların içinde yaşıyor, burası da cennetleri. Bugün harika vakit geçirdik, Marilla. Öğle yemeğimizi eski kuyu yanındaki büyük, yosunlu çukurlukta yedik. Orası çok romantik bir yer. Charlie Sloane, kuyunun içine atlaması için Arty Gillis'e meydan okudu. Tabii Arty Gillis bunu kabul etmedi. Okuldaki kimse etmezdi gerçi. Meydan okumak bu sıra çok moda sanırım. Bay Phillips, bulduğu tüm

mayıs çiçeklerini Prissy Andrews'a verdi. Onu, "Çiçeğe, çiçekler yaraşır."[32] derken duydum. Bunu bir kitaptan alıntıladığını biliyorum, bu da birazcık hayal gücüne sahip olduğunu gösteriyor. Bana da mayıs çiçeği vermek isteyen biri oldu ama onu azarlayarak geri çevirdim. Sana bu kişinin kim olduğunu söyleyemiyorum çünkü adını ağzıma almayacağıma dair yemin ettim. Mayıs çiçeklerinden demetler yapıp şapkalarımıza taktık. Eve gitme vakti gelince, ikili sıra olup yoldan öyle yürüdük. Hem ellerimiz hem saçlarımız çiçeklerle dolu şekilde, "Tepedeki Evim"[33] şarkısını söyledik. Ah, çok heyecanlıydı Marilla. Bay Silas Sloane'un evinde yaşayanlar bizi görmek için dışarı koştular. Yoldan geçen insanlar durup gözlerini dikerek arkamızdan baktılar. Gerçekten büyük olay oldu."

Marilla'nın buna cevabı, "Şaşırmamak gerek. Öyle saçma şeyler yaparsanız, ne olacaktı ki?" oldu.

Mayıs çiçeklerinin ardından menekşeler geldi. Menekşe dolu vadi, tamamen mor renge büründü. Anne, okula giderken oradan geçiyordu, her seferinde de sanki kutsal topraklardaymış gibi aralarından saygıyla yürüyor, onlara tapar gözlerle bakıyordu.

"Nasıl oluyorsa, oradan geçerken Gil... Okuldaki herhangi birinin derslerde benden öne geçmesini umursamıyorum." dedi, Diana'ya. "Fakat okula vardığımda aniden her şey değişiyor, tekrar umursamaya başlıyorum. İçimde pek çok farklı Anne var. Bazen fazla sorun çıkarmamın sebebinin bu olduğunu düşünüyorum. Yalnızca tek bir Anne olabilseydim, çok rahat ederdim. Gerçi o zaman da hiç ilginç olmazdı."

Haziran geldiğinde, meyve bahçeleri yine pembe tomurcuklarla doldu. Parıldayan Sular Gölü'nün yukarısındaki bataklıkta kurbağalar çatallı, tatlı sesleriyle şarkılar söylüyordu. Hava, yonca dolu alanların ve köknar ağaçlarının dinlendirici

32 William Shakespeare'in, *Hamlet* oyunun beşinci perdesindeki ilk sahneden alıntı. (ç.n.)

33 Amerikalı W. C. Baker tarafından 1866 yılında yazılıp bestelenmiş şarkı. (ç.n.)

kokusuyla doluydu. Anne'se bir akşam çatı katındaki odasının penceresi önünde oturmuş, derslerine çalışıyordu. Kitabı görmek için hava çok kararlığından düşler âlemine düşmüştü. Gözlerini kocaman açmış, Karlar Kraliçesi'nin yine tomurcuklarla bezenmiş dalları arasından uzaklara bakıyordu.

Küçük çatı katı, ana özellikleriyle birlikte aynı görünüyordu. Duvarlar hâlâ beyaz, iğne yastığı hâlâ sert, sandalyeler hâlâ sarı ve dimdikti. Buna rağmen odanın tüm karakteri değişmişti çünkü içini yeni, capcanlı, etkileyici bir kişilik doldurmuştu. Öğrenci kitaplarından, elbiselerden, kurdelelerden ve hatta masadaki elma çiçeği dolu çatlak mavi sürahiden bile bağımsız görünen bir benlikti bu. Sanki orada yaşayan hayat dolu kişinin uyurken ve uyanıkken gördüğü bütün düşler maddi olmamasına rağmen gözle görünür şekillere bürünmüş, boş odanın dört yanını muhteşem gökkuşağıyla ay ışığından oluşan şeffaf bir kâğıtla kaplamıştı. Marilla, Anne'in yeni ütülenmiş okul önlükleriyle içeri girdi. Onları sandalyenin arkasına astıktan sonra kısa bir iç çekip oturdu. O akşamüstü, ara sıra tekrarlayan baş ağrılarından birine yakalanmıştı. Acı geçmiş olsa da yorgun, kendi deyimiyle "bitap düşmüş" hissediyordu. Anne ona berrak, anlayışlı gözlerle baktı.

"Keşke senin yerine baş ağrısını ben çekseydim, Marilla. Bunu içten diliyorum. Senin için seve seve katlanırdım."

"Sen zaten üzerine düşen işleri yaparak dinlenmeme vesile oldun." dedi Marilla. "Normaldekinden daha az hata yapıp hepsini doğru düzgün bitirmişsin. Tabii Matthew'un mendillerini kolalaman, tam olarak gerekli değildi! Ve tabii çoğu insan akşam yemeğinde ısınsın diye ocağa kek koyduklarında onu orada yanmaya bırakmak yerine vaktinde çıkarır. Sen bu yöntemi izlemiyorsun ama belli ki..."

Baş ağrıları her zaman Marilla'yı kinayeli konuşan birine dönüştürüyordu nedense.

Anne utanarak, "Ah, çok özür dilerim." dedi. "Keki daha ocağa koyduğum andan sonra tamamen unuttum. Gerçi içgüdüsel

olarak yemek masasında bir şeyin eksik olduğunu hissetmiştim. Sen bu sabah beni işlerin başında bıraktığında, hayallere dalıp gitmeme konusunda ciddi karar almıştım. Hep önümdekilere odaklanacaktım. Keki koyana kadar da iyi gidiyordum aslında. Ardından ıssız kuleye kapatılmış büyülü bir prenses olduğumu hayal etmek için dayanılmaz bir istek duydum. Yakışıklı şövalye de kömür karası atının üzerinde beni kurtarmaya geliyormuş. Ondan sonra kek aklımdan uçup gitti işte. Mendilleri kolaladığımın farkında değildim. Ütü yaptığım sırada, Diana'yla derenin yukarısında keşfettiğimiz yeni adaya isim bulmaya çalışıyordum. Görebileceğin en enfes yer orası, Marilla. Üzerinde iki akçaağaç var, dere de etrafından akıyor. Sonunda oraya *Victoria Adası* demenin mükemmel olacağını düşündüm çünkü kraliçenin doğum gününde bulduk. Diana da ben de çok asilizdir. Kekle mendiller için çok özür dilerim. Aslında çok uslu durmak istiyordum çünkü bugün bir yıl dönümü. Geçen yıl bugün, ne olmuştu hatırlıyor musun, Marilla?"

"Hayır. Özel bir şey hatırlayamıyorum."

"Ah, Marilla, Green Gables'a geldiğim gündü. Asla unutmayacağım. Hayatımın dönüm noktasıydı. Tabii sana o kadar önemli görünmüyor. Bir yıldır buradayım ve bu süre boyunca hep çok mutluydum. Elbette sorunlarım da oldu ama onları her zaman atlatabilirim. Kalmama izin verdiğin için üzgün müsün, Marilla?"

"Hayır, üzgün olduğumu söyleyemem." dedi Marilla. Bazen Anne, Green Gables'a gelmeden önce hayat nasıldı hatırlamıyordu bile. "Hayır, üzgün değilim. Eğer derslerini bitirdiysen Bayan Barry'ye gitmeni istiyorum. Bana Diana'nın önlüğünün kalıbını verecekti."

"Ama... Ama hava çok karanlık." dedi Anne.

"Çok mu karanlık? Daha doğru düzgün akşam olmadı bile. Hem daha önce kaç defa karanlıkta oraya gittin, Tanrı bilir."

"Sabah olunca gidebilir miyim?" dedi Anne ısrarla. "Güneş doğarken kalkıp öyle gideceğim, olur mu, Marilla?"

"Anne Shirley. Aklından neler geçiyor yine? Yeni önlüğünü bugün bitirebilmek için istiyorum o kalıbı. Haydi, hemen gidip oyalanmadan dön."

Anne isteksizce şapkasını alırken, "Ana yolun etrafından gideceğim öyleyse." dedi.

"Yolun etrafından git de boşuna yarım saat harca! Neden her zamanki yolu kullanmıyorsun?"

"Lanetli Orman'dan geçemem Marilla." dedi Anne çaresizce.

Marilla bir süre sadece baktı.

"Lanetli Orman mı? Sen aklını mı kaçırdın? Lanetli Orman da nedir Tanrı aşkına?"

"Derenin yanındaki çam ormanı." diye fısıldadı Anne.

"Saçmalık! Hiçbir yerde lanetli orman filan yok. Sana böyle şeyleri kim anlatıyor?"

"Hiç kimse." diye itiraf etti Anne. "Diana'yla ormanın lanetli olduğunu hayal ettik. Buralardaki yerler çok... Çok... Sıradan. Bunu sadece kendimizi eğlendirmek için uydurduk. Nisan ayında aklımıza gelmişti. Lanetli ormanlar çok romantik, Marilla. Oldukça kasvetli olduğu için çam ormanını seçtik. Sonra da hep rahatsız edici şeyler hayal ettik. Mesela, akşamın bu saatlerinde derenin kıyısında yürüyen yaşlı bir kadın var. Ellerini ovuştururken bağırarak ağlıyor. Birinin ailesinde ölüm yaşanacağı zaman ortaya çıkıyor. Öldürülmüş küçük bir çocuğun ruhu da Haylaz Kır'ın köşelerinde geziyor. Yavaşça arkandan yaklaşarak soğuk parmaklarını senin ellerine değdiriyor. Ah Marilla, düşüncesi bile beni ürpertiyor. Sonra, başsız bir adam patikada volta atarken, iskeletler, dalların arasından sana ters ters bakıyor. Ah, Marilla. Ne nedenle olursa olsun, akşam olduktan sonra Lanetli Orman'dan geçemem. Ağaçların arkasından çıkan beyaz şeyler, uzanıp beni kaçırabilir."

"Kimse böyle zırvalık duymamıştır!" diye bağırdı Marilla. Anne'in anlattıklarını şaşkınlıkla dinlerken tek kelime edeme-

mişti. "Anne Shirley, kendi kafanda yarattığın pis safsatalara inandığını mı söylüyorsun bana?"

"Tam inanıyorum değil ama..." diye bocaladı Anne. "En azından gündüz olduğunda inanmıyorum ama karanlık bastırdıktan sonra iş değişiyor, Marilla. Hayaletlerin dolaşma saatleri onlar."

"Hayalet diye bir şey yok, Anne."

"Ah, ama var Marilla." dedi Anne heyecanla.

"Onları gören insanlar tanıyorum, saygın insanlar hem de. Charlie Sloane'un dediğine göre, büyükannesi bir gece kocasını otlaktan inekleri eve getirirken görmüş. Hem de adam gömüldükten bir yıl sonra. Biliyorsun, Charlie Sloane'un büyükannesi asla yalan söylemez, dinine çok bağlıdır. Ayrıca, Bayan Thomas'ın babasını, gecenin birinde ateşler içinde yanan bir kuzu kovalamış. Hayvanın kopmuş kafasını yalnızca bir deri parçası tutuyormuş. Bunun kardeşinin ruhu olduğunu ve kendisinin dokuz gün içinde öleceğine dair bir uyarı olarak geldiğini söyledi. Belki dokuz gün içinde değil ama iki yıl sonra öldü, yani hepsi doğru. Hem Ruby Gillis diyor ki..."

"Anne Shirley." diye sertçe araya girdi Marilla. "Bir daha böyle şeyler söylediğini duymak istemiyorum. Başından beri senin bu hayal gücünle ilgili şüphelerim vardı. Sonucunda ortaya bunlar çıkacaksa, artık devam etmene göz yumamayacağım. Şimdi doğru Bayan Barry'nin evine gideceksin. Sana ders ve uyarı olması açısından da çam korusunun içinden geçeceksin. Lanetli ormanlarla ilgili ağzından tek kelime daha çıktığını duymayacağım."

Korkusu gerçek olduğundan Anne istediği kadar ağlamaya, yalvarmaya devam edebilirdi, etti de. Hayal gücü kontrolünden çıkıp akşam olduktan sonra çam korusundan ölesiye korkmasına neden olmuştu. Fakat acımasız Marilla, ürkek hayalet görücüsünü yanına alıp pınarın başına kadar gitti. Ondan, dümdüz yürüyüp köprünün üzerinden geçerek ileri-

deki bağıran kadınlar ve başsız hayaletlerin karanlık saklanma alanlarına girmesini istedi.

Anne gözleri yaşlı, "Marilla, nasıl bu kadar zalim olabilirsin?" dedi. "Beyaz bir şey beni kapıp kaçırırsa nasıl hissederdin?"

"Bu riske gireceğim." dedi Marilla duygusuzca. "Söylediklerimi her zaman yerine getirdiğimi bilirsin. Bundan sonra hayaletli yerler hayal etmene son vereceğim. Haydi, yürü şimdi."

Anne yürüdü. Yani ayak sürüyerek köprüye çıktıktan sonra karşısındaki son derece karanlık patikaya titreyerek girdi. Bu yürüyüşü asla unutmayacaktı. Hayal gücünün kendisini bu derece etkilemesine izin verdiği için pişman oldu. Kafasındaki gulyabaniler çevresindeki her gölgenin içinde pusu kurmuş bekliyordu. Onları yaratan dehşet içindeki küçük kızı yakalamak için soğuk, incecik ellerini uzatıyorlardı. Çukurluktan rüzgârla uçarak gelip çam korusunun kahverengi zeminine düşen beyaz huş ağacı kabuğu yüzünden Anne'in neredeyse kalbi duracaktı. İki yaşlı dalın uzun uzadıya süren birbirlerine sürtme sesi, alnında ter damlaları birikmesine neden oldu. Karanlıkta ona hücum eden yarasaların çıkardıkları sesler, aslında dünya dışı yaratıkların kanatlarından geliyor olmalıydı. Bay William Bell'in arazisine ulaştığında sanki arkasından beyaz şeyler ordusu kovalıyormuşçasına hızla koşmaya başladı. Barry ailesinin mutfak kapısına ulaştığında o kadar nefes nefese kalmıştı ki istemeye geldiği kalıptan bahsedebilmesi vakit aldı. Diana evde olmadığı için orada oyalanmak için bahanesi yoktu. Korku dolu geri dönüş yolculuğuyla yüzleşmesi gerekiyordu. Anne yürürken gözlerini kapadı. Beyaz şeyi görmektense, başını sertçe dallara çarpma riskini almayı tercih etti. Sonunda sendeleyerek tahta köprüye vardığında titremesine rağmen rahatlayıp derin bir oh çekti.

"Ee? Seni yakalayan olmadı mı?" dedi Marilla anlayışsız şekilde.

"Ah Mar... Marilla." diye geveledi Anne. "Bu... Bundan sonra... Sıradan yer... Yerlerden şi... Şikâyet etmeyip... Onlarla... Yet... Yetineceğim."

21
Yeni Bir Tat

"Tanrım! Bayan Lynde'in söylediği gibi, bu dünyada tanışmalar ve ayrılmalardan başka şey yok." dedi Anne hüzünle. Haziran ayının son gününde kitaplarını mutfak masasının üzerine koydu. Bir yandan da iyice ıslanmış mendiliyle kıpkırmızı olmuş yaşlı gözlerini siliyordu. "Bugün okula fazladan mendil götürmem ne iyi olmuş değil mi, Marilla? Ona ihtiyacım olabileceği içime doğmuştu."

"Bay Phillips'i bu kadar sevdiğini bilmiyordum. O gidiyor diye iki tane mendile ihtiyacın olacağı aklıma gelmezdi." dedi Marilla.

"Onu gerçekten çok sevdiğim için ağladığımı sanmıyorum." diye cevapladı Anne. "Diğerleri ağladı diye onlara katıldım sadece. İlk önce Ruby Gillis başladı. Her zaman Bay Phillips'den nefret ettiğini söylerdi ama o veda konuşmasını yapmak için ayağa kalkar kalkmaz gözyaşlarına boğuldu. Sonra teker teker tüm kızlar ağladı. Ben kendimi tutmayı denedim Marilla. Bay Phillips'in beni Gil... Bir erkek çocuğunun yanına oturttuğu zamanı hatırlamaya çalıştım. Sonra, tahtaya adını *e* olmadan yazışını, geometri dersinde gördüğü en ahmak öğrenci olduğumu söyleyişini, hecelememe gülüşünü, korkunç ve alaycı olduğu tüm zamanları... Yine de başaramadım Marilla. Benim de gözyaşlarım süzülmeye başladı. Jane Andrews neredeyse bir aydır Bay Phillips gideceği için ne kadar mutlu olduğundan, tek gözyaşı bile dökmeyeceğinden bahsediyordu. O, hepimizden daha kötü oldu. İhtiyacı olmayacağını düşünüp mendil getirmediği için erkek kardeşininkini istemek zorunda kaldı. Bu arada erkek öğrenciler, ağlamadı tabii ki...

Ah, Marilla, çok yürek parçalayıcıydı. Bay Phillips oldukça güzel bir veda konuşması yaptı. 'Ayrılma vaktimiz geldi.' diye başladı. Gerçekten etkileyiciydi. Onun da gözlerinde yaşlar vardı. Okulda arkasından konuştuğum, defterime resimlerini çizdiğim zamanlar için son derece üzgün ve pişman hissettim. Prissy'yle aralarında olan durumla da dalga geçmiştim. Keşke Minnie Andrews gibi örnek bir öğrenci olsaydım diye düşündüm çünkü o, vicdan azabı çekebileceği şeyler yapmadı. Kızlar okuldan eve gidene kadar ağlamaya devam ettiler. Carrie Sloane iki dakikada bir, 'Ayrılma vaktimiz geldi.' deyip durdu. Ne zaman neşemiz yerine gelecek gibi olsa bu, bizi tekrar üzdü. Fazlasıyla kederli hissediyorum, Marilla. Fakat insan önünde iki aylık tatil varken o kadar da umutsuzluk içine düşemiyor, öyle değil mi? Kaldı ki istasyondan gelirken yeni papaz ve karısıyla karşılaştık. Bay Phillips'in vedası nedeniyle kötü hissediyorum diye yeni papazla biraz ilgilenmemek olmazdı, öyle değil mi? Karısı çok güzel. Öyle muhteşem güzel değil ama. Gerçi papazların muhteşem güzel karıları olması iyi olmazdı sanırım, kötü örnek teşkil ettiği düşünülebilir. Bayan Lynde, Newbridge'deki papazın karısının kötü örnek olduğunu söylüyor çünkü hep moda kıyafetler giyiyormuş. Yeni papazımızın karısı çok hoş, kabarık kolları olan mavi muslinden bir elbise giyiyordu. Şapkası da güllerle süslenmişti. Jane Andrews, bir papaz karısı için kabarık kolların fazla sofistike kaçtığını söyledi. Bense öyle kusur arar gibi yorumlarda bulunmadım Marilla çünkü kabarık kollar için hasret çekmek nasıl bir şeydir biliyorum. Ayrıca uzun süredir papaz karısı da değilmiş. İnsanlar biraz müsamaha göstermeli, öyle değil mi? Papaz evi hazır olana kadar Bayan Lynde'in yanında kalacaklarmış."

Marilla o akşam Bayan Lynde'in evine gitti. Eğer geçen kış ödünç aldığı pike yapma tezgâhını geri götürmesi dışında onu harekete geçiren başka bir sebep varsa, bu Avonlea'deki pek çok insanla aynı sevimli zaafı paylaşmasıydı. Bayan Lynde'in insanlara verip bazı durumlarda da tekrar görmeyi bile beklemediği pek çok nesne, o akşam ödünç alanların ellerinde

geri döndü. Heyecanlı olayların az ve uzun aralıklarla yaşandığı sessiz, küçük kasabalarda yeni papaz, dahası yeni papazın karısı, meşru bir merak konusuydu.

Anne'in hayal gücünden yoksun olduğunu düşündüğü yaşlı papaz Bay Bentley, Avonlea'de on sekiz yıl görev yapmıştı. Geldiğinde duldu, dul olarak da hayatını sürdürmeye devam etti. Gerçi orada kaldığı geçici süre boyunca her yıl şu kadınla, bu kadınla ya da ötekiyle evlendiğine dair dedikodular çıkmıştı. Geçen şubat ayında görevinden istifa edip tepkilere rağmen kasabadan ayrıldı. Konuşmacı olarak yeterli değilse de insanlarla uzun süredir münasebet içinde olduğundan seviliyordu. O zamandan beri Avonlea Kilisesi cemaati, her pazar vaaz vermek için gelen çeşitli adayları ya da yedekleri dinlediği için dinî enerjileri azalmıştı. Bu papazların yeterli olup olmadığına daha yüksek merciler karar verecekti. Fakat kilisedeki Cuthbert sırasının köşesinde uysalca oturan küçük, kızıl saçlı kızın da onlarla ilgili bazı fikirleri vardı. Bunları Matthew'la paylaşmaktan da çekinmiyordu. Marilla'ysa prensipleri gereği, papazları hiçbir koşul altında eleştirmiyordu.

"Zaten Bay Smith'in başarılı olabileceğini düşünmemiştim, Matthew." diyerek son kararını belirtti Anne. "Bayan Lynde, hitabetinin zayıf olduğunu söyledi ama bence sorunu Bay Bently'ninkiyle aynıydı: Hayal gücü yoktu. Bay Terry'ninse fazla vardı. Lanetli Orman olayında benim yaptığım gibi, hayal gücünün kendisini ele geçirmesine izin verdi. Hem Bayan Lynde, teoloji bilgisinde yanlışlar olduğunu söyledi. Bay Greshman çok iyi, dinine bağlı biriydi ancak çok fazla komik hikâye anlatıp insanları kilisede güldürdü. Yeterince saygın değildi. Bir papazın saygın olması gerekir, öyle değil mi Matthew? Bay Marshall herkesin de fark ettiği gibi yakışıklıydı. Bayan Lynde, onun evli olmadığını, hatta nişanlısının bile bulunmadığını söyledi. Onunla ilgili özel araştırma yapmış. 'Avonlea'nin papazı, genç ve bekâr biri olamaz.' dedi. Sonra dinine çok bağlı biriyle evlenmezse bu, sorun çıkarırmış. Bayan Lynde çok ileri görüşlü bir kadın, öyle değil mi Matthew? Sonuçta Bay Allan'ı

çağırdıkları için memnunum. Onu sevdim çünkü vaazı ilginçti. Alışkanlıktan değil de içten şekilde dua ediyormuş gibiydi. Bayan Lynde onun mükemmel olmadığını düşünüyor, yılda yedi yüz elli dolara harika bir papaz bulamayacağımızı söyledi. Hem teoloji bilgisi de yerinde çünkü onu doktrinin tüm önemli noktaları hakkında sorguya çekmiş. Karısının ailesini de tanıyormuş, saygın insanlarmış. Ailesindeki kadınların hepsi, evlerini iyi idare ediyormuş. Bayan Lynde'e göre, adamda iyi doktrin bilgisi, kadında da iyi idarecilik olursa en ideal papaz ailesi ortaya çıkarmış."

Yeni papaz ve karısı, hâlâ balayında olan genç, güler yüzlü bir çiftti. Hayatlarının işi için iyi ve güzel heyecanlarla, şevkle doluydular. Avonlea onlara hemen kalbini açtı. Yaşlı genç demeden herkes yüksek idealleri olan, içi dışı bir, neşeli genç adamı ve papaz evinin sahibeliğine gelen ışıl ışıl, nazik genç kadını sevmişti.

Anne, Bayan Allan'a tüm kalbiyle bayılmıştı. Kafa dengi başka birini daha keşfetmişti.

Bir pazar günü akşamüstünde Anne, "Bayan Allen çok tatlı biri." diye ilan etti. "Bizim sınıfımızı ona verdiler, harika bir öğretmen. En başından, bütün soruları sadece öğretmenin sormasının adil olmadığını düşündüğünü söyledi. Biliyorsun Marilla, ben de hep aynı fikirdeydim. Ona istediğimiz kadar soru sorabileceğimizi söyledi. Ben de aklıma gelenlerin hepsini sordum. Soru sormakta çok iyiyim, Marilla."

Marilla kelimelerini vurgulayarak, "Sana inanıyorum." dedi.

"Ruby Gillis dışında başka kimse sormadı. O da bu yaz pazar okulu pikniği olup olmayacağını merak ediyormuş. Bunun uygun bir soru olduğunu düşünmedim çünkü dersle alakası yoktu. Konumuz, *Aslan İnindeki Daniel*'di.[34] Fakat Bayan Allan, soruyu duyunca gülümseyerek, olabileceğini söyledi. Bayan Allan çok güzel gülümsüyor. Yanaklarında iki harika

34 Tanrı'nın, inançlı olduğu için Hz. Danyal'ı aslanlardan kurtarmasını anlatan Eski Ahit'teki *Daniel'ın Kitabı* bölümü. (ç.n.)

gamzesi var. Keşke benim de gamzelerim olsaydı, Marilla. Buraya geldiğim zamanki kadar zayıf değilim ama hâlâ gamzem yok. Eğer olsaydı, insanları doğru tarafa yönlendirebilirdim. Bayan Allan, insanları her zaman iyi tarafı seçmeleri konusunda teşvik etmemiz gerektiğini söyledi. Her konuyla ilgili o kadar güzel konuştu ki! Daha önce din dersinin bu kadar neşeli olabileceğini bilmiyordum. Hep melankoli dolu olduğunu düşünüyordum ama Bayan Allan'ınki öyle değildi. Onun gibi bir Hristiyan olabileceksem, bunu çok isterim. Yönetici Bay Bell'e benzemek istemem ama."

"Bay Bell'le ilgili böyle konuşman ne kadar ayıp." dedi Marilla sertçe. "Bay Bell, oldukça iyi bir adamdır."

"Tabii ki iyi biri." diye kabul etti Anne. "Ama bu, pek işine yarıyor gibi görünmüyor. Ben iyi biri olsaydım tüm gün dans edip şarkı söylerdim çünkü bundan memnun olurdum. Sanırım Bayan Allen dans edip şarkı söylemek için çok büyük. Hem de papazın karısı için bu saygın bir davranış değil. Onun Hristiyan olmaktan memnuniyet duyduğunu hissedebiliyorum. Sonraki hayatta işine yaramayacak olsa bile bunu seçerdi bence."

Marilla dalgınca, "Sanırım yakın zamanda Bay ve Bayan Allan'ı çaya davet etmemiz gerek." dedi. "Burası dışında her eve misafir oldular. Bir bakalım... Önümüzdeki çarşamba günü onları ağırlamak için iyi olur, yine de Matthew'a bununla ilgili tek kelime etme. Geleceklerini duyarsa bahaneler uydurup evden çıkar. Bay Bentley'ye alıştığı için onu sorun etmiyordu. Yeni papazla tanışmaktan çekinecek, karısı da onu ölesiye korkutacaktır."

"Bu konuda asla konuşmayacağım." diye söz verdi, Anne. "Ah, Marilla, o gün için pasta hazırlamama izin verir misin? Bayan Allen için bir şey yapmayı çok isterim. Hem pasta konusunda kendimi geliştirdim, biliyorsun."

"Katlı pasta yapabilirsin." dedi Marilla.

Pazartesi ve salı günleri Green Gables'ta büyük hazırlıklar yapıldı. Papazla karısını çayda ağırlıyor olmak ciddi bir yükümlülüktü. Marilla, Avonlea'deki diğer ev kadınlarının gölgesinde kalmamaya niyetliydi. Anne, heyecan ve neşeyle dolup taşıyordu. Salı akşamı alaca karanlıkta Dryad'ın Köpüğü'ndeki kırmızı kayalara oturup Diana'yla bunu konuştular. Bir yandan da köknar ağacı balsamına batırdıkları ince dallarla suda gökkuşağı yapıyorlardı.

"Marilla'nın çaydan hemen önce kabartma tozluyla hazırlayacağı bisküviler ve benim sabah yapacağım pasta dışında her şey hazır, Diana. Marilla da ben de iki gün boyunca çok uğraştık, buna emin olabilirsin. Papaz ailesinin çay için misafirliğe gelmesi büyük sorumluluk. Daha önce böyle bir deneyimim olmamıştı. Kilerimizi görmen lazım, ağzın açık kalır. Jöleli tavukla soğuk dil servis edeceğiz. İki çeşit jölemiz var, kırmızı ve sarı. Üzerinde kremşanti olan limonlu pasta, vişneli pasta, üç çeşit kurabiye, meyveli pasta, yuvarlak kek ve katlı pasta da olacak. Bir de Marilla'nın özellikle papazlar için sakladığı ünlü kayısı reçeliyle daha önce bahsettiğim bisküviler var. Papazın sindirim sorunu olması ihtimaline karşın hem beyaz hem de kepekli ekmek hazırlayacağız. Bayan Lynde, papazların sindirim sorunu olur, diyor ama Bay Allan'ın bundan kötü derecede etkilenecek kadar uzun süredir papaz olduğunu sanmıyorum. Katlı pastamı düşündükçe buz kesiyorum. Ah Diana, ya güzel olmazsa? Dün gece rüyamda, kafasının yerinde katlı pasta olan korkunç bir gulyabani tarafından kovalandığımı gördüm."

"Güzel olacak, merak etme." dedi Diana güven vererek. Hep insanın içini rahatlatan bir arkadaştı. "İki hafta önce Haylaz Kır'dayken öğlen yemeğinde yediğimiz parçayı da sen pişirmiştin. Son derece harikaydı."

"Evet ama keklerin kötü bir alışkanlığı vardır, sen özellikle güzel olmalarını istediğinde bilerek olmazlar." dedi Anne iç çekerek. Elindeki, iyice balsama bulanmış dalı suya bıraktı.

"Neyse, sanırım Tanrı'ya güvenip unu eklerken de dikkatli olmalıyım. Ah, Diana bak! Ne güzel gökkuşağı çıktı. Sence biz gittikten sonra dryad onu alıp atkı olarak kullanır mı?"

"Dryad diye bir şey olmadığını biliyorsun, değil mi?" diye sordu Diana. Diana'nın annesi Lanetli Orman'ı öğrendikten sonra çok sinirlenmişti. Sonucunda da Diana artık buna benzer hayal ürünlerinden uzak duruyordu. Dryad gibi zararsız periler dahi olsa, onlara gerçekten inanıyormuş gibi yapılmasının sağduyulu bir davranış olmadığını düşünüyordu.

"Ama olduğunu hayal etmek çok kolay." dedi Anne. "Her gece yatağa gitmeden önce penceremden dışarı bakarak dryadın gerçekten de bu kayaların üzerinde oturup oturmadığını merak ediyorum. Pınarı ayna gibi kullanarak saçlarını tarıyor mu acaba? Bazen sabahları, çiylerin içinde ayak izlerini arıyorum. Ah Diana, dryada olan inancını kaybetme!"

Çarşamba sabahı oldu. Uyumak için çok heyecanlı olduğundan, Anne güneş doğarken kalktı. Önceki akşam, pınarın içinde suyla oynadığı için ciddi şekilde üşütmüştü. Fakat o sabah zatürre dışındaki hiçbir şey, mutfak işlerine olan ilgisini bastıramazdı. Kahvaltıdan sonra pastasını yapmaya koyuldu. Sonunda fırının kapağını kapatıp uzun bir nefes aldı.

"Bu sefer hiçbir şeyi unutmadığımdan eminim, Marilla. Sence kabaracak mı? Sanki kabartma tozu çok iyi değildi. Yeni kutudakinden kullandım. Bayan Lynde, bugünlerde her şeyin içine katkı malzemesi koyduklarından kabartma tozunun iyi mi kötü mü olduğunu anlamanın zor olduğunu söyledi. Hükûmetin bu konuyla ilgilenmesi gerekiyormuş fakat başta muhafazakâr parti olduğu sürece o günleri göremeyecekmişiz. Marilla, ya kek kabarmazsa?"

Marilla'nın bu konudaki soğukkanlı yorumu, "Pek çok başka tatlımız var." oldu.

Ancak kek kabardı. Fırından altın renkli, köpük gibi hafif, yumuşacık hâlde çıkınca Anne'in sevinçten yanakları al al

oldu. Hemen katlarını ayırıp her birinin içine yakut kırmızısı reçelden sürdü. Hayalinde Bayan Allan onu yiyor, hatta ardından bir parça daha istiyordu!

"Tabii ki en güzel çay takımını çıkaracaksın, öyle değil mi Marilla?" dedi. "Masayı eğrelti otları ve yabani güllerle süsleyebilir miyim?"

"Onlar hep saçmalık." diye dudak büktü Marilla. "Bana göre önemli olan yiyeceklerdir, anlamsız süslemeler değil."

"Bayan Barry masasını süslemişti ama..." dedi Anne. Havva'nın aklını çelen yılanın suçuna ortak oluyordu.[35] "Papaz ona çok zarif iltifatlarda bulundu. Midesiyle birlikte gözleri de bayram etmiş."

"Her neyse, istediğini yap." dedi Marilla. Bayan Barry ya da herhangi başka birinin gerisinde kalmamaya kararlıydı. "Tabaklar ve yemek için yeterince yer bıraktığından emin ol sadece."

Anne kendini tamamıyla dekore etmeye verdi. Öyle bir masa hazırladı ki Bayan Barry'ninkini fersah fersah geride bıraktı. Çok sayıda gül ve eğrelti otunu, kendi artistik zevkiyle birleştirip ortaya son derece güzel bir görüntü çıkardı. Öyle ki papazla karısı masaya oturduklarında aynı anda iltifat etmeye başladılar.

"Hepsini Anne yaptı." dedi Marilla ciddiyetle. Anne, Bayan Allan'ın hoş karşılayan gülümsemesinin dünyadaki en mutluluk verici şey olduğunu düşündü.

Matthew da oradaydı. Kandırılarak partiye katılmak zorunda bırakılmıştı. Bunun nasıl olduğunu yalnızca Anne ile Tanrı biliyordu. Her zaman çekingen ve tedirgin durumda olduğundan, Marilla ondan çoktan umudu kesmişti. Fakat Anne, Matthew'u başarıyla idare etmesini o kadar iyi biliyordu ki şimdi en iyi takım elbisesiyle gömleğini giymiş masada

35 Eski Ahit'in *Yaratılış* kitabındaki, şeytanın yılan şekline bürünerek Havva'yı yasak elmadan yemesi için kandırdığı hikâyeye atıf yapılıyor. (ç.n.)

oturuyordu. Üstelik papazla hiç de sıkıcı olmayan sohbetlere bile dalmıştı. Gerçi Bayan Allan'a tek kelime bile etmedi ama bu, zaten beklenen bir şey değildi.

Anne'in katlı pastası gelene kadar her şey son derece iyi gidiyordu. Hayret verici çeşitlilikteki tatlıların çoğundan yemiş olan Bayan Allan, onu reddetmek zorunda kaldı. Anne'in yüzündeki hayal kırıklığını gören Marilla gülümseyerek şöyle dedi:

"Ah, bir parça almalısınız Bayan Allan. Anne, onu sizin için özellikle yaptı."

"O hâlde tadına bakayım." dedi Bayan Allan gülerek. Kendine büyükçe üçgen bir parça kesti. Papaz ve Marilla da aynını yaptı.

Bayan Allan çatalındakini ağzına atar atmaz yüzünde tuhaf bir ifade belirdi. Buna karşın, konuşmadan onu yemeye devam etti. Marilla, olan biteni fark edince hemen kendi parçasından biraz aldı.

"Anne Shirley!" diye bağırdı. "Tanrı aşkına, pastanın içine ne koydun?"

"Yalnızca tarifte yazanları, Marilla." dedi Anne ızdırap içinde. "Güzel olmamış mı?"

"Güzel mi? Berbat olmuş. Bayan Allan, lütfen bitirmeye çalışmayın. Anne, tadına kendin bak. Tat vermesi için ne ekledin?"

"Vanilya." dedi Anne. Pastayı tattıktan sonra yüzü utançtan kıpkırmızı olmuştu. "Sadece vanilya ekledim. Ah, Marilla, kabartma tozundan olmalı. Tozla ilgili şüphelerim va..."

"Kabartma tozuymuş, saçmalık! Git bana kullandığın vanilyayı getir."

Anne koşarak kilere indikten sonra yarısına kadar kahverengi sıvıyla dolu küçük bir şişeyle geri döndü. Üzerindeki sarı etikette de "En İyi Vanilya" yazıyordu.

Marilla onu alıp tıpasını çıkararak içini kokladı.

"Tanrı bizi korusun. Anne, pastaya ağrı kesici sıvı merhem eklemişsin. Geçen hafta merheminkini kırdığım için kalanları boş vanilya şişesine boşaltmıştım. Sanırım bunda benim de hatam var, seni uyarmam gerekiyordu. Tanrı aşkına, neden içini koklamadın?"

Bu ikinci utançtan sonra Anne gözyaşlarına boğuldu.

"Çünkü üşüttüğüm için koku alamıyordum!" Bunu dedikten sonra koşarak çatı katına kaçtı. Kendini yatağına atarak teselli edilmesi mümkün değilmiş gibi ağlamaya başladı.

Kısa süre sonra merdivenlerde hafif ayak sesleri duyuldu. Hemen ardından da içeri biri girdi.

"Ah, Marilla!" dedi Anne başını kaldırmadan. "Artık sonsuza kadar gözden düştüm. Bunu atlatmam mümkün değil. Olanlar duyulacak, Avonlea'de hiçbir şey saklı kalmaz. Diana bana pastamın nasıl olduğunu soracak, benim de gerçeği anlatmam gerekecek. Her zaman pastanın içine ağrı kesici sıvı merhem koyan kız olarak tanınacağım. Gil... Okuldaki çocuklar, buna gülmeyi bırakmayacak. Ah Marilla, içinde azıcık Hristiyan merhameti varsa, lütfen yaşananlardan sonra aşağı inip bulaşıkları yıkamam gerektiğini söyleme. Papazla karısı gittiğinde onları temizlerim ama Bayan Allan'ın yüzüne tekrar bakmam imkânsız. Belki de onu zehirlemeye çalıştığımı düşünecek. Bayan Lynde, onu evlat edinenleri zehirlemeye çalışmış yetim bir kız tanıdığını söylemişti. Gerçi, merhemin zehirli olduğunu sanmıyorum. Pastaların içine konmasa da belki içilebilir. Bunu Bayan Allan'a söyleyemez misin, Marilla?"

"Sanırım kalkarsan bunu ona kendin söyleyebilirsin." dedi şen bir ses.

Anne aniden doğrulunca Bayan Allan'ı yatağının başucunda buldu. Gülen gözlerle onu inceliyordu.

"Tatlı kızım, böyle ağlamamalısın." dedi. Anne'in aşırı acıklı yüzü, onu gerçekten rahatsız etmişti. "Herkesin yapabileceği, gülünç bir hata olmuş yalnızca."

"Ah, hayır. Bu hatayı yapmak beni çok üzdü." dedi Anne harap hâlde. "O pastayı sırf sizin için özenerek hazırlamıştım, Bayan Allan."

"Evet, biliyorum tatlım ve sen de bilmelisin ki, bu kadar düşünceli ve nazik davrandığın için minnettarım. Pastan nasıl olursa olsun, fark etmez. Şimdi artık ağlamayı bırakmalısın. Haydi, bana çiçek bahçeni göster. Bayan Cuthbert'ın dediğine göre, kendi küçük köşen varmış. Çiçeklerle çok ilgilendiğim için onu görmek istiyorum."

Anne, Bayan Allan'ın kendisini sakinleştirip teselli etmesine izin verdi çünkü onun Tanrı tarafından gönderilmiş başka bir kafa dengi insan olduğunu düşünüyordu. Merhemli pasta konusuysa tekrar açılmamak üzere kapandı. Ziyaretçiler gittiğinde Anne bu akşamın beklediğinden de eğlenceli geçtiğini fark etti. Özellikle de pasta konusu hesaba katılırsa... Her şeye rağmen derin bir iç çekti.

"Marilla, yarının yeni bir gün olduğunu düşünmek güzel, değil mi? İçinde daha hiç hata yok."

"Seni temin ederim ki sen pek çoğunu yapacaksın." dedi Marilla. "Hatasız gün geçirdiğini henüz görmedim, Anne."

"Evet, biliyorum." diye itiraf etti Anne üzgünce. "Fakat benimle ilgili umut vadeden şeyi hiç fark ettin mi? Aynı hatayı asla ikinci defa yapmıyorum."

"Her zaman yenilerini yapıyorken bu ne kadar işine yarar bilemiyorum."

"Ah, görmüyor musun, Marilla? İnsanın yapabileceği hataların bir sınırı olmalı. Oraya vardığımda artık daha fazlasını yapamayacağım. Bu düşünce, çok rahatlatıcı."

"Her neyse. Gidip pastayı domuzlara versen iyi olur." dedi Marilla. "Onu hiçbir insan yiyemez. Jerry Boute bile!"

22
Anne Çaya Davetli

Anne postaneden dönünce, "Neden öyle gözlerin yuvalarından fırlayacak gibi oldu? Şimdi ne var?" diye sordu Marilla. "Kafa dengi birilerini daha mı buldun?" Tüm heyecanı, Anne'in üzerinden kıyafetinin parçasıymış gibi sarkıyordu. Gözlerini parlatmış, her yanına yayılmıştı. Ağustos akşamının yumuşak güneşiyle miskin gölgeleri içinden rüzgârla birlikte hareket eden periler gibi yollardan dans ederek geçmişti.

"Hayır, Marilla ama şunu dinle! Yarın akşam papaz evine çaya davetliyim! Bayan Allan benim için postaneye mektup bırakmış. Baksana, Marilla: 'Bayan Anne Shirley, Green Gables.' Hayatımda ilk defa bana 'Bayan' deniyor. Bu beni o kadar heyecanlandırdı ki! Mektubu sonsuza kadar en seçkin hazinelerim içinde saklayacağım."

"Bayan Allen, pazar okulu sınıfındaki tüm öğrencileri sırayla çaya çağıracağını söyledi bana." dedi Marilla. Bu harika olayı oldukça soğuk karşılamıştı. "Böylesine coşmana gerek yok. Olaylar karşısında biraz sakin olmayı öğren, çocuğum."

Anne'in olaylar karşısında sakin olması, doğasını değiştirmesi demekti. Canlılık, ateş ve çiyden[36] meydana geldiği için hayatın tüm zevkleriyle acılarını üç misli daha yoğun yaşıyordu. Marilla bunu hissetmiş, alttan alta canı sıkılmıştı. Varoluşun inişleriyle çıkışlarının bu fevri ruh üzerinde muhtemelen fazla ağırlık yapacağını fark etmişti. Aynı zamanda, küçük şeylerden mutluluk duyma kapasitesinin yüksek olmasının, bunu hayli hayli telafi edebileceğini de yeterince anlamamıştı. Bun-

36 İngiliz şair Robert Browning'in (1812-1889) *Evelyn Hope* isimli şiirinden alıntı. (ç.n.)

dan dolayı Marilla, Anne'i mümkün olduğunca daha sakin bir düzene sokmayı kendine görev edindi. Tabii, dere kıyısındaki su üzerinde dans eden güneş ışığı için bu ne kadar imkânsız ve yabancıysa, Anne için de öyleydi. Üzgünce kendine de itiraf ettiği gibi, Marilla, bu amaç uğrunda fazla yol katedememişti. Bir umudun sönmesi ya da planın suya düşmesi, Anne'i büyük ızdıraba sürüklüyordu. Aksi durumlarsa zevkten başının dönmesine neden oluyordu. Marilla, bu kimsesizi aklındaki mütevazı, ciddi duruşlu küçük kıza çevirme planında neredeyse umutsuzluğa kapılmaya başlamıştı. Öte yandan, gerçekten öyle biri olsaydı, Anne'i daha çok seveceğine de inanmıyordu.

Anne, o gece yatağa kederinden konuşamayacak durumda gitti. Matthew kuzeydoğu tarafında rüzgârların toplandığını, ertesi gün yağmurlu olacağından korktuğunu söylemişti. Evin çevresindeki kavak ağaçlarından gelen hışırtı sesleri, yağmur damlalarına benzediğinden, Anne'i endişelendirdi. Körfezin uzaklardan duyulan kükremesini de başka zamanlarda zevkle dinlerdi. Tuhaf, gür, akılda kalıcı ritmini hep sevmişti. Şimdiyse, güzel bir gün bekleyen küçük hanımefendi için fırtına, felaket alameti gibiydi. Anne'e gün hiç doğmayacakmış gibi geldi.

Fakat her şeyin sonu gelir. Papaz evinde çaya davet edildiğin günün öncesindeki gecenin bile! Matthew'un tahminlerinin aksine, güzel bir gündü. Anne'in coşkusu en üst seviyeye yükseldi. "Ah, Marilla, bugün içimde öyle bir şeyler var ki karşılaştığım herkesi sevmek istiyorum." dedi kahvaltı bulaşıklarını yıkarken. "Ne kadar iyi hissettiğimi tahmin edemezsin! Bu his, sonsuza kadar sürse harika olmaz mıydı? İnanıyorum ki, her gün çaya davet edilseydim örnek bir çocuk olabilirdim. Ah, Marilla, bu ciddi bir olay. Çok kaygılıyım. Ya düzgün davranıp uslu olmazsam? Daha önce papaz evinde hiç çay içmedim. Tüm görgü kurallarını bildiğimden emin değilim. Gerçi buraya geldiğimden beri, *Aile Gazetesinin Adap* ekindeki tüm kuralları öğrenmeye çalışıyorum. Aptalca bir şey yapacağım ya da yapmam gereken bazı şeyleri unutacağım diye çok korkuyorum. Beğendiğin yiyeceklerden ikinci tabak almak uygun olur mu?"

"Anne, senin sorunun kendini fazla düşünmen. Önce, Bayan Allan için neyin en uygun, en kibarca olabileceğini düşünmelisin." dedi Marilla. Hayatında bir kez olsun mantıklı ve özlü tavsiye veriyordu. Anne bunu hemen fark etti.

"Haklısın, Marilla. Kendimi hiç düşünmemeye çalışacağım."

Anne, kayda değer bir görgü kuralı ihlali yapmadan ziyaretini tamamladı. Pembe ve safran rengi bulut izlerinin görkemli gökyüzünde süzüldüğü harika bir alaca karanlığın içinden eve döndü. Mutfak kapısı önünde, verandanın kızıl zemini üzerinde oturup yorgun başını Marilla'nın kucağına koyarak olan biteni neşeli ruh hâliyle, mutluluk içinde anlattı.

Köknarlarla dolu batı tepelerinden gelen serin rüzgâr, uzun tarlaların üstünden esiyor, kavak ağaçlarının arasından ıslık çalarak geçiyordu. Gökyüzündeki en parlak yıldız, meyve bahçesine göz kırparken Âşıklar Geçidi'ndeki eğrelti otlarıyla hışırdayan dalların çevresinde ateş böcekleri uçuşuyordu. Konuşurken Anne onları izledi. Sanki rüzgâr, yıldızlar ve ateş böcekleri birbirine karışıp ortaya anlatılamayacak derece tatlı, büyüleyici bir şey çıkarıyor gibiydi.

"Ah, Marilla, muhteşem vakit geçirdim. Bu kadar zaman boşuna yaşamadığımı hissettim. Bundan sonra papaz evinde çaya davet edilmesem bile hep böyle hissedeceğim. Oraya vardığımda Bayan Allan beni kapıda karşıladı. Açık pembe renkli organzeden yapılmış son derece sevimli bir elbise giymişti. Yarım düzine fırfırı ve bileklere kadar gelen kolları vardı. Melek gibi görünüyordu. Büyüdüğümde ben de papaz karısı olmak isterdim, Marilla. Papazlar dünyevi şeylerle pek ilgilenmediklerinden kırmızı saçları da sorun etmezler. Tabii, bunun için insanın gerçekten de çok iyi biri olması lazım ki ben asla olamayacağım. O yüzden bu fikri aklımdan çıkarsam iyi olur. Biliyorsun, bazı insanlar, doğaları itibarıyla iyi olurken, bazıları da olmuyor. Ben olmayanlardanım. Bayan Lynde, benim doğuştan günahkâr olduğumu söyledi. Ne kadar çabalarsam

çabalayayım gerçekten iyi olanlar kadar başarılı olamayacağım. Sanırım geometrideki durumum gibi, bu da kesin bir şey. Fakat çok çalışmanın da bir kıymeti olmalı, öyle değil mi? Bayan Allan, doğası iyi olan insanlardan. Onu çok seviyorum. Matthew ve Bayan Allan gibi bazı insanları hemen, sorunsuz şekilde sevebiliyorsun. Sonra, Bayan Lynde gibi insanlar da var tabii... Onları sevmek için çok çalışmalısın. Yine de bunu yapman lazım çünkü hem pek çok bilgiye sahipler hem de kilisede aktif şekilde çalıyorlar. Yalnızca, bu yönlerini kendine sürekli hatırlatmalısın, yoksa unutabilirsin. Papaz evinde, White Sands'deki pazar okulundan gelmiş başka bir kız daha vardı. Adı Laurette Bradley'di ve çok tatlı biriydi. Tam kafa dengi diyemem ama iyiydi. Zarif şekilde çaylarımızı içtik. Görgü kurallarına oldukça iyi uyduğumu düşünüyorum. Çaydan sonra Bayan Allan piyano çalıp şarkı söyledi. Bizim de ona katılmamızı istedi. Bayan Allan, sesimin güzel olduğunu, bundan sonra pazar okulunun korosunda şarkı söylemem gerektiğini söyledi. Bunu düşündükçe bile ne kadar heyecanlandım bilemezsin. Diana koroda olduğu için bunu uzun süredir ben de istiyordum ama asla erişemeyeceğim bir onur olmasından korkuyordum. Lauretta'nın eve erken dönmesi gerekti. White Sands Otelinde bu akşam büyük bir gösteri varmış, ablası da şiir okuyacakmış. Lauretta, otelde kalan Amerikalıların iki haftada bir Charlottetown Hastanesine yardımda bulunmak için gösteri düzenlediklerini söyledi.

White Sands'den pek çok kişiyi de şiir okumaları için çağırıyorlarmış. Lauretta bir gün kendisinin de davet edilmesini umuyormuş. Bunun üzerine ben yalnızca şaşkınlık içinde ona baktım. O gittikten sonra Bayan Allan'la samimi bir muhabbete koyulduk. Ona, Bayan Thomas'la ikizleri, Katie Maurice ile Violetta'yı, Green Gables'a gelişimi ve geometride yaşadığım problemleri anlattım. Ve Marilla, inanabiliyor musun? Bayan Allan kendisinin de geometride tam bir ahmak olduğunu söyledi. Bu beni nasıl cesaretlendirdi, bilemezsin. Ben ayrılmadan hemen önce papaz evine Bayan Lynde geldi. Neler

duydum Marilla, biliyor musun? Okul heyetindekiler, yeni bir öğretmen işe almış. Bir kadın, adı da Bayan Muriel Stacy. Ne kadar romantik bir isim, öyle değil mi? Bayan Lynde, Avonlea'de daha önce hiç kadın öğretmen olmadığını, bu yeniliğin tehlikeli olduğunu söyledi. Bence, kadın öğretmenimizin olması harika olacak. Okul başlayana kadar iki haftayı nasıl geçireceğimi bilmiyorum. Onu görmek için can atıyorum."

23
Bir Onur Meselesi Anne'in Canını Yakıyor

Anne'in iki haftadan da uzun süre beklemesi gerekti. Merhemli pasta olayının üzerinden bir ay geçtiğine göre artık başını yeni belalara sokmasının vakti gelip çatmıştı. Dikkatsizliği yüzünden bir tava yağsız sütü, domuzların kovası yerine kilerdeki yün dolu sepetin içine boşaltmak ya da düşler âleminde olduğu için ahşap köprünün üzerinden geçmek yerine derenin içine girmek gibi küçük hatalar yaptı. Gerçi bunları hatadan saymaya artık gerek bile yoktu.

Papaz evindeki çay davetinden bir hafta sonra Diana Barry parti verdi.

"Çok büyük olmayacak ve seçkin kişiler gelecek." diye Marilla'yı ikna etmeye çalıştı Anne. "Yalnızca sınıfımızdaki kızlar."

Oldukça güzel vakit geçirdiler. Çaylarını içtikten sonra kendilerini Barry ailesinin bahçesinde buldukları ana kadar da talihsiz bir olay yaşanmadı. Oynadıkları oyunlar yüzünden biraz yorgun düşmelerine rağmen önlerine çıkabilecek herhangi bir haylazlık fırsatını kaçırmaya niyetleri yoktu. Akıllarına "meydan okuma" geldi.

O zamanlar meydan okuma, Avonlea çocukları arasındaki yeni moda eğlenceydi. Önce erkek öğrencilerle başlayıp kısa sürede kızlara da yayıldı. Yazın Avonlea'de yaşanan tüm aptalca şeylerin nedeni, bunları yapanlara meydan okunmuş olmasıydı. Bu olaylar o kadar çoktu ki tek başlarına kitapları doldurabilirdi.

İlk önce Carrie Sloane, kapının önündeki kocaman söğüt ağacında belirli bir noktaya tırmanması için Ruby Gillis'e

meydan okudu. Küçük kız, hem ağacın her tarafında gezinen büyük yeşil tırtıllardan hem de yeni muslin elbisesi yırtılırsa annesinin vereceği tepkiden ölesiye korkmasına rağmen bunu çekinmeden yaptı. Carrie Sloane'u yenilgiye uğrattı. Ardından Josie Pye, sol bacağı üzerinde zıplayarak hiç durmadan bahçede tur atması için Jane Andrews'a meydan okudu. Kız bunu denedi fakat üçüncü köşeye geldiğinde yenilgisini kabul etmek zorunda kaldı.

Josie başarısını biraz fazla abartarak kutladı. Bundan rahatsız olan Anne Shirley, bahçeyi doğu yönüne bağlayan tahta perde üzerinde yürümesi için ona meydan okudu. Şimdi, şunu belirtmek gerek: Bunu daha önce hiç denememiş biri için tahta perde üzerinde yürümek tahmin edilenden çok daha akıl ve topuk sağlamlığı gerektirir. Josie Pye, popüler olmak için yeterli özelliklere sahip olmasa da tahta perdelerde yürümeye dair doğuştan gelen sonradan da hakkıyla geliştirdiği yetenekleri vardı. Josie, sanki meydan okunmasına bile değmeyeceğini ima eden rahat tavırlarla Barry ailesinin tahta perdesinde yürüdü. Bu becerisi karşısında çok da gönüllü olmasalar da arkadaşlarının hayranlığını kazandı. Kızlar bunu defalarca deneyip küçük kazalar atlattıkları için onu içten içe takdir ediyorlardı. Josie, yüzü galibiyetiyle al al olmuş şekilde tünediği yerden atladı. Hemen Anne'e küstah bir bakış atmayı da ihmal etmedi.

Anne kırmızı örgülerini arkaya attı.

"Alçak tahtalar üzerinde yürüyebilmenin çok da harika olduğunu düşünmüyorum." dedi. "Marysville'de tanıdığım bir kız çatı kirişine çıkıyordu."

Josie açık açık, "Buna inanmıyorum." dedi. "Kimse çatı kirişinde yürüyemez. Hele sen, bunu kesinlikle yapamazsın."

"Yapamaz mıyım?" dedi Anne sertçe.

"Tamam, öyleyse sana meydan okuyorum." diye cevapladı Josie. "Sana, Bay Barry'nin mutfak çatısına çıkıp kirişte yürümen için meydan okuyorum."

Anne'in rengi attı yine de yapılabilecek tek şey vardı. Eve doğru yürüdü. Mutfağın çatısına dayalı merdiven, kenarda duruyordu. Tüm beşinci sınıf öğrencileri yarı heyecan yarı korkuyla "Ah!" dediler.

"Bunu yapma Anne." diye yalvardı Diana. "Düşerek öleceksin. Josie Pye'ı boş ver. Bu kadar tehlikeli şeyler yapması için insanlara meydan okumak adil değil."

"Yapmam gerekiyor, onurum söz konusu." dedi Anne ciddiyetle. "Ya o kirişte yürüyeceğim ya da bu uğurda canımı vereceğim Diana. Eğer gerçekten ölürsem inci boncuklardan yapılmış yüzüğümü alabilirsin."

Herkes nefesini tutmuşken Anne merdivenden tırmanıp kirişe ulaştı. Dengede kalmaya çalışarak sallanan zeminde doğrulduktan sonra yürümeye başladı. Rahatsızlık verici derecede yüksekte olduğunun farkındaydı. Başı dönüyordu. Kirişlerde yürümek hayal gücünün pek de yardımcı olabileceği bir alan değildi anlaşılan.

Yine de facia yaşanmadan önce birkaç adım atmayı başardı. Ardından kontrolünü kaybetti, bocaladı ve tökezledi. En sonunda da güneşin yaktığı çatının üzerinden kayarak hemen alttaki Virginia sarmaşıkları kümesinin üzerine düştü. Bunların hepsi aşağıda korkuyla bekleyen arkadaşları aynı anda çığlık atmadan önce yaşandı.

Eğer Anne çatıya tırmandığı taraftan yuvarlanmış olsaydı, muhtemelen Diana oracıkta, inci boncuklardan yapılmış yüzüğün varisi olacaktı. Şansına, verandanın üstüne doğru eğildiği alçak yöne düştü. Orası yere çok yakın olduğundan ciddi sıkıntı yaşanmazdı. Ruby Gillis olduğu yere çakılıp histeri krizine girerken Diana'yla diğer kızlar telaşla hemen onun yanına koştular. Anne'i pelteye dönmüş, beti benzi atmış şekilde, artık mahvolmuş Virginia sarmaşıklarının üzerinde buldular.

"Anne, öldün mü?" diye bağırdı Diana. Arkadaşının yanında kendini dizlerinin üzerine bıraktı. "Ah, Anne, sevgili Anne. Bana yalnızca tek kelime et ve ölüp ölmediğini söyle."

Anne hareket edince bütün kızlar rahat bir nefes aldı, özellikle de Josie Pye! Hayal gücüne sahip olmamasına rağmen Josie'nin aklında geleceğe dair korkunç görüntüler belirmişti. Anne Shirley'nin erken gelen trajik ölümüne sebep olan kız olarak damgalanmak istemiyordu. O sırada Anne zar zor doğrulup otururak pek emin olmasa da şöyle dedi:

"Hayır, Diana, ölmedim. Fakat sanırım bir yerimi hissedemiyorum."

"Nereni?" diye sordu Carrie Sloane ağlayarak. "Ah, Anne, nereni hissetmiyorsun?" Anne cevap veremeden Bayan Barry olay yerinde belirdi. Onu görür görmez Anne ayağa kalkmaya çalıştı fakat acıdan bağırarak tekrar yere düştü.

"Neler oluyor? Nereni incittin?" diye sordu Bayan Barry.

"Ayak bileğimi." dedi Anne iç çekerek. "Diana, lütfen babanı bulup beni eve götürmesini rica et, oraya kadar yürüyemeyeceğim. Tek bacağım üstünde zıplayarak gitmem de mümkün değil. Jane o şekilde bahçenin etrafını bile dolanamadı."

Marilla bahçedeki yaz elmalarını sepetine doldururken Bay Barry'yi ahşap köprünün üzerinde gördü. Yanında Bayan Barry, arkasında da küçük kızlardan oluşan bir alay takımıyla yokuştan çıkmaya başlamıştı. Kollarında da Anne vardı. Başını adamın omzuna dayamıştı.

O an Marilla aydınlanma yaşadı. Aniden kalbini delip geçen korkuyla Anne'in kendisine aslında ne ifade ettiğini fark etti. Anne'i sevdiğini itiraf edebilirdi. Hayır, Anne'i oldukça çok seviyordu. Fakat şimdi, yokuştan aşağı çılgın gibi koşmaya başladığında küçük kızın dünyadaki her şeyden daha değerli olduğunu biliyordu.

"Bay Barry, ona ne oldu?" diye sordu nefes nefese. Kendine yetebilen, mantıklı Marilla uzun yıllardır olmadığı kadar solgunlaşmış, sarsılmıştı.

Anne başını kaldırarak kendi cevap verdi.

"Korkma, Marilla. Çatı kirişinin üzerinde yürürken düştüm. Sanırım bileğim burkuldu fakat Marilla, boynum da kırılabilirdi. Bardağın dolu tarafından bakalım."

"Partiye gitmene izin verdiğimde böyle bir şey yapabileceğini tahmin etmem gerekirdi." dedi Marilla. İçi rahatladığından yine sert, aksi birine dönüştü. "Onu içeri getirip kanepenin üzerine yatırın, Bay Barry. Tanrım, çocuk bayıldı!"

Bu doğruydu. Sakatlanmasının verdiği acıya dayanamayan Anne'in dileklerinden bir tanesi daha gerçekleşmişti. Sonunda bayılmıştı.

Tarladan aceleyle çağırılan Matthew direkt doktorun yanına gönderilmişti. Zamanında gelen adam, sakatlığın tahmin ettiklerinden daha ciddi olduğunu keşfetti. Anne'in ayak bileği kırılmıştı.

O gece Marilla çatı katına gittiğinde, solgun yüzlü bir kız ağlamaklı şekilde ona yatağından seslendi.

"Bana çok üzülmedin mi?"

"Bu kendi suçundu." dedi Marilla. Güneşliği indirerek lambayı yaktı.

"Tam da bu nedenle benim için üzülmelisin." dedi Anne. "Hepsinin benim suçum olduğunu bilmek durumu daha da zorlaştırıyor. Başkasının üzerine yıkabilseydim daha iyi hissederdim. Sana çatı kirişinde yürümen için meydan okunsaydı, sen ne yapardın Marilla?"

"Ayağımı zeminde tutarak istedikleri kadar meydan okumalarına izin verirdim. Nasıl bir saçmalıksa artık!"

Anne iç çekti.

"Sen çok iradelisin, Marilla. Ben değilim. Josie Pye'ın beni küçük görmesine dayanamazdım. Tüm hayatım boyunca bana yukarıdan bakardı. Hem çok sinirlenmene gerek yok zaten cezamı yeterince buldum. Bayılmak hiç de tahmin ettiğim gibi

güzel değilmiş. Üstelik doktor bacağımı sararken canımı fena hâlde acıttı. Altı ya da yedi hafta boyunca yürüyemeyecekmişim, yeni kadın öğretmeni de kaçıracağım. Ben okula gittiğimde artık yeni bile olmayacak. Ve Gil... Herkes derslerde benden öne geçecek. Ah, ne kadar da dertli bir ölümlüyüm. Ancak sen bana sinirlenmezsen tüm bunlara cesurca katlanabilirim."

"Tamam, tamam. Sinirli değilim." dedi Marilla. "Çok şanssız bir çocuksun, orası kesin. Hem dediğin gibi cezanı yeterince çekiyorsun. Haydi, biraz yemek yemeye çalış şimdi."

"Güçlü hayal gücüm olduğu için şanslı değil miyim peki?" dedi Anne. "Bunları atlatmamda bana harika şekilde yardımcı olacak. Hiç hayal gücü olmayan insanlar kemiklerini kırdıklarında sence ne yapıyorlar, Marilla?"

Ardından gelen sıkıcı yedi hafta boyunca Anne'in hayal gücüne minnettar olmak için hayli nedeni oldu. Yalnızca ona bağımlı değildi, pek çok ziyaretçi de uğradı. Okul kızlarının Green Gables'ta olmadığı tek gün geçmedi. Ona çiçekler, kitaplar getirip Avonlea'deki çocukların dünyasından yeni haberler verdiler.

Topallayarak yürümeye başlayabildiği ilk gün, "Herkes bana karşı iyi ve nazikti, Marilla." dedi Anne. Mutlu mutlu iç çekti. "Uzun süre yatmak zorunda kalmak hoş değil ama iyi yanları da var. Ne kadar gerçek dostun olduğunu öğreniyorsun. Yönetici Bell bile beni görmeye geldi, ne kadar iyi bir adam. Kafa dengi değil tabii ama dualarını eleştirdiğim için şimdi çok üzgünüm. Artık onları içten okuduğuna inanıyorum yalnızca alışkanlıktan öyle değilmiş gibi yapıyor. Biraz uğraşırsa bunu düzeltebilir. Ona bazı ipuçları verdim. Kendi dualarımı ilginçleştirmek için ne kadar uğraştığımdan bahsettim. O da bana küçükken bacağını nasıl kırdığını anlattı. Yönetici Bell'in de zamanında küçük bir çocuk olduğunu düşünmek ne garip! Ben bile hayal edemediğime göre gerçekten de hayal gücümün sınırları var demek ki. Bunu denediğim zaman gözlerimin önüne aynen pazar okulunda olduğu gibi bıyıklı ve gözlüklü

hâliyle geliyor. Yalnızca daha ufak. Mesela Bayan Allan'ı küçük kızken hayal etmek kolay. Bayan Allan beni görmeye tam on dört defa geldi. Bu gurur duyulacak bir şey, değil mi Marilla? Papazın karısı benim için vakit ayırdı! Hem ziyaretlerinde hep neşeliydi. Asla her şeyin senin suçun olduğunu, yaşananlardan sonra daha uslu bir kız olacağını umduğunu filan söylemiyor. Beni görmeye geldiğinde Bayan Lynde bunları söyleyip durdu. Sanki daha uslu bir kız olmamı diliyor fakat bunun olacağına gerçekten inanmıyor gibi konuştu. Josie Pye bile beni görmeye geldi. Ona olabildiğince kibar davrandım çünkü sanırım çatı kirişinde yürümem için bana meydan okuması nedeniyle üzgündü. Eğer ölseydim bu kara pişmanlık yükünü ömrü boyunca taşıması gerekecekti. En sadık arkadaşımsa Diana... Yalnız odamda beni eğlendirmek için her gün geldi. Ah, ama asıl okula döndüğüm zaman çok memnun olacağım. Yeni öğretmen hakkında heyecanlı şeyler duydum. Kızlar onun son derece tatlı olduğunu düşünüyor. Diana, açık renk kıvırcık saçları ve hayran bırakan gözleri olduğunu söyledi. Güzel de giyiniyormuş. Elbisesinin kolları Avonlea'deki herkesinkinden daha kabarıkmış. Bazı cuma günleri şiir okuma dersi yapıyormuş. Herkes kendininkini okumak ya da diyaloğa katılmak zorundaymış. Ah, düşüncesi bile muhteşem. Josie Pye bundan nefret ettiğini söyledi ama bunun sebebi çok az hayal gücüne sahip olması. Önümüzdeki cuma için Diana, Ruby Gillis ve Jane Andrews 'Sabah Ziyareti' isimli bir parça hazırlıyor. Şiir okumadıkları cuma günlerinde de Bayan Stacy onları ormana götürüp dersi dışarıda işliyormuş. Eğrelti otlarını, çiçekleri, kuşları inceliyorlarmış. Her sabah ve okuldan çıkmadan önceyse spor dersi için alıştırma yapıyorlarmış. Bayan Lynde böyle şeyleri daha önce hiç duymadığını, bunların kadın öğretmenin gelmesi yüzünden olduğunu söyledi. Fakat ben harika olduğunu düşünüyorum. Bence Bayan Stacy kafa dengi biri."

"Açıkça görülen bir şey var Anne..." dedi Marilla. "O da, Barrylerin çatısından düşmenin çenene hiç zarar vermediği."

24
Bayan Stacy ve Öğrencileri Gösteri Hazırlıyor

Anne, okula dönmeye hazır olduğunda ekim ayı gelmişti. Her taraf kırmızı ve altın tonlarına bürünmüştü. Tatlı sabahlarda vadiler ince sisle doluyordu. Sanki sonbaharın ruhu, güneşi bastırması için yollamıştı onu. Buluştukları noktalarda ortaya ametist, inci, gri, gül ve duman mavisi renklerde manzaralar çıkıyordu. Çiy o kadar ağırdı ki tarlaların üstüne gümüşten örtü gibi çökmüştü. Çukurluktaki bol dallı ağaçların yaprakları hışırdıyor, insanların çıtırtılar eşliğinde aralarından geçmelerini bekliyordu. Huş Ağacı Patikası renkleri solmuş eğrelti otlarıyla sarıya bürünmüştü. Havada, telaşla ve şevkle okula giden küçük hanımefendilerin kalplerine huzur veren bir koku vardı. Diana'yla aynı kahverengi küçük sırayı tekrar paylaşıyor olmak da çok güzeldi. Ruby Gillis sınıfın diğer köşesinden başını sallıyor, Carrie Sloane arkadaşlarına notlar yolluyor, Julia Bell de arkadaki sıradan sakız uzatıyordu. Anne mutlulukla, derin bir nefes aldı. Ardından kalemini açıp sırasındaki resimli kartları düzenledi. Hayat gerçekten de çok ilginçti.

Yeni öğretmenle birlikte yardımcı, samimi bir kafa dengi insan daha bulmuştu. Genç Bayan Stacy neşeli ve anlayışlıydı. Öğrencilerin sevgisini kazanma konusunda yetenekliydi. Ruhsal, ahlaki açıdan olabilecekleri en iyi hâle gelmelerini sağlamak istiyordu. Bu sağlıklı etki altında Anne çiçek gibi açtı. Okuldan döndüğünde, işledikleri harika dersleri ve bu derslerin amaçlarını evdekilere anlatıyordu. Genellikle Matthew, hayranlıkla dinlerken Marilla'ysa sürekli eleştiriyordu.

"Bayan Stacy'yi tüm kalbimle seviyorum Marilla. Tam bir hanımefendi, sesi de çok tatlı. Adımı söylediğinde içgüdüsel

olarak sondaki *e*'yi eklediğini hissedebiliyorum. Bu öğleden sonra okuma dersi vardı. Keşke, 'İskoçlar Kraliçesi Mary'[37] şiirini okuyuşumu duyabilmek için orada olsaydın. Bütün ruhumu buna verdim. Okuldan eve dönerken Ruby Gillis, 'İşte, bu babam için ve artık aşkımı geride bırakıyorum!' dizesini söylediğimde nasıl buz kestiğini anlattı."

"Belki bir gün ahırın önünde benim için de okursun." diye teklif etti Matthew.

"Tabii okurum." dedi Anne hemen. "Ama okuldaki kadar iyi olamayacağımı biliyorum. Sınıf, nefesini tutmuş hâlde ağzından çıkanları dinlerken çok heyecanlı oluyor. Senin kanını buz kestiremeyeceğimden eminim."

"Bayan Lynde, geçen cuma Bell'in tepesindeki koca ağaçlara tırmanan çocukları gördüğünde, kanının buz kestiğini söyledi." dedi Marilla. "Bayan Stacy bu tarz hareketleri teşvik ediyor mu merak ediyorum."

"Biz doğa dersi için karga yuvası incelemek istedik." diye açıkladı Anne. "Dışarıda işlediğimiz derslerden biriydi. O dersler muhteşem oluyor, Marilla. Bayan Stacy de her şeyi çok güzel açıklıyor. Öğleden sonraki dışarı derslerini anlatan kompozisyon yazmamız gerekiyor. En iyilerini ben yazdım."

"Bunu senin söylemenin bir anlamı yok. İyi olup olmadığına öğretmenin karar vermesi gerekir."

"Ama o da söyledi Marilla. Hava atmaya çalışmıyorum. Geometride tam bir ahmakken bunu nasıl yapabilirim? Gerçi yavaş yavaş onu da anlamaya başlıyorum. Bayan Stacy iyi açıklıyor. Yine de, asla tam olarak öğrenemeyeceğim. Seni temin ederim, bu benim mütevazı düşüncem. Fakat kompozisyon yazmaya bayılıyorum. Bayan Stacy çoğu zaman konuları bizim seçmemize izin veriyor ama önümüzdeki hafta dikkate değer biriyle ilgili olması gerekiyor. Yaşamış tüm hatırı sayılır

37 İskoç avukat, tarihçi ve şair Henry Glassford Bell'in (1803-1874) *Mary, Queen o' Scots* isimli şiiri. (ç.n.)

insanlar arasından seçim yapmak zor. Dikkate değer biri olup öldükten sonra hakkında kompozisyonlar yazılması müthiş olmaz mıydı? Ah, dikkate değer olmayı nasıl da çok isterdim. Sanırım büyüdüğümde hemşire olup Kızılhaç'ın merhamet elçisi olarak savaş alanlarına gideceğim. Yurt dışına çıkmazsam tabii... Başka ülkelerde yaşamak çok romantik olurdu. Okulda her gün spor da yapıyoruz. Hem sindirim sistemi için iyi hem de daha kuvvetli oluyoruz."

"Sindirimmiş, saçmalık!" dedi Marilla. Gerçekten de bütün bunların anlamsız olduğunu düşünüyordu.

Fakat tüm dışarı dersleri, cuma günü okunan şiirler, güçlendirme egzersizleri Bayan Stacy'nin kasım ayında ilan ettiği yeni projesinin gerisinde kaldı. Avonlea Okulundaki tüm öğrencilerin Noel gecesi holde gösteri düzenlemesini teklif etti.

Takdire şayan amaçsa okula yeni bayrak alınması için yardım toplamaktı. Öğrenciler bu fikre olumlu yaklaşınca, programın çalışmalarına hemen başlandı. Gösteri sunmak isteyen adaylar arasında en heyecanlısı Anne Shirley'ydi. Marilla onaylamayıp önünde engel oluşturmasına rağmen, bu görevi alabilmek adına kalbiyle ruhunu ortaya koydu. Marilla her şeyin baştan aşağı budalalık olduğunu düşünüyordu.

"Aklınızı saçma sapan şeylerle doldurup derslere ayırmanız gereken zamanı boşa harcıyorlar." diye söylendi. "Çocukların gösterilere çıkmasını, birbirleriyle bunun için yarışmalarını onaylamıyorum. Bu onları verimsiz, şımarık ve eğlence peşinde koşan insanlara dönüştürüyor."

"Amacını bir düşün!" diyerek yalvardı Anne. "Okulda bayrak olması, vatanseverliğimizi vurgulayan bir hava yaratacaktır."

"Boş laf! Sizin zihninizde vatanseverlikle ilgili doğru düzgün şeyler bile yok. Hepiniz sadece iyi vakit geçirmek istiyorsunuz."

"Peki, vatanseverlikle eğlencenin birleştirilmesi iyi değil mi? Elbette gösteriye çıkmak çok güzel. Koroda altı şarkı söyleyeceğiz. Diana'nın kendi solosu bile var. Ben iki diyalogda yer

alacağım: Biri 'Dedikodu Önleme Topluluğu' diğeri de 'Peri Kraliçe'. Erkek çocuklarının da diyalogları olacak. İki tane de şiir okumam gerekiyor Marilla. Hatırlayınca bile titreme geliyor ama iyi anlamda, heyecan titremesi gibi! En sonunda da Diana, Ruby ve ben, 'İnanç, Umut ve Merhamet' tablosunun canlandırmasını yapacağız. Üçümüz de beyaz elbiseler giyeceğiz. Saçlarımız uçuş uçuş olacak. Ben, umudu canlandıracağım. Ellerimi göğsümde birleştirip yukarı doğru bakmam gerekiyor. Ezberlemeleri çatı katında yapacağım. Eğer bağırdığımı duyarsan endişelenmene gerek yok. Bir tanesinde içten şekilde çığlık atmam gerekiyor. Bunu gerçek artistler gibi yapmak çok zor, Marilla. Josie Pye'ın yüzü asıktı çünkü diyaloğun istediği kısmını alamadı. Peri Kraliçe olmak istiyordu. Bu çok saçma olurdu. Josie kadar şişman peri kraliçe nerede duyulmuş? Peri kraliçeler zayıf olmalıdır. Kraliçeyi Jane Andrews oynayacak ben de nedimelerinden biriyim. Josie, 'Şişman peri kulağa ne kadar saçma geliyorsa, kızıl saçlısı da aynen öyle!' dedi. Fakat onun ne dediğine pek aldırış etmiyorum. Saçlarımda beyaz güllerden yapılmış demet olacak. Benim terliğim olmadığından Ruby Gillis bana kendininkileri ödünç verecek. Perilerin terlikleri olmalıdır, bilirsin. Bot giyen peri hayal edemezsin, öyle değil mi? Özellikle de uçları eskiyip bakır rengine dönmüşse... Holü, çam ve köknar ağacı dallarıyla süsleyip etraflarına da içinde güller olan pembe kâğıtlar dolayacağız. Seyirciler yerlerine oturduktan sonra Emma White piyanoda marş çalarken ikişer sıra hâlinde yürüyeceğiz. Ah, Marilla, benim kadar hevesli olmadığını biliyorum. Yine küçük Anneciğinin kendini gösterme şansı yakalamasını ummuyor musun?"

"Tek umduğum uslu olman! Bütün bu velvele sona erip sen de sakinleşince gönülden mutlu olacağım. Kafanın içi diyaloglarla, bağırmalarla, tablolarla dolu olduğu sürece hiçbir şeyi doğru düzgün yapamayacaksın. Diline gelince... Çok çalışmaktan kopup gitmemesi gerçekten bir mucize."

Anne iç çekerek arka bahçeye çıktı. Yeni ay, gökyüzünün elma yeşili batı kısmında, yapraksız kavak ağacı dalları arasın-

dan parlıyordu. Bu sırada Matthew odun kesiyordu. Anne kütüklerden birinin üzerine tüneyerek ona gösteriden bahsetti. En azından bu konuda aradığı anlayışlı, takdir edici dinleyiciyi bulmuştu.

Anne'in hayat dolu, hevesli küçük yüzüne gülümseyerek, "Yani... Bence çok güzel bir gösteri olacak. Kendi kısımlarının hakkını vereceğine inanıyorum." dedi. Anne de ona gülümsedi. İkili gerçekten de çok iyi dosttu. Matthew, onu yetiştirenin kendisi olmadığı için pek çok defa kaderine şükretmişti. Bu, Marilla'ya özel bir görevdi. Eğer onun olsaydı, esas yapmak istediği şeyle görev arasındaki sık çatışmalardan endişe duyardı. Şu an, Marilla'nın dediği gibi, Anne'i istediği kadar şımartmakta özgürdü. Sonuca bakılırsa, bu düzen fena değildi. Küçük bir takdir, bazen dünyadaki tüm itinalı yetiştirme teknikleri kadar iyidir.

25
Matthew'un "Kabarık Kol" Israrı

Matthew, kötü bir on dakika geçiriyordu. Aralık ayının soğuk, gri alaca karanlığında mutfağa girip ağırlaşmış botlarını çıkarmak için odun kutusunun olduğu köşeye oturmak zorunda kaldı. Anne'le okuldaki arkadaş gurubunun oturma odasında "Peri Kraliçe" oyunu için prova yaptıklarından habersizdi. O sırada hep beraber neşeyle gülüp laflayarak koridordan mutfağa doğru geldiler. Bir elinde botu, diğerinde çekecek, odun kutusunun gölgesi içine mahcubiyetle sinmiş Matthew'u fark etmediler. Yaşlı adam, şapkalarıyla paltolarını giyerken diyaloglar ve gösteriden konuşan kızları daha önce bahsi geçen on dakika boyunca ürkekçe kenardan izledi. Onlarınki kadar parıl parıl gözleri ve canlılığıyla Anne, aralarında duruyordu. Matthew aniden onu, arkadaşlarından ayıran bir şey olduğunu anladı. Onu endişelendiren, bu farkın hiç var olmaması gerekiyor gibi görünmesiydi. Anne'in yüzü daha aydınlık ve büyük, gözleriyse daha hülyalıydı. Ayrıca, daha narin duruyordu. Matthew, utangaç ve ilgisiz olmasına rağmen böyle şeylere dikkat etmeyi öğrenmişti. Ancak ona rahatsızlık veren fark, bunlardan biri değildi. Peki neydi?

Kızların kol kola girip uzun, donmuş yoldan evlerine dönmesi üzerinden epey geçmiş olmasına rağmen, bu soru Matthew'un aklını kurcalamaya devam etti. Anne de çoktan kitaplarının içine gömülmüştü bile. Bu konudan Marilla'ya bahsedemezdi. Eğer bunu yaparsa, kadının sinirlenip dudak bükeceğini biliyordu. Anne ile diğer kızlar arasındaki tek farkın, bazen onların dillerini tutabilmeleri olduğunu söyleyecekti. Matthew bunun pek faydalı olmayacağını hissetti.

Marilla'nın kötü bakışlarına aldırmadan o akşam yardım için piposuna başvurdu. Onu içerken derin derin düşünmekle geçen iki saatin sonunda Matthew probleminin cevabına ulaştı. Anne, diğer kızlar gibi giyinmiyordu!

Matthew mesele üzerinde düşündükçe, Anne'in hiçbir zaman diğerleri gibi giyinmediğine daha da ikna oldu. Bu durum, kız Green Gables'a geldiğinden beri aynıydı. Marilla ona sürekli birbirlerine benzeyen, basit, koyu renkli, aynı kumaştan kıyafetler dikiyordu. Matthew'un modaya dair bütün bildikleri bununla sınırlıydı. Fakat Anne'in elbise kollarının diğer kızlarınkinden değişik göründüğüne emindi. O akşam etrafta gördüğü küçük kızları hatırladı. Hepsi kırmızı, mavi, pembe, beyaz elbiseler içinde, neşeyle etrafta dolanıyordu. Marilla'nınsa Anne'i sürekli matemdeymiş gibi dışarı yollamasına anlam veremedi.

Tabii, bu çok da mühim değildi. Marilla en iyisini biliyor, Anne'i o yetiştiriyordu. Muhtemelen yaptıkları için mantıklı ama gizemli amaçları vardı. Yine de çocuğun en azından bir tane güzel elbiseye sahip olmasına izin verilmesinden zarar gelmezdi. Diana Barry'nin her zaman giydiği gibi mesela... Matthew, Anne'e de bir tane almaya karar verdi. Bu, haksız yere burun sokma olarak değerlendirilemezdi. İki hafta sonra Noel zamanıydı. Güzel, yeni bir elbiseden daha harika bir Noel hediyesi olamazdı. Matthew memnun olmuş şekilde iç çekerek piposunu kenara bırakıp yatmaya gitti. Arkasından Marilla tüm kapıları açarak evi havalandırdı.

Matthew ertesi gün elbiseyi almak için Carmody'ye gitti. En kötüsünü atlatıp hemen işin içinden çıkmaya kararlıydı. Bunun çok da kolay olmayacağından emindi. Ucuzcu gibi görünmeden alabileceği pek çok mağaza vardı ama söz konusu elbiseler olunca, satıcının insafına kalacağını biliyordu.

Matthew, üzerinde uzun uzadıya düşündükten sonra William Blair'ınki yerine Samuel Lawson'ın dükkânına gitmeye

karar verdi. Cuthbertlar her zaman William Blair'den alışveriş yaparlardı. Bu onlar için muhafazakârlara oy vermek ya da kiliseye gitmek gibi vazgeçilmezdi. Fakat Matthew, William Blair'in sık sık tezgâhta duran iki kızından ürküyordu. Ne istediğini bilip yalnızca işaret edecek olsaydı bu durumun üstesinden gelebilirdi. Şimdiyse, açıklama yapması, danışması gerekecekti. Matthew, dükkân çalışanlarının kesinlikle erkek olmasını istiyordu. Bu yüzden Samuel'le oğlunun idare ettiği Lawson'a gidecekti.

Eyvah! Son zamanlarda işini genişlettiğinden, Samuel'in de kadın tezgâhtar aldığını Matthew bilmiyordu. Adamın eşinin yeğeni olan bu kız, son derece çekici biriydi üstelik. Önleri iyice kabartılmış saçlarıyla büyük, yuvarlak, kahverengi gözleri vardı. Yüzüne yayılan gülümseme hayrete düşürücü cinstendi. Son derece şık giyinmişti. Ellerini her hareket ettirdiğinde kollarındaki bilezikler parlıyor, şıkırdıyordu. Matthew kızı orada görünce şaşkına döndü. O parıl parıl bileziklerse tek hamlede aklını iyice başından aldı.

Enerjik ve sıcak şekilde, "Bu akşam sizin için ne yapabilirim Bay Cuthbert?" diye sordu, Bayan Lucilla Harris. İki eliyle birden tezgâha vurdu.

"Sizde hiç... Hiç... Hiç... Yani... Bahçe küreği var mı?" diye kekeledi Matthew.

Bayan Harris oldukça şaşkın göründü. Bir adam, aralık ayının ortasında bahçe küreği soruyordu.

"Sanırım bir ya da iki tane kalmıştı." dedi. "Yukarıdaki depoda duruyorlar, gidip getireyim." Onun yokluğunda Matthew ortalığa dağılan hislerini tekrar toplamak adına çabaladı.

Bayan Harris kürekle birlikte geri dönüp neşeyle şöyle dedi: "Başka ihtiyacınız var mıydı, Bay Cuthbert?" Matthew cesaretini toplayarak yanıtladı: "Yani... Şimdi sordunuz madem... Şey alabilirim... Baksam... Satın alsam... Şey, ot tohumu."

Bayan Harris, Matthew Cuthbert'a tuhaf biri dendiğini daha önce duymuştu. Şimdiyse tamamen aklını kaçırmış olduğuna kanaat getirdi.

"Ot tohumu yalnızca bahar aylarında oluyor." diye açıkladı yüksek sesle. "Şu an elimizde hiç yok."

"Ah, tabii... Tabii... Dediğiniz gibi." diye kekelemeye devam etti mutsuz Matthew. Elindeki küreğe bakıp kapıya doğru yöneldi. Eşiğe geldiğinde ödeme yapmadığını hatırlayarak acı içinde geri döndü. Bayan Harris para üstünü hesaplarken son bir umutsuz gayrette daha bulunmak için tüm gücünü topladı.

"Yani... Size zahmet olmayacaksa... Bir de... Şeye bakabilir miyim? Şey... Şeker var mı?"

"Beyaz mı kahverengi mi?" diye sordu Bayan Harris sabırla.

"Yani... Kahverengi." dedi Matthew zayıfça.

"Şuradaki fıçıda var." dedi Bayan Harris. Bileziklerini sallayarak işaret etti. "Elimizdeki tek çeşit o."

"On... On kilo alacağım." dedi Matthew. Alnında ter damlaları birikmişti.

Matthew kendine gelene kadar eve dönüş yolunu yarılamıştı. Dehşet verici bir deneyim olmasına rağmen, yabancı mağazaya gitme hatasında bulunduğu için bunu hak ettiğini düşündü. Eve varınca küreği alet edevat deposuna saklayıp şekeri de Marilla'ya götürdü.

"Kahverengi şeker!" dedi Marilla. "Ne diye bu kadar aldın acaba? Yardımcı çocuğa yulaf yaparken ya da orman meyveli pasta dışında kullanmadığımı biliyorsun. Jerry artık burada değil, pastayı da yapmayalı uzun zaman oldu. İyi şekerden de değil... Hem koyu renkli hem de iri taneli! William Blair'in şekerleri böyle olmuyordu."

"Belki... Belki ileride işine yarar diye düşündüm." dedi Matthew kısa kesmeye çalışarak.

Matthew meseleyi tekrar düşündüğünde kendine yardımcı olması için bir kadına ihtiyaç duyduğuna karar verdi. Marilla, hazırladığı planı kesinlikle mahvedeceğinden, söz konusu bile olamazdı,. Geriye sadece Bayan Lynde kalıyordu. Avonlea'de Matthew'un tavsiye istemeyi göze alabileceği başka kadın yoktu. Kısa süre sonra Lynde'in evine gitti. İyi hanımefendi de bu yükü, yılmış adamın omuzlarından hemen aldı.

"Anne'e hediye etmen için elbise seçmemi mi istiyorsun? Tabii ki olur. Yarın Carmody'ye gidiyorum, bununla ilgileneceğim. Aklında bir model var mı? Yok mu? Öyleyse kendi zevkime göre bakarım. Sanırım parlak kahverengi Anne'e yakışır. William Blair'e ipek karışımı kumaştan çok güzel elbiseler gelmişti. Onun ölçülerine göre ayarlamamı da istersin sanırım. Bunu Marilla yaparsa, Anne elbiseyi önceden görebilir. Sürpriz de mahvolmuş olur, öyle değil mi? Ben yaparım, hiç sorun değil. Dikiş dikmeyi seviyorum. Yeğenim Jenny Gillis'e uyacak şekilde yaparım. Onunla Anne'in vücut ölçüleri neredeyse tıpatıp aynı."

"Yani... Çok teşekkür ederim." dedi Matthew. "Ve... Ve bilmiyorum... Ama... Sanırım bugünlerde elbise kollarını eskiden olduğundan farklı yapıyorlar. Çok zahmet olmazsa onların... Yeni tarzda olmasını istiyorum."

"Kabarık mı? Tabii ki. Hiç merak etmene gerek yok, Matthew. Son moda bir elbise hazırlayacağım." dedi Bayan Lynde. Matthew gittikten sonra da kendi kendine şunları ekledi:

"Zavallı çocuğun bir kez olsun doğru düzgün giyindiğini görmek benim için gerçekten tatmin edici olacak. Marilla'nın onu giydiriş şekli resmen saçmalık, orası doğru. Bunu binlerce defa kendisine de söylemek için yanıp tutuştum. Marilla'nın tavsiye istemediğini görebildiğimden dilimi hep tuttum. Sırf yaşı geçkin olduğu için çocuk yetiştirmeyi benden daha iyi bildiğini sanıyor ama öyle olmuyor işte! Çocuk yetiştirmiş insanlar, dünyadaki tüm çocuklara uygulanabilecek hızlı, katı yöntemler olmadığını bilir. *Üç kuralı* gibi kolay değil bu. Yal-

nızca üç tane ana koşul belirleyeceksin, sonra da her şeyin yolunda gitmesini bekleyeceksin. İnsanoğlu aritmetik dalı değil. Marilla da hatayı bu noktada yapıyor. Sanırım öyle giydirerek Anne'in ileride alçak gönüllü olmasını sağlamaya çalışıyor. Kıskanç ve memnuniyetsiz olma ihtimali daha yüksek. Eminim çocuk, kendi kıyafetleriyle diğerlerinin arasındaki farkı hissedebiliyordur. Matthew'un da buna dikkat ettiğini düşününce! O adam, altmış yıllık uykusundan yeni uyanıyor."

Marilla, takip eden iki hafta boyunca Matthew'un aklında bir şey olduğunu biliyordu. Noel arifesine kadar da bunun ne olduğunu çözemedi. O gün Bayan Lynde elinde yeni elbiseyle evlerine geldi. Marilla durumu sakin karşılamasına rağmen elbiseyi neden kendisinin yerine Bayan Lynde'in yapmış olduğuyla ilgili diplomatik açıklamaya pek güvenmedi. Matthew'un, Anne önceden öğrenebilir diye korkmuş olması inandırıcı değildi.

"Demek iki haftadır Matthew'un gizemli görünüp kendi kendine gülümsemesinin nedeni buydu, öyle mi?" dedi. Biraz sertçe fakat hoşgörülü konuşuyordu. "Budalalık peşinde koştuğunu biliyordum. Anne'in daha fazla elbiseye ihtiyacı olmadığını belirtmeliyim. Ona bu sonbaharda iyi, dayanaklı, sıcak tutacak üç tane yapmıştım. Daha fazlası yalnızca müsriflik olur. Bu elbisenin kollarında yeni bir eteğe yetecek kadar kumaş var, buna eminim. Anne'i şımartacaksın Matthew, daha kibirli olacak. Şimdi bile tavus kuşları gibi, gösterişe bayılıyor. Neyse, umarım artık tatmin olur. Buraya geldiğinden beri o saçma kollar için ölüp bitiyordu. Gerçi, ilk seferinden sonra bir daha istemedi. Bu kollar da her geçen gün daha da kabarıyor. Baksana, şimdi balon kadar olmuş. Önümüzdeki yıl bunları giyenlerin kapılardan yan yan geçmeleri gerekecek."

Noel günü bembeyaz, güzel bir sabahla başladı. Aralık ayı ılık geçtiğinden insanlar Noel zamanı da etrafın yeşil olmasını bekliyordu. Fakat gece başlayan yumuşak kar tüm Avonlea'yi değişime uğratacak miktarda yerlere düşmüştü. Anne

memnun gözlerle çatı katının buzlanmış penceresinden dışarı baktı. Lanetli Orman'daki köknarlar harika görünüyordu. Huş ve yabani kiraz ağaçlarının çevreleri inci rengine bürünmüş, sürülmüş tarlalarsa karlarla dolu çukurlara dönüşmüştü. Soğuk havanın bu, bir başka olan kokusu muhteşemdi. Anne, sesi Green Gables'ın tamamında yankılanana kadar şarkılar söyleyerek merdivenlerden indi.

"Mutlu Noeller, Marilla! Mutlu Noeller, Matthew! Ne güzel bir Noel günü, öyle değil mi? Her taraf bembeyaz olduğu için çok memnunum. Başka türlüsü gerçekten Noel'deymişiz gibi hissettirmiyor, öyle değil mi? Yeşil Noelleri sevmiyorum. Etraf tam yeşil de değil, sadece solmuş kahverengiler ve grilerle dolu oluyor. Neden yeşil diyorlar ki? Ne oldu Matthew? O benim için mi? Ah, Matthew!"

Matthew, yavaş yavaş elbiseyi sarılı olduğu kâğıdın içinden çıkardı. O sırada sinirle çaydanlığı dolduruyormuş gibi yapan fakat göz ucuyla onları izleyen Marilla'ya bir bakış attıktan sonra onu Anne'e uzattı.

Anne elbiseyi alarak ciddi bir sessizlikle inceledi. Ah, ne kadar da güzeldi. Yumuşak kahverengi tonlarında, parlak ipek kumaştan yapılmıştı. Eteği narin fırfırlar ve büzgülerle süslü, beli en moda tarzda ayrıntıyla pililenmiş, yakasıysa ince dantelle bezeliydi. Fakat kolları... İşte, onlar en görkemli yanıydı! Dirseğe kadar dar gelen kollar yukarıda kabarıklaşıyordu. Üzerlerinde de sıra sıra büzgülü, ipek kurdeleler vardı.

"Bu, sana Noel hediyem, Anne." dedi Matthew utangaç şekilde. "Ne... Ne oldu? Beğenmedin mi? Yani..."

Anne'in gözleri aniden yaşlarla doldu.

"Beğenmek mi? Ah, Matthew!" Anne elbiseyi sandalyenin üzerine bırakıp ellerini göğsünün önünde birleştirdi. "Matthew, bu tamamen muhteşem bir elbise. Sana yeterince teşekkür etmem mümkün değil. Şu kollara bak! Ah, sanki mutlu bir rüyanın içindeymiş gibi hissediyorum."

"Neyse. Haydi, kahvaltıya oturun." diyerek araya girdi Marilla. "O elbiseye ihtiyacın olduğunu düşünmediğimi söylemeliyim, Anne. Ancak Matthew onu sana hediye olarak aldığına göre dikkatli kullanmaya çalış. Bayan Lynde saçın için de bir kurdele bıraktı. Elbise gibi o da kahverengi. Şimdi gel de otur haydi."

Anne coşkuyla, "Nasıl kahvaltı edeceğim, bilmiyorum." dedi. "Böylesine heyecanlı zamanda kahvaltı çok sıradan geliyor. Oturup elbiseye bakmayı tercih ederim. Kabarık kollar hâlâ moda olduğu için çok memnunum. Öyle bir elbisem olmadan modaları geçseydi bunu asla atlatamazdım. Her zaman içimde boşluk olurdu demek istiyorum. Bayan Lynde'in bana kurdele bırakması da beni mutlu etti. Artık çok uslu olmam gerekiyor gibi hissediyorum. Böyle zamanlarda örnek bir küçük kız olmadığıma üzülüyorum. Sonra da belki ileride denersem olabileceğime karar veriyorum. Fakat cazibesine karşı koyamayacağın şeyler olunca, böyle kararları uygulamak zor. Buna rağmen artık fazladan çaba harcayacağım."

Onların sıradan kahvaltıları bittiği sırada, Diana çukurluktaki ahşap köprünün üzerinden geçiyordu. Neşeli küçük kız, beyaz karlar içinde kırmızı paltosuyla kolayca fark ediliyordu. Anne onunla buluşmak için yokuştan koşarak indi.

"Mutlu Noeller, Diana! Ah, Noel benim için harika geçiyor. Sana gösterecek inanılmaz bir şeyim var. Matthew bana görebileceğin en tatlı elbiseyi verdi. Kolları da tahmin ettiğin gibi! Daha iyisini hayal bile edemiyorum."

"Benim de sana verecek bir şeyim var." dedi Diana nefes nefese. "Al bu kutuyu. Josephine hala, bize içinde pek çok şey olan kocaman bir kutu yolladı, bu da senin için. Aslında dün getirirdim ama hava kararddıktan sonra geldi. Artık belli saatlerden sonra Lanetli Orman'dan geçmek konusunda içim rahat değil."

Anne kutuyu açarak içine baktı. En üste, "Anne'e Mutlu Noeller!" yazan bir kart konulmuştu ve hemen altından da

deriden yapılmış enfes bir çift terlik çıktı. Boncuklarla bezeli uçları, saten fiyonkları ve parlak tokaları vardı.

"Ah!" dedi Anne. "Diana, bu çok fazla. Rüya görüyor olmalıyım."

"Bence ilahi bir güç sana yardım ediyor." dedi Diana. "Artık Ruby'nin terliklerini ödünç almak zorunda değilsin. Zaten sana iki numara büyük geliyordu. Ayrıca, zar zor yürüyen bir periyi dinlemek pek de iyi olmazdı. Gerçi Josie Pye, buna memnun olurdu. Bu arada, Rob Wright, son prova gecesinde eve Gertie Pye'la birlikte gitmiş. Daha önce hiç buna benzer bir şey duymuş muydun?"

O gün tüm Avonlea Okulu öğrencilerinin içleri heyecan ateşiyle doluydu. Holün dekore edilmesi ve son büyük provanın yapılması gerekiyordu.

Akşam yapılan gösteri başarılı oldu. Küçük hol tıklım tıklımdı. Sahneye çıkanların hepsi son derece iyi karşılandı fakat etkinliğin parlayan yıldızı Anne'di. Bunu kıskançlıkla dolu Josie Pye bile inkâr etmeye yeltenemezdi.

"Ah, ne harika bir akşamdı, öyle değil mi?" dedi Anne iç çekerek. Her şey sona erdikten sonra Diana'yla birlikte yıldızlarla dolu, karanlık gökyüzü altında yürüyorlardı.

"Her şey son derece iyi gitti." dedi Diana. "Neredeyse on dolar kadar toplamışızdır. Hem Bay Allan, gösteri hakkında yazmaları için Charlottetown gazetelerine haber verecek."

"Ah Diana, gerçekten isimlerimizi de mi yazacaklar? Düşüncesi bile çok heyecanlı. Solo performansın son derece zarifti, Diana. Seyirciler tekrar söylemeni istediğinde, ben senden daha çok gurur duydum. Kendi kendime, 'Bu şereflendirilen kişi, benim sevgili canciğer arkadaşım." dedim."

"Senin şiirlerin o kadar çok alkış topladı ki hol neredeyse yıkılacaktı, Anne. Hüzünlü olan özellikle harikaydı."

"Ah, çok tedirgindim Diana. Bay Allan, adımı söylediğinde sahneye nasıl çıktığımı hatırlamıyorum. Sanki milyonlarca göz bana bakıyormuş, hatta içimi görüyormuş gibi hissettim. Bir anlığına korkudan başlayamayacağımı sandım. Ardından güzel kabarık kollarımı düşünüp onlardan cesaret aldım. O kolların uyandırdığı beklentiyi karşılamam gerektiğini biliyordum. Şiiri okurken sesim sanki çok uzaklardan geliyordu. Papağan gibiydim. Neyse ki çatı katında defalarca prova yaparak hepsini ezberlemiştim, yoksa bitirmem mümkün olmayacaktı. Çığlıklarım düzgün müydü?"

"Evet, kesinlikle. Çığlıkların güzeldi." diyerek onu temin etti Diana.

"Oturduğumda, yaşlı Bayan Sloane'un gözyaşlarını sildiğini gördüm. Birinin kalbine dokunduğumu hissetmek muhteşemdi. Gösteride rol almak çok romantik, değil mi? Ah, gerçekten de asla unutamayacağım bir etkinlik oldu."

"Erkeklerin diyaloğu da iyi değil miydi?" diye sordu Diana. "Gilbert Blythe harikaydı. Anne, bence Gil'e çok acımasızca davranıyorsun. Hem bak ne diyeceğim! Peri diyaloğundan sonra sen sahnede koşarken saçındaki güllerden biri düştü. Gil'in onu alarak üst cebine koyduğunu gördüm. O kadar romantiksin ki eminim bunu duymak hoşuna gidecektir."

"Onun ne yaptığı beni hiç ilgilendirmiyor." dedi Anne sinirle. "Onu düşünmek için bir saniye bile harcayamam, Diana."

Marilla ile Matthew, yirmi yıldan sonra ilk defa gösteri izlemeye gitmişlerdi. O gece Anne yatmaya gittikten sonra bir süre mutfaktaki şöminenin önünde oturdular.

"Sanırım bizim Anne de en az diğer çocuklar kadar iyiydi." dedi Matthew gururla.

"Evet, iyiydi." diye itiraf etti Marilla. "O, zeki bir çocuk, Matthew. Çok da güzel görünüyordu. Bu gösteri işine başından beri karşıydım ama sanırım bir zararı olmadı. Her neyse.

Bu gece Anne'le çok gurur duydum. Gerçi bunu ona söylemeye niyetim yok."

"Yani... Ben de gurur duydum ama bunu ona, yatmaya gitmesinden önce söyledim." dedi Matthew. "Bugünlerde onun için neler yapabileceğimizi düşünmeliyiz Marilla. Sanırım ileride Avonlea Okulundan daha fazlasına ihtiyacı olacak."

"Bunu düşünmek için vakit var." dedi Marilla. "Mart ayında daha on üç yaşına girecek. Gerçi bu akşam gözüme büyümüş gibi göründü. Bayan Lynde elbiseyi biraz uzun yaptığından o da uzun görünüyordu. Anne, çabuk öğrenen bir çocuk. Onun için yapabileceğimizin en iyisi, zamanı gelince üniversiteye yollamak olur ama dediğim gibi, bunları konuşmak için önümüzde bir iki yıl var daha."

"Yani... Arada sırada düşünmenin zararı olmaz." dedi Matthew. "Böyle konuların üzerinde sık sık düşünülürse sonuç daha iyi olur."

26
Hikâye Kulübü Kuruluyor

Avonlea çocukları tekdüze hayata yeniden alışmakta zorluk çekti. Özellikle de Anne için her şey korkunç derecede düz, bayat ve verimsizdi. Haftalar boyunca heyecan içinde yaşamıştı. Gösteriden önceki uzak günlerin sakin eğlencelerine geri dönmek mümkün müydü? En başında, Diana'ya da söylediği gibi, bunu yapabileceğini düşünmedi.

"Kesinlikle eminim Diana. Hayat asla eski günlerdeki gibi olmayacak." dedi kederle. Sanki en az elli yıl önceki bir zaman diliminden bahsediyordu. "Belki belli süre sonra alışabilirim ama korkarım ki gösteriler, insanların günlük yaşamlarına dönme şansını mahvediyor. Sanırım Marilla, bu yüzden onları onaylamıyordu. Marilla, çok mantıklı biri. Öyle olmak eminim çok daha iyidir fakat ben bunu ister miydim bilemiyorum, hiç romantik değiller. Bayan Lynde, mantıklı birine dönüşeceğim diye boşuna korkmamamı söyledi ama asla belli olmaz. Hâlâ büyüdüğümde öyle olabilirim gibi bir his var içimde. Belki de yalnızca yorgun olduğumdandır. Dün gece uzun süre gözüme uyku girmedi. Yalnızca uzanıp tekrar tekrar gösteriyi düşündüm. Öyle olayların güzel yanı da bu, geri dönüp baktığında mutlu oluyorsun."

Buna rağmen, eninde sonunda Avonlea Okulu eski rutinine döndü ve herkes kendi ilgi alanlarına tekrar odaklandı. Yine de gösteriden artakalanlar olmuştu. Ruby Gillis ile Emma White, sahnedeki oturma düzeni nedeniyle kavga ettikten sonra sınıfta aynı sırayı paylaşmayı bıraktı. Umut vadeden üç yıllık arkadaşlık son buldu. Josie Pye ile Julia Bell, üç ay boyunca konuşmadı. Josie Pye, onun şiirini okuduktan sonraki

reveransını, başını eğen tavuğa benzetmişti. Bessie Wright da bunu Julia Belle'e söylemişti. Sloaneların hiçbiri, Belllerle muhatap olmuyordu. Belleler, Sloaneların gösteride çok fazla görevi olduğunu, Sloanelar da Bellerin ellerindeki görevleri bile doğru düzgün yerine getiremediğini söylemişti. Son olarak, Charlie Sloane, Moody Spurgeon MacPherson'la kavga etti. Moody Spurgeon, Anne Shirley'nin gösterisi yüzünden hava attığını söylemişti. Ceza olarak Moody Spurgeon tokat yemişti. Bunun sonucunda Moody Spurgeon'ın kız kardeşi Ella May, Anne Shirley'yle kış bitene kadar konuşmadı. Bütün bu üstünkörü anlaşmazlıklar dışında, Bayan Stacy'nin krallığında işler düzen içinde, sorunsuz olarak devam etti.

Kış haftaları geçip gitti. Çok az kar yağışlı, alışılmadık derecede ılık bir mevsim oldu. Anne ile Diana, okula neredeyse her gün Huş Ağacı Patikası'ndan gidebildiler. Anne'in doğum gününde de neşeyle sekerek oradan geçiyorlardı. Muhabbet ederken de bir yandan gözleriyle kulaklarını açık tutuyorlardı çünkü Bayan Stacy onlara "Ormanda Kış Yürüyüşü" başlıklı bir kompozisyon yazmalarını söylemişti. Bu, onları daha gözlemci çocuklara dönüştürmüştü.

"Düşünsene Diana. Bugün on üç yaşına basıyorum." dedi Anne şaşkın bir tonda. "Henüz onlu yaşlarda olduğumun tam olarak farkında değilim. Bu sabah uyandığımda sanki her şey farklı olmalıymış gibi hissettim. Sen, on üçüne gireli bir ay oldu. Sanırım bana ifade ettiği yenilik duygusunu sen artık yaşamıyorsundur. Hayatımı çok daha ilginç hâle getirdi. İki yıl sonra gerçekten yetişkin olacağım. Büyük kelimeler kullandığımda insanların bana gülemeyecek olması, beni çok rahatlatıyor."

"Ruby Gillis, on beş yaşına basar basmaz sevgili bulacağını söylüyor." dedi Diana.

Anne hor görerek, "Ruby Gillis sevgililerden başka şey düşünmüyor zaten. 'Haberiniz Olsun' ilanlarına ismini yazdıklarında aslında hoşuna gidiyor ama sinirlenmiş gibi yapıyor."

dedi. "Bir dakika... Sanırım bu, hoşgörüsüz bir konuşma oldu. Bayan Allan, hoşgörüsüz konuşmalardan her zaman sakınmamız gerektiğini söyledi ama bazen ağzından kaçıveriyor, öyle değil mi? Mesela, Josie Pye'la ilgili söyleyecek hoşgörülü şeylerim asla olmuyor. O yüzden ondan hiç bahsetmemeye çalışıyorum. Belki sen de bunu fark etmişsindir. Olabildiğince Bayan Allan'a benzemeye çalışıyorum. Bence, o mükemmel biri. Bay Allan da öyle düşünüyor. Bayan Lynde, onun, Bayan Allan'ın yürüdüğü topraklara taptığını söylüyor. Papazların fâni şeylere o derece bağlı olmalarını da doğru bulmuyormuş. Fakat düşününce Diana, papazlar da insan... Onların da herkes gibi kötü huyları var. Geçen pazar akşamüstü, Bayan Allan'la kötü huylara dair ilginç bir konuşma yaptık. Pazar günleri tartışılması uygun olan çok az konu vardır, bu da onlardan biri. Benim kötü huyum, çok fazla hayal kurarak yapacağım şeyleri unutmak. Bunun üstesinden gelmek için çok çaba harcıyorum. Şimdi on üç yaşına geldiğime göre belki bunda daha iyi olurum."

"Dört yıl sonra saçlarımızı topuz yapabileceğiz." dedi Diana. "Alice Bell, yalnızca on altı yaşında olmasına rağmen saçlarını yukarıdan topluyor. Bence bu, saçmalık. On yedime kadar beklemeyi tercih ederim."

"Eğer burnum da Alice Bell'inki gibi yamuk olsaydı..." diye başladı Anne. "Ah, böyle dememeliydim ama ağzımdan kaçtı işte! Cümleme devam etmeyeceğim çünkü son derece hoşgörüsüzdü. Ayrıca, onunkini kendi burnumla karşılaştırıyordum. Bu düpedüz kibirlilik. Uzun zaman önce ona iltifat edildiğini duyduğumdan beri burnumu fazla düşünüyorum. Güzel olması beni rahatlatıyor. Ah, Diana, bak! Şurada bir tavşan var. Ormanla ilgili kompozisyonuma onu ekleyebiliriz. Ormanların, kışın da yaz zamanındaki kadar tatlı olduklarını düşünüyorum. Her yer bembeyaz ve sakin. Sanki uykuya dalmışlar, güzel rüyalar görüyorlarmış gibi."

"Zamanı geldiğinde kompozisyonu yazarken zorlanmayacağım." dedi Diana. "Ormanla ilgili konularda başarılı olabili-

rim fakat pazartesi teslim edecek olmamız berbat. Bayan Stacy'nin bize kendi kafamızdan hikâye yazmamızı söylediğine inanamıyorum!"

"Neden? Bu aşırı derecede kolay." dedi Anne.

"Senin için kolay çünkü hayal gücün var." diye tersledi Diana. "Benim gibi, onsuz doğsaydın ne yapacaktın? Sanırım sen kompozisyonu çoktan bitirmişsindir."

Anne başıyla onayladı. Erdemli kalmaya çalışarak hâlinden memnun gibi görünmemeye çalıştı fakat başarılı olamadı.

"Geçen pazartesi akşamı yazdım. Adı, 'Kıskanç Rakip ya da Ölünce Bile Ayrılmayanlar.' Marilla'ya okuduğumda ıvır zıvır ve saçmalık olduğunu söyledi. Matthew'sa beğendi. Onunki gibi eleştirileri daha seviyorum. Üzgün ama tatlı bir hikâye oldu, yazarken çocuk gibi ağladım. Cordelia Montmorency ve Geraldine Seymour adında iki güzel kızla ilgili. Aynı köyde yaşıyorlar ve birbirlerine özveriyle bağlılar. Cordelia, asil bir kumral. Gece yarısı gibi güzel saçlarının üzerinde küçük tacını taşıyor. Alaca karanlık parlaklığında da gözleri var. Geraldine'se kraliçe gibi bir sarışın. Saçları altın gibi dökülüyor. Gözleri de kadifemsi mor renkte."

"Daha önce mor gözleri olan kimseyi görmedim." dedi Diana şüpheyle.

"Ben de görmedim. Sadece hayal ettim. Sıra dışı bir şeyler eklemek istedim. Geraldine'in kaymak taşından alnı da var. Artık kaymak taşının ne olduğunu öğrendim. On üç yaşında olmanın avantajlarından biri de bu. Yalnızca on iki yaşındayken olduğundan çok daha fazla şey biliyorsun."

"Cordelia ile Geraldine'e sonra ne oldu peki?" diye sordu Diana. Kızların kaderleri ilgilisini çekmeye başlamıştı.

"On altı yaşına basana kadar güzellikler içinde birlikte büyüdüler. Sonra, Bertram DeVere, köylerine gelip Geraldine'e âşık oldu. Bir gün kız, vagonun içindeyken at kaçmaya başla-

yınca Bertram onun hayatını kurtardı. Geraldine kollarında bayılınca da onu nerdeyse beş kilometre boyunca kucağında eve taşıdı. Biliyorsun, vagon paramparça olmuştu. Ona nasıl evlenme teklif ettiğini hayal etmekte zorlandım çünkü öyle bir deneyimim yok. Erkeklerin bunu nasıl yaptığıyla ilgili bilgisi var mı diye Ruby Gillis'e sordum. Evlenen çok fazla kız kardeşi olduğu için fikri vardır diye düşündüm. Malcolm Andres, Susan'a evlenme teklif ederken o da koridordaki kilerde saklanıyormuş. Malcolm, Susan'a babasının tarlayı kendi üstüne yaptığını söyledikten sonra şöyle devam etmiş, 'Ne dersin biricik sevgilim, bu sonbaharda evlenelim mi?' Ve Susan da demiş ki, 'Evet... Hayır... Bilmiyorum... Düşünmeme izin ver...' Sonra da hemen nişanlanmışlar. Fakat böyle bir teklifin fazla romantik olduğunu düşünmedim. Sonuçta bir kez daha hayalimden eklemeler yapmak zorunda kaldım. Daha şiirsel, daha süslü hâle getirdim. Bertram, dizlerinin üstüne çöküyor... Gerçi Ruby günümüzde artık o şekilde yapılmadığını söyledi. Geraldine'in de bu teklifi kabul etmesi bir sayfa sürüyor. Yalnız, o konuşmanın beni çok zorladığını belirtmeliyim. Tam beş defa baştan yazmam gerekti ama şu an onu şaheserim olarak görüyorum. Bertram, kıza elmas yüzük ve yakut kolye verdi. Ardından da son derece zengin olduğu için düğün gezisi olarak Avrupa'ya gidebileceklerini söyledi. Sonraysa, eyvah! Önlerindeki yol, kara gölgelerle dolmaya başladı. Cordelia, Bertram'a gizlice âşıktı. Geraldine ona nişandan bahsettiğinde aşırı derecede sinirlendi. Özellikle de yüzükle kolyeyi gördükten sonra, Geraldine'e karşı hissettiği tüm sevgi, nefrete dönüştü. Evlenmelerine asla izin vermeyeceğine dair kendi kendine söz verdi. Buna rağmen Geraldine'in arkadaşıymış gibi davranmaya devam etti. Bir akşamüstü, suları şakır şakır akan bir nehrin üzerindeki köprüde duruyorlardı. Cordelia yalnız olduklarını düşünerek Geraldine'i kenardan suya doğru hızla itti. 'Ha, ha, ha!' diye gülerek de dalga geçti ama Bertram her şeyi gördü. 'Seni kurtaracağım benim eşsiz Geraldineim!' diye bağırarak suya atladı. Fakat o da ne! Yüzme bilmediğini unut-

muştu. Birbirlerine sarıldılar ve ikisi de boğularak öldü. Kısa süre sonra bedenleri kıyıya vurdu. Aynı mezara gömüldüler ve cenazeleri de muhteşemdi, Diana. Hikâyeleri, düğün yerine cenazeyle bitirmek çok daha romantik. Cordelia'ya gelince, pişmanlıktan aklını kaçırdığı için tımarhaneye kapatıldı. İşlediği suçun karşılığı olarak bunun şairane bir ceza olduğunu düşündüm."

"Ne kadar da harika!" diyerek iç geçirdi Diana. Matthew'la aynı eleştirmen sınıfındaydılar. "Aklından nasıl böylesine heyecanlı şeyler uydurabiliyorsun bilmiyorum, Anne. Keşke benim de hayal gücüm seninki kadar iyi olsaydı."

"Geliştirmeye çalışırsan, olabilir." dedi Anne neşeyle. "Şimdi aklıma bir fikir geldi, Diana. Seninle Hikâye Kulübü kurup alıştırma için hikâyeler yazalım. Sen kendi kendine başarılı olana kadar sana yardım edeceğim. Sonuçta hayal gücünü geliştirmen gerekiyor, biliyorsun. Bayan Stacy öyle diyor. Yalnızca, bunu doğru şekilde yapmalıyız. Ona Lanetli Orman'ı anlattığımda yanlış yol izlediğimizi söyledi."

Böylelikle Hikâye Kulübü ortaya çıkmış oldu. İlk başta tek üyeleri yalnızca Diana ve Anne'di. Fakat kısa süre sonra Jane Andrews ve Ruby Gillis'in katılımıyla kulüp genişledi. Hayal güçlerinin geliştirilmeye ihtiyacı olduğunu düşünen bir iki kişi de onları izledi. Üyeler, her hafta birer hikâye yazmak zorundaydı. Her ne kadar Ruby, onlar gelirse daha heyecanlı olacağını iddia etse de erkekler davetli değildi.

"Son derece ilgi çekici." dedi Anne, Marilla'ya. "Herkes hikâyesini sesli okumak zorunda, sonra da hepimiz kontrol ediyoruz. Onları saklayıp ileride torunlarımıza vereceğiz. Hepimiz takma isim kullanıyoruz. Benimki Rosamond Montmorency. Herkes güzel hikâyeler yazıyor. Ruby Gillis'inkiler biraz fazla duygusal gerçi... İçlerine çok fazla aşkla ilgili şeyler ekliyor. Çok fazla olması, çok az olmasından her zaman daha kötüdür, bilirsin. Jane bunu hiç yapmıyor çünkü sesli okurken kendini aptal gibi hissetmesine neden oluyormuş. Jane'in hikâyele-

ri daha mantıklı. Diana da içlerine çok fazla cinayet koyuyor. Çoğu zaman hikâyedeki insanlarla ne yapacağını bilmediğinden onlardan kurtulmak için öldürdüğünü söyledi. Neredeyse her zaman ne hakkında yazacaklarını onlara ben söylüyorum. Çok zorlanmıyorum çünkü milyonlarca fikrim var."

"Sanırım bu hikâye yazma işi, yaptıklarının en aptalcası." diye küçümsedi Marilla. "Yine aklına bir sürü saçma sapan şey sokup derslerine ayırman gereken zamanı boşa harcayacaksın. Oturup hikâye okumak zaten yeterince kötüyken bir de yazıyor olmak daha da beter."

"Fakat hepsinin içine çıkarılması gereken dersler koyuyoruz, Marilla." diye açıkladı Anne. "Ben bu konuda ısrar ediyorum. Sonunda, tüm iyi insanlar ödüllendirilirken kötüler uygun şekilde cezalandırılıyor. Bunun sağlıklı bir etkisi olacağına eminim. Ahlak çok önemli, Bay Allan öyle söylüyor. Hikâyelerimden birini, onunla Bayan Allan'a okudum. İkisi de içindeki dersin harika olduğunu söylediler. Sadece, yanlış yerlerinde güldüler. İnsanlar ağladığı zaman daha hoşuma gidiyor. Üzgün kısımlara geldiğimde, Jane ile Ruby neredeyse gözyaşlarına boğuldu. Diana, kulübümüzle ilgili Josephine halasına yazdı. O da hikâyelerimizden bazılarını ona yollamamızı istedi. En iyi hikâyelerimizden dördünü seçip gönderdik. Bayan Josephine Barry, bize gönderdiği mektupta hayatında daha önce hiç o kadar eğlenceli şeyler okumadığını söyledi. Bu biraz aklımızı karıştırdı çünkü hepsi aşırı derece hüzünlüydü ve bütün karakterler öldü. Yine de Bayan Barry onları beğendiği için memnunum. Kulübümüzün insanlara fayda sağladığını gösteriyor bu. Bayan Allan yaptığımız her şeyde amacımızın bu olması gerektiğini söyledi. Ben bunun için gerçekten uğraşıyorum ama bazen eğlenirken aklımdan uçup gidiyor. Umarım büyüdüğümde, az da olsa Bayan Allan gibi olabilirim. Sence bunun ihtimali var mı, Marilla?"

Marilla'nın cesaretlendirici cevabı, "Çok olduğunu söyleyemem." oldu. "Eminim Bayan Allan hiçbir zaman senin gibi şaşkın, unutkan bir kız değildi."

"Hayır. Fakat her zaman şimdi olduğu kadar iyi de değildi." dedi Anne ciddiyetle. "Bana bunu kendisi söyledi. Küçükken uslanmaz bir haylazmış, başını da hep belaya sokuyormuş. Bu, bana çok cesaret verdi. Diğer insanların kötü ve yaramaz olduklarını duyduğumda cesaretlenmem kötü mü, Marilla? Bayan Lynde öyle olduğunu söylüyor. Ne kadar önemsiz gibi görünürse görünsün birinin yaramazlık yaptığını duyduğunda hep hayrete düşüyormuş. Bir defasında papazın küçükken halasının kilerinden çilekli turta çaldığını itiraf ettiğini duymuş. Bunun üzerine, ona olan tüm saygısını kaybetmiş. Yani... Ben öyle hissetmezdim. Bunu itiraf etmesinin asil bir hareket olduğunu düşünürdüm. Bugünlerde yaramazlık yapıp sonradan üzülen çocuklar için ne kadar da cesaretlendirici! Büyüdüklerinde onlar da buna rağmen papaz olabileceklerini bilecekler. Yani, benim görüşüm böyle olurdu Marilla."

"Benim şu anki görüşümse Anne, bulaşıkları yıkama vaktinin neredeyse geçtiği." dedi Marilla. "Gevezeliğin yüzünden iş yarım saat uzadı. Önce çalışmayı öğren, sonra konuşursun."

27
Kibrin Getirdiği Dert

Bir nisan gecesi, geç saatlerde, yardım toplantısından eve dönerken Marilla kışın artık tamamen sona erdiğini fark etti. En yaşlısından en üzgününe, en gencinden en mutlusuna kadar herkesin içine dolan tatlı bahar heyecanını o da hissetmişti. Marilla, düşünceleriyle duygularının öznel analizini yapmaya düşkün değildi. Muhtemelen yardım derneğini, bağış kutusunu, giyinme odasındaki yeni halıyı düşündüğünü zannediyordu. Oysaki batmakta olan güneşin altındaki açık mor sisle dolu kırmızı vadiler, derenin ilerisindeki çayırın üzerine düşen uzun ve sivri köknar gölgeleri, sık ormanı çevreleyen kızıl tomurcuklu akçaağaçlar ve grileşen çimenler altında yeni uyanan dünyanın nabız atışlarının doldurduğu, ahenkli bir bilinci vardı. Bahar her yere yayılırken Marilla'nın ölçülü, orta yaşlı adımları daha hafif ve hızlıydı. Bunun sebebi, içinde, derinlerde bir yerde saklı bir memnuniyetti.

Gözlerini sevgiyle Green Gables üzerinde gezdirdi. Güzel evi, çevresindeki ağaçların arasından bakıyor, güneş ışığını görkemli şekilde pencerelerinden yansıtıyordu. Islak yolda yürürken Marilla, içinde hararetle yanan şömineyle özenle hazırlanmış çay masasının olduğu bir yere dönmenin gerçekten tatmin edici olduğunu düşündü. Anne gelmeden önceyse hayatında, yalnızca yardım toplantılarının yapıldığı akşamların soğuk tesellisi vardı.

Sonuç olarak, Marilla mutfağa girdiğinde ateşi sönmüş buldu. Ortada Anne'den hiçbir iz yoktu. Hayal kırıklığına uğramış, sinirlenmiş hissetti. Anne'e saat beşteki çay için masayı hazırlamasını söylemişti. Şimdiyse en güzel ikinci elbisesini

çıkarıp Matthew tarladan dönene kadar yemeği kendisinin yetiştirmesi gerekecekti.

Gaddarca, "Bayan Anne'le, eve döndüğünde görüşeceğim." dedi. Bir yandan da gerekenden daha sert şekilde odunların kenarlarını kesiyordu. Matthew gelip sabırla köşede çayın olmasını beklemeye başladı. "Bir yerlerde Diana'yla eğlence peşinde koşuyordur. Hikâye yazıyordur, diyalog alıştırması yapıyordur ya da ona benzer bir saçmalık! Saatin kaç olduğu ya da ev işleri aklına bile gelmemiştir. Böyle şeylerden acilen uzaklaştırılması lazım. Bayan Allan'ın, onun için şimdiye kadar tanıdığı en zeki, en tatlı çocuk demesi umurumda değil. Zeki ve tatlı olabilir ama aklı saçmalıklarla dolu. Bu, ne şekilde kendini gösterecek tahmin etmek mümkün değil. Bir acayiplikten vazgeçse hemen diğerine başlıyor. Şuna bak! Bugün yardım toplantısında Rachel Lynde dedi diye sinirlendiğim şeylerin aynısını kendim söylüyorum. Bayan Allan, Anne'e arka çıktığı için çok memnunum. Aksi takdirde, herkesin önünde Rachel'a ağır şeyler söyleyebilirdim. Tanrı biliyor, Anne'in pek çok kusuru var, bunu inkâr etmem imkânsız. Fakat onu Rachel Lynde değil, ben yetiştiriyorum. Cebrail, Avonlea'de yaşıyor olsaydı Rachel ona da kusur bulurdu. Aynı şekilde, ben bu akşamüstü evde kalıp işlerle ilgilenmesini söylediysem, Anne'in dışarı çıkmaması gerekiyordu. Tüm hatalarına karşın onu daha önce asla asi ya da güvenilmez bulmuyordum. Oysa şimdi hakkında bunları düşünmeden edemiyorum."

"Yani... Bilmiyorum." dedi Matthew. Sabırlı ve mantıklı olmaya çalışıyordu ama hepsinden önemlisi, açtı. Araya girmeden Marilla'nın öfkesini kusmasına izin vermenin en iyisi olacağına karar verdi. Deneyimlerinden öğrendiği kadarıyla, zamansız tartışma çıkarılıp geciktirilmezse, Marilla elindeki işleri çok daha hızlı bitiriyordu. "Belki de onun hakkında acele karara varıyorsun. Sana karşı geldiğinden kesinlikle emin olana kadar ona güvenilmez deme. Belki de bir açıklaması vardı. Anne açıklama yapmakta son derece iyi."

"Burada kalmasını söylememe rağmen dışarıda." dedi Marilla sertçe. "Bunu, beni tatmin edecek şekilde açıklamaya çalışırken zorlanacağını düşünüyorum. Tabii, onun tarafını tutacağını biliyordum, Matthew. Onu ben yetiştiriyorum, sen değil."

Yemek hazırlandığında akşam olmuştu ama Anne hâlâ ortalarda yoktu. Aceleyle ahşap köprüden ya da Âşıklar Geçidi'nden gelip ihmal ettiği görevler yüzünden pişmanlık içinde nefes nefese özür dilememişti. Marilla, bulaşıkları yıkayıp sinirle yerlerine yerleştirdi. Ardından, kilere inmek istediğinde merdivenleri aydınlatmak için muma ihtiyacı oldu.

Genelde Anne'in masasının üzerinde duran mumu almak maksadıyla çatı katına çıktı. Onu yaktıktan sonra arkasını döndüğünde Anne'i yatağının üzerindeki yastıklar arasında yüzüstü yatarken buldu.

"Tanrım!" dedi Marilla şaşkına dönmüş hâlde. "Anne, uyuyor muydun?"

"Hayır." dedi boğuk ses.

"Hasta mısın?" diye sordu Marilla endişeyle. Yatağın başucuna gitti.

Anne, yastıklarının içine iyice gömüldü. Sanki kendini ölümlü gözlerden sonsuza dek saklamak istiyordu.

"Hayır ama Marilla, lütfen uzaklaş ve bana bakma. Büyük umutsuzluk içindeyim. Sınıfta kim öne geçmiş, en iyi kompozisyonu yazmış ya da pazar okulu korosunda şarkı söylüyormuş umurumda değil. Öyle küçük şeylerin artık önemi yok çünkü bir daha asla dışarı çıkamayacağım sanırım. Kariyerim sonladı. Lütfen git, Marilla. Bana bakma."

"Kim hayatında böyle bir şey duymuş acaba?" Şaşkın Marilla, bir an önce nedenini öğrenmek istiyordu. "Anne Shirley, sorunun nedir? Ne yaptın? Hemen yataktan kalkıp söyle. Hemen diyorum! Böylesi daha iyi, nedir mesele?"

Anne çaresizce denileni yaparak yataktan zemine doğru kaydı.

"Saçıma bak Marilla." diye fısıldadı.

Marilla, elindeki mumu kaldırarak dikkatle Anne'in toplanmamış şekilde arkasından uzanan saçlarına baktı. Gerçekten de çok tuhaf görünüyordu.

"Anne Shirley, saçına ne yaptın? Yeşil olmuş!"

Doğada bulunan renklere benzeseydi belki yeşil denilebilirdi. Garip, donuk, bronza çalan bir yeşildi. Korkunç etkiyi arttıran orijinal kırmızılar da ara ara seçiliyordu. Marilla hayatı boyunca, Anne'in o anki saçından daha grotesk[38] bir şey görmemişti.

"Evet, yeşil." diye sızlandı Anne. "Hiçbir şeyin kırmızı saç kadar kötü olamayacağını sanıyordum. Şimdi, yeşil saçlı olmanın on kat daha beter olduğunu biliyorum. Ah, Marilla, ne kadar perişan hâlde olduğumu tahmin edemezsin."

"Tahmin edemediğim tek şey, bunu nasıl düzelteceğimiz. Bir yolunu bulmam gerekiyor." dedi Marilla. "Burası çok soğuk, mutfağa gelip bana tam olarak ne yaptığını anlat. Bir süredir ne tuhaflık çıkacak diye bekliyordum. İki aydır başını derde sokmadın. Artık vaktinin geldiğinden emindim. Neyse. Saçına ne yaptın?"

"Boyadım."

"Boyadın! Saçını boyadın! Anne Shirley, bunun kötü bir şey olduğunu bilmiyor muydun?"

"Evet, biraz kötü olduğunu biliyordum." diye itiraf etti Anne. "Fakat kırmızı saçtan kurtulmak için buna değeceğini düşündüm. Zararı hesapladım, Marilla. Telafi etmek için başka yönlerden daha iyi biri olacaktım."

"Anlıyorum." dedi Marilla dalga geçer gibi. "Ben saçımı boyamaya değeceğini düşünseydim en azından düzgün bir renk seçerdim. Bu, kesinlikle yeşil olmazdı."

38 Tuhaf ve kaba durumları, karşıt görüntüleri şaşırtıcı biçimde birleştiren güldürü.

"Ama yeşile boyamak istemedim ki, Marilla." diye itiraz etti Anne üzgünce. "Kötü bir şey yapacaksam en azından amacı olsun istedim. Adam saçımın güzel kuzguni siyaha döneceğini söyledi. Bana garanti verdi. Sözlerinden nasıl şüphe edebilirdim, Marilla? Sözlerinden şüphe edilmesi nasıl bir şeydir, ben iyi biliyorum. Bayan Allan, 'Elimizde kanıt olmadığı sürece kimsenin yalan söylediğinden şüphelenmemeliyiz.' dedi. Benim şimdi kanıtım var. Yeşil saç herkes için yeterlidir sanırım. Fakat o anda, dolaylı olarak söylediği her kelimeye inandım."

"Kimin söylediği? Sen kimden bahsediyorsun?"

"Bu öğleden sonra burada olan seyyar satıcıdan. Boyayı ondan aldım."

"Anne Shirley. Sana kaç defa o İtalyanlardan birini eve almamanı söyledim! Bu işe devam etmeleri için onları cesaretlendirmeyi sevmediğimi biliyorsun."

"Eve almadım zaten. Bana söylediklerini hatırladıktan sonra kendim dışarı çıktım. Kapıyı dikkatlice kapayıp basamakta durarak sattıklarına baktım. Ayrıca İtalyan değil, Alman Yahudiydi. İçi oldukça ilginç şeylerle dolu kocaman bir kutusu vardı. Karısıyla çocuklarını Almanya'dan getirebilecek kadar para kazanabilmek için çok çalıştığını söyledi bana. Onlarla ilgili içten konuşması kalbime dokundu. Değerli amacında ona yardımcı olabilmek adına bir şey satın almak istedim. Sonra aniden saç boyası şişesini gördüm. Her renk saçı kuzguni siyaha boyayacağını, yıkanınca da akmayacağını söyledi. Garantisi varmış. Çabucak kendimi parlak, kuzguni siyah saçla hayal ettim. Cazibe, gerçekten de karşı konulamayacak gibiydi. Fakat şişe yetmiş beş sentti, benimse harçlığımdan elli sent kalmıştı.

Satıcının çok nazik olduğunu düşündüm çünkü bana elli sentten verebileceğini söyledi. Resmen bedavaymış. Ben de satın alıp hemen çatı katına geldim. Eski saç fırçasını kullanarak tarif edildiği şekilde tüm şişeyi saçlarıma sürdüm. Ah, Marillla, saçımı dönüştürdüğü korkunç rengi görünce kötü bir

şey yaptığım için çok pişman oldum, buna emin olabilirsin. Hâlâ da pişmanlık duyuyorum."

"Bu pişmanlık sayesinde iyiyi bulursun umarım." dedi Marilla sertçe. "Kibrin seni nerelere getirdiğinin de farkına varmışsındır sanırım, Anne. Şimdi ne yapmamız lazım, Tanrı bilir. Önce iyice yıkayıp işe yaracak mı görelim."

Anne saçlarını su ve sabunla tüm gücünü kullanarak ovalayıp temizlemeye çalıştı. Fakat eski kırmızı saçlarını yıkıyormuşçasına hiçbir fark olmadı. Bazı yönlerden dürüstlüğü şüpheli de olsa seyyar satıcı, boyanın akmayacağını iddia ettiğinde kesinlikle doğru söylemişti.

"Ah, Marilla, ne yapacağım?" diye sordu Anne gözyaşları içinde. "Bunu atlatmam mümkün değil. İnsanlar yaptığım diğer hataları neredeyse tamamen unuttular. Merhemli pasta, Diana'nın sarhoş olması, Bayan Lynde'e çıkışmam... Fakat bunu sonsuza kadar hatırlayacaklar. Saygıdeğer olmadığımı düşünecekler. Ah Marilla, 'aldatmaya başvurunca nasıl da ördüğümüz ağların içinde buluruz kendimizi'[39] Bu bir şiirden ama ne kadar doğru. Ah! Josie Pye bana nasıl da gülecek! Marilla, onunla yüzleşmem mümkün değil. Şu an Prens Edward Adası'nda yaşayan en mutsuz kızım."

Anne'in mutsuzluğu bir hafta boyunca devam etti. Bu süre içinde dışarı çıkmayıp her gün saçını yıkadı. Ölümcül sırrını bilen tek arkadaşı Diana, asla kimseye söylemeyeceğine dair söz verdi. Sözünü tuttuğunu da şimdiden belirtmek gerekebilir. Hafta sonunda Marilla kararlı şekilde şöyle dedi:

"İşe yaramıyor, Anne. Daha önce bu kadar güçlü boya görmemiştim. Saçını kesmek zorundayız, başka yolu yok. Dışarı bu hâlde çıkmazsın."

Anne'in dudakları titredi fakat Marilla'nın sözlerindeki acı gerçeği görebiliyordu. Üzgün şekilde iç çekerek makası almaya gitti.

39 Sör Walter Scott'ın *Marmion* (1808) isimli epik şiirinden alıntı. (ç.n.)

"Lütfen tek seferde kes Marilla. Her şey bir anda olup bitsin. Ah, kalbim kırılıyor gibi hissediyorum. Izdırabım hiç de romantik değil. Kitaplardaki kızlar hastalık yüzünden ya da iyi amaç uğruna para kazanmak için saçlarını kaybediyorlar. Eminim, benimkinin de nedeni böyle olsaydı o kadar umursamazdım. Fakat iğrenç bir renge boyadığın için saçının kesilmesinin teselli edici hiçbir yanı yok, öyle değil mi? Eğer rahatsız olmazsan sen bunu yaparken ben ağlayacağım. Çok trajik olacak gibi görünüyor."

Anne o zaman ağladı fakat aynaya bakmak için çatı katına çıktığında aşırı çaresizlik nedeniyle daha sakindi. Marilla işini doğru düzün yapmıştı. Saçı kurtarmak için son derece kısa kesmesi gerekmişti. Durumu olabildiğince nazik şekilde açıklamak gerekirse, sonuç pek de iç açıcı değildi. Anne, aynasını hızlıca duvara doğru ters çevirdi.

"Saçlarım uzayana kadar kendime asla, asla bakmayacağım." dedi hararetle.

Ardından aynayı tekrar önüne çevirdi.

"Hayır, bakacağım. Kötü davranışım için kefaret ödemem lazım. Odama her girdiğimde kendime bakarak ne kadar çirkin olduğumu göreceğim. Hayal gücümle durumu değiştirmeye de çalışmayacağım. Her şeyden öte, şaçlarım konusunda kibirli olduğumu bilmiyordum. Kırmızı olmasına rağmen çok uzun, kalın ve kıvır kıvırdı. Artık burnuma da bir şey olmasını bekliyorum."

Sonraki pazartesi günü, Anne'in kısa saçları okulda günün olayı oldu. Fakat şansına, kimse gerçek sebebi tahmin edememişti. Buna Josie Pye da dâhil olmasına rağmen harika bir korkuluğa benzediği konusunda Anne'i bilgilendirmeyi ihmal etmedi.

"Josie bunu söylediğinde ona cevap vermedim." dedi Anne. Onu dinleyen Marilla baş ağrılarından birine tutulmuş kanepede uzanıyordu. "Çünkü cezamın bir parçası olduğunu düşü-

nerek sabırla katlandım. Korkuluğa benzediğini duymak hoş değil. Hemen ben de bir şeyler söylemek istedim ama yapmadım. Kötü bir bakış attıktan sonra onu affettim. İnsanları affettiğinde çok erdemli hissediyorsun, öyle değil mi? Bundan sonra enerjimin tamamını iyi olmaya adayacağım. Asla tekrar güzel olmaya çalışmayacağım. İyi olmak elbette ki daha doğru, bunu biliyorum, yine de bilmene rağmen bazı şeylere inanmak zor. Gerçekten de iyi olmak istiyorum Marilla. Sen, Bayan Allan ve Bayan Stacy gibi... Büyüdüğüm zaman da bunun sebebinin sen olduğunu söylemek istiyorum. Diana, saçım uzamaya başladığında başımın etrafına siyah kadife kurdele bağlayabileceğimizi söyledi. Bir tarafında da fiyonk olacakmış. Bana çok yakışacağını düşünüyor. Kulağa da romantik geliyor. Yine çok konuşuyorum Marilla, başını daha çok mu ağrıtıyorum?"

"Başım şimdi daha iyi. Bu akşamüstü felaketti. Bu baş ağrılarım her geçen gün kötüye gidiyor. Doktora gitmem gerekecek. Gevezeliğine gelince, çok da umursadığımı söyleyemeyeceğim. Sanırım iyice alıştım." Bu, Marilla'nın aslında onu dinlemekten zevk aldığını söyleme yöntemiydi.

28
Talihsiz Genç Kız

"Tabii ki sen Elaine[40] olmalısın Anne." dedi Diana. "Ben oradan sandala inmeye cesaret edemem."

"Ben de edemem." dedi Ruby Gillis titreyerek. "Sandalda iki ya da üç kişi olunca ve doğru düzgün oturunca sorun değil, o zaman eğlenceli oluyor. Fakat içine uzanarak ölü taklidi yapamam. Korkudan gerçekten ölürüm."

"Tabii ki romantik olur." diye kabullendi Jane Andrews. "Ama hareketsiz duramayacağımı biliyorum. İki de bir kalkıp sandalla birlikte uzaklara sürükleniyor muyum diye bakarım. Ve Anne biliyorsun, bu tüm büyüyü bozar."

"Fakat Elaine'in kızıl saçlı olması çok saçma olur." dedi Anne üzgünce. "Ben sandala binmekten korkmuyorum. Elaine olmayı da çok isterim ama uygun değilim. Ruby'nin, Elaine olması lazım çünkü hem beyaz tenli hem de altın sarısı güzel saçları var. Şiirde, 'Açık renkli saçları dalgalanıyordu.' diyor, biliyorsunuz. Hem Elaine için zambak kadar beyaz deniyor. Kızıl saçlı birinin bu tarife uyması imkânsız."

"Senin tenin de Ruby'ninki kadar açık." dedi Diana ısrarla. "Saçların da öncesine göre daha az kırmızı görünüyor, kesilmesinden öncesine yani."

"Ah, gerçekten de öyle mi düşünüyorsun?" dedi Anne heyecanla. Mutluluktan yanakları kızardı. "Bunu bazen ben de fark ettim ama yanıldığımı söyleyecekler diye kimseye sorma-

40 İngiliz şair Lord Alfred Tennyson'ın (1809-1892) Kral Arthur efsanesini anlattığı on iki pastoral şiirden oluşan yapıtından, *Lancelot ve Elaine* isimli şiirin kadın başkahramanı. (ç.n.)

ya cesaret edemedim. Sence artık kestane rengi denilebilir mi, Diana?"

"Evet. Çok da güzel." dedi Diana. Anne'in başının üzerinde toplanmış ipek gibi buklelere hayranlıkla baktı. Siyah kadifeden oldukça gösterişli bir kurdeleyle tutturulmuşlardı.

Orchard Slope'un altındaki göletin etrafında toplanmışlardı. Kenarında huş ağaçları bulunan burun, suyun içinden uzanıyordu. Ucuna da, ördek avcılarıyla balıkçılara kolaylık olsun diye ahşap iskele inşa edilmişti. Ruby ile Jane, yaz ortası akşamüstlerini Diana'yla geçiriyorlardı. Anne de onlarla oynamak için yanlarına gelmişti.

O yaz Anne ile Diana, oyun saatlerinin çoğunu göletin çevresinde geçirmişti. Bay Bell, otlağında bulunan küçük ağaçlar kümesini baharda acımasızca kestiğinden Haylaz Kır geçmişte kalmıştı. Anne, artakalan köklerin üzerine oturarak hiç de romantik olmayan şekilde ağlamasına rağmen avunması kısa sürdü. Sonuçta Diana'yla sık sık söyledikleri gibi artık on üç yaşında kocaman kızlardı. Oyun evlerindeki çocukça eğlenceler için büyüklerdi. Göletin çevresinde yapacak daha çok şey bulabilirlerdi. Köprünün üzerinden balık tutmak zevkliydi. Bayan Barry'nin ördek avı için iskelede tuttuğu sandalıyla açılmayı da öğrenmişlerdi.

Elaine'i dramatize etmek Anne'in fikriydi. Önceki kış Tennyson'ın bu şiirini okulda işlemişlerdi. Eğitimden sorumlu yönetici, Prens Edward Adası'ndaki tüm okullardan bunu İngilizce dersi müfredatına eklemelerini istemişti. Öğrenciler, neredeyse anlamını kaybetmeye başlayıncaya kadar şiiri analiz etmiş, çözümlemiş, parçalarına bölmüştü. Fakat en azından, Elaine, Lancelot[41], Guinevere[42] ve Kral Arthur[43] onlar için gerçek insanlara dönüşmüştü. Anne, Camelot'da doğmadığı

41 Kral Arthur efsanesinde yer alan, Lancelot du Lac ismiyle de bilinen şövalye. Aynı zamanda yuvarlak masa şövalyelerinden biri ve Arthur'un en yakın arkadaşı. (ç.n.)

42 Kral Arthur'un karısı. (ç.n.)

43 Gerçekten yaşadığına dair kesin kanıt bulunmamasına rağmen, Orta Çağ hikâyelerine göre Britanya adına savaşmış en güçlü krallardan biri. (ç.n.)

için, içten içe son derece hayıflanıyordu. O zamanların şimdikinden çok daha romantik olduğunu söylemişti.

Anne'in planı coşkuyla karşılandı. Kızlar, eğer sandalı iterlerse köprünün altındaki akıntıyla sürükleneceğini keşfettiler. Sonunda da göletin sığ kavisine doğru uzanan aşağıdaki başka bir burun civarında karaya oturacaktı. Daha önce sık sık o tarafa gitmişlerdi. Elaine'i oynarken de burası çok uygun olacaktı.

"Tamam, ben Elaine olacağım." dedi Anne, gönülsüzce boyun eğerek. Başkarakteri oynamaktan her zaman mutluluk duyardı. Yine de içindeki artistik duyu, her şeyin aslına uygun olmasını talep ediyordu. Kısıtlı durumunun, bunu imkânsız kıldığını hissetti. "Ruby, sen Kral Arthur olmalısın. Jane, Guinevere'i, Diana da Lancelot'u canlandıracak. Fakat önce erkek kardeşlerle babayı oynamanız lazım. Şiirdeki yaşlı, aptal yardımcıyı ekleyemeyeceğiz çünkü sandala uzanınca başkasına yer kalmıyor. İçine baştan sona siyah ipek sermeliyiz. Annenin eski şalı, işimizi görür, Diana."

Siyah şal temin edildikten sonra Anne, onu sandalın içine yayarak üzerine uzandı. Gözlerini kapayıp ellerini de göğsünün üzerinde birleştirdi.

"Gerçekten de ölmüş gibi görünüyor." diye fısıldadı Ruby Gillis tedirgince. Huş ağaçlarının gölgesi altındaki hareketsiz, küçük, beyaz yüze bakıyordu. "Bu beni korkutuyor, kızlar. Sizce gerçekten de böyle davranmamız doğru mu? Bayan Lynde rol yapma oyunlarının son derece yaramazca olduğunu söylemişti."

"Ruby, Bayan Lynde hakkında konuşmamalısın." dedi Anne sertçe. "Bütün etkisini yitiriyor çünkü bunlar, Bayan Lynde doğmadan yüzlerce yıl önceydi. Jane, her şeyi sen ayarla. Elaine'in ölüyken konuşması çok aptalca."

Jane görevini başarıyla yerine getirdi. Anne'in üzerinde altından örtü yoktu belki ama Japon ipeğinden yapılmış sarı

yumuşak kumaş harika bir yedekti. Etrafta beyaz zambak bulunamamış olabilirdi ama Anne'in eline tutuşturulan mavi orkide istenilen havayı vermişti.

"İşte, artık hazır." dedi Jane. "Onu kaşlarının üzerinden öpmemiz gerekiyor. Diana sen, 'Sonsuza kadar elveda, kız kardeşim.' diyeceksin, Ruby sen de 'Elveda tatlı kardeşim.' de. İkiniz de olabildiğince üzgün görünmeye çalışın. Tanrı aşkına Anne, azıcık gülümsemeyi dene. Biliyorsun kitapta, 'Elaine gülümsüyor gibi uzanmıştı.' yazıyordu. Daha iyi oldu. Şimdi sandalı iteceğiz."

Dedikleri gibi sandal itildi. Giderken de göletin içindeki eski bir kazığa sertçe sürttü. Diana, Jane ve Ruby onun akıntıya kapılıp köprüye doğru yöneldiğini görene kadar orada beklediler. Ardından ormanın içinden geçip aşağıdaki burna doğru koştular. Lancelot, Guinevere ve Kral olarak, Elaine'i karşılamaya hazır olacaklardı.

Birkaç dakika boyunca yavaşça aşağı sürüklenen Anne, romantik durumunun tadını çıkardı. Sonra hiç de romantik olmayan bir şey yaşandı. Sandal su almaya başladı. Elaine'in kısa sürede aceleyle doğrulması şart oldu. Altın örtüyle siyah ipeği eline alarak boş boş altındaki büyük çatlağa baktı. Su hızla içeri doluyordu. İskeleden geçerken çarptığı sivri kazık, sandalın çivilerinden birini sökmüştü. Anne bunu bilmiyordu fakat tehlikeli bir durum içinde olduğunu anlaması uzun sürmedi. O hızla giderse, sığlığa ulaşana kadar sandal çoktan batmış olacaktı. Kürekler neredeydi? İskelede kalmıştı!

Anne, nefes nefese, hiç kimsenin duymadığı küçük bir çığlık attı. Dudaklarına kadar bembeyaz olmuştu ama soğukkanlılığını kaybetmedi. Tek bir şansı vardı, yalnızca tek bir şans!

Ertesi gün Bayan Allan'a, "Son derece korkmuştum." dedi. "Sandal köprünün altında sürüklenirken sanki yıllar geçti gibi geldi. İçindeki su da her saniye yükseliyordu. Ciddiyetle dua etmeye başladım Bayan Allan ama gözlerimi kapamadım.

Çünkü Tanrı'nın beni kurtarmasının tek yolunun, sandalı büyük köprünün ayaklarına doğru çevirmesi olduğunu biliyordum. Bu şekilde onlara tırmanabilirdim. Biliyorsunuz, köprü ayakları, aslında eski ağaç gövdeleri olduklarından üzerlerinde tutunacak pek çok budak oluyor. Duamı ederken bir yandan da dikkatle etrafı kollamam gerekiyordu. Sadece tekrar tekrar, 'Sevgili Tanrım, lütfen sandal büyük köprüye doğru sürüklensin. Gerisini ben hallederim.' dedim. O koşullar altında duayı daha özenli hâle getirmek için düşünemiyorsun. Yine de cevap buldu. Sandal köprünün ayaklarına çarparak bir dakika boyunca durdu. Örtüyle şalı omzuma atarak hemen Tanrı'dan gelen eski ağaca tutundum. Orada durup ne aşağı ne de yukarı gidemeden kaygan gövdeye yapışıp kaldım, Bayan Allan. Hiç romantik bir durumda değildim ama o an, bunu umursamadım. Sulu mezardan son anda kurtulunca, romantik şeylerle ilgili fazla düşünemiyorsunuz. Hemen minnettarlık dolu bir dua daha ettim. Ardından dikkatimi sıkıca tutunmaya verdim. Tekrar kuru zemine çıkabilmek için insanların yardımına ihtiyacım olacağını biliyordum."

Sandal, köprünün altından uzaklaşarak akıntının ortasında battı. Aşağıdaki burunda bekleyen Ruby, Jane ve Diana, onun gözlerinin önünde yok oluşunu izlediler. Anne'in de suların dibine doğru gittiğinden emindiler. Bir anlığına bembeyaz kesilip hareket edemediler. Yaşanan trajedi karşısında korkuyla buz kesmişlerdi. Ardından avazları çıktığı kadar bağırmaya başlayarak ormanın içine koştular. Köprüye giden patikayı görebilmek için ana yoldan geçerken bile durmadılar. Çaresizce kaygan köprü bacağına tutunmaya devam eden Anne, onları uzaktan görüp çığlıklarını duyabiliyordu. Yardım yakında gelirdi ama içinde bulunduğu durum, çok rahatsız ediciydi.

Her bir dakikası, zavallı Elaine'e bir saat gibi gelen on dakika geçti. Neden kimse gelmemişti? Kızlar nereye kaybolmuşlardı? Belki de teker teker bayılmışlardı! Belki de kimse gelmeyecekti! Belki de o kadar yorulmuştu ki daha fazla tu-

tunmaya devam edemeyecekti! Anne, altındaki şeytani yeşil derinliğe baktı. Uzun, yağlı gölgelerle dalgalanışı, tüylerini diken diken etti. Hayal gücü, mümkün olan tüm dehşet verici olasılıkları sıralamaya başlamıştı.

Sonra, tam da kol ve bileklerindeki acıya daha fazla katlanamayacağını düşünürken asla tahmin edemeyeceği bir şey gördü. Harmon Andrews'ın küçük kayığını almış olan Gilbert Blythe, köprünün altına doğru kürek çekiyordu!

Gilbert başını kaldırdığında, küçük, bembeyaz ve sinirli bir yüz görüp şaşırdı. Korkmuş ama küçümseyen gözlerle ona doğru bakıyordu.

"Anne Shirley! Orada ne işin var?" diye bağırdı.

Cevabı beklemeden köprü ayaklarına doğru yaklaşarak elini uzattı. Yapacak bir şey yoktu. Gilbert Blythe'ın eline yapışan Anne, zar zor kayığa bindi. Üzerinden damlalar akan kumaşlarıyla oturduğu yerde sırılsıklam ve öfkeliydi. Bu şartlar altında haysiyetli olmak fazlasıyla zordu!

Kürekleri kayığa aldıktan sonra Gilbert, "Ne oldu böyle, Anne?" diye sordu. "Elaine oynuyorduk." diye açıkladı Anne soğukça. Kurtarıcısının yüzüne dahi bakmıyordu. "Benim sandalla Camelot'a doğru gitmem gerekiyordu fakat sandal su almaya başladı, ben de köprünün ayağına tırmandım. Kızlar yardım çağırmaya gitti. Beni kıyıya götürme nezaketinde bulunabilir misin?"

Gilbert, yardımsever şekilde istenileni yaptı. Bu yardımdan tiksinen Anne'se, yaklaştıklarında hemen kayıktan atladı.

"Çok teşekkür ederim." diyerek çalımını attıktan sonra uzaklaşmak için arkasını döndü. Fakat o sırada Gilbert da kayıktan atlayıp Anne'i sıkıca kolundan yakaladı.

"Anne." dedi aceleyle. "Bak, ne diyeceğim? İyi arkadaş olamaz mıyız? Saçınla alay ettiğim için çok üzgünüm. Seni gücendirmek istememiştim, yalnızca bir şakaydı. Hem üze-

rinden uzun zaman geçti. Şu an saçının son derece güzel olduğunu düşünüyorum. Ciddiyim, haydi arkadaş olalım."

Anne bir anlığına tereddüt etti. Kırılan onuruyla öfkesinin altında yeni uyanmaya başlayan garip bir bilinç vardı. Gilbert'ın ela gözlerindeki yarı utangaç yarı hevesli ifadeyi görmek hoşuna gitti. Kalbi aniden hızlı, alışık olmadığı şekilde atmaya başladı. Fakat uzun süreli kininin acısı, kararsızlığını hemen bastırdı. İki yıl önceki olay, sanki dün yaşanmış gibi gözlerinin önüne geldi. Gilbert ona 'havuç'demiş, okulun önünde rezil etmişti. Sebebini başkalarının ya da yaşlı insanların gülünç bulabileceği dargınlığı, üzerinden geçen o kadar zamana rağmen zerre kadar hafiflememiş, yumuşamamıştı. Gilbert Blythe'dan nefret ediyordu! Onu asla affetmeyecekti!

"Hayır." dedi soğukça. "Seninle asla arkadaş olmayacağım, Gilbert Blythe. Bunu hiç istemiyorum!"

"Pekâlâ!" Gilbert yanaklarında sinirin getirdiği kırmızılıkla kayığa geri atladı. "Sana tekrar arkadaş olmamızı asla teklif etmeyeceğim, Anne Shirley. Benim de umurumda değil!"

Hışımla hızlı hızlı kürek çekerek uzaklaştı. Anne akçaağaçların altındaki eğrelti otlarıyla dolu dik yokuştan çıkmaya başladı. Başını dik tutmasına rağmen içinde tuhaf bir pişmanlık hissi vardı. Neredeyse Gilbert'a farklı cevap vermiş olmayı dileyecekti. Tabii, çocuk ona fena şekilde hakaret etmişti ama yine de... Yaşadığı her şeyi hesaba katınca Anne, oturup ağlamanın ne kadar rahatlatıcı olabileceğini düşündü. Hem kısa süre önce aşırı derecede korktuğu hem de kollarına kramplar girmeye başladığı için sinirleri bozulmuştu.

Yolu yarıladığında gölete geri dönmek üzere olan Jane ve Diana'yla karşılaştı. Hâlâ panik içindeydiler. Diana'nın ailesi uzakta olduğundan Orchard Slope'da kimseyi bulamamışlardı. O noktada Ruby Gillis yine histeri krizlerinden birine girmişti. Kendine gelmesi maksadıyla onu orada bırakan Jane ile Diana, uçarcasına Lanetli Orman'dan geçerek Green Gables'a

varmışlardı. Matthew arkadaki tarlada samanlarla uğraştığı, Marilla da Carmody'ye gittiği için orası da boştu.

"Ah, Anne!" dedi Diana nefes nefese. Arkadaşının boynuna atlayıp mutluluktan ağlamaya başladı. İçi rahatlamıştı. "Ah, Anne! Boğulduğunu... Sanıp... Seni... Elaine olmaya... Zorladığımız... İçin... Katil gibi... Hissettik. Ruby yine... Kendini kaybetti... Ah, Anne, nasıl kurtuldun?"

"Büyük köprünün ayaklarından birine tırmandım." dedi bitkin hâlde. "Ve Gilbert Blythe, Bay Andrews'un kayığıyla gelip beni kıyıya çıkardı."

Konuşabilecek kadar nefesini toplayınca Jane, "Ah, Anne, ne kadar da harika! Çok romantik!" dedi. "Bundan sonra onunla barışacaksın tabii ki, değil mi?"

"Tabii ki hayır." dedi Anne. Bir anlığına normal hâline dönmüştü. "Ve 'romantik' kelimesini bir daha asla duymak istemiyorum, Jane Andrews. Sizi korkuttuğum için çok üzgünüm kızlar. Hepsi benim suçum. Talihsiz doğduğumdan eminim artık. Yaptığım her şey ya benim ya da yakın arkadaşlarımın başını belaya sokuyor. Babanın sandalını kaybettik, Diana. Bir daha gölde gezintiye çıkmamıza izin verilmeyeceğiyle ilgili içimde bir his var."

Anne'in önsezisi, güvenilirliğini kanıtladı. Akşamüstü yaşanan olay ortaya çıktığında hem Barry hem de Cuthbert ailesinin evindeki dehşet büyük boyuttaydı.

"Aklını başına topladığını görebilecek miyim, Anne?" diye isyan etti Marilla.

"Evet, sanırım göreceksin, Marilla." diye cevapladı Anne iyimserce. Çatı katının ıssızlığında iyice ağlaması sinirlerini yatıştırmış; onu alışılmış, neşeli hâline geri döndürmüştü. "Sanırım ileride mantıklı biri olma ihtimalim her zaman olduğundan daha yüksek."

"Bu nasıl olacak acaba?" dedi Marilla.

"Bugünden, yeni, önemli bir ders çıkardım. Green Gables'a geldiğimden beri hatalar yapıyorum. Her hata, bir eksikliğimi gidermemde yardımcı oldu. Ametist broş olayı, bana ait olmayan şeyleri karıştırmamamı öğretti. Lanetli Orman yanlışı, hayal gücümü kontrol etmem gerektiğini öğretti. Merhemli pasta, yemek yaparken dikkatli olmanın önemini öğretti. Saçımı boyamamsa, kibirli olmamayı öğretti. Saçımı ve burnumu artık hiç düşünmüyorum. Ya da eskisi kadar sık düşünmüyorum diyelim. Bugün yaptığım şeyse, bana fazla romantik olmanın zararını öğretecek. Avonlea'de romantik olmanın faydası olmadığı sonucuna vardım. Bu, yüzlerce yıl önce kalelerle dolu Camelot'da belki kolaydı ama romantizm artık değer görmüyor. Bu açıdan, kısa sürede bende büyük ilerleme göreceğinden oldukça eminim, Marilla."

Marilla kuşkuyla, "Umarım bu doğrudur." dedi.

Bu sırada köşesinde sessizce oturan Matthew, Marilla dışarı çıktıktan sonra elini Anne'in omzuna koydu.

"Tüm romantizminden vazgeçme Anne." diye fısıldadı. "Birazını saklaman iyi olur. Çok olmadığı sürece dert değil. Birazını sakla. Anne, birazını sakla."

29
Anne'in Hayatında Çığır Açılıyor

Bir eylül akşamında, Anne, Âşıklar Geçidi'ni kullanarak inekleri arkadaki otlaktan eve getiriyordu. Ormandaki tüm boşluklar, açıklıklar batmak üzere olan güneşin yakut rengi ışığıyla dolmuştu. Önündeki yol da orada burada, bundan nasibini almasına rağmen akçaağaçlar nedeniyle çoğunlukla gölgeliydi. Köknarların altındaki alanlar, hafif şarap gibi berrak mor alaca karanlıkla doluydu. Rüzgârsa ağaçların tepelerinden esiyordu. Dünyada, akşamüstü köknar ağaçları arasından geçen rüzgârınkinden daha güzel müzik yoktur.

İnekler sallanarak sakince ilerliyor, Anne de *Marmion'un Savaş Kantosu*'nu sesli şekilde söyleyerek rüyalar âleminde arkalarından gidiyordu. Dizeleri hızlı hızlı tekrar ederken birbirlerine çarpan mızrakları düşünüyordu. Bir kez daha, önceki kış gördükleri İngilizce dersinin parçası olan bu şiiri, Bayan Stacy onlara ezberletmişti.

"Azimli mızraklılar, her hâlükârda koruyorlardı,
İnsandan oluşturdukları bu geçilmez ormanı..."

İşte bu kısma geldiğinde gözlerini kapamak için heyecanla durdu. Bu şekilde kahramanlardan biri olduğunu daha iyi hayal edebilirdi. Onları tekrar açtığında, Barry çiftliğine açılan kapıdan çıkmakta olan Diana'yı gördü. Öyle ciddi görünüyordu ki Anne anında önemli haberler taşıdığını tahmin etti ama bunu belli ederek hevesini kırmayacaktı.

"Mor renkli bir rüyanın içindeymişiz gibi, değil mi Diana? Hayatta olduğuma memnun olmamı sağlıyor. Uyandığımda sabahların en güzeli olduğunu düşünüyorum ama akşam olunca etraf hâlâ harika görünüyor."

"Evet, bu akşam gerçekten de çok güzel." dedi Diana. "Ah, önemli haberlerim var Anne. Haydi, tahmin et. Sana üç şans veriyorum."

"Charlotte Gillis, sonunda kilisede evlenmeye karar verdi ve Bayan Allan, bizden orayı dekore etmemizi istiyor!" diye bağırdı Anne.

"Hayır. Charlotte'un sevgilisi bunu kabul etmez. Henüz kimse kilisede evlenmedi. Hem de bunun cenazeye daha çok benzeyeceğini düşünüyor. Yazık oldu çünkü çok eğlenirdik. Tekrar dene."

"Jane'in annesi, doğum gününü partiyle kutlamasına izin mi verecek?"

Diana başını iki yana salladı. Siyah gözleri keyiften parıldıyordu.

"Başka ne olabilir, bilmiyorum." dedi Anne umutsuzca. "Tabii, dün geceki dua toplantısından sonra Moody Spurgeon MacPherson, seninle eve kadar yürümediyse. Birlikte mi döndünüz?"

"Hiç de öyle bir şey olmadı." dedi Diana kızgınca. "Olsaydı, bununla övünmezdim zaten. Ne çirkin çocuk! Tahmin edemeyeceğini biliyordum. Anneme bugün Josephine haladan mektup geldi. Önümüzdeki salı günü şehre giderek sergide yanında durabileceğimizi yazmış. Haberim buydu!"

"Ah, Diana..." diye fısıldadı Anne. Güç almak için akçaağaçlardan birine yaslandı. "Sen ciddi misin? Fakat korkarım Marilla gitmeme izin vermez. Eğlence peşinde koşmayı teşvik edemeyeceğini söyleyecek. Geçen hafta Jane, at arabasıyla beni White Sands Otelindeki Amerikan gösterisine çağırdığında aynen öyle dedi. Gitmek istedim ama Marilla evde oturup derslerimi çalışmanın daha iyi olacağını söyledi. Jane de öyle yapmalıymış. Acı şekilde hayal kırıklığına uğramıştım, Diana. Kalbim o kadar kırıldı ki yatarken duamı bile okuyamadım. Sonradan pişman olup gece yarısı kalkıp okudum."

"Beni dinle." dedi Diana. "Annemden Marilla'yla konuşmasını isteyeceğiz. O zaman büyük ihtimalle izin verir. Bunu yaparsa, hayatımızın en güzel gününü yaşayacağız, Anne. Daha önce hiç sergiye gitmedim. Diğer kızların ha bire seyahatlerinden bahsetmeleri çok can sıkıcı. Jane ile Ruby, iki kez gitmelerine rağmen bu yıl yine orada olacaklarmış."

"Gidip gidemeyeceğimi öğrenene kadar bunun hakkında düşünmeyeceğim." dedi Anne kararlıca. "Aksi takdirde, hayal kırıklığı yaşarsam buna katlanamam. Gidebilirsem çok memnun olacağım çünkü yeni paltom tam vaktinde hazır olacak. Marilla yenisine ihtiyacım olmadığını düşünüyordu. Eskisinin bir kış daha idare edeceğini söyledi. Zaten yeni elbisem olduğundan onunla yetinmeliymişim. Elbise çok güzel, Diana, lacivert ve yeni modaya uygun. Marilla artık elbiselerimi hep son moda dikiyor. Matthew'un bir kez daha onlar için Bayan Lynde'den yardım istemesine izin veremeyeceğini söyledi. Bu beni mutlu etti. Kıyafetlerin modaya uygun olunca, iyi biri olmak çok daha kolay, en azından benim için öyle. Sanırım doğaları gereği iyi olanlar için anlamı yoktur. Neyse. Matthew yeni paltoya ihtiyacım olduğunu söyleyince Marilla, mavi renkli, tatlı bir örgü kumaş aldı. Şu an Carmody'de gerçek bir terzi tarafından dikiliyor. Cumartesi akşamına kadar hazır olması lazım. Kendimi, pazar günü kilisede yeni paltom ve şapkamla yürürken hayal etmemeye çalışıyorum çünkü bu doğru olmaz. Buna rağmen ben fark etmeden aklıma giriveriyor, şapkam da çok güzel. Carmody'de olduğumuz gün bana onu Matthew aldı. Herkesin bayıldığı o altın kurdeleli püsküllü, mavi kadife olanlardan... Senin yeni şapkan çok zarif Diana, sana da yakışıyor. Geçen hafta seni kiliseye girerken gördüğümde en iyi arkadaşım olduğun için gurur duydum. Sence kıyafetleri bu kadar çok düşünmemiz yanlış mı? Marilla bunun günah olduğunu söylüyor. Fakat çok ilginç bir konu, öyle değil mi?"

Marilla, Anne'in şehre gitmesine izin verdi. Sonraki salı günü Bayan Barry'nin kızları almasına karar verdiler. Yaşlı Bayan Barry sergiye aynı gün içinde gidip dönmek istiyordu. Charlottetown neredeyse elli kilometre uzakta olduğundan

erken çıkmaları gerekecekti. Bu Anne'in neşesini etkilemedi. Salı sabahı daha güneş doğmadan uyandı. Penceresinden dışarı baktığında, güzel bir gün olacağını anladı. Lanetli Orman'daki köknarların ardından görünen gökyüzü bulutsuz, gümüş gibiydi. Ağaçların arasındaki Orchard Slope'un çatı katından ışık geliyordu. Diana da uyanıktı.

Matthew şömineyi yaktığında Anne üstünü giyinmişti. Marilla aşağı inene kadar kahvaltıyı hazırladı fakat çok heyecanlı olduğu için kendi ağzına bir lokma koyamadı. Yemeğin ardından Anne, gösterişli yeni şapkasıyla ceketini giyip çıktı. Aceleyle derenin yanından, köknarların arasından koşarak Orchard Slope'a geldi. Kendisini bekleyen Bay Barry ve Diana'yla buluştu. Kısa süre sonra hep beraber yola çıktılar.

Uzun bir yolculuk oldu fakat Anne ile Diana, her dakikanın tadını çıkardılar. Yeni biçilmiş tarlalar üstünde kırmızı güneş yükselirken ıslak yollardan gitmek zevkliydi. Hava serindi, vadileri dolduran duman mavisi sisse yavaşça tepelere doğru süzülüyordu. Yol bazen akçaağaçların kırmızı tohumlar vermeye başladığı ormanların içinden geçiyordu. Bazen de altından nehirler akan köprülerin üzerinden ilerliyorlardı. Bu, Anne'in içine tatlı acı bir korku salıyordu. Liman kıyısından geçerken gri balıkçı kulübeleriyle karşılaştılar. Ardından tekrar, sis mavisi gökyüzü ve yer yer de dalgalanan yaylaların görüldüğü tepelere çıktılar. Yol, ne tarafa dönerse dönsün, tartışılacak ilginç yerlerle dolu oluyordu. Şehre ulaşıp Beechwood'a doğru yol almaya başladıklarında neredeyse öğlen olmuştu. Burası, oldukça güzel, eski bir malikâneydi. Sokaktan uzağa, kayınlarla karaağaçların gizlediği bir alana inşa edilmişti. Bayan Barry keskin siyah gözlerindeki parıltıyla onları kapıda karşıladı.

"Sonunda beni görmeye geldin, Anne." dedi. "Tanrım, ne kadar da büyümüşsün! Neredeyse benden daha uzunsun. Eskiden olduğundan çok daha güzel görünüyorsun hem de! Gerçi, eminim sana bunu kimsenin söylemesine gerek olmadan da biliyorsundur."

"Kesinlikle bilmiyordum." dedi Anne neşeyle. "Eskisi kadar çok çilim olmadığının farkındayım. Yani minnettar olmam gereken çok şey var fakat başka iyi gelişmeler olmasını ummaya cesaret edememiştim. Böyle düşündüğünüz için çok memnunum, Bayan Barry." Anne'in sonradan Marilla'ya anlattığı gibi, Bayan Barry'nin evi inanılmaz bir ihtişamla döşenmişti. Yaşlı kadın, yemeğin hazır olup olmadığını öğrenmek için yanlarından ayrıldığında iki küçük kasaba kızı, salonun görkemi nedeniyle neredeyse mahcup hissettiler.

"Ne kadar da güzel bir ev, değil mi?" diye fısıldadı Diana. "Daha önce Josephine halanın evine gelmemiştim. Bu kadar büyük olduğuyla ilgili hiçbir fikrim yoktu. Keşke Julia Bell bunu görebilseydi. Evlerinin salonu hakkında hava atmaya bayılıyor."

"Kadife halı." diyerek iç çekti Anne. "İpek perdeler! Böyle şeyleri hayal etmiştim, Diana. Oysa şimdi onlarla kendimi pek rahat hissetmiyorum, biliyor musun? Bu odada çok fazla şey var ve hepsi de o kadar mükemmel ki hayal gücüne alan kalmıyor. Fakir tesellisi gibi geliyor kulağa ama gerçekten, daha hayal edilebilecek o kadar çok şey var ki."

İlerleyen yıllarda, Anne ile Diana, pek çok defa şehri ziyaret edeceklerdi. İlkinden sonuncusuna, hepsinde harika anıları oldu.

Çarşamba günü Bayan Barry onları serginin yapıldığı yere götürüp bütün gün boyunca orada tuttu.

Anne sonradan Marilla'ya, "Harikaydı." dedi. "Daha önce o kadar ilginç olacağını hayal etmemiştim. En dikkat çekici kısım hangisiydi karar veremiyorum. Sanırım en çok, atları, çiçekleri ve el işlerini beğendim. Josie Pye, dantel örgüsünde birinciliği kazandı. Buna gerçekten memnun oldum. Sonra da memnun olduğum için memnun oldum. Josie'nin başarısını kutlayabilmem, bende ilerleme olduğunu gösteriyor, öyle değil mi Marilla? Bay Harmon, Gravenstein elmalarında[44] ikincili-

44 İlk olarak Almanya ya da İtalya'da üretildiği düşünülen, çabuk çürüyen, genelde sos yapımında kullanılan bir elma türü. (ç.n.)

ği ve Bay Bell de domuzculukta birinciliği aldı. Diana, pazar okulu yöneticisinin domuzculukta birinci olmasını saçmalık olarak gördüğünü söyledi. Nedenini anlamadım, sen anladın mı? Bundan sonra o, ciddiyetle dua ederken aklına hep bu gelecekmiş. Clara Louise MacPherson, resim yapmada ödül aldı. Bayan Lynde de ev yapımı tereyağı ve peynirde birinciydi. Avonlea oldukça iyi temsil edilmiş, değil mi? Bayan Lynde, o gün oradaydı. Bütün yabancılar içinde tanıdık yüzünü görene kadar, onu ne kadar sevdiğimi fark etmemiştim. Orada binlerce insan vardı, Marilla. Kendimi fazlasıyla önemsiz hissettim. Sonra, Bayan Barry, at yarışını izleyebilmemiz için bizi tribüne götürdü. Bayan Lynde, at yarışının iğrenç olduğunu söyleyerek bize katılmadı. Kilise üyesi olarak bundan uzak durup iyi bir örnek teşkil etmenin onun zorunlu görevi olduğunu belirtti. Orası öyle kalabalıktı ki Bayan Lynde'in eksikliğinin hissedildiğini sanmıyorum. Yine de sık sık at yarışlarına gitmemem gerektiğini düşünüyorum çünkü gerçekten de insanı etkiliyorlar. Diana çok heyecanlanıp kırmızı atın kazanıp kazanamayacağına dair benimle on sentine iddiaya girmek istedi. Kazanacağına inanmadım ama iddiayı da kabul etmedim çünkü Bayan Allan'a her şeyi anlatmak istiyordum. Bunu anlatmak doğru olmazdı. Papazın karısına anlatamayacağın şeyler yapmak her zaman yanlıştır. Onun arkadaşın olmasıysa, fazladan vicdana sahip olmak kadar iyidir. Sonunda iddiaya girmediğime memnun oldum çünkü kırmızı at kazandı. On sentim de cebimde kaldı. Erdemli olmak kendi başına bir ödül, görüyorsun ya... Balona binen bir adam gördük. Ben de balona binmeyi çok isterdim, Marilla, son derece heyecanlı olurdu. Fal satan biri de vardı. Ona on sent ödeyince yanındaki küçük kuşu, falların yazılı olduğu kâğıtlardan birini seçiyor. Bayan Barry, bunun için Diana'yla bana onar sent verdi. Benim falımda koyu tenli, zengin biriyle evleneceğim yazıyordu. Yaşamak için okyanusun diğer tarafına gidecekmişim. Ondan sonra gördüğüm tüm koyu tenli adamlara dikkatle baktım ama hiçbirini beğenmedim. Zaten sanırım onu aramak için daha çok erken. Ah, asla unutmayacağım bir gündü, Maril-

la. O kadar yorgundum ki gece uyuyamadım. Söz verdiği gibi Bayan Barry, bizi misafir odasında yatırdı. Zarif döşenmiş bir yerdi, Marilla ama nedense misafir odasında yatmak eskiden düşündüğüm gibi değil. Büyümenin en kötü yanı bu, artık anlıyorum. Çocukken istediklerinin çoğu onları elde ettiğinde büyüleyici gelmiyor."

Perşembe günü, kızlar parkta gezintiye çıktı. Akşam olunca da Bayan Barry onları ünlü bir primadonnanın sahne alacağı müzik akademisindeki konsere götürdü. Anne için tüm akşam parıltılarla süslü, koca bir keyif kaynağıydı.

"Ah, Marilla, kelimelerle tarif edilemeyecek gibiydi. O kadar heyecanlıydım ki konuşamadım bile. Ne demek istediğimi sen buradan anlayabilirsin. Yalnızca mest olmuş hâlde sessizce oturdum. Madam Selitsky son derece güzeldi. Beyaz saten elbisesi üzerine elmaslar takmıştı. Şarkı söylemeye başladığında başka hiçbir şeyi düşünemedim. Ah, neler hissettiğimi anlatabilmem imkânsız. Artık iyi biri olmaya çalışırken çok zorlanmayacakmışım gibi geldi. Yıldızlara bakarken hissettiklerimin aynısıydı. Gözlerim yaşardı ama mutluluktan. Her şey sona erdiğinde çok üzüldüm. Bayan Barry'ye, tekrar sıradan yaşantıma nasıl döneceğimi bilmediğimi söyledim. O da caddenin karşısındaki restorana giderek dondurma alırsak bunun bana yardımcı olabileceğini söyledi. Bu kulağıma hiç şiirsel gelmedi ama doğru olduğunu görünce şaşırdım. Dondurma çok lezzetliydi, Marilla. Onu, gecenin on birinde orada yiyor olmak da başka bir zevkti. Sanki macera yaşıyormuşum gibi... Diana, şehir hayatı için doğduğuna inanıyormuş. Bayan Barry, benim de fikrimi sordu ama gerçek fikrimi belirtene kadar üzerinde iyice düşünmem gerektiğini söyledim. Yatağa gittiğimde aklımdaki tek şey buydu. Düşünmek için en ideal zaman odur. Şehir hayatı için doğmadığım ve bundan da memnun olduğum sonucuna vardım, Marilla. Ara sıra gecenin on birinde harika restoranlarda dondurma yemek güzel olabilir. Yine de çoğu zaman, gece on birde çatı katımda olmayı tercih ederim. Uyuyor olsam dahi bir şekilde dışarıda yıldızların parladığını,

derenin karşısındaki köknarların arasından rüzgârların estiğini biliyor olurum. Bunu ertesi sabah kahvaltıda Bayan Barry'ye söylediğimde güldü. En üzgün şeylerden bahsetsem bile Bayan Barry genelde söylediğim her şeye güldü zaten. Bunun hoşuma gittiğinden emin değilim, Marilla çünkü komik olmaya çalışmıyordum. Yine de oldukça misafirperver bir hanımefendi ve bize asiller gibi davrandı."

Cuma günü, eve dönme vaktiydi. Bay Barry kızları geri götürdü.

Onlara veda ederken Bayan Barry, "Umarım eğlenmişsinizdir." dedi.

"Hem de çok." dedi Diana.

"Ya sen, Anne?"

"Her dakikası harikaydı." dedi Anne. Hiç düşünmeden kollarını kadının boynuna dolayıp kırışık yanaklarına öpücük kondurdu. Diana, bunu yapmaya asla cesaret edemezdi, Anne'in fevriliği karşısında donakaldı. Bayan Barry'nin keyfi yerindeydi, onlar giderken verandasında durarak at arabasının uzaklaşmasını seyretti. Ardından iç geçirerek büyük evine girdi. İçinde genç ruhlar olmayınca çok ıssız görünüyordu. Gerçeği söylemek gerekirse, Bayan Barry, bencil bir yaşlı kadındı. Kendi dışında başkalarını hiçbir zaman umursamazdı. Ona hizmet ettikleri ya da eğlendirdikleri sürece insanlara değer verirdi. Anne, onu eğlendiriyordu. Yaşlı hanımefendinin gözüne girme sebebi buydu. Kendini Anne'in tuhaf konuşmalarını daha az düşünürken buldu. Onlardan ziyade aklında kalan her şeye heyecanlanması, duygularını asla saklayamaması, tatlı sızlanışları, tatlı gözleriydi.

"Yetimhaneden kız çocuğu evlat edindiğini duyduğumda Marilla Cuthbert'ın yaşlı bir budala olduğunu düşünmüştüm." dedi kendi kendine. "Fakat bakılırsa hatası o kadar da büyük değilmiş. Eğer evimde Anne gibi bir çocuk olsaydı daha iyi, daha mutlu bir kadın olurdum."

Anne ile Diana, giderken olduğu gibi dönüşte de yolculuğun tadını çıkardılar. İçten içe yolun sonunda onları bekleyen evleri olduğunu bildikleri için daha da zevkliydi. White Sands'i geçerek kıyı yoluna girdiklerinde güneş batmak üzereydi. İleride, safran rengi gökyüzüne doğru Avonlea'nin kara tepeleri görünüyordu. Arkalarındaysa ay, ışığıyla göz alıcı hâle dönüştürdüğü denizin içinden yükseliyordu. Dolambaçlı yolun yanındaki her küçük koydan su sesleri geliyordu. Dans eden dalgalar altlarındaki kayalara çarpıyor, denizin güçlü kokusu havayı dolduruyordu.

"Ah, yaşamak ve eve dönüyor olmak çok güzel." dedi Anne derin nefes alarak.

Derenin üstündeki tahta köprüden geçerken, Green Gables'ın mutfağından gelen ışık göz kırparak onu arkadaşça selamladı. Şömine ateşi, açık kapının aralığından kırmızı parıltısını soğuk sonbahar gecesine yolluyordu. Anne, sevinçle yokuş yukarı koşarak mutfağa girdi. Masanın üzerinde sıcak akşam yemeği onu bekliyordu.

"Döndün demek." dedi Marilla elindeki örgüyü katlayarak.

"Evet. Eve dönmek harika." dedi Anne neşeyle. "Her şeyi öpebilirim, Marilla! Saati ve ızgara tavuğu bile! Onu benim için mi hazırladın yoksa?"

"Evet." dedi Marilla. "Uzun yoldan sonra aç olursun, iştah açıcı yemekler istersin diye düşündüm. Haydi, git üstünü değiştir. Matthew gelir gelmez masaya oturacağız. Döndüğün için memnun olduğumu söylemem lazım. Sen olmadan burası korkunç derecede yalnız, daha önce bu kadar uzun bir dört gün geçirmemiştim."

Akşam yemeğinden sonra Anne, şömine başında Matthew ile Marilla'nın ortasına oturarak ziyaretini tüm detaylarıyla anlattı.

"Muhteşem vakit geçirdim." dedi en sonunda. "Hayatımda çığır açtığını hissediyorum. En iyi tarafıysa eve geri dönmekti."

30
Queen's Sınıfı Açılıyor

Marilla, elindeki örgüyü kucağına koyarak başını sandalyeye yasladı. Gözleri yorulmuştu. Gelecek sefer şehre indiğinde gözlüklerini değiştirmesi gerektiğini aklından geçirdi. Son zamanlarda gözleri, ona sıklıkla sorun çıkarıyordu.

Akşam olmak üzereydi. Kasım ayının alaca karanlığı, Green Gables'ın tüm çevresine düşmüştü. Mutfaktaki tek ışık, şöminede dans eden kırmızı alevlerden geliyordu. Anne, şöminenin önünde bağdaş kurarak oturmuş; yüzlerce yaza bedel ışık, odun yığını arasından süzülürken neşeli kızıllığı izliyordu. Kendini okumaya vermişti fakat kitabı elinden kayıp yere düştükten sonra yüzünde gülümsemeyle düş kurmaya başladı. Canlı hayal dünyasının gökkuşakları ve sisleri arasından İspanya'daki göz alıcı kaleler şekilleniyor; bu ülkedeyse hep harika, heyecanlı maceralar yaşanıyordu. Gerçek hayattaki gibi başını belaya sokmasıyla değil, zaferiyle sonuçlanan maceralar hem de...

Marilla ona şefkatle baktı. Bu hissi, asla açık gün ışığında kendini belli etmiyor, her zaman ateş ışığı ve gölgelerin yumuşaklığına karışıyordu. Açıkça kelimelere dökülebilen sevgi, Marilla'nın asla öğrenemeyeceği bir dersti. Bu zayıf, gri gözlü kızı duygularını gizleme tutkusundan daha derin, daha güçlü bir bağlılıkla sevmeyi öğrenmişti. Bu sevgisi nedeniyle haddinden fazla hoşgörülü olmaktan korktuğu doğruydu. Herhangi bir insana fazla gönülden bağlanmanın günah olduğuyla ilgili huzursuz edici bir hisse sahipti. Yine de Anne'i bu şekilde seviyordu. Belki de, kız onun için o derece değerli değilmiş gibi daha katı ve eleştirici davranarak farkında olma-

dığı bir kefaret ödüyordu. Marilla'nın onu ne kadar sevdiğiyle ilgili Anne'in kesinlikle hiçbir fikri yoktu. Bazen özlem dolu şekilde, Marilla'nın memnun etmesi zor biri olduğunu düşünüyordu. Açık şekilde anlayıştan ve şefkatten de yoksundu. Sonra ona borçlu olduklarını hatırlayarak bunları düşündüğü için kendine kızıyordu.

"Anne." dedi Marilla ansızın. "Sen akşamüstü Diana'yla dışarıdayken Bayan Stacy uğradı."

Anne irkilerek iç çekip diğer dünyasından geri geldi.

"Öyle mi? Ah, evde olmadığım için üzgünüm. Neden bana söylemedin, Marilla? Diana'yla birlikte yalnızca Lanetli Orman civarındaydık. Orman, şu anda çok güzel. Eğrelti otları, saten yapraklar, böğürtlenler... Sanki biri bahar gelene kadar üstlerini yapraklarla örtmüş gibi hepsi uykuya dalmış. Bence bunu geçen ay ışığında parmak uçlarında gelen gökkuşağı pelerinli küçük gri peri yaptı. Diana bundan fazla bahsetmez ama Lanetli Orman'da hayaletler hayal ettiğimiz zaman annesinden yediği azarı asla unutmadı. Diana'nın hayal gücü üzerinde çok kötü etkisi oldu, onu resmen çürüttü. Bayan Lynde, Myrtle Bell'in çürümüş biri olduğunu söyledi. Ruby Gillis'e, Myrtle'ın neden çürüdüğünü sordum. Bana sevgilisi onu terk ettiği için olduğunu söyledi. Ruby Gillis, genç erkeklerden başka şey düşünmüyor. Büyüdükçe bu durum daha da kötüleşti. Genç erkekler, durdukları yerde gayet iyiler, onları her konunun içine sürüklemeye gerek yok, öyle değil mi? Diana'yla, asla evlenmeyip sevimli yaşlı kadınlar olarak sonsuza dek birlikte yaşayacağız diye birbirimize söz vermeyi ciddi ciddi düşünüyoruz. Diana henüz kararını vermedi gerçi. Vahşi, yakışıklı, günahkâr biriyle evlenip onu doğru yola getirmenin daha asil olacağını düşünüyor. Onunla ciddi konulardan daha çok bahsediyoruz artık. Eskisinden çok daha büyük olduğumuz için çocukça şeylerden bahsetmenin bize yakışmadığını hissediyoruz. Neredeyse on dört yaşında olmak ciddi bir şey, Marilla. Geçen çarşamba günü Bayan Stacy onlu yaşlarındaki

tüm kızları dere kenarında toplayıp bizimle bu konu hakkında konuştu. Bu yaşlardayken edindiğimiz fikirlere, kazandığımız alışkanlıklara dikkat etmemiz gerektiğini söyledi. Yirmi yaşımıza gelene kadar karakterimiz gelişmiş, tüm ileriki hayatımızın temeli atılmış oluyormuş. Eğer bu temel sağlam olmazsa üzerine işimize yarayacak şeyler koyamazmışız. Okuldan eve dönerken Diana'yla bu meseleyi tartıştık. Kendimizi çok ağırbaşlı hissettik, Marilla. Artık çok daha dikkatli olmaya çalışacağız. Düzgün alışkanlıklar edinip öğrenebileceğimiz her şeyi öğrenmeye, mantıklı davranmaya karar verdik. Böylece yirmi yaşımıza gelene kadar karakterimiz düzgünce gelişebilir. Yirmi yaşında olduğunu düşünmek dehşet verici, Marilla. Kulağa korkunç derecede yaşlı, yetişkin geliyor. Fakat Bayan Stacy neden akşamüstü buradaydı?"

"Ben de sana bunu anlatmaya çalışıyordum Anne. Eğer araya girip iki kelime etmeme izin verebilirsen... Senden bahsediyordu."

"Benden mi?" Anne korkmuş görünüyordu. Ardından kızararak şöyle dedi:

"Ah, ne dediğini biliyorum. Sana söyleyecektim Marilla, gerçekten ama unuttum. Dün öğlen okulda Kanada tarihi çalışıyor olmam gerektiği hâlde Bayan Stacy beni *Ben Hur*[45] okurken yakaladı. Onu Jane Andrews'dan ödünç aldım. Aslında yemek arasında okuyordum ama sınıf içeri girerken savaş arabalarının yarıştığı kısma gelmiştim. Nasıl sonuçlandığını öğrenmek için can atıyordum. Gerçi, Ben Hur'ün kazanacağından emindim aksi takdirde ilahî adalet olmazdı. Neyse. Tarih kitabını sıranın, Ben Hur'ü de dizlerimin üzerine koyarak açtım. Kanada tarihi çalışıyormuş gibi görünürken aslında heyecanla romanı okuyordum. Kendimi o kadar kaptırmıştım ki başımı kaldırana kadar Bayan Stacy'nin bana yaklaştığını

45 Amerikalı asker, avukat, politikacı ve yazar olan Lew Wallace'ın (1827-1905) *Ben-Hur: A Tale of the Christ* isimli eseri. 19. yy.'ın en etkili dini kitaplarından biri olarak kabul edilir. (ç.n.)

fark etmedim. Bana kınayan gözlerle baktı. Ne kadar utandığımı sana anlatamam Marilla. Özellikle de Josie Pye'ın kıkırdadığını duyduğumda! Bayan Stacy, Ben Hur'ü aldı ama o an bana bir şey demedi. Daha sonra teneffüste yanına çağırdı. İki yönden büyük hata yaptığımı söyledi. İlki, derslerime ayırmam gereken zamanı boşa harcıyordum. İkincisiyse, aslında roman okurken sanki tarih çalışıyormuş gibi yaparak öğretmenimi kandırıyordum. O ana kadar yaptığım şeyin, insanları kandırmak olduğunu fark etmemiştim, Marilla. Çok şaşırdım. Ağlayarak Bayan Stacy'den beni affetmesini istedikten sonra bunu asla tekrarlamayacağımı da ekledim. Cezamı, tüm hafta boyunca Ben Hur'e elimi bile sürmeyerek çekmemi teklif ettim. Savaş arabası yarışının sonucunu bile öğrenmeyecektim. Bayan Stacy bunun gerekli olmadığını söyleyerek beni affetti. Ondan sonra buraya gelerek seninle konuşmasının nazik bir hareket olduğunu düşünmüyorum."

"Bayan Stacy bana bundan hiç bahsetmedi, Anne. Vicdan azabı yüzünden kendin bahsetmek istedin sanırım. Okula hikâye kitapları götürmemen gerekirdi, zaten çok fazla roman okuyorsun. Ben senin yaşındayken onlara uzaktan bakmama bile izin verilmiyordu."

"Ben Hur aslında dinî bir kitapken ona nasıl roman dersin?" diye itiraz etti Anne. "Tabii, pazar günleri için biraz fazla heyecanlı olabilir ama ben zaten hafta içlerinde okuyordum. Şimdiye dek Bayan Stacy ya da Bayan Allan'ın on üç buçuk yaşındaki bir kız için uygun görmediği hiçbir kitabı da okumadım. Bayan Stacy bana bu konuda söz verdirdi. Bir gün beni *Lanetli Holün Korkunç Gizemi* isimli bir kitap okurken gördü. Onu yine Ruby Gillis'den almıştım. Ah Marilla, son derece etkileyici ve ürkütücüydü, kanımın buz kesmesine neden oldu. Fakat Bayan Stacy onun aptalca, zararlı bir kitap olduğunu söyleyerek o ve benzeri romanları okumamamı istedi. Söz vermek konusunda zorlanmadım ama sonunu öğrenmeden kitabı geri vermek kahrediciydi. Yine de Bayan Stacy'ye

olan sevgim galip geldiğinden bunu yaptım. Belli birini memnun etmek konusunda gerçekten kaygılıysan yapabileceklerin inanılmaz, Marilla."

"Peki. Sanırım lambayı yakıp işime döneceğim." dedi Marilla. "Açıkça görüyorum ki Bayan Stacy'nin ne dediğini duymak istemiyorsun. Kendi çenenin sesiyle daha çok ilgileniyorsun."

Anne, pişmanlıkla, "Ah, hayır, Marilla. Duymak istiyorum." dedi. "Tek kelime daha etmeyeceğim. Çok konuştuğumu biliyorum ama bunun üstesinden gelmeye uğraşıyorum. Hem çok şey anlatmama rağmen, ne kadar daha fazlasını anlatmak isteyip sustuğumu bilsen, beni takdir ederdin. Haydi, şimdi lütfen sen konuş Marilla."

"Bayan Stacy, üniversite sınavına çalışmak isteyen ileri seviyedeki öğrencilerinden oluşan bir sınıf kurmak istiyor. Okuldan sonra onlara bir saat fazladan ders vermek niyetindeymiş. Senin de buna katılmanı ister miyiz diye Matthew'la bana sormak için gelmiş. Sen ne düşünüyorsun, Anne? Queen's Üniversitesine gidip öğretmen olmak ister misin?"

"Ah, Marilla!" Anne ayağa kalkarak ellerini göğsünde birleştirdi. "Hayatımdaki en büyük hayal buydu! Son altı aydır en azından. Yani, Ruby ile Jane'in giriş sınavı için çalışmaya başlamaktan bahsettiklerini duyduğumdan beri... Size söylemedim çünkü faydası olacağını hiç düşünmedim. Öğretmen olmayı çok isterim ama bu fazlasıyla pahalı olmaz mı? Bay Andrews, Prissy'yi orada okutmanın yüz elli dolar tuttuğunu söylemişti. Prissy geometri dersinde tam bir ahmak değildi üstelik."

"Onunla ilgili endişelenmene gerek yok. Seni yetiştirmek için yanımıza aldığımızda, Matthew'la bazı kararlar verdik. Sana iyi bir eğitim sağlayıp senin için elimizden gelenin en iyisini yapacağız. Zorunda olsa da olmasa da bir kızın kendi hayatını kazanması gerektiğine inanıyorum. Matthew'la ben

burada olduğumuz sürece Green Gables senin evin... Ancak dünyada hiçbir şey kesin değil, ileride ne olacağını bilemezsin. O yüzden hazırlıklı olmak en iyisi. İstiyorsan Queen's sınıfına katılabilirsin Anne."

"Ah Marilla, teşekkür ederim." Anne kollarını sıkıca Marilla'nın beline doladıktan sonra başını kaldırıp kadının yüzüne baktı. "Matthew'la sana son derece minnettarım. Çok çalışıp elimden gelenin en iyisini yapacağım, sizi gururlandıracağım. Yine de geometride fazla şey beklememen konusunda seni uyarmalıyım. Yeterince çalışırsam diğerlerinde başarılı olabilirim ama!"

"Ben de öyle düşünüyorum. Bayan Stacy senin zeki ve gayretli olduğunu söyledi." Bayan Stacy'nin tam olarak neler dediğini Marilla'nın Anne'e söylemesi mümkün değildi. Bu, kibrini teşvik etmek olurdu. "Kitaplardaki her şeyi öğreneceğim diye kendini harap etmemelisin. Acelesi yok, giriş sınavına girebilmek için daha önünde bir buçuk yıl var. Bayan Stacy erkenden başlayıp temeli sağlam tutmanın önemli olduğunu söyledi."

"Artık her şeyden çok derslerimle ilgileneceğim." dedi Anne mutluluk içinde. "Çünkü hayatta bir amacım var. Bay Allan, herkesin amacı olması gerektiğini söyledi. Kendimize inanarak ona ulaşmaya çalışmalıymışız. İlk önce bu amacın değerli olduğundan emin olmak lazımmış. Bence Bayan Stacy gibi öğretmen olmayı istemek harcanan emeğe değer, öyle değil mi Marilla? Çok saygın bir meslek."

Zamanı geldiğinde Queen's sınıfı oluşturuldu. Gilbert Blythe, Anne Shirley, Ruby Gillis, Jane Andrews, Josie Pye, Charlie Sloane ve Moody Spurgeon MacPherson katıldı. Ailesinin onu üniversiteye gönderme niyeti olmadığından, Diana aralarında değildi. Bu, Anne'e bir felaket gibi gelmişti. Minnie May'in kruba yakalandığı geceden beri ikisi hiçbir şeyde ayrı düşmemişlerdi. Fazladan dersler için Queen's sınıfının okulda kaldığı ilk akşamüstü Anne, Diana'nın diğerleriyle birlikte ya-

vaşça uzaklaşmasını izlemişti. Huş Ağacı Patikası'ndan, Mor Vadi'den tek başına yürümek zorunda kalacaktı. Yerinde oturup canciğer arkadaşının arkasından koşmamak için Anne'in kendine hâkim olması gerekti. Boğazı düğümlendi. Gözündeki yaşları saklamak için alelacele yüzünün önüne kaldırdığı Latince gramer kitabının arkasına çekildi. Gilbert Blythe ya da Josie Pye'ın, gözyaşlarını görmesine izin vermesi mümkün değildi.

O gece kederle, "Ah Marilla, Diana'yı tek başına giderken gördüğümde, geçen pazartesi Bay Allan'ın vaazda dediği gibi, ölümün acılığını tadıyormuşum gibi hissettim." dedi. "Diana da giriş sınavına hazırlanıyor olsaydı ne kadar muhteşem olurdu. Bu kusurlu dünyada istediğimiz her mükemmel şeyi elde edemiyoruz. Bunu Bayan Lynde söylemişti. Pek teselli edici biri olmasa da sık sık oldukça doğru konuştuğuna şüphe yok. Sanırım Queen's sınıfı son derece ilginç olacak. Jane ile Ruby, öğretmen olmak için çalışacaklar, en çok istedikleri şey bu. Ruby, üniversiteyi bitirdikten sonra yalnızca iki yıl çalışıp sonra da evleneceğini söyledi. Jane'se tüm hayatını öğretmenliğe adayıp asla, asla evlenmeyecekmiş. Kocan, sana hiç para vermediği hâlde yumurta ya da yağ için para istediğinde kükrerken, eğer çalışırsan kendi paranı kazanabilirmişsin. Jane'in kendi deneyimleri yüzünden böyle konuştuğuna inanıyorum. Bayan Lynde, onun babasının tuhaf biri olduğunu söyledi, son derece de kabaymış. Josie Pye, üniversiteye yalnızca eğitim almak adına gideceğini söyledi. Kendi hayatını kazanmak zorunda değilmiş. Tabii, bu durum hayırseverlikle hayatlarına devam eden yetimler için aynı değilmiş, onların çabalaması gerekiyormuş. Moody Spurgeon papaz olmaya karar verdi. Bayan Lynde, hayatına öyle bir isimle devam ederken istese de başka iş yapamayacağını söyledi. Umarım ayıp etmiyorumdur Marilla fakat Moody Spurgeon'ın papaz olması düşüncesi beni güldürüyor. Kocaman, şişman suratıyla çok komik görünümlü biri. Küçük mavi gözlerini görmek çok zor, kulakları da kafasının yanından kanat gibi uzuyor. Belki büyüdüğünde en azından daha entelektüel görünür. Charlie Sloane, politikaya

atılarak parlamento üyesi olacakmış. Bayan Lynde onun bunu asla başaramayacağını düşünüyor. Sloaneların hepsinin dürüst insanlar olduğunu, bugünlerde siyasete yalnızca ahlaksızların girdiğini söyledi."

Anne'in Sezar'ını[46] açtığını görünce, "Gilbert Blythe ne olmak istiyormuş?" diye sordu Marilla.

"Gilbert Blythe'ın hayattaki amacıyla ilgili bilgiye sahip değilim. Tabii amacı filan varsa..." dedi Anne küçümseyerek.

Gilbert ile Anne arasında bariz rekabet vardı. Bu daha önce tek taraflı gibiyken artık Gilbert'ın da sınıf birinciliği konusunda Anne kadar kararlı olduğundan şüphe yoktu. Anne'in kılıcına layık bir düşmandı. Sınıfın diğer üyeleri üstü kapalı olarak ikisinin kendilerinden üstün olduğunu kabul ediyor, onlarla yarışa girmeyi bile denemiyordu.

Özrünün kabul edilmediği göletteki günden beri Gilbert'ın, Anne Shirley diye birinin varlığından haberi olduğuna dair kanıt yoktu. Tabii, daha önce bahsi geçen sıkı rekabet dışında... Diğer kızlarla konuşup şakalaştı, onlarla kitaplarını takas etti, derslerle planlarını tartıştı. Bazen de dua toplantısı ya da Münazara Kulübü çıkışında aralarından biriyle eve kadar yürüdü. Anne'iyse görmezden geliyordu. Bu sayede kız da görmezden gelinmenin hiç hoş bir şey olmadığını öğrendi. Saçlarını savurarak kendi kendine bunun umurunda olmadığını söylemesi boşunaydı. Tutarsız küçük kalbinin derinliklerinde aslında umursadığını biliyordu. Parıldayan Sular Gölü'ndeki şans tekrar eline geçseydi, ona oldukça farklı şekilde cevap verirdi. İçten içe bu canını sıkıyor olsa da aslında tüm dargınlığı ortadan kalkmış gibi görünüyordu. Tam da bu hissin motive edici gücüne en çok ihtiyacı olduğu sırada kaybolmuştu. O unutamadığı olay sırasındaki duygularını, ardından olanları hatırlayarak eski tatmin edici öfkesini geri getirmeye çalıştı. Oysaki göletteki gün, bu hissinin son kıvılcımlarıyla

46 Antik Romalı asker ve lider Jül Sezar'ın (M.Ö. 100-M.Ö. 15) kaleme aldığı düz yazıların okullardaki Latince derslerinde öğretilen kısımlarına verilen genel isim. (ç.n.)

hareket etmişti. Anne, olanları çoktan unutup affettiğini fark etti ama artık çok geçti.

En azından, ne Gilbert ne de Diana dâhil başka biri, onun ne kadar üzgün olduğundan asla şüphelenmemeliydi! O gün, gururlu ve korkunç davranmamış olmayı dilediğinden kimsenin haberi olmamalıydı! Duygularını gerçekten unutana kadar onlar yokmuş gibi davranmaya karar verdi. Bunu o kadar başarılı şekilde yaptı ki muhtemelen göründüğü kadar kayıtsız olmayan Gilbert, misilleme hareketlerini Anne'in fark ettiğini düşünerek kendini avutamıyordu. Elindeki tek teselli kızın acımasızca, devamlı olarak, hak etmese bile Charlie Sloane'a kötü davranmasıydı.

Bunun dışında kış mevsimi zevkli görevler, çalışmalarla geçti. Anne için yılın günleri kolyedeki altın bocuklar gibi kayıyordu. Mutlu, hevesli ve ilgiliydi. Çıkarılacak dersler, kazanılacak başarılar vardı. Okunacak heyecanlı kitaplar, okul korosu için prova edilecek yeni şarkılar, Bayan Allan'la papaz evinde geçen tatlı pazar akşamüstleri onu bekliyordu. Sonra, Anne ne olduğunu anlamadan Green Gables'a tekrar bahar gelmiş, etraf çiçeklerle dolmuştu.

O zaman derslerin birazcık tadı kaçtı. Diğerleri yeşil yollara, yapraklarla dolu ormanın içine dağılırken Queen's sınıfı arkada kalıp özlemle pencereden onları izliyordu. Latince fiiller ve Fransızca alıştırmaları, serin kış aylarında sahip oldukları havayı kaybetmişlerdi. Anne ile Gilbert bile derslerden geri kalmalarına rağmen bunu fazla umursamıyorlardı. Dönemin bittiğine öğretmen de öğrenciler de memnun oldu. Önlerinde uzanan pembe tatil günleri vardı.

Son akşamlarında Bayan Stacy onlara, "Geçen yıl boyunca çok iyi çalıştınız." dedi. "Güzel, eğlenceli bir tatili hak ediyorsunuz. Dışarıda oldukça iyi vakit geçirin. Sizi sonraki seneye taşıması için sağlığınıza, zindeliğinize, isteklerinize dikkat edin. Giriş sınavından önceki son sene mücadele içinde geçecek."

"Seneye geri gelecek misiniz Bayan Stacy?" diye sordu Josie Pye.

Josie Pye asla soru sorarken tereddüt etmezdi. Şu anki durumda sınıfın geri kalanı ona minnettardı. Hepsi istemesine rağmen hiçbiri bunu Bayan Stacy'ye sormaya cesaret edemezdi. Öğretmenin seneye dönmeyeceğiyle ilgili okulda panik yaratan dedikodular yayılmıştı. Kendi evine yakın bölgedeki ilkokuldan teklif aldığı ve bunu kabul edeceği söyleniyordu. Queen's sınıfı nefeslerini tutup kadının cevabı için merakla bekledi.

"Evet, sanırım döneceğim." dedi Bayan Stacy. "Başka okula geçmeyi düşündüm ama Avonlea'ye geri dönmeye karar verdim. Açıkça söylemek gerekirse, buradaki öğrencilerime çok bağlandım, onları bırakabileceğimi sanmıyorum."

"Yaşasın!" dedi Moody Spurgeon. Moody Spurgeon daha önce duygularına bu denli kapılmamıştı. Bir hafta boyunca bu an aklına geldikçe kızardı.

"Ah, çok mutluyum." dedi Anne parlayan gözlerle. "Sevgili Stacy, eğer geri dönmeseydin bu aşırı derecede kötü olurdu. Başka öğretmen gelseydi derslerime kendimi vererek devam edebilir miydim, onu bile bilmiyorum!"

Anne o akşam eve gittiğinde tüm ders kitaplarını çatı katındaki eski sandığın içinde topladı, onu kilitledi ve anahtarı da battaniye kutusunun içine attı.

"Tatildeyken etrafta okul kitabı görmek bile istemiyorum." dedi Marilla'ya. "Dönem süresince elimden geleni yapıp çok fazla çalıştım. Harflerin yerleri değişse bile ilk kitaptaki her önermeyi ezberleyinceye kadar geometriye konsantre oldum. Mantıklı olan her şeyden çok yoruldum. Yazın, hayal gücümün coşmasına izin vereceğim. Ah, endişelenmene gerek yok, Marilla. Bunu yalnızca makul seviyede yapacağım. Belki de küçük bir kız olarak geçireceğim son yaz olduğu için gerçekten tadını çıkarmak istiyorum. Bayan Lynde önümüzdeki yıl da bu seferki

kadar büyürsem daha uzun etekler giymem gerekeceğini söyledi. Benim sadece bacaklarla gözlerden ibaret olduğumu düşünüyor. Uzun etekler giymeye başladığımda, onlara layık olmak için daha ağırbaşlı birine dönüşmeliymişim gibi hissediyorum. Korkarım o zaman perilere inanmayı bile bırakmam gerekecek. Bu yüzden yaz boyunca onlara bütün kalbimle inanmaya devam edeceğim. Sanırım çok eğlenceli bir tatil geçireceğiz. Ruby Gillis yakında doğum günü partisi verecek. Ondan sonra pazar okulu pikniğiyle önümüzdeki ayki gösteri var. Hem Bay Barry, bir akşam Diana'yla ikimizi White Sands Otelinde akşam yemeğine götüreceğini söyledi. Akşamları orada yemek yiyorlar, biliyorsun. Geçen yaz, Jane Andrews oraya gitmişti. Elektrikli lambaların, çiçeklerin, güzel elbiseli kadınların, her şeyin göz alıcı manzaralar yarattığını söyledi. Yüksek sosyeteyi ilk görüşü olduğundan, o günü ölene dek unutmayacakmış."

Ertesi akşamüstü Bayan Lynde geldi. Perşembe günü Marilla'nın neden yardım toplantısında olmadığını öğrenmek istiyordu. Marilla orada olmadığında insanlar Green Gables'ta yanlış giden bir şeyler olduğunu bilirlerdi.

"Perşembe günü Matthew kalbiyle ilgili biraz sorun yaşadı." diye açıkladı Marilla. "Onu bırakmak istemedim. Ah evet, şu an yine iyi durumda ama eskiden olduğundan daha fazla ağrısı oluyor, onun için endişeleniyorum. Doktor fazla heyecandan kaçınmasını söyledi. Bu çok da zor değil, Matthew heyecan aramak için uğraşmaz, bu her zaman böyleydi. Ağır iş yapmaması da gerekiyormuş. Ona iş yapmayı bırakmasını söylemek nefes almayı bırakmasını istemekle aynı şey. Hadi gel, eşyalarını kenara bırak, Rachel. Çaya kalacak mısın?"

"Madem ısrar ediyorsun, öyleyse kalayım." dedi Bayan Rachel. Bundan başka tek bir niyeti bile yoktu.

Bayan Rachel ile Marilla, salonda rahatça otururlarken Anne onlara çay getirdi. Yanına kendi yaptığı sıcak bisküvilerden de koymuştu. O kadar beyaz ve hafiflerdi ki Bayan Rachel'ın bile eleştirisinden kendilerini kurtarmayı başardılar.

Gün batımında Marilla ona patikanın sonuna kadar eşlik ederken, "Anne'in gerçekten zeki bir kıza dönüştüğünü söylemeliyim." diye itiraf etti Bayan Rachel. "Sana çok yardımı dokunuyor olmalı."

"Öyle." dedi Marilla. "Artık daha tutarlı ve güvenilir oldu. Eskiden sersem alışkanlıklarından vazgeçmeyecek diye korkuyordum ama onları bıraktı. Şu an ona herhangi bir konuda güvenmekten çekinmem."

"Üç yıl önce burada olduğum gün, onun bu kadar iyi yetişeceğini asla tahmin edemezdim." dedi Bayan Rachel. "Yemin ederim, geçirdiği sinir krizini asla unutamayacağım! O gece eve gittiğimde Thomas'a dedim ki, 'Şuraya yazıyorum Thomas, Marilla Cuthbert yaptığından son derece pişman olacak.' Fakat yanıldım ve buna çok memnunum. Ben hatalarını üstlenemeyen o tarz insanlardan değilim, Marilla. Hayır, Tanrı'ya şükürler olsun, asla değildim. Anne'i yargılamakta aceleci davrandım. Haksız da değildim ama orası doğru. Onun kadar garip, beklenmedik bir çocuk daha hayatımda görmemiştim. Diğer çocuklarda işe yarayan kurallarla onu çözmek imkânsızdı. Bu üç yılda ne kadar geliştiğini görmek harika. Özellikle de görüntüsü açısından. Çok güzel birine dönüştü. Gerçi o kadar açık tenli, büyük gözlü kızları normalde beğendiğimi söyleyemem. Diana Barry ya da Ruby Gillis gibi daha canlı, daha renkli olanlarını seviyorum. Özellikle Ruby çok gösterişli fakat nasıl oluyorsa Anne, o kadar güzel olmamasına rağmen hep beraberlerken onları daha sıradan, daha abartılı gösteriyor. Büyük, kırmızı şakayıkların yanında, nergis dediği haziran zambakları gibi. Orası doğru."

31
Dereyle Nehrin Buluştuğu Yer

Anne, "en iyi" yazının tadını tüm kalbiyle çıkardı. Diana'yla birlikte neredeyse dışarıda yaşadılar denebilirdi. Âşıklar Geçidi, Dryad'ın Köpüğü, Haylaz Kır ve Victoria Adası'nın vadettiği eğlencelerin içine daldılar. Anne'in fazla evde bulunmamasına Marilla ses çıkarmadı. Minnie May'in kruba yakalandığı gün Spencervale'den gelen doktor, tatilin başında bir hastasının evindeyken Anne'le karşılaştı. Ona dikkatlice baktı, dudaklarını büzdü ve başını iki yana salladı. Ardından başka biriyle Marilla Cuthbert'a bir mesaj yolladı. Şöyle yazıyordu:

Sizin kızıl saçlı kız, yaz boyunca açık havada olsun. Adımlarına biraz canlılık gelene kadar da kitap okumasına izin vermeyin.

Bu mesaj, Marilla'yı ürküttü. İçinde âdeta Anne'in verem yüzünden gelen ölüm ilanını gördü. Denilene dikkatle uyması gerekiyordu. Bunun sonucunda Anne, hayatının altın yazını yaşadı. Tamamı özgürlük, gülüp oynamalarla doluydu. Gezindi, kürek çekti, meyve topladı ve istediğince hayal kurdu. Eylül geldiğindeyse artık hazırlıklı ve capcanlıydı. Adımları, Spencervaleli doktoru tatmin edecek hâle gelmiş, kalbi de tekrar heyecan ve hırsla dolmuştu.

Kitaplarını sandıktan çıkarırken "Elimden gelenin en iyisiyle, canla başla çalışmaya hazırım gibi hissediyorum." diye ilan etti. "Ah, sevgili eski dostlarım. Dürüst yüzlerinizi gördüğüm için çok memnunum. Evet, senin bile, geometri! Yazım bütünüyle harikaydı Marilla. Şimdiyse, geçen pazar Bay Allan'ın dediği gibi, güçlü biri olarak yarışa tekrar katılıyorum. Bay Allan'ın vaazları her zaman nefes kesici olmuyor mu? Bayan Lynde, her gün kendini geliştirdiğini söyledi. Biz ne

olduğunu fark etmeden şehirdeki kiliselerden biri, onu elimizden çalacakmış. Biz de başka kasaba papazlarına kalacakmışız. Ben ortada hiçbir şey yokken problem çıkarmanın faydası olacağını düşünmüyorum. Ya sen, Marilla? Bence, bizimleyken Bay Allan'ın vaazlarının tadını çıkarmak en iyisi. Eğer erkek olsaydım sanırım papaz olurdum. Teolojileri mantıklıysa, çok fazla insanı iyilik yoluna yönlendirebiliyorlar. Hem güzel vaazlar verip dinleyicilerin kalbine dokunmak heyecanlı olmalı. Neden kadınlar da papaz olamıyor Marilla? Aynı şeyi Bayan Lynde'e sorduğumda çok şaşırıp bunun skandal olacağını belirtti. Amerika'da kadın papazlar olduğunu ama Tanrı'ya şükürler olsun ki Kanada'da henüz o aşamaya gelmediğimizi söyledi. Asla da gelmememizi umuyormuş. Ben bunun sebebini anlamıyorum. Bence kadınlar mükemmel papaz olurlardı. Bağış toplantısı ya da kilisede çay partisi düzenleneceğinde, bunu kadınların üstlenip işin bütününü kendilerinin yapması gerekiyor. Eminim Bayan Lynde de Yönetici Bell kadar iyi dua edebilir. Hatta biraz alıştırma yaparsa, vaaz bile verebileceğinden şüphem yok."

"Evet, buna ben de inanırım." dedi Marilla ilgisizce. "Hâlihazırda pek çok resmî olmayan vaaz veriyor zaten. Rachel onları izliyorken Avonlea'dekilerin çok hata yapma şansı yok."

"Marilla." dedi Anne. Aniden cesaretlenmişti. "Sana bir şey söyleyip ardından düşüncelerini sormak istiyorum. Pazar akşamüstlerinde, özellikle böyle konularla ilgili düşünürken bir şey beni son derece endişelendirdi. Gerçekten iyi biri olmaya çalışıyorum. Sen, Bayan Allan ya da Bayan Stacy'yle birlikte olduğumda her zamankinden daha fazla istiyorum bunu. Onaylayacağınız ya da sizi mutlu edecek şeyler yapmaya gayret ediyorum. Ancak Bayan Lynde'in yanındayken çoğu zaman kendimi umutsuzca kötü biri gibi hissediyorum. Bana yapmamamı söylediklerini özellikle gidip yapmak istiyorum sanki! Bu istek, karşı koyulamayacak şekilde cezbediyor beni. Sence böyle hissetmemin sebebi nedir? Çok kötü ve ahlaksız olduğum için mi? Ne düşünüyorsun?"

Marilla bir an ona şüpheyle baktı. Ardından gülmeye başladı.

"Eğer sen kötü ve ahlaksızsan, ben de öyleyim Anne. Rachel'ın çoğu zaman benim üzerimdeki tesiri de aynı. Senin dediğin gibi, iyi olmaları için insanların başının etini yiyip durmasa, iyilik adına daha fazla etkisi olabilir. Dırdır konusunda Tanrı özel bir emir yollasaydı keşke. Yine de böyle konuşmamalıyım. Rachel iyi bir Hristiyan, kötü niyetli de değil. Avonlea'de onun kadar nazik olanı yoktur, işlerini de asla aksatmaz."

"Senin de böyle hissettiğine memnunum." dedi Anne. "Bana umut verdi. Artık bu konuda endişelenmeyeceğim fakat korkarım önümde başka meseleler olacak. Kafamı karıştırmak için sürekli bir yenisi çıkıyor. Tam elimdekini çözdüm derken diğeri geliyor. Büyümeye başladığın zaman, üzerinde düşünülüp karar alınması gereken çok şey var. Onları aklımda çevirip doğru olanı bulmak çok vaktimi alıyor. Büyümek ciddi bir olay, değil mi Marilla? Sen ve Matthew, Bayan Allan, Bayan Stacy gibi iyi arkadaşlarım olduktan sonra, düzgünce büyümem lazım. Eğer bunu başaramazsam eminim benim suçum demektir. Yalnızca tek şansım olduğundan bu büyük bir sorumluluk. Eğer düzgün büyümezsem geriye dönüp baştan başlayamam. Bu yaz, beş santim uzadım, Marilla. Ruby'nin partisinde Bay Gillis boyumu ölçtü. Yeni elbiselerimi uzun diktiğin için çok memnunum. Koyu yeşil olana bayılıyorum. Üzerine fırfırlar eklediğin için de çok tatlısın. Gerekli olmadıklarını biliyorum ama fırfır bu sonbahar çok moda. Josie Pye'ın tüm elbiselerinde var. Benimkinde de olduğu için derslerime daha iyi çalışabileceğime eminim. O fırfırlarla ilgili kalbimin derin köşesinde rahatlatıcı bir his olacak."

"Öyle bir şey olmasına değer." diye itiraf etti Marilla.

Bayan Stacy, Avonlea Okuluna geri döndüğünde öğrencilerinin hepsini tekrar çalışmaya hevesli buldu. Özellikle Queen's sınıfı yıl sonundaki çekişme için kolları sıvamıştı. Giriş sınavı olarak bilinen vahim şey yaklaşıyor, gölgesi tüm hayat-

larına çöküyordu. Düşüncesi bile hepsinin içini karartmaya yetiyordu. Ya geçemezlerse! Bu olasılık, kış boyunca uyanık olduğu hiçbir an Anne'in peşini bırakmadı. Ahlaki ve teolojik problemlerle boğuştuğu pazar akşamüstleri de buna dâhildi. Giriş sınavından geçenler listesine kederle baktığı kötü rüyalar görüyordu. Gilbert Blythe'ın adı en üstte parıldarken onunki görünürlerde olmuyordu. Fakat neşeli, yoğun, hızlı geçen bir kış oldu. Dersler ilginç, sınıftaki rekabet eskiden olduğu gibi dikkat çekiciydi. Anne'in hevesli gözleri önünde, keşfedilmemiş bilginin büyüleyici kapıları açılıyordu. Yeni dünyalar, düşünceler, hisler, hırslar..."

"Tepeler, tepelerin üzerinden bakıyor,
Alpler, Alplerin üstünde yükseliyordu."[47]

Bunların çoğu Bayan Stacy'nin anlayışlı, dikkatli, açık fikirli rehberliği sayesindeydi. Sınıfın kendi kendine düşünmesine, araştırmasına ve keşfetmesine izin verdi. Onları bilindik, eski yollardan uzak durmaları konusunda cesaretlendirdi. O kadar ki yerleşik yöntemlere getirilen tüm yeniliklere şüpheyle bakan Bayan Lynde ve okul heyeti hayrete düşmüştü.

Dersleriyle birlikte Anne sosyal olarak da açıldı. Spencervaleli doktorun sözlerini hep aklında tutan Marilla, artık onun dışarı çıkmasına ses etmiyordu. Münazara Kulübü genişleyerek pek çok gösteri düzenledi. Neredeyse yetişkin toplantılarına benzeyen bir iki parti bile yapılmıştı. Pek çok kızak ve buz pateni eğlencesi de düzenlendi. İki zaman arasında Anne büyüdü. O kadar hızlı uzuyordu ki bir gün yan yana dururlarken Marilla, kızın kendisini geçtiğini görünce afalladı.

"Anne, ne kadar da büyüdün!" dedi. Neredeyse gözlerine inanamıyordu. Kelimelerini bir iç geçirme takip etti. Anne'in uzaması konusunda Marilla'nın içinde tuhaf bir hüzün vardı. Sevmeyi öğrendiği çocuk yok olmuş, yerine bu uzun boylu, ciddi bakışlı, düşünceli ve temkinli on beş yaşındaki kız gel-

47 18. yy.'da yaşamış en büyük şair olarak adlandırılan Alexander Pope'un (1688-1744) *An Essay on Criticism* şiirinden alıntı.

mişti. Marilla, bu yeni kızı da en az çocuk kadar seviyordu. Fakat birini kaybetmiş gibi garip hissettiğinin de farkındaydı. O gece Anne, Diana'yla birlikte dua toplantısına gittiğinde Marilla kış ayı alaca karanlığında tek başına oturup zayıfça ağlamaya başladı. Elinde fenerle yanına gelen Matthew, ona öyle korku dolu gözlerle baktı ki Marilla gülmek zorunda kaldı.

"Anne'i düşünüyordum." diye açıkladı. "Kocaman kız oldu. Önümüzdeki kış, büyük ihtimalle bizden uzakta olacak. Onu çok özleyeceğim."

"Sık sık eve gelebilir." diye teselli etti Matthew. Anne, onun için dört yıl önceki haziran akşamı Bright River'dan eve getirdiği küçük, hevesli kızdı ve öyle de kalacaktı. "O zamana kadar Carmody'ye tren hattı inşa edilmiş olacak."

"Her zaman burada olmasıyla aynı şey değil." diyerek iç çekti Marilla üzgünce. Teselli edilmeden acısını yaşama konusunda ısrarcıydı. "Al işte, erkekler böyle şeyleri hiç anlayamıyor!"

Fiziksel olanlar dışında, Anne başka değişimler de geçirdi. Mesela, çok daha sessiz biri oldu. Belki her zamanki kadar düşünüp hayal kuruyordu ama kesinlikle daha az konuşuyordu. Bunu Marilla da fark edip yorum yaptı.

"Eskisi kadar büyük kelimeler kullanarak gevezelik etmiyorsun, Anne. Ne oldu sana?"

Anne'in yanakları kızardı, biraz da güldü. Okuduğu kitabı indirip hülyalı gözlerle pencereden dışarı baktı. Bahar güneşinin cazibesine cevaben, sarmaşıklar kırmızı tohumcuklarla dolmuştu.

"Bilmiyorum. Eskisi kadar konuşmak istemiyorum." dedi. İşaret parmağını düşünceli şekilde çenesine koydu. "Güzel, samimi şeyler düşünerek onları hazine gibi kalbinde saklamak daha iyi. Kimsenin onlara gülmesini ya da şaşırmasını istemiyorum. Nedense artık büyük kelimeler de kullanmak istemi-

yorum. Aslında yazık oluyor, değil mi? Onları söyleyebilecek kadar büyüyor olmama rağmen, canım istemiyor. Neredeyse yetişkin olmak bazı açılardan eğlenceli ama benim beklediğim eğlence türü bu değildi, Marilla. Öğrenmek, yapmak, düşünmek için o kadar çok şey var ki büyük kelimeler için zaman yok. Ayrıca, Bayan Stacy kısa cümlelerin daha iyi, daha güçlü olduklarını söyledi. Denemelerimizin hepsini en basit şekilde yazdırıyor. Önceleri bu zordu. Yalnızca pek çok süslü kelime düşünüp tüm yazılarımı onlarla dolduruyordum. Şimdiyse istediğini yapabiliyorum ve bence de bu çok daha iyi."

"Hikâye Kulübünüze ne oldu? Uzun süredir ondan bahsettiğini duymadım."

"Artık Hikâye Kulübü diye bir şey yok. Hem vaktimiz kalmadı hem de sanırım hepimiz ondan sıkıldık. Aşk, cinayet, kaçış ve gizemlerle ilgili yazmak aptalcaydı zaten. Bayan Stacy bazen kompozisyon alıştırması için bize hikâyeler yazdırıyor. Avonlea'deki kendi hayatımızda meydana gelemeyecek şeyler hakkında olmasına izin vermiyor. Onları sertçe eleştirip bizim de kendimizi eleştirmemizi istiyor. Kendim kontrol etmeye başlayana kadar, kompozisyonlarımın hatalarla dolu olabileceğini asla düşünmemiştim. O kadar utandım ki yazı yazmayı tamamen bırakmayı düşündüm. Bayan Stacy, eğer kendimin en acımasız eleştirmeni olmayı öğrenirsem, başarılı olabileceğimi söyledi. Şimdi ben de bunu yapmaya çalışıyorum."

"Giriş sınavından önce yalnızca iki ayın kaldı." dedi Marilla. "Sence geçmeyi başarabilecek misin?"

Anne ürperdi.

"Bilmiyorum. Bazen yapabileceğimi düşünüyorum ama ardından içime büyük bir korku düşüyor. Çok çalıştık, Bayan Stacy de bizim için oldukça çabaladı. Yine de geçemeyebiliriz. Hepimizin kötü olduğu dersler var. Benimki elbette geometri, Jane'inki Latince, Ruby ile Charlie'ninki matematik, Josie'ninki de aritmetik. Moody Spurgeon, İngiliz tarihinden

kalacağını iliklerinde hissettiğini söyledi. Bayan Stacy haziranda, bize giriş sınavı kadar zor deneme sınavları yapacak. Fikir edinmemiz açısından onlara acımasızca not verecekmiş. Keşke bitse de kurtulsam, Marilla. Resmen rüyalarıma giriyor. Bazen gecenin ortasında uyanıp geçemezsem ne yapacağımı düşünüyorum."

"Önümüzdeki yıl okula giderek tekrar deneyeceksin tabii ki." dedi Marilla kaygısızca.

"Ah, buna cesaret edebileceğime inanmıyorum. Eğer kalırsam tam bir rezalet olur. Özellikle de Gil... Diğerleri geçerlerse. Hem sınavlarda o kadar heyecanlanıyorum ki her şeyi berbat etme ihtimalim de var. Keşke sinirlerim Jane Andrew'unki kadar sağlam olsaydı. Kız hiçbir şeyden etkilenmiyor."

Anne, baharın sihrinden, onu çağıran esinti ve mavilikten, bahçede büyüyen yeşil bitkilerden gözlerini çevirmek zorunda kaldı. İç çekerek kararlı şekilde kitabına gömüldü. Nasıl olsa başka baharlar da olacaktı ama giriş sınavını geçemezse onların tadını çıkarmak için asla toparlanamayacağına emindi.

32
Kazananlar Listesi Açıklanıyor

Haziran ayının bitimiyle birlikte, dönemin ve Bayan Stacy'nin Avonlea Okulundaki süresinin de sonu geldi. Anne ile Diana, o akşamüstü eve son derece üzgün döndüler. Kırmızı gözleri, ıslak mendilleri tek şeyi işaret ediyordu: Üç yıl önce benzer şartlar altında Bay Phillips'in vedası konuşması ne kadar dokunaklı olduysa, Bayan Stacy'ninki de öyleydi. Çamlı tepenin başındayken Diana, arkasını dönüp okul binasına bakarak derince iç geçirdi.

"Sanki her şey sona ermiş gibi geliyor, öyle değil mi?" diye sordu sıkıntıyla.

"Benim kadar kötü hissediyor olman mümkün değil." dedi Anne. Mendilinde ıslanmamış yer bulmak için çabalıyordu. "Sen önümüzdeki kış geri geleceksin. Bense sanırım sevgili okulumdan sonsuza kadar ayrıldım. Şansım yaver giderse tabii..."

"Eskisi gibi olmayacak. Bayan Stacy yok bir defa... Sen, Jane ve muhtemelen Ruby de gidiyorsunuz. Senden sonra başka sıra arkadaşına dayanamayacağım için tek başına oturmam gerekecek. Ah, çok neşeli günler geçirdik, öyle değil mi Anne? Hepsinin sona erdiğini düşünmek korkunç."

İki büyük gözyaşı Diana'nın burnuna doğru aktı.

"Eğer ağlamayı bırakırsan ben de durabilirim." dedi Anne. "Tam mendilimi cebime koyacakken senin gözlerin tekrar doluyor. Bayan Lynde'in dediği gibi, 'Eğer neşelenemiyorsan,

elinden geldiğince neşeli görünmeye çalış.' Her şeyden sonra, belki de önümüzdeki yıl geri döneceğim. Sınavı geçemeyeceğimi hissettiğim anlardan birini yaşıyorum şu an. Bu korkutucu derecede sık olmaya başladı."

"Neden? Bayan Stacy'nin yaptığı sınavlardan harika notlar aldın."

"Evet ama o sınavlar beni tedirgin etmiyordu. Gerçek olanını düşündüğümde kalbime saplanan buz gibi, berbat hissi hayal edemezsin. Ayrıca, numaram da on üç! Josie Pye, onun uğursuz sayı olduğunu söyledi. Batıl inançlarım olmadığı için bir şey fark etmeyeceğini biliyorum ama keşke başka sayı olsaydı."

"Keşke ben de seninle gelebilseydim." dedi Diana. "Güzel vakit geçirmez miydik? Ama sanırım senin akşamları ders çalışman lazım."

"Hayır. Bayan Stacy, kitaplara elimizi bile sürmeyeceğimize dair bize söz verdirdi. Bunun yalnızca bizi yorup kafamızı karıştıracağını söyledi. Dışarı çıkıp dolaşmamızı, sınavı aklımızdan çıkarmamızı ve yatağa erken gitmemizi istedi. Bunlar iyi tavsiyeler fakat uygulamanın kolay olmasını beklemiyorum. İyi tavsiyeler genellikle öyle oluyorlar sanırım. Prissy Andrews, giriş sınavı haftasında gecenin yarısı boyunca uyumayıp ders çalıştığını söyledi. Ben de en azından onun kadar uyanık kalmaya kararlıyım. Josephine halanın, şehre gittiğimde Beechwood'da kalmamı istemesi çok nazikçeydi."

"Oraya vardığında bana yazacaksın, değil mi?"

"Sana salı günü yazıp ilk günün nasıl geçtiğini anlatacağım." diye söz verdi Anne.

"Çarşamba günümü postanede geçireceğim." dedi Diana.

Takip eden pazartesi günü Anne şehre gitti. Diana da dediği gibi mektubunu alana kadar postanede bekledi.

"Sevgili Diana,

Şu an salı gecesi. Sana bu mektubu, Beechwood'un kütüphanesinden yazıyorum. Dün gece odamda tek başımayken korkunç şekilde yalnız hissettim. Senin burada benimle birlikte olmanı diledim. Bayan Stacy'ye söz verdiğimden ders çalışamadım. Bu sözü tutmak kolay değil. Eskiden derslerimden önce hikâye okumamak için kendimi zorlardım. Şimdi de tarih kitabına elimi sürmemek için aynısını yapıyorum.

Bu sabah, Bayan Stacy beni almak için geldi. Yolda Jane ile Ruby'yi de aldık ve hep birlikte Akademiye gittik. Ruby, ellerini tutmamı istedi çünkü buz gibiydiler. Josie, gece boyunca gözüme uyku girmemiş gibi göründüğümü söyledi. Sınavı kazansam bile, öğretmenlik bölümünün ağır derslerine katlanabilecek kadar güçlü değilmişim. Mevsimler, yıllar geçmesine rağmen Josie Pye'ı sevmeyi öğrenebilme konusunda bir milim yol katedemedim!

Akademiye ulaştığımızda içerisi adanın dört yanından gelmiş öğrencilerle doluydu. İlk gördüğümüz kişi Moody Spurgeon'dı. Basamaklara oturmuş kendi kendine konuşuyordu. Jane ona ne yaptığını sorduğunda, sinirlerini yumuşatmak için çarpım tablosunu tekrarladığını söyledi. Onu rahatsız etmemeliymişiz çünkü durursa, bildiği her şeyi unutacağından korkuyormuş. Aklındakileri yerinde tutan çarpım tablosuymuş!

Bizi sınıflara ayırdıklarında Bayan Stacy'nin gitmesi gerekti. Jane'le yan yana oturduk. O kadar sakindi ki ona özendim. İyi, hazır, mantıklı Jane'in çarpım tablosuna filan ihtiyacı olamaz! Acaba hissettiğim gibi mi görünüyordum? Odanın diğer ucundan kalp atışlarım duyuluyor muydu? Bunları merak ettim. Ardından bir adam gelip İngilizce sınavı kâğıtlarını dağıtmaya başladı. Onu alırken ellerim buz gibi oldu, başım dönmeye başladı. Bir saniye sürdü fakat dört yıl önce Marilla'ya Green Gables'ta kalıp kalamayacağımı sorduğumdaki gibi hissettim. Ardından sakinleştim. Nasıl olsa kâğıda bir şeyler yazabileceğimi biliyordum. Kalbim yeniden çarpmaya başladı. Ah, daha önce resmen durduğunu söylemeyi unuttum!

Öğlen olunca yemek arasında eve gelip sonra tarih sınavı için tekrar çıktık. Tarih sınavı çok zordu. Bazı tarihleri berbat şekilde birbirlerine karıştırdım. Buna rağmen bugünkü sınavlar fena geçmedi. Ancak Diana, yarın geometri var... Bunu düşündüğümde Öklid[48] *kitabımı açmamak için kendimi aşırı derece zorlamam gerekiyor. Eğer çarpım tablosunun işime yarayacağını bilseydim şimdi başlayıp yarına kadar onu aralıksız tekrar ederdim.*

Akşam diğer kızları görmek maksadıyla dışarı çıktım. Yolun üzerinde boş boş dolanan Moody Spurgeon'la karşılaştım. Tarih sınavından kaldığından emin olduğunu, ailesinin yüz karası olarak dünyaya geldiğini, sabah treniyle eve döneceğini söyledi. Zaten papazlık yerine marangozluğu seçmek daha kolaymış. Onu neşelendirip sonuna kadar kalması konusunda ikna ettim. Yoksa Bayan Stacy'ye haksızlık olur dedim. Bazen erkek olarak doğmuş olmayı dilerdim ama Moody Spurgeon'ı gördükçe kız olduğuma ve kız kardeşi olmadığıma şükrediyorum.

Kaldıkları pansiyona vardığımda Ruby histeri krizi geçiriyordu. İngilizce sınavında yaptığı korkunç hatayı yeni keşfetmişti. Kendine geldikten sonra şehrin üst kısmına gidip dondurma yedik. Senin de yanımızda olmanı nasıl diledik bilemezsin.

Ah Diana, keşke geometri sınavı hemen geçse! Fakat Bayan Lynde'in diyebileceği gibi, o sınavdan kalsam da geçsem de gün doğmaya devam edecek. Çok iç rahatlatıcı olmasa da bu doğru. Geçemezsem hiç doğmamasını tercih ederim gerçi!

Sevgilerle,
Anne."

Geometriyle diğer sınavlar, vakti gelince son buldu. Anne de yorgun ama zafer kazanmış gibi bir havayla cuma akşamı evine geri döndü. Diana ondan önce Green Gables'a gelmişti. Sanki birbirlerini yıllardır görmemişler gibi selamlaştılar.

"Kadim dostum! Geri döndüğünü görmek şahane, şehre gittiğinden beri asırlar geçmiş gibi, Anne. Sınavların nasıldı?"

48 M.Ö. 3. yüzyıl sonları ve 4. yüzyıl başlarında yaşamış, geometrinin babası olarak bilinen ünlü Yunan matematikçi. (ç.n.)

"Sanırım geometri dışında hepsi oldukça iyiydi. Onda tam olarak ne yaptım bilmiyorum ama içimde, geçemediğime dair ürkütücü bir his var. Neyse. Ah, geri dönmek harika! Green Gables dünyadaki en güzel, en sevimli yer."

"Diğerlerinin sınavları nasıldı?"

"Kızlar geçemediklerinden emin ama bence iyiydiler. Josie, geometrinin çok kolay olduğunu, on yaşındaki çocuğun bile yapabileceğini söyledi! Moody Spurgeon hâlâ tarihten kaldığını düşünüyor. Charlie de aritmetiği yapamamış. Yine de sonuçta ne olduğunu bilmiyoruz, kazananlar listesini beklememiz lazım. Ona da daha iki hafta var. O kadar süre boyunca merak içinde yaşadığını düşünsene! Keşke uykuya dalıp her şey sonlanana kadar uyanmasam."

Diana, Gilbert Blythe'ın sınavlarıyla ilgili soru sormanın boşuna olacağına biliyordu. O yüzden şöyle devam etti:

"Hepsinden geçeceksin, merak etme."

"Listede yukarılarda olmayacaksam hepsinden kalmayı tercih ederim." dedi Anne aniden. Diana'nın da bildiği gibi bu, eğer adı Gilbert Blythe'ınkinden üstte değilse, başarısı eksik ve acı olacak demekti.

Aklında bu amaçla Anne, sınav esnasında canını dişine takmıştı. Gilbert da öyle! Sokakta pek çok defa karşılaşıp her seferinde birbirlerini görmezden gelerek yollarına devam etmişlerdi. Anne başını biraz daha yukarıda tutarak arkadaş olmak istediğinde Gilbert'a olumlu cevap vermiş olmayı diledi. Sınavlarda onu geçme konusunda da biraz daha kararlıydı. Tüm Avonlea gençliğinin kimin adının üstte olacağını merak ettiğini biliyordu. Jimmy Glover ve Ned Wright, bunun üzerine iddiaya bile girmişti. Josie Pye'sa, Gilbert'ın birinci olacağına kesinlikle şüphe olmadığını söylemişti. Anne, eğer sınavı dilediği sonuçla geçemezse utancının dayanılmaz olacağını hissediyordu.

Ancak, başarılı olmak istemesinin başka, daha asil bir nedeni daha vardı. Yüksek notla geçmeyi Marilla ve Matthew için de istiyordu, özellikle de Matthew... Matthew, onun 'tüm adayı solda sıfır bırakacağına' inandığını ilan etmişti. Anne adına bu, en çılgın rüyalarda bile gerçekleşemeyecek bir şeydi. Fakat en azından ilk on arasında olmayı tutkuyla diliyordu. Böylece Matthew'un nazik kahverengi gözlerinin, zaferi karşısında gururla parladığını görebilirdi. Çok çalışıp hayal gücünden yoksun denklemler ve fiil çekimleri arasında didinmesinden sonra, bunun dünyanın en tatlı ödülü olacağını hissediyordu.

İki hafta geçtiğinde Anne de tüm gününü postanede geçirmeye karar verdi. Endişeli arkadaşları Jane, Ruby ve Josie de ona eşlik etti. Anne titreyen, soğuk elleriyle Charlottetown gazetelerini karıştırırken giriş sınavında yaşadıklarından aşağı kalmayan kötü hislerini bastırmaya çalıştı. Charlie ve Gilbert da onun kadar tedirgindi. Moody Spurgeon'sa kararlı biçimde uzak duruyordu.

"Oraya giderek soğukkanlılıkla gazetelere bakmaya cesaretim kalmadı." dedi Anne. "Biri gelip aniden bana geçip geçmediğimi söyleyene kadar bekleyeceğim."

Kazanan listesinin açıklanmaması üç haftayı geçtiğinde Anne bu gerginliğe daha fazla katlanamayacağını hissediyordu. İştahı tamamen kaçtı, Avonlea'deki olaylara da ilgisini kaybetti. Bayan Lynde, eğitim işleri başında muhafazakâr taraftan bir yönetici olunca, fazla şey beklenmemesi gerektiğini söyledi. Anne'in solgunluğunu, ilgisizliğini, her gün postaneden boynu bükük dönüşünü gören Matthew da sonraki seçimde ciddi ciddi Gritlere oy vermeyi bile düşündü.

Bir akşamüstü beklenen haber geldi. Anne açık penceresi önünde otururken yaz alaca karanlığının güzelliğini, kavak ağaçları içinden geçen rüzgârın ıslığını, aşağıdaki bahçeden gelen tatlı kokuları içine çekiyordu. Sorunları, sınavları, düşmanları kısa süreliğine unutmuştu. Köknarlar üstündeki gökyüzünün doğusu, batıdan gelen yansımayla pembeye dönmüş-

tü. Anne, hayal âleminde renklerin ruhunun da buna benzeyip benzemediğini düşünüyordu. Tam o sırada Diana'nın elinde gazeteyle köknarların arasından yaklaştığını gördü. Tahta köprüden geçmiş koşarak yokuşu çıkıyordu.

Anne, gazetede ne olduğunu bilerek aniden ayağa fırladı. Kazananlar listesi açıklanmıştı! Başı dönmeye başladı. Kalbi, neredeyse canını acıtırcasına deli gibi atıyordu. Tek adım bile atamadı. Diana koridordan geçip kapısını bile çalmadan odaya dalana kadar bir saat geçmiş gibi hissetti. Arkadaşı inanılmaz derecede heyecanlıydı.

"Anne, geçmişsin!" diye bağırdı. "İlk sıradasın... Yani Gilbert'la ikiniz birden... Ama senin adın ilk sırada. Ah, nasıl gururluyum anlatamam!"

Diana gazeteyi masanın üzerine, kendini de Anne'in yatağına attı. Nefes nefese kaldığı için daha fazla konuşamıyordu. Anne çekmecesini karıştırıp kibrit kutusunu çıkardı. Lambayı yakmadan önce titreyen elleriyle yarım düzine kibrit kullanması gerekti. Ardından gazeteyi aldı. Evet, geçmişti. İşte, adı iki yüz kişilik listenin en tepesindeydi! Bu, yaşamaya değer bir andı.

"Mükemmel iş çıkardın, Anne." dedi Diana. Hâlâ zorlukla konuşuyordu. Oturabilecek duruma gelince arkadaşına baktı. Anne'in gözleri mest olmuş şekilde parlıyordu ama hâlâ tek kelime etmemişti. "On dakika önce babam gazeteyi Bright Rivers'dan getirdi. Akşamüstü treninden almış. Yani yarına kadar postayla buraya ulaşmayacak. Kazananlar listesini görünce uçarcasına buraya koştum. Her biriniz geçmişsiniz. Tarihten koşullu geçmesine rağmen Moody Spurgeon bile başarmış. Jane ile Ruby listenin ortalarındalar, Charlie'nin sırası da oldukça iyi. Josie ucu ucuna, üç puanla kazanmış ama sanki birinci olmuş gibi havalarla dolaşmasını bekle. Bayan Stacy çok mutlu olacak, öyle değil mi? Ah, Anne. Listenin en tepesinde adını görmek nasıl bir duygu? Ben olsam mutluluktan aklımı kaçırırdım. Şimdi bile kendimi zor kontrol ediyorum. Sense sonbahar akşamı gibi sakin görünüyorsun."

"Aslında içim kıpır kıpır." dedi Anne. "Yüzlerce şey söylemek istiyorum ama kelimeleri bulamıyorum. Bunu hiç hayal etmemiştim... Yalnızca bir defa! Tek seferlik 'Ya birinci olursam?' diye düşlemek için kendime izin vermiştim. Tüm adadakilerin en tepesinde olabileceğimi ummak çok boş, küstahça gelmişti. Bana bir dakika izin ver, Diana. Tarlaya gidip bunu Matthew'a söylemeliyim. Ardından yola çıkıp haberi diğerlerine de veririz."

Aceleyle Matthew'un otlarla uğraştığı, ahırın altındaki tarlaya gittiler. Şanslarına Marilla da çitin yanında Bayan Lynde'le konuşuyordu.

"Ah, Matthew!" dedi Anne. "Sınavı geçtim. Hem de... Birinci olmuşum! Kibirli olmamaya çalışıyorum ama çok minnettarım."

"Yani... Ben sana söylemiştim." dedi Matthew. Mutlulukla gazetedeki listeye bakıyordu. "Herkesi kolaylıkla geçebileceğini biliyordum."

"Son derece harika iş çıkardığını söylemeliyim, Anne." dedi Marilla. Uç noktalara ulaşan gururunu Bayan Rachel'ın eleştirici gözlerinden saklamaya çalışıyordu. Ardından iyi hanımefendiyse içtenlikle şöyle dedi:

"Sanırım gerçekten de tebriği hak ediyorsun. Bunu söylemekten çekinecek değilim. Arkadaşların için de ideal bir örneksin, Anne. Orası doğru. Hepimiz seninle gurur duyuyoruz."

O akşam Bayan Allan'la papaz evinde yaptığı küçük, ciddi sohbetten sonra Anne, Green Gables'a geri döndü. Açık penceresinin önünde dizleri üzerine çökerek tatlı ay ışığı altında kalbinden gelen minnettarlık dolu bir dua okudu. İçinde geçmiş için teşekkür, gelecek için de abartısız istekler vardı. O gece yastığa başını koyduğunda gördüğü rüyalar genç kızlık çağı gibi parlak, bembeyazdı.

33
Oteldeki Gösteri

"Kesinlikle beyaz organze elbiseni giymelisin, Anne." diye tavsiyede bulundu Diana.

Birlikte Anne'in odasındaydılar. Dışarısı henüz sarıya çalan yeşil tonlarında alaca karanlıktı, gökyüzünde tek bulut yoktu. Lanetli Orman üzerindeki büyük yuvarlak ayın soluk parıltısı gümüş rengine dönüyordu. Uykulu kuşların cıvıltısı, meltemin fısıltısı, uzaktan gelen sesler ve gülüşmeler duyuluyordu. Etraf, yazın tatlı sesleriyle doluydu fakat Anne'in odasında lamba yakılmış, perdeler çekilmişti. İçeride elbiselerle ilgili önemli kararlar alınıyordu.

Çatı katı, dört yıl önceki akşamda; boşluğuyla, misafirperver görünmeyen soğukluğuyla, Anne'in ruhunu delip geçmişti. Şimdiyse çok farklı bir yerdi. Marilla'nın değişikliklere uysalca göz yumması sayesinde her genç kızın arzulayacağı sevimli, sıcak bir yuvaya dönüşmüştü.

Anne'in ilk hayallerindeki pembe güllerle süslü kadife halı ya da pembe ipek perdeler asla gerçekleşmedi. Ancak düşleri de kendisiyle birlikte büyüdüğünden, onlar için yas tutmayı sürdürmesi pek muhtemel değil. Zemin güzel bir hasır örgüsü halıyla kaplıydı. Yüksek pencereleri daha yumuşak gösteren, tatlı rüzgârlarda dalgalanan perdelerse, açık yeşil muslindendi. Duvarlar, gümüş rengi, goblen örtülerle değil; elma çiçekleri desenli kâğıtla kaplıydı. Üzerinde de Bayan Allan'ın Anne'e verdiği birkaç güzel resim asılıydı. Bayan Stacy'nin fotoğrafı en seçkin yerde duruyordu. Anne hemen altındaki rafa sürekli taze çiçekler koyarak orayı duygusal bir alana çevirmişti. Bu akşam beyaz zambak demeti odaya hafif kokusunu yayıyordu. Maun

ağacından mobilyalar yerine beyaz boyalı kitaplık, güzel yastıklı sallanan sandalye, üzerine fırfırlı beyaz muslin örtülmüş tuvalet masası, bir antika nesne ve alçak yatak vardı. Eskiden misafir odasında duran, tepesine pembe Cupidlerle[49] mor üzümler çizilmiş yaldızlı çerçeveli ayna da eskisinin yerini almıştı.

Anne, White Sands Otelindeki bir gösteriye hazırlanıyordu. Misafirler bu etkinliği Charlottetown Hastanesine yardım amaçlı düzenlemişlerdi. Yakın bölgelerdeki tüm amatör yetenekleri de sahne almaları için davet etmişlerdi. White Sands Vaftiz Korosu'ndan Bertha Sampson ile Pearl Clay düet yapacaklar, Newbridge'den Milton Clark keman çalacak, Carmody'den Winnie Adella Blair, İskoç baladı söyleyecek ve Spencervale'den Laura Spencer'la Avonlea'den Anne Shirley şiir okuyacaklardı.

Bir zamanlar Anne'in de diyebileceği gibi bu, "hayatında çığır açacaktı". Tatlı heyecan nedeniyle yerinde duramıyordu. Anneciğine bahşedilen bu onur yüzünden gururla dolu olan Matthew, havalarda uçuyordu. Marilla da aynı şeyi hissetmesine rağmen ucunda ölüm olsa da bunu itiraf etmeyi düşünmüyordu. Bunun yerine, yanlarında sorumlu insanlar olmadan, gençlerin eğlence peşinde otele gitmesini uygun bulmadığını söyledi.

Anne ile Diana, Jane Andrews ve erkek kardeşi Billy'yle aynı at arabasına bineceklerdi. Diğer pek çok Avonleali kızlarla erkekler de bu etkinliği izlemeye gidiyorlardı. Şehir dışından gelmesi beklenen ziyaretçiler vardı. Konserden sonra da sahne alanlara akşam yemeği servis edilecekti.

"Gerçekten organze olanın en iyisi olduğunu mu düşünüyorsun?" diye sordu Anne endişeyle. "Mavi çiçekli muslin elbisem kadar güzel değil sanki. Hem o şu an daha moda."

"Ama diğeri sana daha çok yakışıyor." dedi Diana. "Yumuşak, fırfırları var ve dar. Muslin olan kazık gibi, seni de fazla süslü gösteriyor. Organze olan, tam üzerine göre dikilmiş gibi."

49 Klasik mitolojide aşk ve tutku tanrısı. (ç.n.)

Anne iç geçirerek boyun eğdi. Diana, giyim kuşam konusundaki zevkiyle nam salmaya başladığından herkes onun tavsiyelerinin peşindeydi. Bu özel gecede kendisi de oldukça şık görünüyordu. Anne'in saçları yüzünden kendisine asla yakışmayacağını düşündüğü yaban gülü pembesi elbisesini giymişti. Fakat gösteride yer almayacağı için nasıl göründüğü çok da önemli değildi. Tüm ilgisiyle dikkatini Anne'e vermişti. Avonlea'yi temsil ettiğinden onun kraliçelere yaraşır şekilde giyinmesi, saçlarının yapılması ve süslenmesi adına elinden geleni yapacaktı.

"Fırfırları aşağı çek. Biraz daha... Hah, oldu. Arkanı dön de kuşağını bağlayayım. Şimdi de ayakkabılarını giy. Saçlarını iki yandan kalın örgü yapacağım. Sonra da onları beyaz kurdeleyle birbirlerine tutturacağım. Hayır, alnındaki bukleyi çekme, yalnızca diğer kısa kısımları arkaya at. Saçlarını hiç kendine yakışan şekilde toplamıyorsun, Anne. Bayan Allan, onları ortadan ayırınca Meryem Ana'ya benzediğini söylemişti. Bu beyaz gülü de kulağının arkasına sıkıştıracağım. Evin önündeki çalılıkta yalnızca bir tane vardı, onu senin için sakladım."

"İnci kolyemi de takayım mı?" diye sordu Anne. "Matthew onu geçen hafta benim için şehirden aldı. Üzerimde görmek isteyeceğini biliyorum."

Diana dudaklarını büküp başını yana doğru yatırarak bir süre düşündü. Sonunda kolye adına olumlu kararını açıkladı. Anne de hemen onu süt beyazı boynuna taktı.

"Son derece şık görünüyorsun, Anne." dedi Diana. Arkadaşına kıskançlık içermeyen hayranlıkla bakıyordu. "Başını hep dimdik tutuyorsun. Sanırım bu sana başka bir hava veriyor. Ben hem kısayım hem de zayıf değilim. Bundan hep korkuyordum ama şimdi öyle olduğumu biliyorum. Sanırım kendimi buna alıştırmam gerekecek."

"Ama senin gamzelerin var." dedi Anne. Önündeki güzel, hayat dolu yüze samimi şekilde gülümsüyordu. "Dondurmadaki çukurlar gibi tatlı gamzeler... Ben onlardan umudumu

kestim. Gamze rüyamı arkada bırakmalıyım. Fakat o kadar hayalim gerçeğe dönüştü ki şikâyet etmemeliyim. Artık hazır mıyım sence?"

"Tamamen hazırsın." dedi Diana güven vererek. O sırada Marilla kapıda belirdi. Saçları grileşmiş, biraz da kilo almış olmasına rağmen, yüzü çok daha yumuşaktı. "İçeri gelip kızımıza bir göz at, Marilla. Çok güzel görünmüyor mu?"

Marilla hırıltıyla homurdanma arası bir ses çıkardı.

"Tertipli ve uygun olmuş. Saçının yeni hâlini beğendim. Oraya giderken elbisesini tozla, çiyle batıracak, ayrıca nemli geceler için çok ince gibi görünüyor. Organze, dünyadaki en kullanışsız kumaştır zaten. Satın aldığında bunu Matthew'a da söylemiştim ama bu aralar ona söz geçiremiyorum. Zamanında tavsiyelerimi dinlerdi. Şimdiyse kafasına göre gidip Anne'e istediklerini satın alıyor. Carmody'deki tezgâhtarlar ona her şeyi satabileceklerini biliyorlar artık. Yalnızca güzel ve son moda olduğunu söylüyorlar, o da düşünmeden parasını önlerine bırakıyor. Dikkat et, eteğin arabanın tekerine dolanmasın, Anne. Sıcak tutan paltonu giymeyi de unutma."

Ardından Marilla gururla Anne'in ne kadar sevimli göründüğünü düşünerek merdivenlerden indi.

Yüzü, tacın kendisinden bile parlak bir ay ışığı...[50]

...gibiydi. Onun şiirini dinlemek için gösteriye gidemediğine pişman oldu.

"Gerçekten elbisem için hava çok mu nemli acaba?" dedi Anne tedirginlikle.

"Hiç de değil." dedi Diana. Gidip pencerenin perdelerini açtı. "Hava çok güzel, çiy de olmayacak. Ay ışığına baksana."

"Pencerem doğu tarafında kaldığı için memnunum." dedi Anne, Diana'nın yanına giderek. "Yüksek tepelerle köknar

50 İngiliz şair ve yazar Elizabeth Barrett Browning'in (1806-1861) *Aurora Leigh* isimli romanından alıntı. (ç.n.)

ağaçlarının sivri uçları ardından güneşin doğuşunu izlemeye bayılıyorum. Her yeni günde sanki ruhumu erken gün ışığıyla yıkıyorum. Ah, Diana, bu küçük odayı o kadar çok seviyorum ki! Önümüzdeki ay şehre gittiğimde onsuz nasıl yaşayacağım bilmiyorum."

"Bu gece gidecek olmandan bahsetme lütfen." diye yalvardı Diana. "Bunu düşünmek istemiyorum, beni kedere boğuyor. Bu gece yalnızca iyi vakit geçirmeliyiz. Hangi şiiri okuyacaksın, Anne? Heyecanlı mısın?"

"Hiç değilim. Pek çok defa topluluk karşısına çıktığımdan artık alıştım. 'Genç Kızın Yemini'ni seçtim. O kadar hüzünlü ki. Laura Spencer komik bir şiir okuyacak. Ben insanları güldürmektense, ağlatmayı yeğlerim."

"Seni tekrar sahneye çağırırlarsa ne okuyacaksın peki?"

"Tekrar çağırmayı akıllarından bile geçireceklerini sanmıyorum." dedi Anne, dudak bükerek. Aslında bunu kendisi de içten içe umuyordu. Hatta ertesi sabah kahvaltı masasında Matthew'a bundan bahsettiğini hayal etmişti. "Teker sesleri duyuyorum. Billy ile Jane gelmiş olmalı. Haydi, çıkalım."

Billy Andrews, önde kendisiyle birlikte oturması için ısrar edince, Anne de istemeye istemeye bunu yaptı. Arka tarafta kızların yanında olmayı tercih ederdi. Orada içinden geldiğince gevezelik ederek gülebilirdi. Billy bunların ikisinde de iyi değildi. Yirmi yaşında, uzun boylu, şişman, vurdumduymaz biriydi. Yuvarlak, ifadesiz bir yüzü vardı. Muhabbet yeteneğindense acı verici derecede yoksundu. Fakat Anne'e oldukça hayrandı. Yanındaki zayıf, uzun boylu kızla birlikte White Sands'e gidiyor olmanın gururuyla gerim gerim geriliyordu.

Anne, tüm bunlara rağmen yolculuğun tadını çıkarmayı başardı. Arada arkasına dönerek kızlarla konuşuyor bazen de nezaket gereği Billy'ye bir iki laf ediyordu. Çocuk da gülümseyip kıkırdıyor, çok geç olana kadar verecek cevap bulamıyordu.

Tam bir eğlence gecesiydi. Otele giden at arabalarının ve her taraftan net duyulan gülüşmelerin sesleri yol boyunca yankılandı. Otele vardıklarında bina baştan aşağı parıldıyordu. Gösteri komitesindeki hanımefendiler onları karşıladı. Bir tanesi Anne'i, sahneye çıkacakların giyinme odasına götürdü. İçerisi Charlottetown Senfoni Kulübünün üyeleriyle doluydu. Onların arasında Anne aniden utangaç, korkmuş, avam hissetti. Çatı katındayken elbisesi güzel ve zarifti, şimdiyse basit ve sıradan görünüyordu. Hatta etrafında parıldayan ipeklere ve dantellere bakılırsa fazlasıyla sıradandı. Sağ tarafındaki uzun, güzel kadının elmaslarıyla karşılaştırılınca, inci kolyesi neydi ki? Hem diğerlerinin taktıkları sera çiçeklerinin yanında bir tanecik beyaz gülü ne kadar da zavallı görünüyor olmalıydı! Anne, şapkasıyla ceketini çıkarıp umutsuzluk içinde köşeye sindi. Tekrar Green Gables'taki beyaz odasının içinde olabilmeyi umdu.

Otelin büyük gösteri salonunun sahnesine çıktığında da durum daha iyiye gitmemişti. Elektrikli lambalar gözlerini almış, parfüm kokusuyla bitmeyen uğultu onu afallatmıştı. Diana ve Jane'le birlikte seyirciler içinde oturuyor olabilmeyi diledi. Arka tarafta şahane vakit geçiriyor gibiydiler. Pembe ipek elbiseli irice bir kadınla, beyaz danteller içindeki küçümser bakışlı bir kızın arasına sıkışıp kalmıştı. İri hanımefendi ara sıra arkasını dönerek gözlüklerinin arkasından Anne'i baştan aşağı süzüyordu. İncelenme konusunda ciddi şekilde hassas olan Anne, bu yüzden neredeyse çığlık atacak hâle gelmişti. Beyaz dantelli kızsa yanındakine sürekli 'kasaba güllerinden' ve 'köylü güzellerinden' bahsedip duruyor, programdaki yerel yeteneklerden 'aşırı eğlence' beklediğini anlatıyordu. Anne, o beyaz dantelli kızdan hayatının sonuna dek nefret edeceğini biliyordu.

Anne'in talihsizliğine, otelde kalan profesyonel bir konuşmacı da gösteride şiir okumayı kabul etmişti. Uzun boylu, oldukça zarif, koyu renk gözlü bir kadındı. Muhteşem gri

elbisesi o kadar parıldıyordu ki sanki ay ışığı dikilerek yapılmıştı. Koyu renkli saçlarıyla boynu, harika taşlarla bezeliydi. Fevkalade bir sesi, son derece güçlü ifadeleri vardı. Okuduğu şiir karşısında izleyiciler çılgına döndü. Kendini ve problemlerini unutan Anne, kadını parlayan gözlerle mest olmuş hâlde dinledi. Gösteri biter bitmezse elleriyle yüzünü kapattı. Bu kadının arkasından sahneye çıkıp şiir okuması imkânsızdı. Yetenekli olduğunu nasıl düşünmüştü? Ah, keşke Green Gables'a dönebilmesinin yolu olsaydı!

Tam da bu uygun olmayan anda adı okundu. Anne bir şekilde ayağa kalkarak sersem sersem yürümeye başladı. O sırada beyaz dantelli kızın şaşkınlıkla irkildiğini fark etmedi. Eğer etmiş olsaydı bile, bu hareketin ima ettiği üstü kapalı iltifatı anlayamazdı. Anne o kadar solgun görünüyordu ki seyirciler arasındaki Diana ile Jane, onun tedirginliğini hissederek birbirlerinin elini tuttular.

Anne, aniden gelen yoğun sahne korkusunun kurbanıydı. Topluluk karşısında pek çok defa şiir okumasına rağmen, buna benzer bir seyirci kitlesini daha önce görmemişti. Bu durum tüm enerjisini emiyordu. Her şey çok tuhaf, çok parlak, çok hayret vericiydi. Gece elbiseleri içindeki hanımefendiler, ciddi yüzler, etrafını saran zenginlik ve kültür havası... Arkadaşlarıyla komşularının cana yakın, tanıdık yüzleriyle dolu Münazara Kulübünün basit sıralarından çok farklıydı. Bu insanlardan acımasız eleştirmenlerin çıkacağını düşündü. Beyaz dantelli kızın da dediği gibi belki de onun "köylü" gayretinden eğlence bekliyorlardı. Çaresizce mahcup ve umutsuzca acınası hissetti. Dizleri titredi, kalbi hızlandı, bayılacak gibi oldu. Tek kelime bile edemiyordu. İçinden, aşağılanmayı göze alarak sahneden koşarak kaçmak geçti. Bunu yaptığı takdirdeyse yaşadığı utanç verici olay, geri kalan hayatının bir parçası olacaktı.

Fakat aniden, korkmuş gözlerle seyircilerin arasına bakarken salonun arka tarafındaki Gilbert Blythe'ı gördü. Yüzündeki gülümsemeyle oturduğu yerde öne doğru eğilmişti. Anne

bunun alaycı, zafer kazanmış insan gülümsemesi olduğunu düşündü. Gerçekteyse, durum hiç de öyle değildi. Gilbert yalnızca tüm bu durumu takdir ettiğinden ve Anne'in ince beyaz görüntüsüyle ruhani yüzünün, arkadaki palmiyelerle oluşturduğu tezat nedeniyle gülümsüyordu. Birlikte geldiği, yanında oturan Josie Pye'ın yüzüyse kesinlikle alaycı, zafer kazanmış gibiydi. Anne, Josie'yi görmemişti, görseydi de umursamazdı. Derin bir nefes alarak başını gururla yukarı kaldırdı. Cesaretle kararlılık, sanki elektrik dalgaları gibi tüm vücuduna yayılmıştı. Gilbert Blythe'ın önünde rezil olmayacak, tekrar ona gülmesine asla izin vermeyecekti. Asla! Korkusuyla tedirginliği ortadan kaybolunca şiirine başladı. Tatlı sesi, salonun en uzak köşesine kadar hiç titreme olmadan ulaştı. Soğukkanlılığını geri kazandı. Tamamen güçsüz hissettiği anın da etkisiyle, şiirini daha önce hiç olmadığı kadar başarıyla okudu. Bitirdiğinde tüm salonda, içten alkışlar yankılandı. Anne yerine oturduğunda hem mutluluktan hem de utançtan kıpkırmızı oldu. Pembe elbiseli iri hanımefendi, onun ellerine yapışıp güçlüce salladı.

"İnanılmazdın, tatlım." dedi. "Çocuklar gibi ağladım. Ah, bak seni geri çağırıyorlar. Tekrar sahneye çıkman lazım!"

"Ah, bunu yapamam." dedi Anne. Kafası karışmıştı. "Fakat yapmam lazım. Yoksa Matthew hayal kırıklığına uğrayacak. Beni tekrar çağıracaklarını tahmin etmişti."

"Öyleyse Matthew'u hayal kırıklığına uğratma." dedi pembeli hanımefendi gülerek.

Anne, gülümseyip kızararak, berrak gözlerle tekrar sahneye çıktı. Seçtiği daha eğlenceli birkaç şiiri okuyarak seyircileri ikinci defa kendine hayran bıraktı. Gecenin geri kalan kısmı da onun için tam bir küçük zaferdi.

Gösteri sona erdiğinde, Amerikalı bir milyonerin karısı olduğu anlaşılan pembeli, iri kadın onu kanatlarının altına alarak herkesle tanıştırdı. İnsanlar Anne'e son derece nazik dav-

randı. Profesyonel konuşmacı Bayan Evans, sohbet etmek için yanına gelip çok tatlı bir sesi olduğunu, seçtiği şiirleri güzelce yorumladığını söyledi. Beyaz dantelli kız bile, özensiz de olsa ona küçük iltifatlar etti. Gösterişli şekilde dekore edilmiş büyükçe bir odada akşam yemeği yediler. Anne'le birlikte geldiklerinden Diana ile Jane'in de katılmaları teklif edildi. Billy'se böyle şeylerden ölesiye korktuğu için gözden kaybolmuştu. Her şey bittiğindeyse, onları geri götürmek için otel kapısında bekliyordu. Üç kız, mutluluk saçarak ay ışığıyla aydınlanan sakin geceye çıktılar. Anne, derin nefes alarak köknarların karanlık dalları üstündeki açık gökyüzüne baktı.

Ah, tekrar gecenin sessizliğiyle saflığında dışarıda olmak harikaydı! Denizin mırıltısı ve büyülü kıyılarını koruyan gaddar devler gibi görünen koyu renkli kayalarla, her şey hâlâ mükemmeldi.

Arabayla uzaklaşırken, "Son derece muhteşem zaman geçirdik, öyle değil mi?" diyerek iç geçirdi Jane. "Keşke ben de yazını otellerde geçiren zengin bir Amerikalı olsaydım. Düşük yakalı elbiseler giyip pahalı takılar takarak her gün dondurma ve tavuk salatası yerdim. Eminim öğretmenlik yapmaktan çok daha eğlenceli olurdu. Anne, şiirlerini gerçekten harika okudun. Gerçi en başta asla başlamayacaksın sandım. Bence Bayan Evans'dan bile iyiydin."

"Hayır, öyle şeyler söyleme Jane." dedi Anne hemen. "Kulağa saçma geliyor. Bayan Evans'dan iyi olmama imkân yok, o bir profesyonel biliyorsun ki. Bense yalnızca şiir okuma konusunda biraz yeteneği olan genç bir kızım. İnsanların benimkini de beğenmiş olmaları yeterli."

"Ah, bu arada sana yapılan iltifattan bahsedecektim, Anne." dedi Diana. "Yani en azından söyleyenin ses tonundan iltifat olduğunu çıkardım. Bir kısmı kesinlikle öyleydi. Jane'le arkamızda oturan bir Amerikalı vardı. Kömür karası saçları ve gözleriyle romantik görünümlü biriydi. Josie Pye onun saygın bir sanatçı olduğunu söyledi. Bunu, annesinin Boston'da

yaşayan kuzeni, eskiden onunla aynı okula giden bir adamla evli olduğundan biliyormuş. Onu şey derken duyduk, değil mi Jane? 'Sahnedeki harika Titian[51] saçlı kız da kim? Yüzünün resimlerini çizmek isterdim.' Evet, böyle dedi, Anne. Fakat Titian saç nedir bilmiyorum."

"Kısaca kırmızı anlamına geliyor sanırım." diyerek güldü Anne. "Titian, kızıl saçlı kadınları çizmekten hoşlanan çok ünlü bir ressamdı."

"Kadınların taktıkları elmasları gördünüz mü?" diye iç geçirdi Jane. "Göz kamaştırıyorlardı. Zengin olmaya bayılmaz mıydınız kızlar?"

"Zenginiz zaten." dedi Anne içten şekilde. "Daha on altı yaşındayız, kraliçeler kadar mutluyuz, hepimizin de iyi kötü hayal gücü var. Denize bakın kızlar. Sanki gölgeleri gümüş rengi suyun üzerine düşen görünmez şeylerle dolu. Milyonlarca dolarımız, elmas kolyelerimiz olsaydı bile, bu güzelliğin tadını daha fazla çıkaramazdık. Hem hayatınızı oradaki kadınlarınkiyle değiştirmezdiniz. Dünyaya sanki burun kıvırarak gelmiş gibi görünen o beyaz dantelli kızın yerinde olup sürekli yüzünüzü ekşitmek ister miydiniz? Ya o pembeli kadın? İyi ve nazik olduğu kadar, iri ve kısaydı da. Neredeyse hiç vücut hattı yoktu. Ya gözlerindeki üzgün ifadeyle Bayan Evans'a ne demeli? Öyle görünmek için uzun süredir mutsuz olması lazım. Sen bunları istemezdin, Jane Andrews!"

"Buna tam emin değilim." dedi Jane. İkna olmamıştı. "Bence elmaslar insanı uzun süre boyunca teselli edebilir."

"Beni teselli edecek elmaslara sahip olmasam da kendimden başkası olmak istemiyorum." dedi Anne. "İnci kolyemle Green Gables'tan Anne olarak son derece mutluyum. Pembe elbiseli hanımefendinin takılarının aksine, Matthew bana bununla birlikte çok fazla sevgi de verdi."

---

51 Rönesans döneminin en ünlü isimlerinden biri olan ressam İtalyan Tiziano Vecelli (1488-1576). (ç.n.)

34
Queen's Kızı

Anne, üniversiteye gitmek için hazırlandığından Green Gables'taki son üç hafta oldukça hareketliydi. Dikilmesi gereken kıyafetler, üzerine konuşulup ayarlanması gereken konular vardı. Matthew, Anne'e çok sayıda güzel elbise almıştı. Marilla da bir seferliğine satın alınan ya da tavsiye edilen şeylere itiraz etmemişti. Dahası, bir akşamüstü kollarında açık yeşil narin kumaşlarla çatı katına çıktı.

"Anne, sana güzel elbise olabilecek bir şey getirdim. Gerçi ihtiyacın yok, zaten fazlaca şık elbisen var fakat akşam şehirde parti ya da gösteriye davet edilirsen, daha gösterişli bir tane isteyebileceğini düşündüm. Jane, Ruby ve Josie'nin gece elbiseleri aldıklarını duydum. Onlara öyle deniyormuş. Senin de kızlardan geri kalmanı istemem. Bayan Allan, geçen hafta şehirdeyken kumaşı seçmemde bana yardımcı oldu. Elbiseyi de Emily Gillis dikecek. Onun hem zevki çok iyidir hem de harika ölçü alır."

"Ah, Marilla, çok güzelmiş." dedi Anne. "Teşekkür ederim, bana bu kadar nazik davranmaman gerekiyor. Gün geçtikçe gitmemi daha da zorlaştırıyorsun."

Yeşil elbise, Emily'nin zevki izin verdiğince fırfır, pili ve büzgüyle hazırlandı. Anne bir akşamüstü onu giyerek Matthew ile Marilla'ya mutfakta *Genç Kızın Yemini* şiirini okudu. Marilla karşısındaki aydınlık yüzle zarif hareketleri izledikçe aklına Anne'in Green Gables'a ilk adım attığı gün geldi. Sarı renkli, absürt görünümlü, keten yün karışımı elbisesi içindeki tuhaf, korkmuş çocuğu çok net hatırlıyordu. Yaşlı gözlerinden kalbinin kırılmış olduğu anlaşılıyordu. Bu anı, Marilla'nın kendi gözlerinin de yaşarmasına sebep oldu.

"Sanırım şiirim seni ağlattı, Marilla." dedi Anne. Neşeyle kadının yanına gidip yanağına hafif bir öpücük kondurdu. "İşte, ben buna zafer derim."

"Hayır, şiir yüzünden ağlamıyordum." dedi Marilla. Böyle küçümsediği şeyler nedeniyle zayıflık gösterdiğinin düşünülmesine katlanamazdı. "Eskiden olduğun küçük kızı hatırlamadan edemedim, Anne. Bütün garip huylarına rağmen o küçük kız olarak kalmanı diliyordum. Artık büyüdün, uzaklara gidiyorsun. Bu elbise içinde çok uzun, şık ve... Büsbütün farklı görünüyorsun. Sanki hiçbir zaman Avonlea'ye ait olmamışsın gibi. Böyle düşününce kendimi yalnız hissettim."

"Marilla!" Anne, Marilla'nın kucağını oturup onun çizgilerle dolu suratını avuçlarının içine aldı. Kadının gözlerine ciddiyet ve içtenlikle baktı. "Aslında hiç değişmedim. Yalnızca budandığım için dallarım daha da uzadı. İçimdeki gerçek ben, hâlâ burada. Nereye gittiğim ya da dış görünüşümün ne kadar değiştiği önemli değil. Kalbimde her zaman senin küçük Anneciğin olarak kalacağım. Hayatımın sonuna kadar seni, Matthew'u ve Green Gables'ı her geçen günle birlikte daha çok sevmeye devam edeceğim."

Anne, genç yüzünü Marilla'nın solgun yanağına dayayarak elini de Matthew'un omzuna uzattı. Marilla, o an Anne'in hislerini kelimelere dökebilme gücüne sahip olabilmeyi diledi. Fakat doğasıyla alışkanlıkları buna izin vermiyordu. Sadece kolunu kızın beline dolayarak onu şefkatle kalbine doğru bastırdı. Onu bırakmayı asla istemiyordu.

Matthew, gözlerindeki şüpheli nemlilikle ayağa kalkıp dışarı çıktı. Mavi yaz gecesinin yıldızları altında huzursuz şekilde ahırın önünden geçerek kavakların yanındaki bahçe kapısına kadar yürüdü.

"Yani... Onu o kadar da şımartmamışız." dedi gururla. "Ara sıra burnumu sokmamın pek etkisi olmamış demek ki! Hem zeki hem güzel hem de sevgi dolu biri oldu. Diğerlerinden de daha iyi. Bizi varlığıyla resmen kutsadı. Bayan Spencer'ın

yaptığından daha şanslı bir hata olamaz. Tabii buna şans denirse, ben öyle şeylere inanmıyorum. Bence, ona ihtiyacımız olduğunu bildiği için bize Anne'i, Tanrı gönderdi."

Anne'in şehre gitmesi gereken gün, sonunda geldi çattı. Diana'ya gözyaşlarıyla veda ettikten sonra Matthew'la beraber güzel bir eylül gününde şehre gittiler. Marilla'dan ayrılmasıysa daha pratik, gözyaşsız olmuştu. En azından Marilla için durum öyleydi. Anne gittikten sonra, Diana gözlerini silip Carmody'de yaşayan kuzenleriyle birlikte White Sands'de pikniğe gitti. Zor olsa da bunun tadını çıkarabilmeyi başardı. Marilla'ysa büyük kalp acısı nedeniyle kendini tüm gün süren gereksiz ev işlerine verdi. Büyük hüznü içini o kadar yakıyordu ki gözyaşlarıyla silinip gitmesi imkânsızdı. O gece yatmaya gittiğinde koridorun sonundaki odada canlı, genç bir hayat belirtisi olmadığının üzücü şekilde farkındaydı. İçinde yavaş yavaş nefes alıp veren kimse yoktu. Yüzünü yastığına gömüp sevgili kızını düşünerek hıçkırıklara boğuldu. O kadar ağlamıştı ki sakinleştiğinde, başka bir günahkâr ölümlüyü o kadar çok sevmenin ne kadar yanlış olduğunu düşünüp sinirlendi.

Anne ve Avonlea Okulunun geri kalan öğrencileri, tam vaktinde şehre ulaşıp aceleyle Akademiye gittiler. İlk günleri heyecan dalgaları içinde güzel geçti. Tüm öğrencilerle tanıştıktan sonra derslerine girecek öğretmenleri, hangi sınıflarda nasıl oturacaklarını öğrendiler. Anne, Bayan Stacy'nin ona tavsiye ettiği üzere, ikinci sınıftan da ders almak niyetindeydi. Gilbert Blythe da aynı şeyi yapmak istiyordu. Bunun anlamı, başarılı olunduğu takdirde ilkokul öğretmenliği lisansının, iki yerine bir yılda alınmasıydı. Aynı zamanda daha fazla, daha zor dersler demekti. Heyecanlı hırslara kapılmayan Jane, Ruby, Josie, Charlie ve Moody Spurgeon'ınsa, okulu kısa sürede bitirmek gibi dertleri yoktu. Anne kendini, elli başka öğrenciyle aynı sınıfta bulunca, aniden çok yalnız hissetti. Diğer uçtaki uzun boylu, kahverengi saçlı çocuk dışında bu insanların hiçbirini daha önce görmemişti. Onu da nereden, nasıl tanıdığı düşünülürse, durumuna fazla yardımcı olmayacaktı. Bu, iyice

kötümser hâle bürünmesine neden oldu. Yine de aynı sınıfta oldukları için inkâr edemeyeceği kadar memnundu. Böylece eski rekabet yeniden başlayabilirdi. Anne, yarış hâlinde olmadan derslerin nasıl işleneceğinden bile emin değildi.

"Rekabet etmezsek içim rahat etmezdi." diye düşündü. "Gilbert, son derece kararlı görünüyor. Sanırım tam da şu an madalyayı kazanmak için planlar yapıyor. Çenesi ne kadar da güzel! Bunu daha önce fark etmemiştim. Keşke Ruby ile Jane de benimle aynı sınıfta olsalardı. Gerçi, insanlara alıştıktan sonra, bu kadar yabancılık çekeceğimi sanmıyorum. Buradaki kızlardan hangilerinin arkadaşım olabileceğini merak ediyorum. Tahmin etmek ilginç olacak. Tabii, burada tanıştığım kızları ne kadar seversem seveyim, benim için Diana kadar özel olmayacaklarına dair ona söz verdim. Yine de ikinci en iyiyi bulmak için çaba harcamalıyım. Şurada oturan kahverengi gözlü, kırmızı elbiseli kız sevimli görünüyor. Kırmızı gülün insan hâli gibi. Pencereden dışarıyı seyreden soluk tenli kızın da saçları çok güzelmiş. Hem hayal kurmaktan anlayan birine benziyor. İkisiyle de tanışıp arkadaş olmak istiyorum. Çok, çok iyi arkadaşlar hem de! Kollarımı bellerine dolayıp onlara takma adlarla seslenecek kadar. Fakat şu an, ne ben onları ne onlar beni tanıyor. Tanışmak için özellikle beni seçeceklerini de sanmıyorum. Ah, ne kadar yalnızım!"

Anne kendini alaca karanlıkta, yurt odasında tek başına bulduğunda daha da yalnız hissetti. Tüm kızların onları yanlarına almaya razı gelen şehirli akrabaları olduğundan, onunla kimse kalmıyordu. Bayan Josephine Barry'nin evine gidebilirdi ama Beechwood, Akademiye çok uzak olduğu için bu ihtimaller dâhilinde değildi. Bu yüzden Anne'e uygun bir yer olacağına Matthew ile Marilla'yı ikna ettikten sonra, bu yurdu ona Bayan Barry'nin kendisi ayarlamıştı.

"Orayı işleten kadın saygın bir hanımefendidir." diye açıkladı Bayan Barry. "Kocası İngiliz subayıydı. Yurda kabul ettiği kişiler konusunda çok seçicidir. O çatı altında Anne uygunsuz

insanlarla karşılaşmayacaktır. Hem yemekleri iyi hem de Akademiye yakın, sakin bir bölgede."

Bunların hepsi doğru olabilirdi, aslında doğru oldukları sonradan ispatlandı fakat ev özlemini bastırma konusunda Anne'e yardımcı olmadı. Sıkıntıyla dar, küçük odasına göz gezdirdi. Sıkıcı bir kâğıtla kaplı, üzerleri bomboş duvarlar, demir ranzalı yatak ve boş kitaplık vardı. Green Gables'taki kendi beyaz odasını düşündükçe boğazı düğümlendi. Oradayken dışarıda kendisini bekleyen büyük bir yeşillik olduğunu her zaman bilirdi. Bahçede büyüyen ıtırşahi çiçekleri, bostana düşen ay ışığı, yamacın altındaki dere, gece rüzgârda sallanan çamlar, yıldızlı gökyüzü, ağaçların arasından parlayan Diana'nın ışığı... Avonlea'de tüm bunlara istediğinde ulaşabilirdi. Buradaysa bunların hiçbiri yoktu. Anne, penceresi dışında soğuk bir sokağın, gökyüzünü kaplayan telefon tellerinin, aceleci adımların ve yabancı yüzleri aydınlatan binlerce ışığın olduğunu biliyordu. Ağlamak üzere olduğunu fark ederek kendini kontrol etmeye çalıştı.

"Ağlamayacağım. Bu çok aptalca, ben o kadar zayıf değilim... İşte üçüncü gözyaşı da yanağımdan süzülüyor. Daha fazlası da geliyor! Onları durdurmak için komik şeyler düşünmeliyim. Fakat bildiğim tüm eğlenceli durumlar, Avonlea'de olmuştu. Bu işleri daha da kötüleştiriyor. Dört, beş... Önümüzdeki cuma günü eve döneceğim ama sanki yüzyıllar varmış gibi hissediyorum. Ah, Matthew şu an eve varmak üzeredir. Marilla da bahçe kapısı önünde yolunu gözlüyordur. Altı, yedi, sekiz... Ah, onları saymanın faydası yok! Zaten şu an sel gibi akıyorlar. Neşelenemiyorum. Neşelenmek istemiyorum. Perişan olmak daha iyi!"

Gözyaşları durmaksızın yüzünden aşağı süzüldüğü sırada, Josie Pye çıkageldi. Tanıdık bir yüzü görmenin verdiği sevinçle Anne, aslında hiçbir zaman birbirlerinden hazzetmediklerini umursamadı. Avonlea yaşamının parçası olarak Josie Pye'a bile kucak açmaya hazırdı.

"Geldiğin için çok memnunum." dedi Anne içten şekilde.

"Ağlıyor muydun?" diye sordu Josie. Sinirlendirici bir acımayla konuşuyordu. "Sanırım evi özledin. Bazılarının o konudaki irade gücü az oluyor tabii. Benim oturup ev hasreti çekmeye hiç niyetim yok. Ufacık Avonlea'den sonra şehir çok eğlenceli. Oradayken en son ne zaman heyecanlı bir şey olmuştu, hatırlamıyorum bile. Ağlamamalısın, Anne. Sana hiç yakışmıyor. Gözlerinle burnun da kızarmış, iyice kıpkızıl bir şeye dönmüşsün. Bugün Akademide son derece harikulade vakit geçirdim. Fransızca öğretmenimiz çok tatlı biri. Bıyıkları insanın kalbini hızlandırıyor. Etrafta yiyeceğin var mı, Anne? Açlıktan ölüyorum. Marilla'nın yanına bir sürü yiyecek koymuş olduğunu tahmin ettim. Zaten o yüzden buraya uğradım. Aksi hâlde, Frank Stockley'nin grubunun parkta verdiği konsere giderdim. Benimle aynı yurtta kalıyor, iyi bir çocuk. Bugün seni sınıfta fark edip 'Kızıl saçlı kız kim?' diye sordu. Ona, Cuthbertların evlat edindiği bir yetim olduğunu, onun öncesinde ne olduğuna dairse kimsenin fazla fikri olmadığını söyledim."

Anne tam yalnızlıkla gözyaşlarının, Josie Pye'ın varlığından daha iyi olduğunu düşünmeye başlamışken Jane ile Ruby geldi. Paltolarının üzerine mor kızıl Queen's kurdelesini gururla iğnelemişlerdi. Josie, o sıralarda Jane'le konuşmadığından daha sessiz, zararsız bir hâle büründü.

"Sabahtan beri sanki beş gün geçmiş gibi hissediyorum." dedi Jane iç çekerek. Eve gidip Virgil'i[52] çalışmam gerekiyor. Çekilmez profesörümüz, bizden yarına kadar ilk yirmi sayfasını öğrenmemizi istedi. Bu akşam kitaba bir türlü başlayamadım. Anne, yüzündekiler gözyaşı izi mi? Eğer ağladıysan bunu bize söyle. Böylelikle ben de kendime olan saygımı geri kazanabilirim çünkü Ruby gelmeden önce ağlıyordum. Başkası da aynı durumdaysa biraz ahmakça davranmış olmayı daha az umursarım. Kek mi? Olur, biraz alırım. Teşekkür ederim. Gerçek Avonlea tadında olmuş."

Masanın üzerinde duran Queen's takvimini gören Ruby, Anne'in altın madalyayı kazanmak için çabalayıp çabalamayacağını sordu.

52 Antik Romalı ünlü şair Publius Vergilius Maro (M.Ö. 70-M.Ö. 19). (ç.n.)

Anne kızararak bunu düşündüğünü itiraf etti.

"Ah aklıma gelmişken..." dedi Josie. "Queen's, Avery bursu verecekmiş. Bugün okulda dedikodusu dönüyordu. Bana da Frank Stockley söyledi. Biliyorsunuz, amcası okulun yönetim kurulunda. Bunu yarın Akademide ilan edecekler."

Avery bursu! Anne kalbinin daha hızlı çarpmaya başladığını hissetti. Sanki büyü yardımıyla hırslarının yönü değişmiş, sınırları genişlemişti. Josie, bu haberi vermeden önce Anne'in en büyük amaçları il çapında öğretmenlik yapabilmek için lisans almak, yıl sonunda ilk sınıfı bitirmek ve belki de madalyayı kazanmaktı! Daha Josie sözlerini henüz bitirmişken, Anne kendini Avery bursunu kazanırken hayal edebiliyordu. Redmond Üniversitesinde sanat hakkında çalıştıktan sonra üzerinde beyaz önlüğü, elinde paletiyle mezun olabilirdi. Avery bursu, İngilizce olduğundan, en azından bu konuda avantajı[53] olduğunu hissetti.

New Brunswickli zengin bir imalatçı öldükten sonra, mirasının bir kısmı eğitim bursları için bağışlanmıştı. Bu para, deniz kenarındaki illerde bulunan lise ve akademi düzeyinde okullar arasında dağıtılacaktı. Bunlardan birinin Queen's olup olmayacağı konusu bir süredir şüpheliyken şimdi en azından kesinlik kazanmıştı. Yıl sonunda İngiliz Dili ve Edebiyatı dersinden en yüksek notu alan öğrenci, bursu kazanacaktı. Bu, Redmond Üniversitesinde yıllığı iki yüz elli dolardan dört yıl demekti. O gece Anne'in neden yatağa içi kıpır kıpır gittiğini merak etmeye gerek yok!

"Ne kadar çok çalışmam gerekirse gereksin, o bursu kazanacağım." diye karar aldı. "Sanat Fakültesi mezunu olursam Matthew çok gururlanmaz mı? Ah, bazen hevesli biri olmak harika. Bu kadar hırslı olduğum için memnunum. Başarmak istediklerimin sonu yokmuş gibi görünüyor, en güzel yanı da bu. Tam amacına ulaştıktan sonra karşında bir başkası beliriyor. Bu, hayatı son derece ilginç kılıyor."

53 Kanada'nın Fransızca ve İngilizce olmak üzere iki resmî ana dili olduğu için Anne, İngilizce konuşmasını avantaj olarak değerlendiriyor. (ç.n.)

35
Üniversitede Kış Vakti

Anne, Green Gables'a yaptığı hafta sonu ziyaretleri sayesinde ev hasretini yavaşça geride bıraktı. Hava güzel olduğu sürece, Avonlea öğrencileri yeni tamamlanan tren hattını kullanarak cuma akşamları Carmody'ye gitmeye devam ettiler. Diana'nın da içinde olduğu pek çok genç onları istasyonda karşılıyor, hep beraber mutlu şekilde Avonlea'ye yürüyorlardı. Anne için Avonlea evlerinden gelen ışıklar ileride parıldarken, altın renkli serin havada sararmış tepelerde gezinmek haftanın en güzel, en değerli saatleriydi.

Gilbert Blythe neredeyse her zaman Ruby Gillis'in yanında yürüyüp kızın okul çantasını taşıyordu. Ruby, çok güzel bir genç kızdı. Artık hep olmak istediği yetişkine dönüşmüştü. Uzun etekler giyiyor, şehirdeyken saçlarını topuz yapıyordu. Annesi buna izin veriyor hatta bazen kızın saçlarına kendisi şekil veriyordu. Tabii eve gittiğinde onları yine aşağıdan toplamak zorunda kalıyordu. Büyük mavi gözleri, pürüzsüz teni ve gösterişli, dolgun hatları vardı. Hep neşe içinde gülerek hayattan zevk aldığını herkese belli ediyordu.

"Yine de Gilbert'ın hoşlanacağı tarzda biri olduğunu düşünmezdim." diye fısıldadı Jane. Anne de aynı fikirdeydi ama Avery bursu aklına gelince bir şey demedi çünkü o sırada Gilbert gibi bir arkadaşı olmasının harika olabileceğini düşünmeden edemiyordu. O zaman onunla muhabbet edebilir; düşünceler, kitaplar, dersler, amaçlar hakkında fikir alışverişinde bulunabilirdi. Gilbert hırslıydı, Anne bunun oldukça farkındaydı. Ruby Gillis'se öyle insanların tartışmaktan zevk alacakları birine benzemiyordu.

Gilbert hakkında Anne'in aptalca hisleri yoktu. Nadiren erkekleri düşündüğü zamanlarda bile onlardan yalnızca iyi arkadaş olacağı kanısındaydı. Eğer Gilbert'la arkadaş olsalardı, başka kimlerle yakın olduğu ya da kimlerin yanında yürüdüğü umurunda olmazdı. Arkadaşlık konusunda oldukça iyiydi. Hemcinsi çok arkadaşı vardı fakat içinde bir yerlerde, belli belirsiz şekilde, erkeklerle de arkadaşlık kurmanın iyi olabileceğinin farkındaydı. Bu, arkadaşlık kavramını tamamıyla anlamasına, değerlendirme ve kıyaslama yaparken daha geniş bir açıdan bakmasına yardımcı olabilirdi. Anne'in meseleyle ilgili hislerini net şekilde tanımladığı falan yoktu. Fakat Gilbert, trenden eve giderken serin tepelerde ya da eğrelti otlarıyla dolu patikalarda onun yanında yürüseydi ilginç, zevkli muhabbetler edebilirlerdi. Çevrelerini saran yeni dünyayı, umutlarını, isteklerini tartışırlardı. Gilbert zeki bir çocuktu. Birçok şey hakkında kendine ait düşüncelere sahipti. Çaba sarf ederek hayattan en iyisini elde etmek konusunda da kararlıydı. Ruby Gillis, Jane Andrews'a Gilbert'ın anlattığı şeylerin yarısını anlamadığını söylemişti. Bunu, Anne Shirley'nin düşüncelere boğulduğu zamanki hâline benzetmişti. Zorunda kalmadıkça kitaplardan ya da benzer şeylerden bahsedilmesinin eğlenceli olmadığını düşünüyordu. Frank Stockley daha havalıydı fakat o da Gilbert'ın yarısı kadar yakışıklı değildi. Hangisini daha çok beğendiğine karar vermekte zorlanıyordu!

Anne, Akademide yavaş yavaş küçük bir arkadaş çevresi edindi. Hepsi de kendi gibi düşünceli, hayal gücü kuvvetli, hırslı insanlardı. Kırmızı güle benzeyen Stella Maynard ve düşler âlemindeki Priscilla Grant'le kısa sürede yakınlaştılar. Solgun, ruhani görünüşlü ikinci kız şakalarla dolu, eğlenceli biriydi. Canlı, siyah gözlü Stella'nınsa isteklerle dolu havai kalbi, Anne'inki gibi gökkuşağı rengindendi.

Noel tatilinden sonra Avonlea öğrencileri derslerine daha iyi çalışabilmek amacıyla cuma günleri eve gitmeyi bıraktılar. Şimdiye kadar Queen's öğrencileri de okul düzenindeki

yerlerine alışmıştı. Çeşitli sınıfların kendilerine ait belirli özgünlükleri vardı. Bazı gerçekler genel olarak kabul edilmişti. Madalya yarışının yalnızca üç öğrenciyi kapsayacak şekilde daraldığını herkes itiraf ediyordu. Bu isimler, Gilbert Blythe, Anne Shirley ve Lewis Wilson'dı. Avery bursuysa daha şüpheliydi. Aday olan altı kişiden her birinin eşit şansı vardı. Matematik dalındaki bronz madalyayı da yamalı palto giyen, şişman, komik, çıkık alınlı köy çocuğunun alacağı neredeyse kesindi.

Akademide ilk sınıfların en güzel kızı, Ruby Gillis'di. İkinci sınıflardan bu zaferi kazanansa Stella Maynard'dı. Fakat küçük ama eleştirel bir topluluk, bu ismin Anne Shirley olması gerektiğini düşünüyordu. Tüm yetkin jüri üyeleri Ethel Marr'ın en moda saç şekillerine sahip olduğuna karar vermişti. Ve Jane Andrews... Sade görünümlü, hantal, dürüst Jane Andrews, ev ekonomisi dersinin en başarılısıydı. Josie Pye bile Queen's Üniversitesindeki en sivri dilli kız olarak dereceye girmişti. Kısacası, Bayan Stacy'nin eski öğrencilerinin daha geniş akademik meydanlarda da eski konumlarını koruduklarını söylemek mümkündü.

Anne düzenli şekilde, çok çalışıyordu. Gilbert'la olan rekabeti henüz sınıfın genelinde fark edilmemiş olsa da Avonlea'deki kadar şiddetliydi. Fakat aralarındaki öfke bir şekilde ortadan kalkmıştı. Anne artık yalnızca Gilbert'ı geçmiş olmak için kazanmak istemiyordu. Kayda değer düşman karşısında hakkıyla kazanmanın gururunu yaşamanın peşindeydi. Kazanmak, zahmetlerine değecekti ama artık bunu başaramadığı takdirde hayatın çekilmez olacağına inanmıyordu.

Zorlu derslere rağmen öğrencilerin eğlenceli vakit geçirmek için de bazı fırsatları oldu. Anne boş vakitlerinin çoğunu Beechwood'da geçirdi. Pazar yemeklerini genellikle orada yiyip Bayan Barry'yle kiliseye gitti. Kendisinin de itiraf ettiği gibi, hanımefendi iyice yaşlanıyordu fakat ne siyah gözlerindeki canlılık ne de dilinin sivriliği kaybolmuştu. Yine de An-

ne'e karşı oldukça yumuşak davranıyordu. Kız onun en sevdiği insanlardan biri olmaya devam ediyordu.

"Anne, her zaman kendini geliştiriyor." dedi. "Diğer kızların yanında sıkılıyorum. Hepsinde insanın sinirini bozan, sonsuz bir aynılık mevcut. Anne'de gökkuşağı gibi pek çok renk var. Her biri de birbirinden güzel. Hâlâ küçükken olduğu kadar eğlenceli mi bilmiyorum ama bana kendini sevdiriyor. Bana kendini sevdirmeyi başaran insanlara bayılırım. Böylelikle onları kendi kendime sevmeye çalışırken çaba harcamaktan kurtuluyorum."

Ardından kimse fark edemeden ilkbahar geldi. Avonlea'de, hâlâ biraz karların kaldığı bölgelerde mayıs çiçekleri pembe pembe çıkmaya başladı. Vadiler, ormanlar yeşil sisle doluydu. Fakat Charlottetown'daki yorgun Queen's öğrencileri sınavları düşünüyor, yalnızca onlardan bahsediyorlardı.

"Dönemin neredeyse bitmiş olmasına inanamıyorum." dedi Anne. "Geçen sonbahar buraya gelmeyi beklerken zaman geçmek bilmiyordu. Tüm kış derslerle, çalışmalarla geçmişti. Şimdiyse hâlimize bak. Önümüzdeki hafta, sınavlara girmeye başlayacağız. Kızlar, bazen bu sınavlar dünyadaki en önemli şeylermiş gibi hissediyorum. Sonra, kestane ağaçlarındaki tomurcuklara, caddelerin sonundaki sisli mavi havaya bakınca hiç de öyle gelmiyor."

Yanına uğrayan arkadaşları Jane, Ruby ve Josie aynı görüşte değildi. Onlar için yaklaşan sınavlar her koşul altında, özellikle de kestane tomurcuğundan ya da mayıs sisinden çok daha önemliydi. En azından geçeceğinden emin olduğunda, Anne ara sıra sınavları küçümsüyordu. Fakat şimdi tüm geleceği onlara bağlıyken aynı soğukkanlılıkla davranmak mümkün olmuyordu. Kızlar da böyle düşünüyorlardı.

"Son iki haftada üç kilo verdim." dedi Jane iç geçirerek. "İnsanların endişelenmememi söylemelerinin faydası yok. Tabii ki endişeleneceğim. Bu bazen yardımcı bile oluyor. Endişe-

lenirken sanki bir şey yapıyormuşsun gibi hissediyorsun. Tüm kışımı, Queen's Üniversitesinde geçirip o kadar para harcadıktan sonra lisansımı alamazsam bu korkunç olur."

"Benim umurumda değil." dedi Josie Pye. "Eğer bu yıl geçemezsem önümüzdeki yıl tekrar geleceğim. Babamın maddi durumu buna yetiyor. Profesör Tremaine, Frank Stockley'ye büyük ihtimalle Gilbert Blythe'ın madalyayı, Emily Clay'in de Avery bursunu kazanacağını söylemiş."

"Bu, benim canımı yarın sıkabilir, Josie." diye güldü Anne. "Şu an Green Gables'ın altındaki çukurlukta, menekşeler tamamen mor renge bürünmeye ve Âşıklar Geçidi'ndeki eğrelti otları uzamaya devam ettiği sürece, Avery bursunu kazanıp kazanmadığım pek de fark etmiyor. Elimden gelenin en iyisini yaptım. İnsanlar 'mücadelenin zevki' derken ne kastediyorlar, artık anlayabiliyorum. Çalışıp kazanmaktan sonraki en iyi şey çalışıp kaybetmektir. Kızlar haydi, sınavlardan bahsetmeyelim! İlerideki evlerin üstündeki soluk yeşil gökyüzüne bakıp kendinizi Avonlea'nin kayın ağaçlarıyla dolu ormanları altındaki koyu mor alanda hayal edin."

"Yarınki diploma töreninde ne giyeceksin, Jane?" diye sordu Ruby hemen.

Jane ile Josie aynı anda cevap verince konuşma yeni moda kıyafetlere doğru kaydı. Fakat Anne, dirseğini pencere eşiğine, yumuşak yanağını da ellerine dayamış şekilde düşlere daldı. Dikkatsiz şekilde şehir çatılarına bakarken gözlerini gökyüzündeki görkemli gün batımına çevirip gençliğinin verdiği iyimserlikle geleceğini hayal etti. İleriki yıllarda karşısına çıkabilecek tüm ümit dolu imkânlar ona aitti. Geçirdiği her yıl, ebedî şapkasına takması gereken umut dolu pembe bir güle dönüşecekti.

36
İhtişam ve Rüya

Sınav sonuçlarının Queen's Üniversitesi ilan tahtasında açıklanacağı sabah, Anne ile Jane beraber sokakta yürüyorlardı. Stres sona erdiğinden Jane mutluluk içinde gülümsüyordu. En azından geçer notlar aldığından emindi. Büyük amaçları yoktu, daha ilerisini düşünmekle hiç ilgilenmiyordu. Yanındaki kişinin huzursuzluğu da onu pek etkilememişti. Bu dünyada aldığımız her şeyin bir bedeli vardır. Amaçlara sahip olmak iyi olsa da onlara ulaşmak ucuz değildir. Çalışma, özveri, kaygı, heves kırılmasıyla ödeme yapmak zorunda kalırız. Anne, solgun ve sessizdi. On dakika içinde kimin madalyayı kimin Avery bursunu kazandığını öğrenecekti. Onun için bu on dakika dışında "zaman" denmesine değecek hiçbir şey yoktu.

"İkisinden birini kesinlikle kazanacaksın." dedi Jane. Aksini düşünebilmek için üniversitenin ne kadar acımasız olabileceğinden haberi yoktu.

"Burs için çok da umutlu değilim." dedi Anne. Herkes Emily Clay'in kazanacağını söylüyor. İlan tahtasına en önce gidip başında dikilmeye de niyetim yok. Daha önemlisi, cesaretim yok. Direkt kızların soyunma odasına gidiyorum. İlanları okuduktan sonra gelip bana söylemen lazım Jane. Ve eski arkadaşlığımız üzerine sana yalvarıyorum, lütfen elini çabuk tut. Eğer kazanamadıysam nazik olmaya çalışmak yerine bana bunu hemen söyle. Ne olursa olsun bana acımanı da asla istemiyorum. Bu konuda bana söz ver, Jane."

Jane ciddiyetle söz verdi. Fakat sonradan anlaşılacağı gibi bu aslında hiç gerekli değildi. Okulun basamaklarına geldiklerinde, alanın Gilbert Blythe'ı havaya kaldırmış omuzları

üstünde taşıyan erkeklerle dolu olduğunu gördüler. Avazları çıktığı kadar "Yaşasın Gilbert Blythe! Madalyalı Gilbert!" diye bağırıyorlardı.

Bir anlığına Anne kalbinde yenilgiyle hayal kırıklığının acısını hissetti. O kaybetmiş, Gilbert kazanmıştı! Matthew buna üzülecekti. Anne'in madalyayı alacağından çok emindi.

Ve sonra aniden! Biri şöyle bağırdı:

"Avery'yi kazanan Bayan Shirley'yi kutluyoruz!"

Soluk soluğa "Ah, Anne!" diye haykırdı Jane. İçten tezahüratlar arasında koşarak kendilerine ait soyunma odasına gittiler. "Anne! Seninle gurur duyuyorum! Ne harika, öyle değil mi?"

Ardından etraflarını saran kızlar içinde Anne gülüşmelerin, kutlamaların odağı oldu. Omuzlarına vuruyor, güçlüce ellerini sıkıyorlardı. Tüm bu itiş kakış ve sarılmalar içinde Jane'e şunu fısıldayabildi:

"Ah, Matthew ile Marilla çok mutlu olacaklar, değil mi? Hemen mektup yazarak bunu onlara bildirmem gerek."

Diğer önemli olay, Akademinin büyük toplantı salonunda gerçekleşen diploma töreniydi. Konuşmalar yapıldı, denemeler okundu, şarkılar söylendi. Diplomalar, ödüller ve madalyalar dağıtıldı.

Matthew ile Marilla da oradaydı. Gözleriyle kulakları sahnedeki bir kişinin üzerindeydi yalnızca. Açık yeşil elbiseli, uzun boylu, kırmızı yanaklı, parıldayan gözlü kızda. Anne en güzel denemeyi okumuş, Avery kazananı olarak pek çoğu tarafından işaret edilmişti.

Anne okumasını bitirdikten sonra Matthew, "Sanırım onu yanımıza aldığımız için memnunsun, Marilla." diye fısıldadı. Salona girdiklerinden beri ilk defa konuşuyordu.

"Bu, memnun olduğum ilk sefer değil." dedi Marilla. "Her şeyi yüzüme vurmaya bayılıyorsun, Matthew Cuthbert."

Hemen arkalarında oturan yaşlı Bayan Barry öne doğru eğilerek Marilla'yı güneş şemsiyesiyle dürttü.

"Anne'le gurur duymuyor musunuz? Ben duyuyorum." dedi.

Anne, o akşam Matthew ve Marilla'yla Avonlea'ye döndü. Nisandan beri eve adımını atmadığından bir dakika daha bekleyebileceğini sanmıyordu. Elma çiçekleri açmış, her taraf ferah, canlı görünüyordu. Diana da onu karşılamak için Green Gables'a gelmişti. Marilla'nın pencere önüne çay gülü yerleştirdiği beyaz odasında etrafına bakarak iç geçirdi. Mutlulukla derin bir nefes aldı.

"Ah, Diana, geri dönmek çok güzel. Pembe gökyüzüne uzanan sivri köknarları, Karlar Kraliçesi'ni, beyaz meyve bahçesini görmek harika. Nane kokusu, insanın iştahını açmıyor mu? Pencere önündeki çay gülüyse... Hem güzel bir şarkıya hem umuda hem de duaya benziyor. Seni tekrar görmek de muhteşem, Diana!"

"Stella Maynard'ı benden daha çok sevdiğini sanıyordum." dedi Diana sitemli şekilde. "Bunu bana Josie Pye söyledi. Ona resmen bayılıyormuşsun."

Anne gülerek buketindeki solmuş haziran zambaklarından birini Diana'ya attı.

"Stella Maynard, dünyadaki en tatlı ikinci kız. Birinci, her zaman sensin Diana." dedi. "Seni her zaman olduğundan daha çok seviyorum. Ah, anlatacak o kadar çok şeyim var ki! Fakat şu an burada oturup sana bakmak bile bana neşe veriyor. Aslında oldukça bitkinim. Çok çalışmak, hırslı olmak beni yordu. Yarın bahçedeki çimenlere iki saat boyunca uzanıp hiçbir şey düşünmemeyi planlıyorum."

"Gerçekten harika iş çıkardın, Anne. Sanırım artık Avery bursunu kazandığın için öğretmenlik yapmayacaksın."

"Hayır. Eylülde Redmond Üniversitesine gidiyorum. Mükemmel olacak gibi, değil mi? Üç aylık ihtişamlı tatilden sonra

yepyeni amaçlar edinmiş olacağım. Jane ile Ruby öğretmenlik yapacaklar ama. Hepimizin mezun olması harika, değil mi? Moody Spurgeon ile Josie Pye'ın bile."

"Newbridge'deki heyet, Jane'e okullarında çalışmasını teklif etmiş bile." dedi Diana. "Gilbert Blythe da öğretmenlik yapacak. Yapmak zorunda. Babasının durumu önümüzdeki yıl onu üniversiteye gönderecek kadar iyi değil. Para biriktirip her şeyi kendi karşılamayı planlıyor. Bayan Ames ayrılmaya karar verirse sanırım buradaki okulda çalışacak."

Anne tuhaf, sıkıntılı bir şaşkınlık hissetti. Bunu bilmiyordu. Gilbert'ın da kendisi gibi Redmond'a gideceğini sanıyordu. İlham verici rekabetleri olmadan ne yapacaktı? Sonunda gerçek lisans veren, karma eğitimli üniversitede bile dersler, düşman arkadaşı olmadan tatsız olmaz mıydı?

Ertesi gün kahvaltıda Anne, aniden Matthew'un iyi görünmediğini fark etti. Geçen yıl olduğundan daha yaşlı gibiydi tabii ama sorun bu değildi.

Dışarı çıktığında tereddütle, "Marilla, Matthew'un sağlığı iyi mi?" diye sordu.

"Hayır, değil." dedi Marilla sıkıntılı tonda. "Geçen ilkbaharda kalbiyle ilgili oldukça sorun yaşamasına rağmen ara vermeden çalışıyor. Onun için gerçekten endişeliydim. Fakat bu aralar daha iyi durumda. Hem yardımcı olması için birini de tuttuk. Biraz dinlendikten sonra kendini toplayacağını umuyorum. Artık sen evde olduğuna göre, belki daha hızlı düzelir. Sen her zaman neşesini yerine getiriyorsun."

Anne masanın üstüne eğilerek Marilla'nın yüzünü avuçlarına aldı.

"Sen de görmek istediğim kadar iyi değilsin sanki Marilla. Yorgun gibisin. Korkarım fazla çalışıyordun. Ben döndüğüme göre sen de biraz dinlenmelisin. Yalnızca bugünlüğüne kendime izin verip eski değerli noktaları ziyaret ederek hayallerimi anacağım. Ardından ben çalışırken tembellik yapma sırası sana geçecek."

Marilla kızına şefkatle gülümsedi.

"Mesele iş değil, başım." Gözlerimin arkasında bir yer sık sık ağrıyor. Doktor Spencer, gözlük takmam için dırdır etti ama faydası olmadı. Haziranın sonunda adaya, tanınmış bir doktor gelecek. Ona görünmem lazım, hatta sanırım buna mecburum. Artık rahatça okuyup örgü öremiyorum. Neyse. Anne, Queen's Üniversitesinde oldukça başarılı olduğunu söylemem lazım. Lisansını sadece bir yılda aldıktan sonra üzerine bir de Avery bursunu kazandın. Bayan Lynde, gururun herkesin sonu olacağını söyler. Hem de kadınların yükseköğrenimle uğraşmaması gerektiğini düşünüyor. Onların gerçek uzmanlık alanına uygun değilmiş. Bunların tek kelimesine bile inanmıyorum. Rachel'dan bahsedince, bak aklıma ne geldi? Son zamanlarda Abby bankasıyla ilgili bir şeyler duydun mu, Anne?"

"Biraz sarsıntıda olduğunu duydum." diye cevapladı Anne. "Neden?"

"Rachel da öyle dedi. Geçen hafta oradayken bununla ilgili bazı konuşmalar olmuş. Matthew çok tedirgin oldu. Biriktirdiğimiz her peni o bankada. En başta Matthew'dan onları tasarruf bankasına yatırmasını istemiştim. Fakat yaşlı Bay Abbey babamızın yakın arkadaşıydı, hep birlikte iş yaparlardı. Matthew başında onun olduğu bankanın sağlam olacağını söyledi."

"Sanırım Bay Abbey uzun süredir yalnızca onursal başkanlık yapıyordu." dedi Anne. "O çok yaşlı olduğundan kurumu aslında yeğenleri yönetiyor."

"Rachel bize bunu anlattığında, Matthew'dan hemen paramızı çekmesini istedim, o da bunu düşüneceğini söyledi. Fakat dün Bay Russel, ona bankanın durumunun iyi olduğundan bahsetmiş."

Anne dış dünyanın arkadaşlığı eşliğinde güzel bir gün geçirdi. Bu harika zamanı da asla unutmadı. Her yer altın renginde, parıl parıldı. Gölge düşmeyen alanlarda tomurcuklar

açmıştı. En güzel saatlerin bir kısmını bahçede geçirdi. Ardından Dryand'ın Köpüğü, Söğüt Gölü ve Mor Vadi'yi gezdi. Papaz evine uğrayıp Bayan Allan'la tatmin edici sohbetler gerçekleştirdi. En sonunda da Matthew'la birlikte inekleri geri getirmek için arka taraftaki otlağa gitti. Batan güneşin ışıkları, tüm ihtişamıyla ormanın içinden geçip batıdaki tepelerin üzerine düşüyordu. Matthew eğdiği başıyla yavaşça yürüyordu. Anne'se dik şekilde durarak adımlarını yaşlı adama göre ayarlıyordu.

"Bugün çok fazla çalıştın, Matthew." dedi sitem ederek. "Neden işleri ağırdan almıyorsun?"

"Yani... Bunu yapabileceğimi sanmıyorum." dedi Matthew. İneklerin geçmesi için ahırın kapısını açtı. "Giderek yaşlandığımı sürekli unutuyorum, Anne. Fakat hayatım boyunca çok fazla çalıştım. Koşum takımım içinde ölmeyi yeğlerim."

"Eğer en başında istediğiniz erkek çocuğu olsaydım şimdi sana yardım edip yükünü oldukça hafifletmiş olurdum." dedi Anne dalgın şekilde. "Sadece bunun için o çocuk olmayı dilerdim."

"Düzinelerce erkek çocuğu yerine, ben seni tercih ederdim Anne." dedi Matthew. Anne'in saçlarını okşadı. "Düzinelerce... Bunu unutma. Hem sanırım Avery bursunu kazanan bir erkek çocuğu değildi. Bir kızdı. Benim kızım. Gurur duyduğum kızım."

Bahçeye doğru giderken ona her zamanki gibi çekingen şekilde gülümsedi. Anne o gece odasına çıktığında bu anın anısını da yanında götürdü. Açık penceresi önünde uzun süre oturarak geçmişi düşünüp geleceği hayal etti. Ay ışığında Karlar Kraliçesi sisli beyaz görünüyordu. Orchard Slope'daki bataklıkta kurbağalar şarkılarını söylüyordu. Anne o gecenin gümüş rengi, huzurlu, güzel kokularla dolu sakinliğini her zaman hatırladı. Gerçek hüzün hayatına girmeden önceki son geceydi. Ve bu duygunun soğuk, kutsayıcı dokunuşundan sonra hayat bir daha asla eskisi gibi olmadı.

37
Ölüm Adlı Orakçı

"Matthew! Matthew... Sorun nedir? Matthew, hasta mısın?"

Her kelimesi korku içinde konuşan bu kişi, Marilla'ydı. O sırada Anne, kolları beyaz nergislerle dolu hâlde koridordan geliyordu. İleride, Anne'in beyaz nergislerin görüntüsüyle kokusunu tekrar sevebilmesi oldukça zaman alacaktı. Matthew, elindeki katlanmış gazeteyle verandanın girişindeydi. Yüzü tuhaf şekilde asılmış, rengi değişmişti. Anne çiçekleri yere atarak Marilla'yla aynı anda ona doğru koştu. İkisi de geç kaldılar. Onlar yetişene kadar, Matthew kapı eşiğinde yere yığıldı.

"Bayıldı!" diye bağırdı Marilla. "Anne hemen gidip Martin'i çağır! Hızlı, hızlı! Ahırda olması lazım."

Postaneden henüz dönmüş olan yardımcıları Martin, acilen doktor çağırmaya gitti. Yol üstündeki Orchard Slope'dan geçerken Bay ve Bayan Barry'yi durumdan haberdar etti. Bayan Lynde de o sırada bir iş için çiftin evindeydi. Hep beraber aceleyle Green Gables'a koştular. Eve vardıklarında Anne ile Marilla'yı, Matthew'un bilincini geri getirmeye çalışırken buldular.

Bayan Lynde onları nazikçe kenara ittikten sonra adamın nabzını kontrol edip başını kalbine dayadı. Gözlerinde biriken yaşlarla başını kaldırıp endişeli suratlarına hüzün içinde baktı.

"Ah, Marilla..." dedi kederle. "Onun için yapabileceğimiz bir şey kaldığını sanmıyorum."

"Bayan Lynde siz... Matthew'un... Bunu düşünüyor olamazsınız... Matthew..." Anne korkunç kelimeyi söyleyemedi. Anında beti benzi attı, midesi bulandı.

"Evet çocuğum. Yüzüne baksana. Bu ifadeyi benim kadar sık gördüğünde ne anlama geldiğini çok iyi biliyorsun."

Anne, önündeki durgun yüze baktı. O büyük varlığın evlerine geldiğini işaret ediyordu.

Doktor geldiğinde, ölümün aniden ve muhtemelen acısız olduğunu belirtti. Büyük ihtimalle yaşadığı beklenmedik bir şok sebep olmuştu. Bu şokun gizemi Martin'in o sabah postaneden satın aldığı gazeteye bakılınca ortaya çıktı. Olay sırasında Matthew onu elinde tutuyordu. İçinde Abbey bankasının batmasıyla ilgili bir haber vardı.

Haber, Avonlea'de hızla yayıldı. Gün boyunca arkadaşlar, komşular Green Gables'ı doldurdu. Hem ölüye hem de yaşayana olan merhametlerinden sürekli yenileri gidip geliyordu. Utangaç, sessiz Matthew ilk defa herkesin ilgi odağındaki en önemli kişiydi. Ölümün beyaz majestesi üzerine inip onu taçlandırarak diğerlerinden ayırmıştı.

Durgun gece yavaş yavaş yaklaşırken eski Green Gables da oldukça sessiz, sakindi. Matthew Cuthbert salonda tabutunun içinde yatıyordu. Sanki uykuya dalmış, tatlı rüyalar görüyormuş gibi nazik bir gülümsemenin belirdiği yüzünü, uzun gri saçları çevreliyordu. Etrafı geleneksel çiçeklerle doluydu. Bunlar, annesinin yeni evlendiği sıralarda bahçeye ektiklerindendi. Matthew onları gizli, dile getirmediği bir aşkla her zaman çok sevmişti. Solgun yüzündeki ızdırap dolu, yaş akmayan gözlerle onları, ona Anne toplayıp getirmişti. Matthew için en azından bu kadarını yapabilirdi.

Barryler ve Bayan Lynde o gece yanlarında kaldılar. Çatı katına çıkan Diana, penceresi önünde duran Anne'e nazikçe şöyle dedi:

"Anne, canım dostum. Bu gece seninle uyumamı ister misin?"

"Teşekkür ederim, Diana." Anne arkadaşının yüzüne ciddiyetle baktı. "Beni lütfen yanlış anlama ama yalnız kalmak

istiyorum. Korkmuyorum. Olay yaşandığından beri bir dakika bile tek başıma kalamadım ve bunu gerçekten istiyorum. Sessizlik içinde oturup yaşananın farkına varmam gerekiyor çünkü şu an, bu mümkün değil. Çoğu zaman, Matthew'un ölmüş olması imkânsızmış gibi geliyor. Diğer zamanlarda da sanki çok uzun süredir burada değilmiş, ben de bu acıyı o andan beri yaşıyormuşum gibi hissediyorum."

Diana bunu tam olarak anlayamadı. Marilla'nın hayat boyu koruduğu tüm sınırlarıyla ihtiyatını kıran, derin kederini anlayabiliyordu. Anne'in gözyaşı akıtmadan yaşadığı ızdırabıysa kavrayamıyordu. Yine de onu uyanık geçireceği hüzün dolu gecesiyle yalnız bırakarak gücenmeden odadan çıktı.

Anne tek başına kaldığında ağlayabileceğini umdu. Matthew için gözyaşı dökememiş olmasının korkunç olduğunu düşünüyordu. Ona her zaman nazik davranmış olan yaşlı adamı çok seviyordu. Dün güneş batarken onun yanında yürüyen Matthew, şimdi alt kattaki loş odada, yüzünde o eğreti duran bir huzur ifadesiyle yatıyordu. Karanlıkta penceresi önüne dua etmek için diz çöktüğünde bile ağlamadı. Tepelerin üstündeki yıldızlara bakıyordu ama hâlâ gözyaşı yoktu. Sadece mutsuzluğun verdiği aynı korkunç sancıyı hissediyordu. Günün acısı ve telaşıyla, uykuya dalıncaya kadar da bu devam etti.

Gecenin ortasında, etrafındaki hareketsiz karanlık içinde uyandı. Yaşananlar aniden hüzün dalgası gibi aklına hücum etti. Geçen akşamüstü ayrılırlarken Matthew'un ona gülümseyen suratını hatırladı. Sesinin, "Kızım... Gurur duyduğum kızım." dediğini duyabiliyordu. Ardından beklediği gözyaşları geldi. Anne nefesi kesilene kadar ağladı. Bunu duyan Marilla, onu sakinleştirmek için odaya geldi.

"Haydi ağlama. Ağlama, tatlı çocuğum. Bu onu geri getirmez. Ağlamak doğru değil. Bunu bugün de biliyordum ama kendimi kontrol edemedim. Matthew bana her zaman iyi, nazik bir kardeş oldu. Fakat en iyisini, Tanrı bilir."

"Ah, ağlamama izin ver Marilla." dedi Anne. "Gözyaşları, o sancı kadar canımı acıtmıyor. Biraz daha yanımda kalıp bana sarıl. Diana'dan kalmasını isteyemedim. Çok tatlı, sevecen biri olabilir ama bu, onun acısı değil. Bana yardımcı olabilecek kadar hissettiklerimi anlaması mümkün değil. Bu, bizim kederimiz. Seninle benim. Ah, Marilla, o olmadan ne yapacağız?"

"Birbirimize sahibiz, Anne. Eğer burada olmasaydın, hiç gelmeseydin ne yapardım bilmiyorum. Ah, Anne. Belki sana katı, acımasız davrandım ama bu yüzden seni Matthew kadar sevmediğimi asla düşünmemelisin. Şimdi bunu yapabilecek durumdayken konuşmak istiyorum. Kalbimdekileri söylemek benim için hiçbir zaman kolay olmadı. Belki şu an olabilir. Seni kendi kanımdan, canımdan bir parçaymışsın gibi çok seviyorum. Green Gables'a geldiğin günden beri benim neşe, huzur kaynağımsın."

İki gün sonra Matthew Cuthbert'ı evinden çıkarıp sürdüğü tarlaların, sevdiği bahçelerin, ektiği ağaçların arasından taşıdılar. Ardından, Avonlea tekrar eski sakinliğine büründü. Green Gables'ta bile her şey normale dönüyordu. Ev işleri yapılmaya, görevler intizamla yerlerine getirilmeye başlandı. Yine de bir şeylerin eksik olmasının verdiği sancı sürekliydi. Gerçek kedere alışkın olmayan Anne, Matthew yanlarında değilken her zamanki düzenlerine dönebilmelerinin üzücü olduğunu düşündü. Köknarların ardından doğan güneşle bahçede açan açık pembe tomurcukların ona aynı memnuniyeti vermesinden utanç ve pişmanlığa benzer hisler duydu. Diana'nın ziyaretleri de ona keyif veriyordu. Tatlı kelimeleri, hareketleri onu güldürüyordu. Kısacası, tomurcuklanan güzel dünya, sevgi, arkadaşlık onu neşelendirip kalbine heyecan salma güçlerinden bir şey kaybetmemişlerdi. Hayat onu hâlâ pek çok ısrarlı sesle çağırmaya devam ediyordu.

Bir akşamüstü papaz evinin bahçesinde otururlarken Bayan Allan'a, "Böyle şeylerden zevk alınca, artık aramızda olmadığı için Matthew'a vefasızlık ediyormuşum gibi hissediyorum."

dedi. "Onu sürekli özlüyorum, Bayan Allan ama dünyamızdaki yaşam, bana hâlâ güzel ve ilginç gelmeye devam ediyor. Bugün Diana komik bir şey söyledikten sonra kendimi gülerken buldum. Oysaki olay yaşandığında tekrar asla gülemeyeceğimi düşünmüştüm. Ve sanki bunu yapmam yanlıştı."

"Matthew buradayken senin gülüşünü duymaktan, çevrendeki güzel şeylerin seni mutlu ettiğini bilmekten hoşlanıyordu." dedi Bayan Allan nazikçe. "Şimdi yalnızca uzakta ama her şeyin aynı kalmasını isterdi. Doğanın bize sunduğu iyileştirici etkilere kalbimizi kapamak doğru olmaz. Fakat hissettiklerini anlayabiliyorum. Sanırım bu deneyim hepimizin başından geçti. Sevdiğimiz biri yanımızda olmayınca bize zevk veren şeylere sinirleniriz. Çünkü artık onları paylaşmak için bizimle değillerdir. Hayattaki ilgilerimizi geri kazanmak, hüznümüze ihanet ediyormuşuz gibi hissetmemize yol açabilir."

"Bu öğleden sonra yanına gül ağacı dikmek için Matthew'un mezarına gittim." dedi Anne. "Annesinin uzun yıllar önce İskoçya'dan getirdiği İskoç güllerinin dalından kestim. Matthew en çok onları seviyordu. Dikenli dalları arasında çok küçük, çok tatlıydılar. Onları mezarının yanına dikebiliyor olmak beni memnun etti. Sanki onları yanına götürdüğümde hoşuna gidebilecekmiş gibi... Umarım cennette de ona benzeyen çiçekleri vardır. Belki de tüm o yaz ayları boyunca sevdiği beyaz güllerin ruhları da onu karşılamak için oradadırlar. Artık eve dönmeliyim, Marilla tek başına. Alaca karanlık olduğunda kendini iyice yalnız hissediyor."

"Korkarım sen tekrar üniversiteye gittiğinde de öyle hissetmeye devam edecek." dedi Bayan Allan.

Anne, buna cevap vermedi. İyi geceler diledikten sonra yavaşça yürüyerek Green Gables'a döndü. Marilla dış kapının önündeki merdivenlerdeydi. Anne de hemen yanına oturdu. Arkalarındaki kapı açıktı. İç kısımlarında gün batımının izleri olan pembe bir deniz kabuğu, onu aralık tutuyordu. Anne gelirken topladığı açık sarı hanımellerini saçlarına yerleştir-

mişti. Her hareket ettiğinde yukarıdan gelen bu tatlı kokuya bayılıyordu.

"Sen yokken Doktor Spencer buradaydı." dedi Marilla. "Uzmanın yarın kasabaya geleceğini söyledi. Gidip gözlerime baktırmam konusunda ısrar ediyor. Muayene olup kurtulsam en iyisi olacak sanırım. Adam gözlerime uyacak doğru çeşit gözlük verebilirse fazlasıyla minnettar olurum zaten. Ben şehirdeyken burada yalnız kalmayı sorun etmezsin, değil mi? Beni oraya Martin götürecek. Evde de biraz ütü, yemek işi var."

"Önemli değil. Hem bana arkadaşlık etmesi için Diana'yı çağırdım. Ütüyle yemek işini de dikkatlice halledeceğim. Mendilleri kolalayıp kekin içine merhem ekleyeceğim diye korkmana gerek yok."

Marilla güldü.

"Küçükken nasıl da hatalar yapıyordun gerçekten, Anne. Başını sürekli belaya sokuyordun. Bazen aklının yerinde olmadığını düşünüyordum. Saçını boyadığın zamanı hatırlıyor musun?"

"Evet, tabii ki, onu unutmam mümkün değil." dedi Anne. Gülümseyerek kalın örgülerinden birine dokundu. "Eskiden saçımın beni ne kadar rahatsız ettiğini düşündükçe şimdi gülüyorum. Fakat çok abartmıyordum çünkü bu benim için ciddi bir sorundu. Saçlarımla çillerim bana gerçekten acı veriyordu. Çillerim tamamen kayboldu. İnsanlar da saçlarımın kestane rengi olduğunu söyleyecek kadar nazik. Josie Pye dışında tabii! Daha dün, hiç görmediği kadar kızıllaştığımı düşündüğünü belirterek beni bilgilendirdi. Belki de siyah elbisem yüzünden öyle görünüyormuşum. Ardından da kırmızı saçlı insanların buna alışıp alışamadığını sordu. Marilla, neredeyse Josie Pye'ı sevmeye çalışmaktan vazgeçmek üzereydim. Bir zamanlar diyebileceğim gibi, bunun için kahramanca çaba sarf etmeme rağmen, sanırım başarılı olmayacağım."

"Josie, Pye ailesinden biri." dedi Marilla keskince. "Çekilmez olmak elinde değil. Sanırım o tarz insanlar, toplum içinde işe yarar bir amaç teşkil ediyorlardır. Nasıl eşek dikeninin neden var olduğunu bilmiyorsam, bunun da ne olduğunu bilmediğimi itiraf etmeliyim. Josie öğretmenlik yapacak mı?"

"Hayır. Önümüzdeki sene Queen's Üniversitesine geri dönecek. Moody Spurgeon ile Charlie Sloane da öyle... Fakat Jane ile Ruby öğretmenlik yapacaklar, okulları bile belli. Jane Newbridge'e, Ruby de batı tarafında bir yere gidecek."

"Gilbert Blythe da öğretmenlik yapacak o zaman, öyle mi?"

"Evet." dedi Anne kısaca.

"Ne yakışıklı bir çocuk oldu." dedi Marilla dalgınca. "Geçen pazar günü onu kilisede gördüm. Neredeyse upuzun bir adama dönüşmüş. Babasının aynı yaşlardaki hâline benziyor. John Blythe iyi biriydi. Onunla eskiden çok iyi arkadaştık. Hatta insanlar onun sevgilim olduğunu söylerlerdi."

Anne ilgisini çeken bu konu karşısında hızlıca başını kaldırdı.

"Ah, Marilla. Ne oldu peki? Yani neden..."

"Kavga ettik. Onu affetmemi istediğinde de bunu yapmadım. Aslında, bir süre sonra bu tutumdan vazgeçecektim ama çok sinirli olduğumdan önce onu cezalandırmak istedim. Fakat asla geri dönmedi. Blythelar son derece bağımsızlardır. Yine de... Üzgün hissettim. Her zaman şansım varken onu bağışlamış olmayı diledim."

"Yani... Senin de hayatından birazcık aşk hikâyesi geçmiş." dedi Anne yavaşça.

"Evet, sanırım öyle diyebilirsin. Bana bakınca bu aklına gelmezdi, öyle değil mi? Fakat insanların dış görünüşlerinden, içindekileri asla anlayamazsın. Benimle John'u herkes unuttu. Ben bile... Fakat geçen pazar Gilbert'ı görünce her şey bir anda aklıma geri geldi."

38
Yoldaki Dönemeç

Marilla ertesi gün şehre gidip akşamüstü olduğunda döndü. Diana'yla birlikte Orchard Slope'a giden Anne, eve geldiğinde Marilla'yı mutfakta buldu. Başını ellerine dayamış masada oturuyordu. Keyifsiz görüntüsü, bir anlığına Anne'in kalbini dondurdu. Marilla'yı daha önce hiç öyle iki büklüm hâlde görmemişti.

"Çok mu yoruldun, Marilla?"

"Evet... Hayır... Bilmiyorum..." dedi Marilla. Bitkin hâlde başını yukarı kaldırdı. "Sanırım yorgunum ama bunu pek düşünmedim açıkçası."

"Göz doktoruna gittin mi? Ne dedi?" diye sordu Anne endişeyle.

"Evet gittim. Gözlerimi kontrol etti. Eğer okumayla örgü örmekten ya da gözlerimi yoracak diğer işlerden tamamen vazgeçersem, ağlamamaya dikkat edersem ve bana verdiği gözlükleri kullanırsam, daha kötüye gitmeyeceklerini söyledi. Baş ağrılarım da geçecekmiş. Fakat bunları yapmazsam, altı aya kalmaz kesinlikle kör olacakmışım. Kör! Anne, bunu düşünebiliyor musun?"

Anne korkuyla dolu bir dakika boyunca sessiz kaldı. Asla konuşamayacakmış gibi hissetti. Ardından cesurca şöyle dedi:

"Marilla, bunu kafana takma. Sonuçta sana umut vermiş. Eğer dikkatli olursan gözlerini kaybetmeyeceksin. Hem gözlükler gerçekten de baş ağrını tedavi ederse bu harika olur."

"Ben buna pek umut diyemem." dedi Marilla acı ses tonuyla. "Okuyamazsam ya da örgü öremezsem, bu hayatta ne

yapacağım? Kör olmam, ölmemle aynı şey. Ağlamaya gelince, yalnız hissettiğim zamanlarda gözyaşı dökmemek elimde değil. Neyse. Bunu konuşmanın faydası yok. Bana bir bardak çay getirirsen memnun olurum. Kendimi toparlayacağım. Şimdilik bundan kimseye bahsetme. İnsanların buraya gelip sorular sormasına, bana acımasına katlanamam."

Marilla yemeğini yedikten sonra Anne onu yatağa gitmeye ikna etti. Ardından kendisi de çatı katına çıkarak karanlıkta penceresinin önüne oturdu. Kalbinde büyük bir ağırlık gözlerinde de yaşlar vardı. Üniversiteden döndükten sonra orada oturduğu geceden beri her şey ne kadar da üzücü bir hâl almıştı! O zaman umut ve neşe doluydu. Geleceğiyle ilgili güzel hayalleri vardı. Anne, sanki bunun üzerinden yıllar geçmiş gibi hissetti. Yine de yatağa gitmeden önce dudaklarında küçük bir gülümseme, kalbinde de huzur vardı. Vazifesine cesaretle bakıp onu kabul edebileceğini gördü. Görevlerimizi açık yüreklilikle karşılaştırdığımızda olduğu gibi.

Birkaç gün sonra, bir akşamüstü Marilla ön bahçe kapısında adamın biriyle konuşuyordu. Anne görüntüsünden onun Carmody'den Sadler olduğunu anladı. Marilla'nın suratının o hâle gelmesine neden olabilecek sohbetin ne olduğunu merak etti.

"Bay Sadler ne istiyormuş, Marilla?"

Marilla, pencerenin önüne oturarak Anne'e baktı. Doktor tavsiyesinin aksine gözleri yaşlarla doluydu. Şunu söylerken de sesi çatladı:

"Green Gables'ı satacağımı duyduğu için gelmiş. Satın almak istiyor."

"Satın almak! Green Gables'ı satın almak mı?" Anne doğru duyup duymadığını merak etti. "Ah, Marilla bana Green Gables'ı satacağını söylüyor olmazsın!"

"Anne, başka ne yapabilirim bilmiyorum. Her şeyi düşündüm. Eğer gözlerim sağlam olsaydı iyi bir yardımcı tutup bu-

rada kalarak işleri idare edebilirdim fakat bu durumda bunu yapamam. Gözlerimi tamamen kaybedersem, elimden hiçbir şey gelmez. Evimi satacağım günleri göreceğim aklımın ucundan bile geçmezdi. Yine de her şeyin gittikçe kötüleşmesini istemiyorum. Sonunda onu alacak kimseyi bulamayabilirim. Elimizdeki tüm para, bankayla birlikte gitti. Geçen hafta Matthew'un verdiği ödenmesi gereken faturalar var. Bayan Lynde, evi satıp başka yerde kalmamı istiyor. Yer derken sanırım kendi evinden bahsediyordu. Ev zaten küçük ve eski olduğundan, fazla para etmeyecektir ama benim geçinmeme yetebilir. Burs sayesinde sen sıkıntı çekmeyeceğin için çok mutluyum, Anne. Tatillerde dönebileceğin bir evin olmayacağı için üzgünüm. Ancak sen, bir şekilde kendini idare edebilirsin."

Marilla, olduğu yere çökerek acı acı ağlamaya başladı.

"Green Gables'ı satmamalısın." dedi Anne kararlı şekilde.

"Ah, Anne. Keşke buna mecbur olmasam. Durumu sen de görüyorsun. Burada yalnız yaşayamam. Tüm işlerle yalnızlıktan aklımı kaçırırım. Gözlerimi de kaybederim. Bunun olacağından eminim."

"Yalnız kalmak zorunda değilsin, Marilla. Ben yanında kalacağım. Redmond'a gitmiyorum."

"Redmond'a gitmiyormuş!" Marilla yorgun yüzünü kaldırarak Anne'e baktı. "Ne demek istiyorsun?"

"Bursu kabul etmeyeceğim. Buna, sen şehirden döndüğün gece karar verdim. Benim için yaptıklarından sonra, seni bu kadar sorunla baş başa bırakarak terk edeceğimi gerçekten düşünmüş olamazsın, Marilla. Biraz kafa yorup yeni planlar yaptım. Bay Barry önümüzdeki yıl tarlayı kiralamak istiyor. Böylelikle canını sıkmana gerek kalmayacak. Ben de öğretmenlik yapacağım. Buradaki okula başvurdum ama kabul edileceğimden emin değilim. Duyduğum kadarıyla okul heyeti Gilbert Blythe'a söz vermiş. Ancak dün gece mağazadayken Bay Blair bana Carmody Okulunda çalışabileceğimi söyledi.

Tabii bu, Avonlea kadar güzel ve uygun olmayacak ama Green Gables'ta yaşayabilirim. En azından sıcak havalarda da oraya kadar kendim gidip gelirim. Kış aylarında bile cuma günleri eve dönebilirim. Atı satmayacağız yani. Ah, her şeyi düşündüm, Marilla. Sana kitap okuyarak neşeli kalmanı sağlayacağım. Canın sıkılmayacak, kendini yalnız hissetmeyeceksin. İkimiz burada oldukça mutlu olacağız."

Marilla anlatılanı sanki rüyadaymış gibi dinledi.

"Ah, Anne. Sen burada olursan her şeyi oldukça iyi idare edebilirim. Ancak benim için kendini feda etmene izin veremem. Bu, berbat olur."

"Saçmalık!" dedi Anne neşeyle gülerek. "Ortada feda filan yok. Hiçbir şey Green Gables'ı kaybetmekten daha kötü olamaz. Canımı en çok acıtacak şey bu. Eski evimizi asla satmamalıyız. Kararımı verdim, Marilla. Redmond'a gitmiyorum. Burada kalıp öğretmenlik yapacağım. Benim için endişelenmene de hiç gerek yok."

"Ama senin büyük amaçların var ve..."

"Ben, her zaman olduğum kadar hırslıyım. Yalnızca amaçlarımın yönünü değiştirdim. İyi bir öğretmen olup senin gözlerini kurtaracağım. Hem de derslere evde çalışıp kendi kendime küçük bir üniversite yaratacağım. Ah, daha düzinelerce planım var, Marilla. Bir haftadır onları düşünüyordum. Burada hayatım için en iyisini yapmaya çalışacağım, karşılığında hayat da bana en iyisini verecektir. Queen's Üniversitesinden mezun olduktan sonra, sanki geleceğim dümdüz bir yol gibi önümde uzanıyordu. Onu kilometreler boyunca net şekilde görebileceğimi düşündüm. Şimdiyse karşıma dönemeç çıktı. Döndüğümde neyle karşılaşacağımdan emin değilim ama yine de en iyisi olacağını biliyorum. Bu dönemecin de kendine özgü cazibeleri var, Marilla. Ardındaki yolun nasıl ilerlediğini merak ediyorum. Yepyeni pek çok şey olmalı. Görkemli yeşillikler, yumuşak ışıklarla gölgeler, manzaralar, güzellikler, kavisler, tepeler, vadiler..."

"Vazgeçmene izin vermemin doğru olmadığını hissediyorum." dedi Marilla. Avery bursundan bahsediyordu.

"Bana engel olamazsın. On altı buçuk yaşındayım ve Bayan Lynde'in bir zamanlar dediği gibi, keçi gibi inatçıyım." dedi Anne gülerek. "Marilla, bana acıma. Bundan hoşlanmıyorum, hiç gerek de yok. Sevgili Green Gables'ta kalma fikri beni içten şekilde mutlu ediyor. Burayı kimse seninle benim kadar sevemez. Satmamız mümkün değil."

"Seni harika kız!" dedi Marilla. "Bana yeni bir yaşam bağışlamışsın gibi hissediyorum. Sanırım itiraz edip seni zorla üniversiteye yollamam gerekiyor ama bunu yapamayacağım. Denemeyeceğim bile. Ancak, telafi edeceğim, Anne."

Anne Shirley'nin üniversiteye gitme fikrinden vazgeçip evde kalarak öğretmenlik yapmaya başlayacak olması haberi Avonlea'de yayılınca, konu hakkında pek çok tartışma oldu. Marilla'nın gözlerinin durumundan haberi olmayan çoğu kişi, Anne'in aptallık ettiğini düşündü. Bayan Allan aynı fikirde değildi. Onaylayan cümlelerle bunu Anne'e de söylediğinde kızın gözlerine mutluluk yaşları doldu. Bayan Lynde de onun tarafındaydı.

Bir akşamüstü Green Gables'a geldiğinde Anne ile Marilla'yı ılık yaz alaca karanlığında, kapının basamaklarında otururken buldu. Nane kokulu güzel havada bahçeyi beyaz kelebekler sarmışken orada durmayı seviyorlardı.

Bayan Rachel önemli varlığıyla kapının yanındaki taş banka oturup yorgunluk ve rahatlama karışımı uzun bir iç geçirdi. Arkasında pembe sarı gülhatmi çiçekleri yükseliyordu.

"Sonunda oturabildiğime memnunum. Bütün gün ayaktaydım. Doksan kilo, iki ayak üzerinde taşımak için çok fazla. Zayıf olmak gerçek bir lütuf Marilla, umarım değerini biliyorsundur. Anne, üniversiteye gitmekten vazgeçtiğini duydum. Buna ne kadar sevindim bilemezsin. Kadınların ihtiyacını karşılayacak kadar eğitimi zaten aldın. Kızların erkeklerle bir-

likte üniversiteye gidip kafalarını Latince, Yunanca saçmalıklarla doldurmalarını doğru bulmuyorum."

"Fakat yine Latince ve Yunanca çalışacağım, Bayan Lynde." dedi Anne gülerek. "Sanat derslerimi burada, Green Gables'ta alarak üniversitede göreceğim her şeyi öğrenmiş olacağım."

Bayan Lynde dehşet içinde ellerini havaya kaldırdı.

"Anne Shirley. Kendini öldüreceksin."

"Hayır. Başarılı olacağım. Ah ama aşırıya kaçmaya niyetim yok. Josiah Allen'ın karısının da diyeceği gibi *mejum*[54] davranacağım. Fakat uzun kış akşamlarında bol bol boş vaktim olacak. Başka işlerde çalışmak için yeteneğim de yok. Biliyorsun, öğretmenlik yapmak için Carmody'ye gideceğim."

"Bilmiyorum aslında. Sanırım Avonlea'de kalman gerekecek. Heyet, okulu sana vermeye karar vermiş."

"Bayan Lynde!" diye bağırdı Anne. Şaşkınlıktan ayağa fırladı. "Gilbert Blythe'a söz verdiklerini sanıyordum!"

"Öyle yapmışlar. Dün akşam okulda toplantıları vardı. Gilbert senin de aynı işi istediğini öğrenince yanlarına gidip başvurusunu geri çekmiş. Onun yerine seninkini kabul etmelerini tavsiye etmiş. White Sands okulunda çalışacağını söyledi. Tabii senin Marilla'nın yanında ne kadar çok kalmayı istediğini biliyordu. Çok nazik, düşünceli bir genç adam olduğunu söylemeliyim. Orası doğru. White Sands'de kalacağı yere ödeme yapması gerektiğini de hesaba katarsak kendini feda etti bile denebilir. Üniversite için para biriktirmeye çalıştığını herkes biliyor. Sonuç olarak heyet seni seçmiş. Thomas eve gelip bunu bana söylediğinde sevinçten ne yapacağımı bilemedim."

"Kabul etmemeliyim gibi hissediyorum." dedi Anne sessizce. "Yani... Gilbert'ın böyle bir fedakârlık yapmasına izin veremem. Hem de benim... Benim için."

54 Amerikalı yazar Marietta Holley'nin (1836-1926) romanlarında geçen bir kelime; "orta karar", "yeterince" anlamlarına geliyor. (ç.n.)

"Sanırım onu engellemek için artık çok geç. White Sands heyetinin kâğıtlarını imzalamış bile. Bu saatten sonra kabul etmesen de ona faydası olmayacak. Tabii ki Avonlea Okuluna gelmen lazım. İş tam sana göre. Hem Pyelardan gelen kimse de yok. Josie en sonuncularıydı. İyi ki de öyleydi, orası doğru. Son yirmi yıldır okula gelen en az bir Pye vardı. Sanırım o ailenin hayattaki görevi, öğretmenlere dünyayı zindan etmek. Neler oluyor? Barrylerin evindeki yanıp sönen ışıklar da nesi?"

"Diana, oraya gitmem için bana işaret yolluyor." dedi Anne gülerek. "Eski geleneklerimizi yaşatıyoruz. İzin verirseniz yanına gidip ne istediğini öğreneyim."

Anne geyik gibi sıçrayarak yoncalarla dolu yokuştan aşağı koşup Lanetli Orman'ın gölgeleri arasında, köknarların altında kayboldu. Bayan Lynde hoşgörülü şekilde ardından baktı.

"Pek çok yönden içinde hâlâ bir çocuk var." dedi.

"Pek çok yönden içinde diğerlerinden daha güçlü bir kadın da var." diye cevapladı Marilla. Kısa süreliğine eski sert hâline dönmüştü.

Fakat sertlik artık Marilla'nın karakteristik özelliklerinden biri değildi. Bayan Lynde, akşam bunu kocasına da anlattı.

"Marilla Cuthbert yumuşadı. Resmen tatlı birine dönüştü. Orası doğru."

Sonraki akşamüstü Anne küçük Avonlea Mezarlığına gitti. Matthew'un yattığı yere taze çiçekler koyarak, İskoç güllerini suladı. Buranın verdiği huzurla sakinliği sevdiğinden alaca karanlığa kadar çevrede oyalandı. Kavaklar sessizce arkadaş canlısı şeyler fısıldıyorlarmış gibi hışırdıyordu. Yapraklarla dolu dalları, kendi istekleriyle mezarların üzerine gölge yapıyordu. Sonunda oradan ayrılıp Parıldayan Sular Gölü'nün önündeki uzun tepeden inmeye koyulduğunda güneş batmaya başlamıştı. Yumuşak ışıkta tüm Avonlea, rüya gibi önünde uzanıyordu. "Çok eskilere dayanan bir huzurun hayaleti gibi"[55] denebilirdi.

55 Lord Alfred Tennyson'ın, *The Palace of Art* şiirinden alıntı. (ç.n.)

Bal tatlılığındaki yonca dolu alanlardan esen rüzgâr sayesinde havada güzel, taze bir koku vardı. Ağaçların arasından ara sıra evlerin ışıkları parlıyordu. Akıldan çıkmayan sonsuz mırıltısıyla sisli mor deniz, hemen ilerideydi. Batı tarafı, yumuşak tonlardaki renklere bürünmüştü. Gölet onları daha da yumuşatarak geri yansıtıyordu. Etrafındaki güzellikler, Anne'in kalbine neşe saçıyordu. Onlara minnetle ruhunun kapılarını da açmıştı.

"Sevgili ihtiyar dünya, çok muhteşemsin. Senin içinde yaşadığım için memnunum." diye fısıldadı.

Tepeyi yarıladığında Blytheların evinden uzun boylu birinin ıslık çalarak çıktığını gördü. Bu Gilbert'di. O da Anne'i fark ettiği anda, ıslığı yavaşça dudakları arasında kayboldu. Nazikçe şapkasını kaldırdı. Eğer Anne onu durdurup elini uzatmasaydı sessizce yanından geçip gidecekti.

Kıpkırmızı yanaklarıyla, "Gilbert." dedi. "Benim için okuldan vazgeçmenden dolayı sana teşekkür etmek istiyorum. Gerçekten büyük bir iyilikti. Minnettar olduğumu bilmelisin."

Gilbert kendisine uzatılan eli hevesle sıktı.

"Benim için hiç de iyi olduğunu söyleyemeyeceğim, Anne. Fakat küçük de olsa sana faydamın dokunduğunu bilmek beni mutlu etti. Bundan sonra arkadaş olacak mıyız? Eski hatamı affedebilecek misin?"

Anne gülüp elini geri çekmeye çalıştı. Başarılı olamadı.

"Aslında seni göletteki gün affetmiştim ama bunun farkında değildim. Gereksiz yere inatçılık ettim. Artık tamamen itiraf etsem iyi olur. O zamandan beri pişmanlık duyuyorum."

"Çok iyi iki arkadaş olacağız." dedi Gilbert. Sevinçten yerinde zor duruyordu. "Biz yakın arkadaş olmak için doğmuşuz, Anne. Kaderimizi yeterince erteledin. Birbirimize pek çok konuda yardımcı olabileceğimizi biliyorum. Dersleri çalışmaya

devam edeceksin, öyle değil mi? Ben de öyle yapacağım. Haydi gel, seninle eve kadar yürüyeyim."

Anne mutfağa girdiğinde Marilla ona merakla baktı.

"Patikayı yanında çıkan kişi kimdi, Anne?"

"Gilbert Blythe." diye cevapladı Anne. Tekrar kızarmaya başladığı için kendine sinirlendi. "Onunla, Barrylerin evinin civarında karşılaştık."

"Gilbert Blythe'la çok iyi arkadaş olduğunuzu bilmiyordum. Kapıda durup yarım saat boyunca muhabbet ettiniz." dedi Marilla gülümseyerek.

"Değildik zaten ama çok iyi düşmanlardık. Gelecekte arkadaş olmanın daha mantıklı olacağına karar verdik. Gerçekten orada yarım saat boyunca dikildik mi? Bana birkaç dakika gibi geldi. Fakat telafi etmemiz gereken beş yıllık kayıp konuşma var, Marilla."

Anne, o gece penceresinin başına oturduğunda huzurluydu. Rüzgâr, kiraz ağacı dallarının arasında hafifçe esiyordu. Burnuna harika nane kokuları geliyordu. Çukurluktaki sivri köknarların üstünde yıldızlar parıldıyordu. Ağaçların arasından Diana'nın odasının ışığı seçiliyordu. Üniversiteden eve döndüğü gün, orada oturduğundan beri Anne'in ufku daralmıştı. Fakat üzerinde yürüyeceği yol sınırlanmış olsa da çevresinde sessiz mutluluk çiçeklerinin açacağını biliyordu. Dürüstçe çalışmanın, değerli amaçların, kafa dengi arkadaşların keyfi hep onundu. Doğuştan edindiği hayal kurma hakkını ya da düşlediği ideal dünyayı kimse elinden alamazdı. Hem isterse, yoldaki dönemeç de her zaman orada olacaktı!

"Tanrı cennetinde, dünyada her şey yolunda."[56] diye fısıldadı Anne.

---

56 Robert Browning'in, *Pippa Passes* isimli şiirinden alıntı. (ç.n.)

YEŞİLİN KIZI ANNE

L. M. MONTGOMERY

Yeşilin Kızı Anne ya da diğer adıyla *Green Gables'tan Anne,* Lucy Maud Montgomery'nin cümlelerinde âdeta parıldayan içtenliği ve gerçekçiliği sebebiyle hep sevildi. Sinemaya uyarlandı, çizgi filmi yapıldı, çocuklar için kısaltıldı. Son olarak Anne, kitaptan uyarlanan Netflix dizisiyle herkesin kalbinde taht kuran bir romantik kahramana dönüştü.

Erkek çocuk evlat edinmek isteyen Marilla ve Matthew kardeşlerin planları, beklenmedik bir durumla sarsılır. Green Gables'a gönderilen çocuk; duygusallığı, samimiyeti, kızıl saçları ve sonu gelmez merakıyla sevimli mi sevimli bir kız çocuğudur. Adının sonuna eklediği "E" harfiyle muzipliğini tamamlayan Anne isimli bu yaramaz, sadece ihtiyar kardeşlerin değil, dokunduğu herkesin hayatını, renklerin birbiriyle kaynaştığı tablolara dönüştürür. Çatı katındaki odasının penceresinden kurduğu hayallerdir bu tabloların fırça izlerinde okuru bekleyen.

Hayallerin gücünü fark etmeyi vadeden *Yeşilin Kızı Anne,* ilk kez SaltOkur tarafından eksiksiz olarak Türkçeye çevrildi. Hayatı olduğu gibi kabul etmemeyi, direnmeyi ve bıkmadan sevmeyi hatırlatmak için...

Anne, ölümsüz Alice'ten sonra edebiyat dünyasındaki en gözde, en sevilesi çocuktur.

– Mark Twain

THG
0453043
RFR

saltokuryayinlari.com
/saltokuryayin
/saltokuryayin
/saltokuryayin

ISBN 978-605-80016-0-2

9 786058 001602

SALTOKUR